

B 197

Volgno.
11 JULI 1947
ACD/18200

Geheim K.11 No. 115.

UITGEBOKT

Almelo, 8 Juli 1947

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68,

's-Gravenhage.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	12-7-47

Vrijdag van den

~~Hierbij heb ik de eer beleeft het volgende ter Uwer kennis te brengen:~~

Op Vrijdag 4 Juli 1947, des avonds te plm. 8 uur, werd in de grote zaal van de "Sociëteit" gelegen aan de Grotestraat te Almelo, een Indië-avond gehouden door het comité: "Handhaving Rijkseenheid," afdeling Almelo. Als sprekers fungeerden: ~~Dr. J.W. Meyer Ranneft~~ en de heer M.L.F. Bajetto, ~~vermoedelijk beide wonende te Den Haag.~~ De vergadering was bezocht door plm. 110 personen, terwijl de zaal plaats bood aan circa 700 personen.

Na de opening van de voorzitter, waarin deze mededeelde, dat het aantal bezoekers ver beneden de verwachting was gebleven, werd het woord verleend aan Dr. J.W. Meyer Ranneft. Spreker gaf een overzicht van de ontwikkeling tijdens en na de oorlog in Indië en kwalificeerde het optreden van de Commissie Generaal als: "daar wordt wat afschuwelijks verricht." De rechtse oppositie juicht niet, aldus spreker, daar de regering is vast gelopen in Indië en er iets groots heeft kapot geslagen. Thans zijn er volstrekt andere dingen nodig dan die, welke momenteel gebeuren. Spreker wees er op dat voor de revolutie in Indië welvaart heerste en er een grote productiviteit aan de dag werd gelegd, doch dat thans de leuze overheerst "Nieuwe orde, lege borden".

Spreker memoreerde een paar kenmerken van Indië zo (het was n.i. dat de massa het daar niet te rijk had, doch de welvaart was er groter dan in Brits-Indië en de overige dominions. De bevolking van het land was zeer heterogeen, doch het samengaan van alle rassen vond nergens zijn weerga. Het optreden van Japan heeft er revolutie gebracht en de drang naar nationalisme kwam hierdoor naar voren, dat naderhand bewust werd gesteund door de Luitenant-Gouverneur die onderhandelde met Soekarno, de collaborateur, welke slechts een klein gevolg achter zich heeft. Overleg helpt niet tegenover een gewapende macht in Indië. Gezien het standpunt der wereld en Indië zelf, zal met overleg een ramp van honger en ellende volgen, daar de Republiek haar waarborgen niet kan nakomen. Engeland heeft doelbewust de Republiek gesteund, terwijl spreker tevens wees op het Russische gevaar.

De Commissie Generaal en het Departement van Buitenlandse Zaken, heeft haar taak op schromelijke

*L. Dr. van Willigen
Meyer Ranneft,
gel. te Magden (N.O. 3)
31-10-1887, w.w.
h's. fessendage*

*L. Max Louis P. van
Bajetto, gel. te
Mr. Cornelis (N.O. 3)
22-4-1881, w.w.
h's. fessendage*

wijze verzaakt en gehandeld in strijd met de grond- en strafwet, waarover volgens spreker te zijner tijd de strafrechter zal hebben te beslissen. Wat er ook gebeurt, ~~volgens spreker komt het oude Indië niet terug, terwijl in deze situatie ons~~ Het leger grote sommen geld kost, ~~dat wij uiteindelijk niet kunnen betalen.~~ De Republiek weet dit ook en stuurt het daarom steeds weer aan op uitsstel van beslissingen; van haar standpunt gezien een slim en verstandig spel. De Republiek kan geen garantie geven voor de handhaving met eigen krachten, Dit kan Nederland alleen en daarom is het noodzakelijk dat we een ander Indië-beleid krijgen." Spreker maakte bezwaren tegen "de huidige verkeerde en onvoldoende voorlichting in binnen- en buitenland inzake de Indië-kwestie" en memoreerde dat "de inmorele toestand van corruptie en connecties in het Indië beleid" moeten ophouden.

meke

"Wat gedaan moet worden," aldus spreker, moet gedaan worden met eigen kracht en daarom wensen wij andere mensen, omdat ~~deze~~ gefaald hebben." Ten opzichte van v.d. Pol en Schermerhorn ~~ver-~~ weet spreker, dat deze geen liefde voor het land hebben en dat "ze de regels niet precies spelen." Na vervolgens op de aanwezigen een beroep gedaan te hebben om het standpunt van "Handhaving Rijkseenheid", naar binnen en buiten uit te dragen, sloot spreker met ~~een~~ propagandistisch woord. Tijdens de pauze werd getracht de door Prof. Gerbrandy op het tijdstip der vergadering ~~over de radio uit te spreken rede,~~ door middel van een geluidsinstallatie in de zaal uit te zenden, hetgeen mislukte door technische storing ~~van het geluid te brengen~~.

de regeren die
 hebben het hervind
 vrees,
 te de heren

te von de radio.
 vrees gehouden
 rede

Vervolgens werd het woord gevoerd door ~~gene-~~ ~~raal~~ M.L.F. Bajetto, die er in zijn betoog op wees, dat wij Nederlanders verantwoordelijk blijven voor het geestelijk welzijn der bevolking en hekelde de onvoldoende berichtgeving en voorlichting in binnen- en buitenland. "De grote massa" aldus spreker, rekent nog op Nederland om de dictatuur te ontlopen en zoekt bescherming onder de Nederlandse vlag. Dit blijkt ook uit de brieven der Nederlandse jongens, hoe de bevolking vervolgd en gekneveld wordt door de Republiek." Spreker noemde het een grote fout, dat met een kleine groep, n.l. de Republ. delegatie is onderhandeld over het grote geheel van bevolkingsgroepen, dat over de Indische Archipel verspreid woont, zonder dat er zekerheid bestaat, dat al deze bevolkingsgroepen achter de Republiek staan. "De wil van de Republiek is: los van de Nederlanders en een centraal regerend Indië en zij grijpt daarvoor naar ieder middel om de Nederlanders te kleineren. Als de Republiek zich zelf zou kunnen regeren, zou het een misdaad van Nederland zijn om in Indië te blijven, aldus spreker, maar er zijn Nederlandse mensen, Nederlandse ervaring en Nederlandse energie voor nodig om dit te leiden.

[Indische
 Thuffinande
 Indis

Soekarno verzoekt het Nederlandse leger te verminderen en gaat het Republikeinse leger mobiliseren. ~~Als zijn mening gaf spreker te kennen, dat de gevechtswaarde van het Republikeinse leger gering is en dat Java in korte tijd aan het Nederlandse gezag onderworpen zou kunnen worden, ook als door de Republiek de tactieler verschroeide aarde zou worden toegepast.~~ Zolang Luitenant ~~Generaal~~ Generaal van Mook op zijn positie gehandhaafd blijft is er geen andere wending mogelijk, hoewel de Regering wel over andere middelen beschikt, doch deze niet wil gebruiken. Waarom dan zoveel geld uitgegeven aan een legermacht

voor

Generaal

-3-

welke zij ^{hand} niet wil gebruiken. De opzet van de Republiekei-
nen is Nederland, zolang aan de praat te houden, tot zij het
financieel uitgeput is, ^{immediat in Presidenten} terwijl zij tussentijds verant-
woordelijk is voor de chaos van Indië ^{worden} en aldaar millioene
door honger en terreur omkomen.

Java wordt, ~~aldus spreker~~, ernstig bedreigd,
daar de nieuwe Regering links socialistisch ~~streeft en~~
spreker vraegt ^{bevestigd} zich af, of dit de K.V.P. niets zegt.
In dit verband ~~openbaart~~ spreker, dat de politieke advi-
seur van Soekarno in Rusland is opgeleid. ~~inzake het voo-~~
~~ren van propaganda.~~

in op de handen
de heer Kapelle was Spreker is van mening, dat "het beter is de
methode der verschroeiide aarde toe te passen, dan de eer
van Nederland te vergooien." "Kan de Regering hierin niets
veranderen, dan dienst zij te verdwijnen." Volgens spre-
ker wordt het hoog tijd aan de Republiekeinse macht paal
en perk te stellen, ~~dan~~ "steeds maar weer concessies te
verlenen." ~~Na een propagandistisch woord sluit spreker~~
~~zijn betoog.~~

Nadat door Dr. J. W. Meyer Ranneft ^{zijn} de binnenge-
komen vragen waren beantwoord, werd met het zingen van
twee coupletten van het "Wilhelmus," deze bijeenkomst ge-
sloten.]

Het Hoofd van de Plaatselijke
Inlichtingendienst,

M.

Naam: Meyer Ramelstein
In stuk: Jan Willem (De)
Adres: Plein Haag
A.v. Meer dervoorst 265.
Nat.: Ned.
Geb.: 31-10-07 te: Magdan
Beroep: Ond Voorzitter (NOI)
Med. Ond. Volksraad
Inf.:
Zie:

Naam: Bajetto Max Louis
In stuk: r r r r r
Adres:
Nat.:
Geb.: 22-1-01 te: Meester Cornelia
Beroep:
Inf.: Mei 1947 15056 / O D 195
Spt. op verz. handhaving
Zie: O D 195. Ryks eenheid

*Jan M. L. Einthoven.
Gaarne reken B.*

**CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.
GEHEIM.**

's-Gravenhage 21 Juli 1947.
Javastraat 68.

No-B.18200
Dict:H. Typ:MN.
Onderwerp: Comité Handhaving
Rijkseenheid.

Tel. (111539
(112778)

VERSLAG van een op Vrijdag 4 Juli 1947, des avonds te plm. 8 uur, in de grote zaal van de "Sociëteit" gelégen aan de Grotestraat te Almelo, gehouden Indië-avond door het comité: "Handhaving Rijkseenheid", afdeling Almelo.

Als sprekers fungeerden: Dr. Jan Willem MEYER RANNEFT, geb. te Magdan (N.O.I.) 31-10-1887, won. te 's-Gravenhage en Max Louis Frans BAJETTO, geb. te Mr. Cornelis (N.O.I.) 22-4-1881, won. te 's-Gravenhage.

De vergadering werd bezocht door plm. 110 personen, terwijl de zaal plaats bood aan circa 700 personen.

Na de opening door de voorzitter, waarin deze mededeelde, dat het aantal bezoekers ver beneden de verwachting was gebleven, werd het woord verleend aan Dr. J.W. MEYER RANNEFT. Spreker gaf een overzicht van de ontwikkeling tijdens en na de oorlog in Indië en kwalificeerde het optreden van de Commissie Generaal als: "daar wordt wat afschuwelijks verricht". "De rechtse oppositie juicht niet", aldus spreker, "daar de Regering is vast gelopen in Indië en er iets groots heeft kapot geslagen. Thans zijn er volstrekt andere dingen nodig dan die, welke momenteel gebeuren". Spreker wees er op dat voor de revolutie in Indië welvaart heerste en er een grote productiviteit aan de dag werd gelegd, doch dat thans de leuze overheerst "Nieuwe orde, lege borden".

Spreker memoreerde een paar kenmerken van Indië zoals het was n.l. dat de massa het daar niet te rijk had, doch de welvaart was er groter dan in Brits-Indië en de overige dominions. "De bevolking van het land was zeer heterogeen, doch het samengaan van alle rassen vond nergens zijn weerga. Het optreden van Japan

Verzonden aan:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken
Z.E. de Minister van Justitie
Commissaris der Koningin in de Provincie Overijssel
Hoofd Generale Staf III B
Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf
Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam
Hoofdcommissaris van Politie te Den Haag
Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam
Hoofdcommissaris van Politie te Utrecht
Hoofdcommissaris van Politie te Groningen
Z.E. de Minister van Overzeese Gebiedsdelen.

heeft er revolutie gebracht en de drang naar nationalisme kwam hierdoor naar voren, dat naderhand bewust werd gesteund door de Luitenant-Gouverneur-Generaal die onderhandelde met Soekarno, de collaborateur, die slechts een klein gevolg achter zich heeft. Overleg helpt niet tegenover een gewapende macht in Indië. Gezien het standpunt der wereld en Indië zelf, zal met overleg een ramp van honger en ellende volgen, daar de Republiek haar waarborgen niet kan nakomen. Engeland heeft doelbewust de Republiek gesteund. Spreker wees voorts op "het Russische gevaar".

"De Commissie Generaal en het Departement van Buitenlandse Zaken, heeft haar taak op schromelijke wijze verzaakt en gehandeld in strijd met de grond- en strafwet, waarover te zijner tijd de strafrechter zal hebben te beslissen. Wat er ook gebeurt; het oude Indië komt niet terug. Het leger kost grote sommen geld welke wij uiteindelijk niet kunnen betalen. De Republiek weet dit ook en stuurt het daarom steeds weer aan op uitstel van beslissingen; van haar standpunt gezien een slim en verstandig spel. De Republiek kan geen garantie geven voor de handhaving met eigen krachten. Dit kan Nederland alleen en daarom is het noodzakelijk dat we een ander Indië-beleid krijgen". Spreker maakte bezwaren tegen "de huidige verkeerde en onvoldoende voorlichting in binnen- en buitenland inzake de Indië-kwestie" en memoreerde dat "de immorele toestand van corruptie en connecties in het Indië beleid" moeten ophouden.

"Wat gedaan moet worden", aldus spreker, "moet gedaan worden met eigen kracht en daarom wensen wij andere mensen, omdat degenen die thans het bewind voeren gefaald hebben".

Ten opzichte van de heren v.d. Pol en Schermerhorn zei spreker, dat dezen geen liefde voor het land hebben en dat "ze de regels niet precies spelen". Na vervolgens op de aanwezigen een beroep gedaan te hebben om het standpunt van "Handhaving Rijks eenheid" naar buiten uit te dragen, besloot spreker zijn rede.

Tijdens de pauze werd getracht de door Prof. Gerbrandy op het tijdstip der vergadering voor de radio-omroep gehouden rede, door middel van een geluidsinstallatie in de zaal ten gehore te brengen, hetgeen mislukte door een technische storing.

Vervolgens werd het woord gevoerd door M.L.F. BAJETTO, die er in zijn betoog op wees, dat de Nederlanders blijven voor het geestelijk welzijn der Indische bevolking. Voorts hekeld hij de onvoldoende berichtgeving en voorlichting betreffende Indië in binnen- en buitenland. "De grote massa", aldus spreker, "rekent nog op Nederland om de dictatuur te ontlopen en zoekt bescherming onder de Nederlandse vlag. Het blijkt uit de brieven der Nederlandse jongens, hoe de bevolking vervolgd en gekneveld wordt door de Republiek". Spreker noemde het een grote fout, dat met een kleine groep, n.l. de

- 3 -
/verantwoordelijk

Republ. delegatie is onderhandeld over het grote geheel van bevolkingsgroepen, dat over de Indische Archipel verspreid woont, zonder dat er zekerheid bestaat, dat al deze bevolkingsgroepen achter de Republiek staan. "De wil van de Republiek is; los van de Nederlanders en een centraal regerend Indië". Zij grijpt daarvoor naar ieder middel om de Nederlanders te kleineren. Als de Republiek zich zelf zou kunnen regeren, zou het een misdaad van Nederland zijn om in Indië te blijven, maar er zijn Nederlandse mensen, Nederlandse ervaring en Nederlandse energie voor nodig om haar te leiden.

Soekarno verzoekt het Nederlandse leger te verminderen en gaat het Republikeinse leger mobiliseren. De gevechtswaarde van het Republikeinse leger is gering en Java zou in korte tijd aan het Nederlandse gezag onderworpen kunnen worden, ook als door de Republiek de tactiek der verschroeide aarde zou worden toegepast. Zolang Luitenant-Gouverneur-Generaal van Mook op zijn positie gehandhaafd blijft is er geen andere wending mogelijk, hoewel de Regering wel over andere middelen beschikt, doch deze niet wil gebruiken. Waarom dan zoveel geld uitgegeven aan een legermacht, welke zij toch niet wil gebruiken? De opzet van de Republikeinen is Nederland zolang aan de praat te houden, tot het financieel uitgeput is. Inmiddels is Nederland verantwoordelijk voor de chaos van Indië waardoor aldaar miljoenen door honger en terreur onkomen.

Java wordt ernstig bedreigd, daar de nieuwe Regering links socialistisch is. In dit verband beweerde spreker, dat de politieke adviseur van Soekarno in Rusland is opgeleid.

De heer BAJETTO was van mening, dat "het beter is de methode der verschroeide aarde toe te passen, dan de eer van Nederland te vergooien". "Kan de Regering hierin niets veranderen, dan dient zij te verdwijnen". Volgens spreker wordt het hoog tijd aan de Republikeinse macht paal en perk te stellen, en op te houden "steeds naar weer concessies te verlenen".

Nadat door Dr. J. W. MEYER RANNEFT enige vragen waren beantwoord, werd met het zingen van twee coupletten van het "Wilhelmus" de bijeenkomst gesloten.

Spreeker vroeg zich af, of dit de K.V.P. niets zegt.

C.V.D.

POLITIE HAARLEM.
No. 16/1947.

02.195
UB
Inzamen:
Datum: 24-7-47

Volgno.
23 JULI 1947
ACD/19559

Openbare Vergadering van het Comité Handhaving Rijkseenheid, gehouden op Maandag, 21 Juli 1947, in de gemeentelijke Concertzaal te Haarlem.

Spreker: Lt. Gen. M.L.F. BAJETTO.

Onderwerp: Het politieke Schaakspel in Indië in Woord en Beeld.

Aanwezig plm. 1000 personen, plaatsruimte plm. 1250 personen.

Spreker was van mening, dat, nu de onderhandelingen in Indonesië een volslagen fiasco waren geworden, het Nederlandse militaire apparaat in staat zal zijn de orde en rust te herstellen. Spreker betoogde, dat het merendeel der Inheemse bevolking bang is voor de Republiek en zich maar al te graag onder Nederlandse bescherming stelt. Voorts gaan, volgens spreker, de Nederlandse belangen parallel aan die van Indonesië en omgekeerd. Hij wees op het Kapitaal, dat thans renteloos in Indonesië ligt, waardoor ook geen deviezen aan Nederland toevloeien, wat zich o.a. zou wreken in het schaarse voedselpakket, de slechte tabak enz. enz. Spreker critiseerde de Republiek sterk, deze zouden in hoge mate aan zelf-overschatting lijden. Volgens spreker hebben en Dr. van Mook en de twee laatst overgebleven leden van de Com. Generaal, tot aan het laatste gefaald en dienen zij te verdwijnen! In deze is ook de huidige Nederlandse Regering schuldig, aldus spreker, deze huppelde maar achter de Republiek aan en praatte eindeloos met de Indonesiers. Slechts onze militaire macht is thans in staat millicoenen van honger, ellende en dood te redden. De Regering heeft aldus spreker, verklaard het militair optreden zo beperkt mogelijk te houden. Volgens spreker leek deze verklaring veel op een concessie aan Dr. van Mook en de Partij van den Arbeid. Tevens vroeg spreker zich af of na het beëindigen van het beperkte Nederlandse militaire optreden, weer door Dr. van Mook en de Com. Generaal onderhandeld zou worden, of zo als spreker het sarcastisch uitdrukte, "zal Engeland weer bemiddelen?" Tenslotte wees hij op het Communistische gevaar, dat in Indonesië dreigde.

Volgens spreker zouden op Java groepen republikeinse militairen met Communistische emblemen getooid zijn. Ook zou in de nieuw gevormde Indonesische Regering zekere Alimi zitting hebben, een persoon, die 12 jaar in Rusland geweest zou zijn, terwijl ook Vice-President Hatta onder communistischen invloed zou staan. Hij besloot met de leuze "Beter één Rijk dan twee ruïne's".

Bij de gehouden rondvraag stelde een der aanwezigen voornemens de gehele vergadering, aan de Regering het aftreden van Dr. van Mook te eisen. Dit verzoek werd echter door spreker, gezien de huidige omstandigheden, niet verantwoord geacht.

Na de pauze werden lichtplaatjes vertoond over Indonesië, die overigens van geen belang waren.

De vergadering had een regelmatig verloop, ongeregelheden deden zich niet voor.

CENTRALE-POLITIE
VAN
APELDOORN

0/195

UITGEBOLANT

APELDOORN, 26 Jul
Telefoon K 6760-4041

Volgno.
28 JULI 1947
ACD/1976

No. 400³.

GEHEIM

Antwoord op schrijven van:

Bijlagen:

Onderwerp: Openbare Vergadering
van de Bond "Nederland en Indië één".

B

Locus:	
Tijd:	29-7-'47

Ik heb de eer U hierbij beleefd te doen toekomen een verslag betreffende een alhier gehouden Openbare Vergadering van de Bond "Nederland en Indië één" in de schouwburg "Tivoli", op Donderdag 24 Juli 1947, alwaar als sprekers inzake Indonesië optraden:

- a. Dr. Meijer Ranneft,
- b. Prof. Gonggrijp, Hoogleraar aan de Handels-Hoge-School te Rotterdam.

De commissaris van politie plv.,

F.

(H.C.P. v.d. Werff)

AAN DEN HEER Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
te
Amst-GRAVENHAGE

No. 400³

Onderwerp: Openbare Vergadering :
 van de Bond "Nederland en Indië :
 één." :
 ----- :

R A P P O R T.
 =====

Op 24 Juli 1947 is door ons,
 Gerrit van HUFFELEN, inspecteur van politie te Apeldoorn,
 tevens onbezoldigd rijksveldwachter, en Martinus van ZEIST,
 hoofdagent van politie te Apeldoorn, tevens onbezoldigd rijks-
 veldwachter, na daartoe bekomen opdracht, bijgewoond een op-
 re vergadering belegd door de Bond "Nederland en Indië één"
 houden in de Schouwburg "Tivoli", die plaats biedt aan circa
 600 personen, gelegen aan de Nieuwstraat te Apeldoorn.

De vergadering werd om 20 uur door de plaatselijke voc-
 ter de Heer REIJNTJES, wonende Koppellaan 3 te Apeldoorn, g-
 die na een korte inleiding het woord gaf aan een der aangel-
 digde sprekers, de Heer Dr. MEIJER RANNEFT, oud-vice-voorzit-
 van de Raad van Indië.

Spreker richtte zich tot de vergadering met het onderw-
 "Inzicht en plicht inzake Indië". Hoewel wij, aldus spreker,
 stemmen met de in Indië genomen regerings-maatregelen ten a-
 zien van het politionele optreden, leven wij niet in een vi-
 roes. Wij hebben niet gejuicht over Linggadjati en doen dit
 thans ook niet. Onze gedachten gaan uit naar de soldaten. N-
 jaren praten is men/ thans over gegaan de kanker uit te snij-
 Wij hebben altijd geweten en onder de aandacht van de Reger-
 gebracht, dat deze ziekte niet met praten te bestrijden val-
 Gelijk asperine voortreffelijk tijdelijk verlichting brengt
 neest men er geen ziekte mede. De slagzin "Nieuwe orde, leg-
 borden" heeft toch zeker de republiek wel bewaarheid. Deze
 sen waren en zijn niet in staat orde en welvaart te brengen
 erkennen, dat onze regering voor een moeilijke taak geplaat-
 was, na de capitulatie van Japan. De Nederlanders hadden ni-
 Indië moeten verlaten, doch SCHERMERHORN vloog naar Engelan-
 de evacuatie uit Indië was een feit. Hij verklaarde, dat wi-
 fantasie moesten hebben. De collaborateurs en idealisten me-
 SOEKARNO aan het hoofd vonden het heerlijk onder het oog ve-
 Engelsen de republiek uit te roepen. Dit uitroepen van de
 blik hadden de Engelsen met een handomdraai kunnen voorkom-
 Er bestond in Indië geen haat tegen de Nederlanders. Ze leef-
 in vrede met de bevolking. Het gedroomde doel "de vrijheid"
 hongersnood, haat en verschroeiide aarde. Dat is de republiek
 Nu het schip kapot geslagen is, tracht men althans nog de
 ken te redden. Zoals reeds gezegd staan wij achter de rege-
 maatregelen ten aanzien van Indië. Wij staken nu onze petit-
 om blijk te geven de regering niet dwars te zitten, hoewel
 geenszins moet worden uitgelegd, dat wij thans achter de re-
 staan.

Prof. GONGGRIJP, Hoogleraar aan de Handels-Hoge-School
 Rotterdam, die de vorige spreker opvolgde, begon zijn beto-
 het aanhalen van citaten uit een pas verschenen boek van ee-
 Rusland uitgeweken communist, getiteld "Ik koos de vrijheid"
 De wijze waarop deze schrijver de toestanden in het Rusland
 Stalin beschrijft, overtreffen in zuiverheid alle andere sc-
 vers over deze materie, aldus spreker.

In.

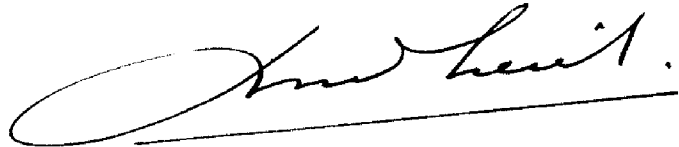
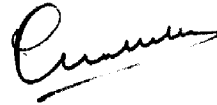
In "Ik koos de vrijheid" is een communist aan het woord, vanaf zijn geboorte de Russische toestanden heeft beleefd en de overtuiging kwam, dat vrijheid een begrip is in Rusland. I dat onder Japanse overheersing geïnfecteerd is met het Japans super-fascisme is een gevaar voor heel Azië. Anderhalf jaar g den heb ik reeds hierop gewezen. Ik erken ~~dat~~ dat de laatste tij wel iets veranderd is dienaangaande, doch ~~men~~ kan nog niet ze dat het fascisme in Indië niet meer bestaat. Wij hebben de ve woording voor Indië en onze plicht is de vrijheid en het rech aldaar te waarborgen. De echte vrijheid kan echter niet besta indien niet beperking van vrijheden wordt opgelegd.

Enige van de aanwezigen stelden schriftelijke vragen bet fende het gewapend optreden in Indië. Deze werden door de Hee MEIJER RANNEFT naar genoegen beantwoord. Deze vergadering wer circa 22.30 uur met het zingen van het le couplet van het Wil mus gesloten.

De bijeenkomst, welke een zeer ordelijk verloop had, wer door circa 150 personen bezocht.

Aldus naar waarheid opgemaakt dit rapport.

Apeldoorn, 25 Juli 1947.
De rapporteurs, voornoemd,

VERSLAG, van een gehouden openbare vergadering in "De Harmonie" te Leeuwarden, uitgaande van het comité Handhaving Rijkseenheid, afdeling Leeuwarden.

Volgno.

30 JUL 1947

ACD/19807

Op Woensdag 23 Juli 1947 te 20 uur werd er een openbare vergadering gehouden in "De Harmonie" te Leeuwarden, uitgaande van het comité Handhaving Rijkseenheid, afdeling Leeuwarden, waar als spreker optrad de heer Dr. F. F. F. de Bruin (verdere personalia niet bekend).

Deze gaf een overzicht van de gebeurtenissen in het laatste halfjaar, die honderdduizenden Indonesiërs en honderdtallen Nederlanders het leven zou hebben gekost.

Hij veroordeelde de politiek van deze regering. Vooral de geleide economie zou ons, volgens hem naar de afgrond voeren, ja zelfs tot het communisme.

Hij zette uiteen, hoe Rijkseenheid een principiële oppositie moest blijven voeren. Over de toekenning van zelfbestuur aan de Indonesische volkeren zou geen verschil bestaan. Maar de rijkseenheid zou moeten gehandhaafd blijven in een federatie van de vier delen: Nederland, Oost-Indië, Suriname en Curaçau en geen Unie van soevereine staten, die eenzijdig het samengaan zouden kunnen opzeggen, wanneer zij dit wilden.

Hij kwam tot de conclusie, dat deze regering, doordat zij de democratie vertrapte en door haar slapheid een bedreiging vormde voor onze historische roeping, weg moest.

Ook Dr. van Mook zou door zijn dictatoriaal optreden moeten verdwijnen.

Na de pauze werden enige vragen door spreker beantwoord.

Op de vraag, waarom de regering het communisme bevorderde door nog sit-down stakingen toe te laten, antwoordde spreker, dat wij in een democratisch land leefden, waar stakingen nog geoorloofd waren, doch dat stakingen breken ook geoorloofd was, waarop in de zaal werd geroepen, dat ze dan allemaal mee zouden doen.

De volgende vraag was: "U erkent, dat wij 6 maanden te laat in Indonesië zijn begonnen. Bent u niet van mening, dat wij nu voor de wereld van onze vredeswil getuigd hebben", waarop spreker antwoordde, dat deze regering de schuld droeg, omdat er door haar geen of een zeer slechte propaganda was gevoerd, over de juiste toestand in Indië en het buitenland niet juist was ingelicht.

Verdere bijzonderheden deden zich niet voor.

Te omstreeks 10.30 uur werd de vergadering gesloten.

Ongeveer 250 personen woonden de vergadering bij.

Zaalcapaciteit: 975 personen.

Nummer:	
Datum:	30-7-47

• 2 AUG 1947

ACD/19938

ONDERWERP;

Openbare debatavond tussen de Partij van de Arbeid en Comité Handhaving Rijkseenheid te Doetinchem.

UITGEBOEKT

BUREAU B

Nummers:

Datum:

4 AUG 1947

R A P P O R T.

GELEIJNSE
 hierin 10320

Op Donderdag 17 Juli 1947 te 19.30 uur werd in de Sociëteit alhier, door samenwerking tussen de Partij van de Arbeid en Comité Handhaving Rijkseenheid, een debatavond gehouden, waartoe door het Comité H.R. was uitgenodigd Prof. Dr. V. J. KONINGSBERGER en door de P.v.d.A. Jhr. J. A. W. de JONGE.-

De zaal was tot in de uiterste hoeken gevuld toen de leider van deze avond, de Heer GELIJNSE, directeur van het Rijks-Opvoedings-Gesticht "De Kruisberg" alhier, de aanwezigen hartelijk welkom heette en de indeling van de avond bekend maakte. Beide sprekers zouden in eerste instantie elk een half uur mogen spreken, terwijl na de pauze aan elk nog 20 minuten spreektijd verleend zou worden en hierna voor ieder nog 10 minuten. De gehouden loting wees als eerste spreker Jhr. de JONGE aan, die zijn rede begon en de huidige opstand der Indonesiërs hun verzet tegen het koloniale stelsel noemde. Hij verdeelde dit stelsel in drie tijdperken. De eerste periode speelde zich af in de tijd van het handelskapitalisme, de O.I.C., die naar het monopolie streefde. De winsten bedroegen toentertijd 15%, hetgeen de Indonesiërs zagen als vorm van uitbuiting van hun nationale welvaart. De tweede periode is die van het in 1830 ingestelde Cultuurstelsel, dat de bevolking verplichtte één vijfde deel van haar grond af te staan voor een door de Hollanders verplichte teelt. De derde periode is die van het kapitalisme tot ongeveer 1900, waartegen van Indonesische zijde wel verzet was, doch dit was niet principieel. Nederland kwam te laat met de instelling van een volksraad en bovendien is dit volwaardig parlement steeds een klucht geweest - aldus spreker - daar het, ondanks het feit, dat zijn invloed steeds groter werd, slechts adviezen kon uitbrengen. In 1936 werd de motie Soetardjo, om te komen tot zelfbestuur, verworpen. Het verzet der Indonesiërs dateert niet uit de tijd der Japanse bezetting, maar was reeds jaren daarvoor duidelijk merkbaar, ofschoon niet ontkend kan worden, dat bedoelde bezetting heeft medegewerkt tot het streven naar vrijheid en onafhankelijkheid. Het is een zich bevrijden van Europese druk, evenals dit het geval is in de landen als Vietnam, Birma, India, Egypte, Irak, Philippijnen e.a. De Republiek is geen fascistisch-communistisch mengsel, dat als kenmerk draagt een gelijkvormig regime. En als de Indonesiërs onwillig zijn is het dan in de eerste plaats aan ons hier in te grijpen? Laat ons niet te trots zijn. Slechts als de laatste middelen toegepast zijn en nog geen oplossing verkregen is, moet men de sancties van andere landen gezocht worden naar een andere weg dan die van overleg.-

Vervolgens kreeg Prof. Dr. V. J. KONINGSBERGER het woord, die in zijn rede op de geweldige ernst van de toestand wees i.v.m. de toekomst van Nederland en Indië en deelde mede, dat hij door zijn tien jaar lange arbeid in deze gewesten de bevolking van hoog tot laag kende en er een buitengewone sympathie voor

voelde. Spreker gaf toe, dat de O.I.C. inderdaad handelsdoeleinden naajaagde. Dat in 1830 het Cultuurstelsel werd opgericht vond zijn oorzaak in het feit, dat na de mislukte pogingen der Ned. Handel Maatschappij een staatsbankroet zeer nabij was, zowel voor Indië als voor Nederland, welk stelsel - naar men hier in Nederland nog niet weet - in 1867 weer is afgeschaft. Onder Nederlandse leiding is de bevolking op Java van 5 miljoen tot 50 miljoen gestegen, welke niet - zoals de Heer De JONGE voorgaf uitgebuit zouden worden, want allen beschikken over eigen gronden, welke door geen Europeanen gekocht kunnen worden. Het grote probleem is volgens spreker het z.g. bij de dag leven der Oosterlingen. Wat het nationalisme in Indië betreft, zo vervolgde spreker, is de miljoenenbevolking hieraan nog niet toe. Slechts twee groepen, die naar onafhankelijkheid streven, zijn naar boven gekomen. Haar nationalisme is echter blind voor sociale verheffing en ik tart een ieder hier een voorbeeld van te noemen. Ik spreek van avond opzettelijk niet over Linggadjati. Wij zijn Nederlanders en hebben getekend, waarbij ik aan toevoeg ook niet helemaal tegen deze overeenkomst te zijn. Wel wil ik het hebben over de 2 miljoen inheemsen, die maandelijks sterven. Slechts door intensivering van de landbouw, aanleg van irrigatiewerken e.d., oprichting van hospitalen enz. enz., kon de bevolking in leven worden gehouden. Dit alles is sedert de Japanse invasie verdwenen. Ettelijke gruwelen, door spreker met name genoemd, zijn na de capitulatie door de Pemoeda's bedreven, hetwelk door Nederland werd gesanctionneerd en waartegen van de zijde der R.E. met kracht werd geprotesteerd. In de Republiek zou momenteel geen totalitair systeem het bewind voeren, omdat er partijen onafhankelijk van elkaar zijn opgericht. Ik ken een land - zo eindigde spreker - waar ook geen fascisme heerst, maar waar een partij doet alsof zij de enige is.-

De Heer De JONGE diende hierop als volgt van repliek; "Het spijt mij voor de waardigheid van het professorale ambt van Prof. KONINGSBERGER te hebben moeten constateren, dat hij op het sentiment zijner toehoorders is gaan werken. Het is geen debat-techniek aan te komen met gruwelverhalen. Ik zou op mijn beurt de gruwelen op Celebes bedreven door onze eigen Nederlanders naar voren kunnen brengen. Bovendien heb ik bemerkt, dat Prof. KONINGSBERGER niet kan rekenen. Als er inderdaad zoveel mensen stierven, als hij hier vertelt, zou er momenteel op Java niemand meer leven. De door hem genoemde cijfers zijn ongeoorloofd en gaan ver beneden de standing van iemand met een universitaire opleiding.- Wat de gruwelijke toestand in het republikeinse gebied betreft, moet ik mededelen, dat er van Nederlandse zijde een boycot bestaat tegen invoer van medicamenten. Vanzelfsprekend is de bevolking in de randgebieden er het slechts aan toe. Wanneer men echter over de Republiek spreekt, moet men over het binnenland spreken en dan minder hartstochtelijk en meer met feiten.-

Slechts een gering percentage Indonesiërs kan lezen en schrijven dat het resultaat genoemd mag worden van een veertienjarige Nederlands-Indische lotsgemeenschap! Voor de oorlog is er door Missie en Zending veel tot stand gebracht. Uit deze kringen, de onbaatzuchtigen dus, zijn vrijwel allen als voorstanders van Linggadjati naar voren gekomen. Als de onbaatzuchtigen er voor zijn en de baatzuchtigen er tegen, weet ik genoeg".-

De Heer KONINGSBERGER begon zijn repliek met de mededeling diep teleurgesteld te zijn door het verwijt van sentimenteel te zijn geweest. Is het sentimenteel te spreken over de gruwelen die tijdens de Duitse bezetting alhier bedreven zijn? U moest zich schamen de nagedachtenis van de mensen, die dit ondervonden hebben, zo door het slijk te sleuren. Voorts zou Indië, volgens berekening van de vorige spreker, uitgestorven zijn, wanneer aan mijn bewering geloof gehecht zou moeten worden. Bedenkt echter, dat mensen niet alleen dood gaan, maar ook geboren worden. Het geboorteoverschot is zeer groot, zodat het 100 maanden zou duren,

alvorens van totale uitsterving gesproken kan worden. Als het in het republikeinse gebied werkelijk zo goed is, dan zwemmen de Madoerezen zeker voor hun plezier naar Nederlands gebied. Dat de mensen na 300 jaar nog niet lezen of schrijven kunnen, vindt zijn oorzaak in het feit, dat de Inlander haast tot studeren gedwongen moet worden. Er zijn echter in de periode van 1916 - 1930 in totaal 11.000 scholen gebouwd. De enorme verschillen maken een vergelijking met Nederland onmogelijk. Er worden fouten gemaakt door dat deel van het volk, dat Indië niet kent, maar het beter weet."

In antwoord hierop zeide Jhr. De JONGE geen bezwaar te hebben tegen het aantonen der gruwelen, maar hiermede komt men niet tot een constructieve oplossing. De professor zegt een onpolitiek man te zijn, maar dan vraag ik mij af "Wat doet hij dan hier"? Het moet bovendien de A.R. en de Liberalen wel in de oren getuit hebben, toen zij hoorden, dat deze spreker niet geheel tegen Linggad-jati was. Toch blijf ik er bij, dat de professor niet kan rekenen. Er zouden sinds de Japanse capitulatie, volgens zijn berekening dan minstens 44 miljoen mensen gestorven zijn, waaraan 2½ miljoen geboortes toegevoegd worden, zodat de bevolking van Indië momenteel 6 miljoen bedraagt. Dat de Madoerezen niet op het eiland waar zij wonen, willen blijven, is logisch, als men weet, dat Madoera arm aan voedsel is en er bovendien nog zoiets als Marineblokkade bestaat.-

Om nogmaals foutieve berekeningen tegen te gaan zegt de Heer KONINGSBERGER tenslotte in zijn laatste spreekbeurt, dat hij rekent vanaf de voedselblokkade in October 1946. Voorts verwijst hij naar elk aardrijkskundeboekje over Indië, waarin men lezen kan, dat Madoera de Rijtschuur van Indië is. Hevig verontwaardigd besluit Prof. KONINGSBERGER zijn uiteenzetting met de woorden; "Zijn wij G.v.d. in ons democratisch Nederland zover afge-zakt, dat ik niet meer voor het belang van Nederland mag vechten en niet meer mijn eigen mening mag zeggen, omdat ik hier niet thuis hoor"?

De Heer GELIJNZE dankte hierna beide sprekers en de ongeveer 500 aanwezigen voor hun correcte houding tijdens de spreekbeurten welke nu en dan met applaus werden onderbroken, en merkte op, dat wij als Nederlanders blij moesten zijn in vrijheid te leven, waarbij wij onze meningen openlijk konden kenbaar maken.-

Coll. Sm.

De Verbindingsdienst Doetinchem.-

31 Juli 1947.-

No.B.21209.

typ.: SvD. Dict. V.

G E H E I M.

UITGEBOKT

Hierbij heb ik de eer U te doen toekomen enkele aanwijzingen voor de voorlopige oprichting van een organisatie van stakingsbrekers uitgaande van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

NATIONAAL COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID

Voorzitter: Prof. Mr.P.S.Gerbrandy.

Centraal Bureau: Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage,
Telefoon 330295.

Aanwijzingen voor de voorlopige oprichting van een Organisatie van Stakingsbrekers.

Inleiding.

Deze aanwijzingen zijn bedoeld om in de kortst mogelijke tijd een overzicht te krijgen over het aantal personen, zowel mannen als vrouwen, dat bereid is zich bij het uitbreken van een politieke staking ter beschikking te stellen als stakingsbreker. (S.B.).

Zodra deze gegevens beschikbaar zijn, zal nader overleg worden gepleegd met de plaatselijke en provinciale comité's om de organisatie verder uit te bouwen. Met het oog op de politieke ontwikkeling is het thans echter zaak om zo snel mogelijk een begin van een organisatie tot stand te brengen, waarop in geval van nood kan worden doorgewerkt. Daarom is de opzet zo eenvoudig mogelijk gehouden.

GEBRUIK VAN DE ORGANISATIE.

De S.B.'s zullen alleen worden ingezet tegen politieke stakingen (ook wilde politieke stakingen) die ten doel hebben om het normale economische leven in den Staat te desorganiseren.

De S.B.'s zullen niet worden ingezet bij normale geschillen over lonen en arbeidsvoorwaarden, die geen politiek doel hebben.

AAN:

Z.E. de Minister-Président

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken

Z.E. de Minister van Justitie

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Amsterdam

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Rotterdam

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Den Haag

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

DE OPZET VAN POLITIEKE STAKINGEN.

De ervaringen in Amerika en Engeland opgedaan hebben geleerd:

- a. dat het politieke doel van dergelijke destructieve stakingen vaak gecamoufleerd is als normale loon - of arbeidsvoorwaarden-staking;
- b. dat zij steeds uitbreken op de strategisch meest belangrijke punten van het bedrijfsleven, zoals in het mijnbedrijf, het verkeer, de voedselvoorziening enz., waardoor het gehele economische leven van de Staat wordt bedreigd.

Dergelijke zeer kwetsbare delen van het bedrijfsleven zijn de havens, de mijnen, de spoor- en tramwegen, de overige verkeersmiddelen, zoals het wegverkeer, het binnenscheepvaartverkeer, de zeescheepvaart, de P.T.T. enz.

Voorts de voedselvoorziening, het kolentransport en de benzinetoevoer, de openbare diensten en bedrijven enz.

Voorts is het niet waarschijnlijk, dat men dadelijk een algemene staking zal proclameren, omdat verschillende vakverenigingen daaraan niet zouden willen deelnemen en er een geweldige reactie onder het publiek zou ontstaan.

Maar men zal b.v. kunnen beginnen met een havenstaking, die zich daarna voortdurend meer zou uitbreiden. De meest geschikte punten voor het doen uitbreken van een staking, die desorganisatie van het bedrijfsleven ten doel heeft, zijn uit de aard der zaak de dichtbevolkte steden en industriecentra, waar de directe gevolgen voor de stadsbevolking zich ook het eerste zullen doen gevoelen. Vooral het platte land zal de stakingsbrekers moeten opleveren.

DE GEOGRAFISCHE STRATEGISCHE PUNTEN IN ONS LAND.

Deze strategische punten zijn de grote havens, de knooppunten van binnenvaartverkeer, de dichtstbevolkte delen van het land, waar de voedselvoorziening het eerst vastloopt. Dit zijn de redenen waarom de verkeersstaking in Londen werd georganiseerd. Voor ons land zijn die strategische punten o.a. de havensteden Amsterdam en Rotterdam, Delfzijl (als reservehaven); de spoorwegknooppunten Amersfoort, Utrecht, Zwolle, den Bosch; alle plaatsen waar de Provinciale Electricche Bedrijven zijn: Den Haag, Groningen, de Mijnstreek, de Zaanstreek (voedselvoorziening) enz.

BENODIGD AANTAL STAKINGSBREKERS.

Omdat het niet gaat om de beheersing van alle punten van het land maar slechts van de belangrijke steden en industriegebieden zal een organisatie van enkele tienduizenden stakingsbrekers al van grote betekenis kunnen zijn.

AANWIJZINGEN VOOR DE OPRICHTING VAN DE S.B. ORGANISATIES.

Het verdient aanbeveling dat de plaatselijke comité's een commissie instellen tot werving van S.B.'s. Het aantal aan te werven S.B.'s zal ten minste 1% moeten bedragen van het aantal zielen der gemeente.

Verder worden ingewacht een opgave van het aantal ter beschikking gestelde vracht en personenauto's te splitsen in twee en meerzitsauto's en van de vrachtauto's onder opgave van het draagvermogen en tonnen en motorrijwielen.

Voorshands kan worden volstaan met de invulling van lijsten van onderstaand model.

Naam en voornaam	Adres	Beroep	Ouderdom	Stelt beschikbaar
				vracht auto's
				personen auto's
				motor- rij- wielen.

SAMENWERKING MET ANDERE VERENIGINGEN.

Hoewel het aanbeveling verdient om waar zulks mogelijk is samen te werken met andere verenigingen, zoals het Nationaal Reveil en rechtse politieke partijen enz., wordt in het geheel overgelaten aan de plaatselijke comité's.

AANWIJZINGEN VOOR DE PROVINCIALE COMITÉ'S.

Het ligt voorshands in de bedoeling, dat de S.B.'s zoveel mogelijk zullen worden ingezet in de provincies van hun inwoning, zulks, om aan eventuele vervoersmoeilijkheden het hoofd te kunnen bieden. Het is noodzakelijk dat de provinciale comité's zich oriënteren ten aanzien van de benodigde S.B.'s voor de meest bedreigde vitale bedrijven in hun provincie, zulks in samenwerking met de plaatselijke comité's, teneinde ter zake concrete plannen op te kunnen maken in het tweede stadium van opbouw der S.B.organisatie.

TIJDSTIP VAN INDIENING DER WERVINGSLIJSTEN.

In verband met de kritieke politieke toestand wordt aangedrongen op het zo spoedig mogelijk indienen van de wervingslijsten.

De indiening van de eerste lijst dient te geschieden zodra het aantal aangeworvenen $\frac{1}{2}$ van het aantal zielen der gemeente bedraagt of indien men meent het maximum aantal aan te werven S.B.'s te hebben bereikt.

Nagekomen aanwervingen van S.B.'s kunnen op een aanvullingslijst worden ingediend.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

L.L.van Laere.

MINISTERIE VAN OORLOG
CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

~~NUMMER~~: Sectie G 3 B.

No.: 2782-2817 Zeer Geheim

Bijlagen: 4

ONDERWERP:

'S-GRAVENHAGE, 16 Sept. 1947.

Volgno.

BUREAU D

Nummer:

Datum:

10-9-47

OPGELEGD

7 SEP 1947

ACD/21209

Bijgaand moge ik U, ingevolge mondelinge afspraak met de Heer v. Laere doen toekomen:

1. Aanwijzingen omtrent de voorlopige oprichting van een organisatie van stakingsbrekers.
2. Afschrift van een rapport van de I.O.-D.K.G. omtrent een te Rotterdam gehouden vergadering over hetzelfde onderwerp.
3. Alphabetische telefoonlijst Gen. Staf. (in 2-voud)

*afzondel. te
Hoofd Sectie G 3 B.
ACD/21209.*

Hoofd Sectie G 3 B.
De Kolonel van de Gen. Staf,
o/l de Luit. Kolonel wnd. Hoofd,

(M. P. Kokje)

Hoofd C. V. D.
Javastraat 68,
'S GRAVENHAGE.

Afschrift.

NATIONAAL COMITE HANDHAVING RYKSEENHEID.

Voorzitter: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.

Centraal Bureau: Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage-Telefoon 330295.

Aanwyzingen voor de voorlopige oprichting van een Organisatie.

van Stakingsbrekers.

Inleiding.

Deze aanwyzingen zyn bedoeld om in den kortst mogelyke tyd een overzicht te krygen over het aantal personen, zoowel mannen als vrouwen, dat bereid is zich by het uitbreken van een politieke staking ter beschikking te stellen als stakingsbreker. (S.B.)

Zoodra deze gegevens beschikbaar zyn, zal nader overleg worden gepleeg met de plaatselyke en provinciale comite's om de organisatie verder uit te bouwen. Met het oog op de politieke ontwikkeling is het thans echter zaak om zoo snel mogelyk een begin van een organisatie tot stand te brengen, waarop in geval van nood kan worden doorgewerkt. Daarom is de opzet zoo eenvoudig mogelyk gehouden.

GEBRUIK VAN DE ORGANISATIE.

De S.B.'s zullen alleen worden ingezet tegen politieke stakingen (ook wilde politieke stakingen), die ten doel hebben om het normale economische leven in den Staat te desorganiseren.

De S.B.'s zullen niet worden ingezet by normale geschillen over lonen en arbeidsvoorwaarden, die geen politiek doel hebben.

DE OPZET VAN POLITIEKE STAKINGEN.

De ervaringen in Amerika en Engeland opgedaan hebben geleerd:

- a. dat het politieke doel van dergelyke destructieve stakingen vaak gecamoufleerd is als normale loon- of arbeidsvoorwaardenstaking;
- b. dat zy steeds uitbreken op de strategisch meest belangryke punten van het bedrijfsleven, zoals in het mynbedryf, het verkeer, de voedselvoorziening enz., waardoor het gehele economische leven van den Staat wordt bedreigd.

Dergelyke zeer kwetsbare delen van het bedrijfsleven zyn de havens, de mynen, de spoorren tramwegen, de overige verkeersmiddelen, zoals het wegverkeer, het binnenscheepvaartverkeer, de zeescheepvaart, de P.T.T. enz.

Voorts de voedselvoorziening, het kolentransport en de benzinetoevoer de openbare diensten en bedryven enz.

Voorts is het niet waarschymljk, dat men dadeljk een algemene staking zal proclameren, omdat verschillende vakvereenigingen daaraan niet zouden willen deelnemen en er een geweldige reactie onder het publiek zou ontstaan.

Maar men zal b.v. kunnen beginnen met een havenstaking, die zich daarna voortdurend meer zou uitbreiden. De meest geschikte punten voor het doen uitbreken van een staking, die desorganisatie van het bedrijfsleven ten doel heeft, zyn uit den aard der zaak de dichtbevolkte steden en industriecentra, waar de directe gevolgen voor de stadsbevolking zich ook het eerste zullen doen gevoelen. Vooral het platte land zal de stakingsbrekers moeten opleveren.

DE GEOGRAPHISCH STRATEGISCHE PUNTEN IN ONS LAND.

Deze strategische punten zyn de grote havens, de knooppunten van binnenvaartverkeer, de dichtstbevolkte delen van het land, waar de voedselvoorziening het eerst vastloopt. Dit zyn de redenen waarom de verkeersstaking in Londen werd georganiseerd. Voor ons land zyn die strategische punten o.a. de havensteden Amsterdam en Rotterdam, Delfzyl (als reservhaven); de spoorwegknooppunten Amersfoort, Utrecht, Zwolle, den Bosch; alle plaatsen waar de Provinciale Electricche Bedryven zyn: Den Haag, Groningen, de Mynstreek,

de Zaanstreek (voedselvoorziening)enz.

BENODIGD AANTAL STAKINGBREKERS.

Omdat het niet gaat om de beheersching van alle punten van het land maar slechts van de belangryke steden en industriegebieden zal een organisatie van enkele tienduizenden stakingbrekers al van grote betekenis kunnen zyn.

AANWYZINGEN VOOR DE OPRICHTING VAN S.B.ORGANISATIES

Het verdient aanbeveling dat de plaatselyke comite's een commissie instellen tot werving van S.B.'s. Het aantal aan te werven S.B.'s zal ten minste 1% moeten bedragen van het aantal zielen der gemeente.

Verder worden ingewacht een opgave van het aantal ter beschikking gestelde vracht en personenauto's te splitsen in twee en meerzitsauto's en van de vrachtauto's onder opgave van het draagvermogen en tonnen en motorrywielen.

Voorshands kan worden volstaan met de invulling van lysten van onderstaand model.

Naam en voornaam	Adres	Beroep	Ouderdom	Stelt beschikbaar		
				vracht auto's	personen auto's	motor- rywielen.

SAMENWERKING MET ANDERE VERENIGINGEN.

Hoewel het aanbeveling verdient om waar zulks mogelyk is samen te werken met andere verenigingen, zooals het Nationaal Revell en rechtsche politieke partyen enz, enz. wordt in het geheel overgelaten aan de plaatselyke comite's.

AANWYZINGEN VOOR DE PROVINCIALE COMITE'S

Het ligt voorshands in de bedoeling, dat de S.B.'s zooveel mogelyk zullen worden ingezet in de provincies van hun inwoning, zulks, om aan eventuele vervoersmoeilykheden het hoofd te kunnen bieden. Het is noodzakelyk dat de provinciale comite's zich oriënteren ten aanzien van de benodigde S.B.'s voor de meest bedreigde vitale bedryven in hun provincie, zulks in samenwerking met de plaatselyke comite's, teneinde ter zake concrete plannen op te kunnen maken in het tweede stadium van opbouw der S.B. organisatie.

TYDSTIP VAN INDIENING DER WERVINGSLYSTEN.

In verband met de kritieke politieke toestand wordt aangedrongen op het zoo spoedig mogelyk indienen van de wervingslysten.

De indiening van de eerste lyst dient te geschieden zoodra het aantal aangeworvenen 1% van het aantal zielen der gemeente bedraagt of indien men meent het maximum aantal aan te werven S.B.'ste hebben bereikt.

Nagekomen aanwervingen van S.B.'s kunnen op een aanvullingslyst worden ingediend.

's-Gravenhage, 18 Augustus 1947

Nationaal Comite,
Handhaving Rykseenheid.

No. 596. Z. G.

Onderwerp: Vergadering Rijkseenheid bestuur.

Bijlage: een vergaderingsverslag.

Z E E R G E H E I M .

Nadat mij op Zaterdag j.l. ter ore was gekomen, dat het Comité Handhaving Rijkseenheid een vergadering zou houden in zeer besloten kring, waarbij belangrijke besprekingen zouden plaats vinden, heb ik tesamen met de Marine I.D. langs zijwegen pogingen gedaan deze besprekingen te doen verslaan.

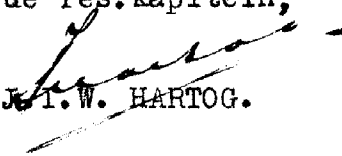
Een medewerker van de Marine I.D. heeft tenslotte deze vergadering kunnen bijwonen, zulks echter onder voorbehoud dat geen verslag van het totale gesprokene zou worden gemaakt.

Bijgaand verslag bevat de hoofdpunten van de bespreking. Ten aanzien van de daarin genoemde mededeling van, als zou de E.V.C. een staking in de zin hebben, dient te worden vermeld, dat de Politie I.D. niets omtrent deze geruchten heeft gehoord. Bovendien schijnt de financiële positie van de E.V.C. voor het organiseren van een grootscheepse stakingsactie niet rooskleurig, de staking van de sleepbootbemanningen is hier niet vreemd aan. De marine berijdt hierbij echter het oude stokpaardje van geldelijke steun vanaf de zee kant.

De heer Romenis goed geïnformeerd t.a.v. de Gemeentelijke energiebedrijven, daar hij voor het aanvaarden van zijn functie als directeur van Wilton, Directeur van het G.E.B. was.

Wat betreft de mededeling van heer Christiaanse betreffende de categorieën vrijwilligers kan worden vermeld, dat de ervaring van deze jonge mensen bij de vorige staking niet gunstig was, : de arbeiders-vrijwilligers uit Zeeland en Brabant hebben toen, althans volgens de mening van de verschillende havenbazen, veel beter voldaan.

De Inlichtingsofficier K.G.
de res. kapitein,

J. I. W. HARTOG.

Aan

Wnd. Hoofd Sectie 3.b. van de G.S.
de Luitenant Kolonel M.P. Kokje
Julianakazerne
's Gravenhage.

Vergadering van het Comité Handhaving Rijkseenheid op Zaterdag 23 Augustus in het Beursgebouw aan de Coolsingel te Rotterdam.

Aanwezig waren 14 personen.

Wegens verhindering van de voorzitter opent Prof. Sneller om 16.00 de vergadering en begint met te vragen of iemand bezwaar heeft tegen zijn tijdelijk optreden als voorzitter. Nadat dit door de vergadering is ontkend, zet hij het doel van de vergadering uiteen, n.l. te komen tot het organiseren van een " Stakingsbrekersorganisatie ."

Hij deelt mede dat de Heer Schenk (Secretaris Comité Handhaving Rijkseenheid) geruchten heeft vernomen, dat de EVC een algemeen staking zal afkondigen, in geval van voortzetting van de positionele actie. Mocht deze staking inderdaad doorgang vinden, dan wil het Comité beschikken over een organisatie, die de werkzaamheden kan voortzetten.

De heer van Leeuwen, havenmeester van Rotterdam, acht het niet raadzaam dat het comité hierin zelf maatregelen zou nemen, daar hij van mening is dat het gemeentebestuur van Rotterdam, hierin reeds het initiatief heeft genomen.

De heer Nap, bekend figuur in scheepvaartkringen, spreekt zijn vrees uit voor een afkondiging van een algemene staking. Indien de EVC een algemene staking afkondigt zal zeker een deel van het NVV volgen. Hij acht de mogelijkheid aanwezig, dat gemeentelijke energiebedrijven ook het werk zullen neer leggen.

De heer Römer, directeur van Wilton Feijenoord, zegt het niet eens te zijn met heer Nap, hij weet zeker dat in geval de EVC een algemene staking afkondigt, de gemeentelijke energiebedrijven en waterleiding niet aan de staking zullen deelnemen. Hij acht het waarschijnlijk dat de EVC de telefoocellen in de stad met handgranaten zal vernielen. Hij deelt mede, dat de EVC is uitgerust met wapens, o.a. handgranaten .

De heer Christiaanse bespreekt de moeilijkheden van het transport bij een algemene staking. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat het personeel van de spoorwegen aan een algemene staking deelneemt. Hij heeft zich er van overtuigd, dat verschillende kleine ondernemers die in het bezit van transportmiddelen zijn, deze gaarne zullen afstaan . Wat de arbeidskrachten betreft, die de verschillende werkzaamheden moeten overnemen, deelt hij mede te kunnen beschikken over studenten, leerlingen van Christelijke scholen en ambachtscholen. Tesaamen ongeveer 2000 man. Hij vraagt vervolgens naar technisch personeel, waarop wordt medegedeeld, dat men zal trachten ook hier aan te voldoen.

De heer Römer bespreekt vervolgens dat het hem bij een bezoek van een week geleden aan Utrecht, is opgevallen, dat zeer veel materiaal wordt vervoerd van Oost naar West. De militairen worden verplicht bij passagieren hun adres op te geven, een en ander had hij gehoord van enige officieren van de landmacht.

De heer Nap acht het raadzaam de Landstorm weer in het leven te roepen, deze mensen zouden zeker bij een politieke staking bereid zijn om verschillende diensten te verrichten.

Men oppert vervolgens het plan om een beroep te doen op de ou-illegalen, dit wordt echter verworpen op grond van het feit, dat vele onder hen een andere politieke mening zijn toegedaan.

Tenslotte wordt besloten een commissie te benoemen van drie man, die onmiddellijk aan het werk zal gaan om een stakingsbrekersorganisatie te organiseren.

Tot deze commissie wordt aangewezen,
van Leeuwen, Römer en Nap.

Deze commissie treedt terstond in dienst. 17.30 stelt Römer zich telefonisch in contact met burgemeester Oud, om te verzoeken een persoonlijk onderhoud te kunnen krijgen. Dit wordt toegestaan en na afloop van de vergadering om 17.15 begeeft de commissie zich naar het huis van de burgemeester.

De commissie deelt nog mede, contact te willen opnemen met de directie van de grote bakkerijen zoals v.d.Meer en Schoep, Janse, de Hartigh e.d.

B

GEMEENTE-POLITIE TE WINTERSWIJK

195	TELEFOON 2244 KENNEDIAL K 5430	Volgno.
	BUREAU B	
	Gelieve bij beantwoording dagtekening en nummer van ons schrijven te vermelden	22 SEP 1947
Datum:	22-9-47	ACD/21.361.

Aan het

OPGELEED

Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat 68

's - GRAVENHAGE .-

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons nummer:

Winterswijk:

1644/47 P. 20 September 1947.

Onderwerp

In vouwe dezès doe ik U toekomen politierapport No.1637/47 P. mijner administratie, houdende het verslag van een op 17 September j.l. in Café "De Harmonie" door het Comité Handhaving Rijkseenheid gehouden vergadering.

Ik moge U naar de inhoud van dit rapport korthedshalve verwijzen.

De Inspecteur van Politie,
Corpschef,

(S. van Ingen.)

Bijl.:

Verzoeken in elke brief slechts één zaak te behandelen.

VUGA

Winterswijk, 19 September 1947

No. 1637/147 P.

Onderwerp: Verslag vergadering.

RAPPORT

Ter voldoening aan Uw opdracht heb ik, Johan Wilhelm He-
mink, agent van politie te Winterswijk, tevens onbezoldigd
rijksveldwachter, de eer UEdelgestrenge beleefd het volgende
te rapporteren:

Op Woensdag, 17 September 1947, te 20.00 uur werd in ca-
fé De Harmonie, Groenloseweg te Winterswijk een voorlichtings-
avond over de "Indische Kwestie" gegeven, uitgaande van het
Comité Handhaving Rijkseenheid.

Om 20.00 uur werd deze avond geopend en ingeleid door de
voorzitter van het plaatselijk Comité Handhaving Rijkseenheid:
Abram Wildeman, geboren te Amersfoort 1 November 1909, wonen-
de te Winterswijk L. 212. Deze riep alle aanwezigen hartelijk
welkom toe in het bijzonder de spreker van deze avond Dr.W.K.
H.Feuilletau de Bruyn. Hierna sprak de heer Wildeman over het
onderwerp "Om de eer van onze vlag". Hij begon met te zeggen
dat Indië voor de oorlog onder Nederland groot geworden was.
Met het koloniale stelsel was daar, mede onder invloed van de
toenmalige Gouverneur-Generaal Jhr.Tjarda van Starckenborgh
allang gebroken. De Nederlandse vlag betekende daar toen één-
heid en orde. Indië, dat volwassen werd, ging het ouderlijk
huis verlaten, doch de familieband zou blijven bestaan. Toen
Nederland Japan de oorlog verklaarde, werd zij door Amerika
en Engeland als een soevereine staat beschouwd. Karel Doorman
heeft medegeholpen de "Jap" te beletten een "poot" aan Austra-
lische grond te zetten. Hetzelfde Australië gooit nu Nederland
met vuil. Onze vlag is besmeurd geworden. Na de capitulatie
had Nederland, als soevereine staat, zoals we voordien erkend
werden, moeten eisen het heft zelf in handen te willen hebben.
Daarentegen, aldus spreker, stond Schermerhorn met de pet in
de hand bij Attlee om het recept te ontvangen. Dat was een
zwarte dag in de geschiedenis en wel door onze eigen regering
aangedaan. Toen kwam de Republikeinse vlag boven. We hebben
het meegemaakt dat Engelse soldaten het blauw van onze vlag
afhaalden, zodat enkel het rood en wit overbleef, de Republi-
keinse vlag. Men gooide onze driekleur te grabbel. Daarna kwam
Linggadjatti, spreker noemde dat accoord een vuurwerk, dat een
ogenblik vonkte en dan nog eens spetterde, maar waarvan niets
overbleef. De ondertekening daarvan werd gevierd met diners
en er werden gloedvolle speeches afgestoken. De partner waar-
mede men onderhandelde was echter niet betrouwbaar. En dit ac-
coord van Linggadjatti werd geschonden, meer dan 1000 maal. En
onze vlag werd dag in dag uit beledigd. Toen kwamen de poli-
tionele maatregelen, ook toen stelde de Handhaving Rijkseen-
heid zich achter de Regering. We weten het allen, er kwam een
snelle opmars met geringe verliezen. Voor de Partij van de Ar-
beid was het eigenlijk een hete aardappel die ze moesten slik-
ken. Na enkele dagen zeiden deze echter, dat ze ermee moesten
uitscheiden en weer gaan onderhandelen met een Soekarno en
Sjahrifoedin. Door de Partij van de Arbeid, door die agitatie,
die pleitte voor de heren in Djokja, daardoor kwam de inmen-

Aan den Heer
CORPSCOMMANDANT VAN POLITIE
te WINTERSWIJK

ging van de Veiligheidsraad. De Partij van de Arbeid maakt van de Indische kwestie een "partijzaak", maar het is een nationale zaak. De Partij van de Arbeid greep de inmenging van de Veiligheidsraad aan. Koos Vorrink haalde Zondag nog voor de radio het stoute stukje uit om te zeggen, dat Nederland nooit baas meer zou worden in eigen huis. Wij, aldus spreker, moeten het Nederlandse volk er van bewust maken, dat ze door deze politiek van de Partij van de Arbeid onze vlag niet mag vergeten. Wij moeten strijden, zo ging spreker voort, liever dat de Partij van de Arbeid kapot gaat dan dat wij Indië verliezen. Wij hebben maar één devies voor onze regering: regéér en anders verdwijn, aldus besloot spreker zijn rede, waarop een applaus volgde.

De andere spreker: Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruyn, oud-volksraadslid hierna het woord verkrijgende, sprak over het onderwerp "Het Koninkrijk in de Branding". Deze spreker begon met er op te wijzen dat wij allen wel wisten dat Indië in lichte laaie stond. Wat wij echter misschien niet wisten, doch wat niettemin een feit was, dat ook Nederland zich in lichte laaie bevindt. Dat de mensen zulks niet weten is de schuld van het wanbeleid van de Regeringen Schermerhorn en Beel. Ze hebben, ging spreker voort, het volk dom gehouden, zodat men het de juiste voorlichting onthoudt waar het recht op heeft. De welvaart van ons land, zowel als van een ieder van ons staat op het spel. Door de tegenstrijdige verklaringen, enerzijds aan het volk en anderzijds van Mr. van Kleffens in de Veiligheidsraad is het nu zover gekomen, dat wij door de Indische kwestie een slechte naam hebben gekregen in het buitenland. Spreker behandelde hierna de structuur van de Indische politiek, Hij noemde deze communistisch en niet socialistisch. Hij haalde hierbij enkele citaten aan uit diverse couranten. In Indië zijn alle vakverenigingen op communistische grondslag geschoeid, ging spreker verder. Ook Sjahrifoeidin was voor de oorlog lid van verschillende communistische mantelorganisaties. In de oorlog is hij opgepakt door de Japanners vanwege zijn communistische activiteit. En met dergelijke mensen papt de Partij van de Arbeid nu aan, misschien wel zonder dit te weten, aldus spreker. Er zijn fundamentele fouten gemaakt door van Mook Beel en als wij daartegen opstonden en de waarheid zeiden, dan moet te het gelogen. De ene fout is op de andere gestapeld en daar zitten wij nu mee opgescheept. De Partij van de Arbeid wil zich ten koste van alles handhaven. We staan er nu, ging spreker verder, intellectueel zeer slecht voor mede door het gevolg van de gevoerde politiek, de zgn. geleide economie. Ten eerste is daar de resolutie van Nederland en Indië een vertegenwoordiger te kiezen en deze twee een derde te laten kiezen. Ten tweede de Consuls-Generaal maken een rapport op voor de UNO. Dat loopt op niets uit, wanneer wij zeggen: doorgaan naar Djokja, dan spreekt Rusland zijn veto uit. Er is volgens mij, aldus spreker, maar een oplossing mogelijk: verdwijning van het kabinet Beel en dan niet alleen voor wat betreft de Indische kwestie. Ten eerste was er in Indië geen zelfstandig inheems bedrijf. De welvaart van Java hangt af van de Westerse beschaving. 350.000 Nederlanders hadden daar werk, wanneer dat nu een Sovjet-Republiek wordt, dan krijgen we er nog eens 350.000 werklozen bij. Ten tweede het Nederlandse volk wordt zo dom gehouden, dat de Amerikaanse journalisten ons moeten vertellen dat Nederland bij het plan Marschall 15 milliard gulden heeft aangevraagd. We hebben 350.000 man administratief personeel, daartegenover staan 690.000 zuivere arbeiders, dat is 2 op 1. (gelach). Liefstink spreekt over sparen, de mensen zeggen: laten we het maar opmaken, want Liefstink gapt het ons toch af. Overal schiet de arbeidsproductie tekort, hetgeen spreker aanhaalde met een reeks cijfers dat de mijnen, textielindustrie, landbouw enz. in verhouding tot 1938 zeer sterk waren gedaald in productiviteit. Er komt een drastische rantsoenering, wanneer Amerika ons niet helpt. Vroeger konden we op eigen benen staan,

Z.V.

we hadden dollars genoeg, Indië bracht rubber, tin enz. Nu zegt Amerika dat alles is eigendom van de Staat Indonesia. En weer herhaal ik, zo ging spreker voort, geen nieuwe mensen in het kabinet, maar weg met het hele stelletje. Ook het besluit D. 65, in Engeland gemaakt, is nog geldig, er is nooit een ander besluit gekomen wat dat nietig heeft verklaard. Dit machtigt van Mook in Indië dictoriaal op te treden. Op het ogenblik gelden alleen de voorstellen van de interim regering. Ook in Nederland is het parlementaire stelsel in gevaar. We bevinden ons op het hellend vlak met ons democratisch-parlementair stelsel. Ook Koos Vorrink voelt meer internationaal dan nationaal. Ons Koninkrijk is in de Branding en er is geen Staatsman die in staat is redding te brengen. Het merendeel van ons volk staat niet meer achter de regering. Wij hebben de plicht om de zaak in Nederland en in Indië te redden. Dat God ons daartoe kracht en moed mag geven. Spreker sloot zijn rede met te zeggen: onze taak in Nederlands-Indië is niet afgelopen, het is een historische zaak.

Hierna werd door genoemde voorzitter de pauze aangekondigd waarin de gelegenheid werd gegeven schriftelijke vragen te stellen, welke na de pauze door laatstgenoemde spreker zouden worden beantwoord.

Na de pauze beantwoordde Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruyn in enkele woorden de enige ingekomen schriftelijke vraag betreffende de stand van onze gulden in Amerika.

Hierna werd de gelegenheid geboden voor mondelinge vragen te stellen. Daarvan werden door een 8 tal onbekend gebleven personen gebruik gemaakt.

1ste vraag: Heeft de Gouverneur-Generaal Jhr. Tjarda van Starckenborgh uit zichzelf ontslag genomen of is hij heengezonden?

Spreker antwoordde, zulks niet met zekerheid te kunnen zeggen, daar de Gouverneur daaromtrent zeer gesloten was.

2de vraag: Revolutie tegen de huidige Regering, ja of Neen?

Spreker antwoordde: Dit moet men langs de wettelijke volkomen democratische weg bereiken. De bakkers deden dat anders. Ik kan mij voorstellen dat de boeren dat straks eveneens zullen doen. De staking is niet verboden, alhoewel ik daar geen voorstander van ben. Wanneer de Regering de Grondwet schendt en het parlementaire stelsel dan mogen wij dat nog niet doen. Wij mogen geen geweld gebruiken.

3de vraag: Wanneer mag de Christen zich verzetten tegen de Regering?

Antwoord spreker: Niet eerder dan wanneer de andere partij gewelddadig optreedt. De democratie is zo, dat de meerderheid oor moet hebben voor de wensen van de minderheid. Daarom zeg ik tegen de Partij van de Arbeid; jullie doen dat niet.

4de vraag: Waarom moeten onze jongens naar Indië en iemand, die een maand bij de jeugdstorm is geweest, niet?

Antwoord spreker: Dat zijn ook geen goede Nederlanders!

5de vraag: Waar blijft ons varkensvlees?

Antwoord spreker: Dat is mij onbekend, ik vermoed in de koelhuizen.

6de vraag: Ziet de Amerikaanse Regering het communistische gevaar niet?

Antwoord spreker: De Amerikanen zijn daaromtrent nooit ingelicht. Wanneer men een Amerikaan daarvoor waarschuwt dan lacht hij er om. De Amerikaanse Regering ziet het echter wel in, daarom is het ook op onze hand. Zij zien dat Indië een belangrijk strategisch punt is.

Vraag 7; betref het federale stelsel.

Antwoord spreker: Met het federale stelsel gaan we accoord. Indie kon voor de oorlog bijna doen en laten wat zij wou, doch van Mook wil nu met de Partij van de Arbeid Indië volkomen van Nederland afhakken.

Vraag 8: Hoe is de houding van Australië?

Antwoord spreker: Daar kan ik U geen positief antwoord op geven.

De vragen werden door de spreken alle in het kort beantwoord.

De genoemde voorzitter sloot daarna, te omstreeks 22.30 uur, deze voorlichtingsavond met een dankwoord aan de spreker, waarna door de aanwezigen staande het 1ste en 6de couplet van het Wilhelmus werd gezongen.

Het verloop van deze avond, die door ongeveer 180 personen werd bezocht, was zeer rustig.

De toegang tot deze voorlichtingsavond was voor een ieder toegankelijk tegen betaling van Fl.o.25.

Het podium van de zaal van waaraf de sprekers spraken en alwaar het plaatselijk bestuur van het comité was gezeten, was versierd met rood-wit-blaauwe en oranje vlaggen.

Op alle aanwezige zitplaatsen lagen voor de aanvang van de avond een 5tal bedrukte formulieren, welke door de aanwezigen konden worden behouden. Een dergelijk 5tal formulieren wordt hierbij overlegd.

Aldus naar waarheid opgemaakt, gesloten en getekend dit rapport te Winterswijk, op 19 September 1947.

De agent van politie,

(J.W.Hemink.)

Att. Id. I No. 3806.

Onderwerp:

Openbare vergadering van het
Comité Handhaving Rijkseenheid
te Doetinchem op 26 September 1947.

Volgno.

3 OCT. 1947

ACD/21/713

R A P P O R T.

=====

Op Vrijdag 26 September 1947 te 20 uur, werd in de grote zaal van de Sociëteit alhier een openbare vergadering gehouden van het Comité Handhaving Rijkseenheid, waar als spreker zou optreden de heer LUNSHOF.

Nadat te omstreeks 20.10 uur ongeveer 100 personen aanwezig waren, werd de vergadering door de heer BULTEN uit Doetinchem geopend. Hij deelde mede, dat de heer LUNSHOF wegens ziekte verhinderd was op deze vergadering te spreken en men Z.E. Generaal BEUMER bereid had gevonden de heer LUNSHOF te vervangen en deze avond als spreker op te treden.-

Hierna kreeg Z.E. Generaal BEUMER het woord, die zijn rede begon over het Indische drama, want, zo zeide spreker, het begint in Indië op een drama te gelijken. Ik zie het echter liever als een tragische comédie. Spreker zeide, dat hij liever niet het woord "Indonesië" gebruikte, behalve dan, wanneer dit voor de duidelijkheid noodzakelijk mocht zijn. Ik heb, zo vervolgde spreker, 32 jaar in Indië gewerkt en geleefd en in die tijd de gehele Archipel doorkruist. Ik kan dus wel zeggen, dat ik met de toestanden in Indië enigszins op de hoogte ben.-

Wat heeft zich nu eigenlijk in de laatste eeuw in het verre Oosten afgespeeld? In de eerste plaats is daar de Russisch-Japanse oorlog. De bevolking was in die tijd zeer tevreden onder het bestuur van VAN HEUTZ. De ontwikkeling van de bevolking was echter nog zeer slecht. Er wonen daar in het Oosten ongeveer 1200.000.000 mensen, waarvan de grote massa nog totaal ongeletterd is.-

In 1908 heeft zich in Indië voor het eerst het nationaliteitsstreven geopenbaard, terwijl kort daarop de naam "Indonesië" zijn intrede deed. De naam Indonesië bracht reeds dadelijk een revolutionair streven naar voren. De naam "Insulinde" had evengoed gebruikt kunnen worden, doch men wilde de namen Nederlandsch-Indië en Insulinde persé niet bezigen.

Daarom is het een kwestie van praktisch belang om de naam Indonesië thans niet te gebruiken.-

De Nederlands-Indische regering stond destijds niet afwijzend tegenover het nationalistische streven. Integendeel werd dit streven aangepast en ontwikkeld, maar tevens in goede banen geleid. De tegenstand tot dit streven zat echter in Nederland bij de Nederlandse regering en parlement. Voornamelijk werd dit streven geremd door de toenmalige S.D.A.P. Nu houdt de Partij van de Arbeid zich progressief. Nu wil de Partij van de Arbeid, wat 20 jaar geleden de S.D.A.P. tegenhield en ook werd tegengehouden door regering en parlement.-

-Het-

Het Bolsjewisme en het Nationaal-Socialisme liegen en bedriegen schaamteloos. Het Communisme is een ongelooflijk gevaar, wat op heden niet altijd onderkend wordt.-

De meeste leiders van Indonesië zijn in Moskou opgeleid en hebben een Communistische scholing gehad, onder andere Soekarno en Hadji Salim, terwijl Sjahrir en Sjarifoudin van Communistische huize zijn. Soekarno is een zware Communist, die in 1930 nog geïnterneerd was. In de oorlog heeft hij gecollaboreerd met Japan. Al deze leiders van Indonesië lopen nu aan de touwtjes van Moskou en dienen de belangen van Moskou.-

In St. Michielsgestel en Vught heeft zich een z.g. politiek laboratorium gevormd. De democratie moest doorbroken worden. Ik geef toe, zo zegt spreker, dat de politieke verdeling voor de oorlog niet juist was en de democratie hard aan het verworden was, maar van de bedoeling doorbreking is, blijkens de laatste verkiezingen, niets terecht gekomen. Prof. Schermerhorn kon niet meer in de regering blijven en men heeft hem onderdak moeten brengen in de Commissie-Generaal als een z.g. verlengstuk, als arm van de regering.-

De vorming van de Commissie-Generaal verdedigde men onder verwijzing naar vroegere Commissarissen-Generaal. Wegens gebrek aan communicatiemiddelen was vroeger de Commissaris-Generaal wel geoorloofd. Thans echter, met telefonie, telegrafie en vliegtuigen, kortom met snelle communicatiemiddelen, is de Commissie-Generaal absoluut overbodig. Deze overbodigheid is trouwens wel gebleken, want de heren deden niets anders, dan maar heen en weer vliegen, terwijl sommige Ministers ook nog eens in Indië gingen kijken. Daarbij komt nog, dat drie leden van de Commissie-Generaal, t.w. Schermerhorn, Max Kool en De Boer nog nooit in Indië waren geweest en dus van de uitzonderlijke toestanden daar niets afwisten. Spreker noemde in dit verband de heer Schermerhorn als de Politieke Laborant, die niets van Indië afwist. Hij wilde hier de Democratie doorbreken en in Indië de Adat. Onder de bevolking leeft de Adat echter zeer diep en is niet te onderschatten. Men heeft nu de macht in handen gegeven van een zeer beperkt aantal intellectuelen. De rest van de regering is absoluut niet in aanzien bij de bevolking.

De intellectuelen hebben echter de macht niet in handen, maar worden geterroriseerd door een stelletje rovers. De regering heeft bekend, dat zij al lang op de hoogte is met deze terreur en corrupte bende, maar heeft er niets tegen gedaan.-

Met de politionele actie had Java binnen twee weken geheel bezet kunnen zijn, maar men beleefde de belachelijke vertoning om 40 km voor Djokja te stoppen. Nu beleeft men het, dat het stoppen niet wordt opgevolgd door de terroristen, met alle gevolgen van dien.-

De regering weet veel van die dingen en is op de hoogte met de moord en doodslag van de laatste tijd, maar doet niets. Men is nu in het stadium van afwachten en confereren. Als niet verder wordt opgerukt, verkommert Indië. De geest van de bevolking gaat achteruit. De constructieve zijn er uit gewerkt door de destructieve elementen. Deze laatste moeten echter uitgeroeid worden, want die blijven eeuwig in terreur. Daarom mag de Nederlandse regering niet met hen onderhandelen. Zij kunnen alleen verdwijnen door onze macht.-

De rantsoenverlagingen in Nederland zijn een gevolg van ons leger in Indië. Vroeger hadden wij daar 35.000 man, waarvan 80 % inheemse. Dit legerapparaat van thans is er werkelijk nodig, maar dan moet het ook gebruikt worden. Nu worden er honderden miljoenen guldens vermorst aan een leger, dat niets uitvoert. Spreker hamert herhaaldelijk en nadrukkelijk op het grote communistische gevaar en leest tot slot van zijn betoog een gedeelte voor uit de rede van de Procureur-Generaal uit Indië, Mr. VONK. Hieruit schetst hij: "De inhoud van Indonesië is Com-

munisme. Dit wordt nu juist over het hoofd gezien door beide regeringen. Sjahrir en Sjarifoudin zijn ook van communistische huize. Hij laat een ernstige waarschuwing horen tegen dit grote gevaar. Wij onderhandelen nu niet meer met een Nationalistisch streven, maar met een Communistisch streven. De tragiek van het Indische nationalisme is het Communisme. Het overhaaste spel van de Commissie-Generaal was nutteloos en gevaarlijk."

Gisteren, zo vervolgt spreker, heeft Prof. Gerbrandy nog gewaarschuwd voor het gevaar van vermenging van het communisme met het nationalisme.-

Nadat Generaal BEUMER zijn betoog had beëindigd, werd nog gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waarvan door enkele aanwezigen gebruik werd gemaakt.-

O.m. werd gevraagd, of de veiligheidsraad sancties zou nemen, indien de Nederlandse regering zou besluiten op Java door te stoten.-

Generaal BEUMER antwoordde hierop, dat hij natuurlijk niet kon zeggen, wat de Veiligheidsraad zou doen, maar zijn mening was wel, dat langer uitstel de situatie hoe langer hoe meer zou bemoeilijken. Indien onmiddellijk zou worden doorgesproken zal wel worden gesproken over en gedreigd worden met sancties doch er zal waarschijnlijk niet veel van terecht komen.-

Verder werd gevraagd, of onze Koningin met de wantoestander in Indië op de hoogte was en of Zij niet kon ingrijpen.-

Hierop antwoordde Generaal BEUMER: "De Koningin is onschendbaar en komt niet in debat."-

Tenslotte werd nog gevraagd, of er een mogelijk verband was tussen het niet uitspreken van de troonrede door H.M. de Koningin en de toestand in Indië, waarop Generaal BEUMER antwoordde: "Nee, m.i. is H.M. daar te hoogstand voor. Het niet uitspreken van de troonrede is absoluut een gevolg van de bronchitis, waaraan H.M. lijdende was. Uw vraag vind ik te ver gezocht."-

Na het sluiten van het debat dankte de heer BULTEN Generaal BEUMER voor diens betoog en beantwoording der vragen, waarna hij voorstelde een MOTIE te zenden aan de 2e Kamer der Staten-Generaal, betreffende de laatste regeringsverklaring. Nadat hij deze motie had voorgelezen en de vergadering hiermede door applaus haar instemming had betuigd, sloot spreker de vergadering, onder dankzegging voor de opkomst.-

De vergadering had een zeer rustig en ordelijk verloop.-

Doetinchem, 29 September 1947.

DE VERBINDINGSDIENST DOETINCHEM.

BUREAU B	
Nummer:	URVLEGGD B
G E H E I M.	
Locum:	6-10-47

Volgno.
4 OCT. 1947
ACD/21792

KORT VERSLAG van de op Zaterdag, 27 September 1947, te 14.00 uur door het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen alhier, gehouden openbare vergadering.

PD
4717

Aanwezig waren + 1000 personen. Sprekers op deze vergadering waren: oud-Minister C.J.I.M. WELTER met als onderwerp: "Hee lang neg...?" en de Journalist, H.A. LUNSHOF, met als onderwerp: "Que Vadis".

Beven het toneel was de leuze "Het roer moet om" aangebracht, terwijl op het toneel doek een affiche was bevestigd, voorstellende, dat de bemoeiingen van de Veiligheidsraad met de Indonesische kwestie verraad betekenen.

Na een kort inleidingswoord van de voorzitter, M.L.F. BAJETTO, werd het woord verleend aan de eerste spreker: C.J.I.M. Welter.

Spreker, die met een luid applaus door de aanwezigen werd begroet, begon zijn rede met het geven van een overzicht, wat Nederland als koloniale mogendheid in de afgelopen eeuwen tot stand heeft gebracht. Onze regering na 1945 is er zich blijkbaar niet van bewust geweest, dat duizenden ambtenaren hadden gewerkt aan de welstand van Indië. Deze mensen hebben alles gegeven, wat in hun was, omdat zij dit land liefhadden.

De leiding van de regering na de bevrijding bestond uit links georiënteerden, die Nederland los van Indië wilden zien. Deze bewindsmannen brachten een ommekeer in het beleid ten opzichte van Indië en zochten toenadering met het Japanse product de "Republiek Indonesia". De anders denkenden werden geheel uitgeschakeld en men stelde zich op het standpunt: "Disqualificeert Uw tegenstander".

In het dagblad "De Times" werd gezegd, dat wij een voorbeeld moesten nemen aan Engeland, dat Brits-Indië had vrijgegeven. Ik wil U er aan herinneren, dat CHURCHILL daarop heeft gezegd: "Ik zie het Britse gezag ondergaan in duisternis".

Als ons kabinet gedwee blijft gehoorzamen aan Kees VORRINK, dan gaat ons gezag in Indië ook in duisternis ten onder.

Na de vele misdaden, welke reeds in Indië waren gepleegd, nam de regering een halve beslissing om over te gaan tot een politionele actie, waarop de Veiligheidsraad zich met ons ging bemoeien.

De Veiligheidsraad was incompetent om zich met deze kwestie te bemoeien, doch onze regering gaf toch gevolg aan het advies om het vuren te staken. Hadden we dit advies niet opgevolgd, dan zouden we volgens onze regering te veel aan prestige in de wereld hebben verloren.

De regering maakt zich thans weer op om met SOEKARNO c.s. te gaan praten. De K.V.P. steunt deze democratische regering door samen te gaan met de P.v.d.A. Omdat wij zo'n democratische regering hebben, maken wij gebruik van ons recht om te protesteren, dat onze regering gaat praten met een stelletje avonturiers, die geen staat vertegenwoordigen. Na ik het toch over democratische vrijheden heb, aldus spreker, een vriend van mij belde mij op en deelde mede, dat de telefoongesprekken van mij, Prof. Gerbrandy en BRUIN SLOT worden afgeluisterd. Ik kan mij dit niet voorstellen, maar alles is tegenwoordig mogelijk.

Wij moeten een buiten parlementaire oppositie voeren, opdat de pantserwagens door zullen rijden naar Djokja.

Onze regering moest tegen Soekarno c.s. zeggen "verdwijn", dan zal alles recht komen.

Nadat Welter zijn rede had beëindigd, werd er + 10 minuten gepauseerd.

Na de pauze werd het woord gevoerd door:

schied.
H.A. LUNSHOF, oud-hoofdredacteur van "Elseviers' Weekblad", die een rede hield, getiteld "Quo Vadis?"

Spreker wierop een terugblik op de grootse geschiedenis van Nederland, welks machtige cultuur grote bloei ten gevolge heeft gehad. En het beste, wat Nederland heeft verricht, betoogde spreker, bracht zij in Indië tot stand. Dit kwam Indië en haar bevolking ten goede en hoewel men ons thans voor "kolonialen" uitmaakt en onze tegenstanders zich "progressieven" noemen, verklaar ik, dat ik trots ben op de scheldnaam "koloniaal".

Onze soldaten in Indië verwijten de regering, dat die regering terwille van de binnenlandse politiek, uit vrees voor het breken van de coalitie P.v.d.A. en K.V.P. hen eerst heeft bevolen om de wapenen op te nemen, om hen later in de steek te laten.

Vervolgens belichtte spreker de door de P.v.d.A. gevoerde politiek, waarvan het resultaat zal zijn, dat Nederland aan het communisme wordt overgeleverd. Eerst droegen de socialistische "gebroken gewertje", waardoor wij nagevoel zonder wapens in de oorlog verzeild geraakten en waarvan ongetwijfeld de Duitse Generale Staf eens de grootste propagandist is geweest.

/ge-
Na de oorlog/droegen zij zich, of zij de oorlog gewonnen hadden. Thans, vervolgt spreker, spelen zij weer hun spel met Indië. Minister BEBE is verantwoordelijk voor het gevoerde beleid in Indië en zolang hij hier blijft, zal het niet veranderen. De regering maakt dezelfde fouten, als de regering in 1939 en haar grootste gebrek is, karaktervastheid.

Het was een fout om met de Republiek te onderhandelen. Ik kan, zei spreker, dat niet nader omschrijven, omdat mij dan wellicht weer een gerechtelijke actie te wachten staat. Inzake de ommezwaai van de regering in de politiek in Indië, meende spreker, dat de regering volkomen had gefaald; zij brak het koninkrijk aan stukken en is door de feiten om de oren geslagen, maar desondanks blijft zij rustig zitten en houdt zich bezig met futiliteiten, als het beschermen van het beroep van architect. In deze regering hebben de socialistische de leiding, omdat de K.V.P. bang is voor de P.v.d.A., maar betoogde spreker, laten de katholieken bedenken, dat "Wie van MARX eet, sterft eraan".

Over de behandeling van het Indische vraagstuk in de Veiligheidsraad, zeide spreker, dat wat VAN KLEFFENS had gezegd goed was, maar beter was het geweest, als hij had gezegd: "dit is een beslissing, die onze soevereiniteit aantast. Ik sluit de deur en ga heen".

Deze regering is zo bang voor een revolutie van links, dat zij in alles toegeeft. Maar, zeide spreker, laat zij voorzichtig zijn, want in ons groeit de geest van het verzet, alleen zullen wij dat op democratische wijze doen. Een enkele maal is de regering niet bang, hetgeen zij in het geval van Prof. Garbrandy heeft getoond, maar laat zij die kracht tonen in Indië. Ons einde zal zijn, besche-
-ming-

ming van al onze onderdannen en herstel van orde en rust.
Al staat onze zaak nog vrij zwak, wij zullen overwinnen.

Aan het slot van zijn rede, riep spreker op tot steun
in de strijd met het comité Rijkseenheid.

Hierna sprak Prof. GERBRANDY dezelfde rede uit, die hij
even te voren in de Dierentuin had gehouden.

Omstreeks 17 uur ging de bijeenkomst rustig uiteen,
nadat nog de instemming van de vergadering was gevraagd
en verkregen om een telegram te verzenden aan H.M. de Ko-
ningin, waarin om een ander beleid inzake de politiek in
Indië werd verzecht.

Verzonden op 3 October 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D.

OD 195

BUREAU D'OPGELEGD

Volg.

4 OCT 1947

G. E. H. R. I. M.

B

6-10-47

ACD/21793

*Comité Vlaams
hearing Puyf. en Loo*

KORT VERSLAG van de openbare vergadering, belegd door de Stichting "Eenheids" in de grote zaal van de Dierentuin op Zaterdag, 27 September 1947. Aanvang te 14 uur.

De zaal was geheel gevuld en er was geen plaats onbezet. Het spreekgesteelte was bekleed met de Nederlandse driekleur. Op verschillende plaatsen in de zaal waren spandeken aangebracht met in leuzen als "Republiek Indonesië betekent onvrijheid, chaos en ellende", "Praten met deze bende is verraad" en "Het verraad met de Republiek Indonesië wordt gepraat".

Te circa 14.15 uur beklom Generaal WINKELMAN het spreekgesteelte. In zijn openingswoord schetste spreker de toestand, waarin ons land verkeert. Van orde en rust in Indië is nog geen sprake. Alles wijst er op, dat binnenkort weer besprekingen zullen plaatsvinden met de republiek. Dit alles heeft de Partij van de Arbeid weten te bewerkstelligen. Wij beginnen straks voorbereidingen te treffen voor het regeringsjubileum. Hebben wij onze Koningin bij haar jubileum niets anders aan te bieden, dan de brokstukken van een kapotgeslagen Koninkrijk? Zo vraagt spreker zich af. Het wordt tijd, dat het volk zich gaat uitspreken. Spreker besluit zijn openingswoord met de aanwezigheid op te wekken de strijd te blijven voortzetten tot het einde, ook al worden wij in deze strijd gemilkorfd. Het zijn welkome Duitse methoden, dat men een man als Prof. GERBRANDY, de mond sneert.

Hierna verkrijgt Prof. Gerbrandy het woord. Als onderwerp heeft spreker "De dreigende verwording van ons Koninkrijk" Hetgeen ik hier wil zeggen, heb ik van te voren niet laten lezen aan de regeringscommissaris, Mr. KESPER, aldus spreker, dit hoeft thans nog niet. Ik kan nog vrij spreken. (Grote hilariteit van de zijde der toehoorders). Dit is niet enkel sarcasme, doch bittere ernst, aldus spreker, want dit wijst op dictatuur en wij weten uit Duitsland, waar dit op uitloopt. Spreker heeft geleerd uit de tijd, toen hij in het Staatsbestuur zat, dat de uitvoerende macht van de Staat vlet en snel moet werken. Bij deze regering constateert spreker traagheid bij de uitvoerende macht en overhaasting, waar het er om gaat, het koninkrijk te hervormen. Men heeft in ons land de volksinvloed uit-geschakeld. Over verandering van ons staatsbestel dient het volk te beslissen. Voor de wereld is ons prestige geschonden. Onze financiële positie is zeer slecht. Het tekort, dat de miljoenennota aanwijst, is driemaal zo groot als dat, wat door de Nederlandse regering in Londen over de jaren '40-'45 werd uitgegeven. Fel hekelt spreker het beleid van de regering ten aanzien van de Indische zaak, Mij is, aldus spreker, wel eens gevraagd, of Mr. VAN KLEFFENS de zaak Indië betreffende, dan niet schitterend heeft verdedigd in de Veiligheidsraad. Mijn antwoord daarop is "allerbereedst". Mr. Van Kleffens had daar moeten wijzen op de eeuwenoude traditie van ons land en moeten zeggen "Gij hebt in geen enkel opzicht het recht U met onze interne aangelegenheden te bemoeien. Ons volk moet weerbaar worden gemaakt. In het jaar 1584 was ons land ook in nood, doch wij zijn er toen weer bevenopgekomen. Deze regering en de vorige hebben de zaak volkomen bedorven.

De verwording van ons Koninkrijk staat in nauw verband met de latente oorlogsteestand over de hele wereld, als gevolg van de Sowjet-agressie. In dit verband wijst spreker op 200 Russische divisies, welke in de Sowjet-zône in Duitsland geresed staan. God alleen kan ons Koninkrijk nog redden. Hij kan en wil en zal in nood zelfs bij het naderen van de dood, volkomen uitkomst geven. Hiermede besluit spreker zijn rede, welke onder ademloze stilte werd beluisterd en welke een daverend applaus oogstte.

Vervolgens spreekt Dr. W.K.H. FEUILLETAU DE BRUYN. Deze heeft als onderwerp "Het Koninkrijk in de branding". Ook deze spreker becritiseert het Regeringsbeleid. Wij eisen van deze regering, dat zij de waarheid zegt over Indië. Dr. BEEL is van mening, dat de Indische bevolking zelf moet beslissen, of zij tot de republiek wil behoren, Dit is ver- raad, aldus spreker.

2/3 Deel van de bevolking heeft reeds te kennen gegeven, dat het Kabinet Beel moet verdwijnen. Wij moeten een nationaal kabinet hebben. Spreker roept uit "De beste dienst, welke U het Nederlandse Volk kunt bewijzen, is heen te gaan" (daverend applaus). Er moet aan de terreur in Indië een eind komen. De republiek is een communistische republiek. Kan er met een totalitaire staat worden onderhandeld? De communist, ALIMIN, is door Moskou uitgezonden. 95% Van de Indische bevolking moet niets hebben van terreur en moord door Alimin georganiseerd. In Nederland trekt Pater DE GREVE in radiotoespraken van leer tegen het communisme en terecht, doch Dr. Beel en zijn katholieke collega's gaan onderhandelen met communisten. De oppositie heeft hiertegen altijd stelling genomen. Dr. Beel en VAN MOOK hebben eerst maanden later begrepen, dat de republiek in feite niet bestaat. Spreker besluit zijn betoog met de opwekking de strijd vol te houden, totdat dit kabinet zal zijn verdwenen.

Tenslotte verkrijgt oud-Minister WELTER het woord. Ook deze oefent critiek op het regeringsbeleid uit ten aanzien van Indië. Ons volk heeft deze regering niet verdiend. Het heeft deze regering ontbroken aan liefde voor ons volk, aldus spreker. Spreker waarschuwt tegen het communisme, waarvan deze regering de wegbereider is. Spreker is voor bezetting van Djokja om SOEKARNO te doen verdwijnen. Dan zal alles recht komen, besluit spreker.

Staande de vergadering werd een telegram verzonden aan H.M.de Koningin, waarin trouw wordt betuigd en tevens protest aangetekend tegen het regeringsbeleid.

Te circa 17 uur sluit de voorzitter deze vergadering, welke rustig verloopt.

Verzonden op 3 October 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.
de Heer Procureur-Generaal, alhier.

5 NOV. 1947

ACD/22005

Litt. Id.^I No. 4202

ONDERWERP:

Openbare vergadering van het
Comité Handhaving Rijkseenheid
te Doetinchem, op 23 October 1947.

BUREAU B

6-11-47

R A P P O R T.

K.K.V. | Op Donderdag 23 October 1947, te 20 uur, werd in de grote zaal van de sociëteit alhier een openbare vergadering gehouden van het Comité Handhaving Rijkseenheid, waar als spreker optrad de Heer Bolonjé, die, nadat de vergadering door de voorzitter was geopend, het woord nam en zijn betoog aanvang met het brengen van een eresalut aan allen die in Indië zijn gevallen en aan onze jongens, die nu in Indië staan en vallen. Spreker gaf hierna een overzicht van de gebeurtenissen in Indië en noemde Prof. SCHEFFERHORN de verderfelijkste figuur die de naoorlogse toestand heeft opgeleverd. Voorts hekelde hij het beleid der regering in de Indische kwestie en memoreerde dat Prof. AALBERSE, de Paraferring van Lingadjati, Staatsrechtelijke Grondwetsschennis noemde. Nadat spreker de oorsprong en het ontstaan van Lingadjati had behandeld, kwam hij tot de vraag of wij werkelijk machteloos waren tegenover buitenlandse inmenging en kwam tot de conclusie, dat dit niet het geval behoefde te zijn, mits er andere mannen en een krachtiger bestuur aan het bewind kwamen. Het kabinet BEEL moet naar huis en een nieuw Nationaal kabinet moet er komen. Daarom was het nodig dat bij de komende verkiezingen het volk de koers zou wijzigen, om te zorgen dat er een Nationaal kabinet kwam.

Nadat spreker nog had gememoreerd dat de R.K.V.P. het mogelijk heeft gemaakt dat de Partij van de Arbeid aldus heeft kunnen handelen maar dat dezelfde R.K.V.P. nu de koers aan het wijzigen was, besloot hij zijn betoog met de uitroep: "Laten we nu krachtig handelen en aanpakken en denk aan de komende verkiezingen."

Van de gelegenheid tot debat werd matig gebruik gemaakt en enkele vragen schriftelijk ingediend, die door spreker werden beantwoord. In één van deze antwoorden zeide hij nog, dat de R.K. tekenen van verbetering geven, maar dat het huidige kabinet opzij moet. Niet door revolutie, maar bij de a.s. verkiezingen, vermoedelijk in April of Mei van 1948.

De vergadering had een rustig en ordelijk verloop, was bezocht door ongeveer 45 personen en werd te omstreeks 22 uur gesloten.

De Verbindingsdienst DOETINCHEM.
27 October 1947

I.D. AMERSFOORT.

Onderwerp: Verslag van de openbare voorlichtingsavond over de toestand in Ned. Indië, georganiseerd door het Comité Handhaving Rijkseenheid, op 31 October 1947 te 20.00 uur in "Amicitia" te Amersfoort.

Volgno. OPGELEGD

8 NOV. 1947

Aanwezig waren plm. 180 personen, zaalcapaciteit 535 personen.

Spreker: Dr. W.H.K. Feuillet de Bruyn.

BUREAU B

W.K.H.

11-11-47

ACD/22920

Na een kort openingswoord door Ir. I.G. Bijdendijk, begon spreker met erop te wijzen, dat de toestand het laatste half jaar aanzienlijk verslechterd was. Allereerst behandelde hij de communistische invloed in de Republiek. Vervolgens hoe het mogelijk was dat Minister Beel communisten naar Indië zond (De comm.gen. Schermerhorn heeft twee communisten naar Indië gezonden). Volgens spreker had de regering Beel het Nederlandse Volk voor de gek gehouden, door te zeggen, dat de republiek socialistisch georiënteerd is.

Vervolgens las spreker een citaat voor uit "De Rode Ster" en zei, dat het Russische persagentschap T.A.S. het gedaan had gekregen dat de Indonesische republiek rechtstreeks berichten naar Moskou zendt.

Spreker wees de aanwezigen op de talrijke foto's, die in de zaal waren opgehangen, betreffende de feiten en de levensloop van de leiders der republiek, die op communisme wegen. Dr. van Mook wist dit en wilde daarom naar Djokja oprukken. Maar het Rooms-Rode kabinet wilde het niet; uit vrees dat het Kabinet uiteen zou scheuren, gingen de K.V.P. ministers met die van de P.v.d.A. mee. Doch wat geeft het, aldus spreker, als het Kabinet valt, het Koninkrijk mag niet verscheurd worden. Er is maar een oplossing, n.l. doormarcheren naar Djokja!

Hierna behandelde spreker uitvoerig de communistische invloed in de republiek. Dit is in Amerika en bij de regering bekend, doch op de UNO-vergaderingen wordt er niet over gesproken!

Het de facto erkennen van de republiek, waardoor het conflict voor de Veiligheidsraad is gekomen weet spreker aan Romme.

Vervolgens behandelde spreker de economische kant van het vraagstuk, indien Indië voor Nederland verloren zou gaan. Ook Indië zou met de ondergang worden bedreigd in dit geval. Dan zou alles verloren zijn, de missie, de bedrijven,

Beel speelt het spel thans roekeloos. De meesten weten niet hoe slecht wij er voor staan in Nederland. De Amerikanen lenen ons niet meer. Zo zitten wij nu met de stukken van de beide laatste kabinetten en niemand weet welke chaos wij nog krijgen. In alle landen van Labour aan de regering is, is het mis. De spoorwegen weten, wat de gevolgen zijn, wanneer zij het werk neerleggen en daarom werken zij hard. Een woord van hulde aan de spoorwegarbeiders (applaus). Jammer genoeg kan dit van de mijnwerkers niet gezegd worden, hoewel zij extra voedsel, kleding en schoeisel krijgen en in Amsterdam werden gehuldigd. Het resultaat is nog maar 12 mud brandstoffen. Dit is de schuld van de regering!

Dan behandelde spreker de gezagsondermijning van het Kabinet Beel door het parlementair stelsel uit te schakelen. Regeringsbesluiten worden uitgevoerd zonder het parlement hierin is gehoord. Verschillende malen werd het parlement voor een fait accompli. Vervolgens verweet spreker de Katholieken dat zij hiertegen niet hadden geprotesteerd en haalde een advertentie uit een Brabants blad aan, waarin een Rijksbureau een R.K. ambtenaar vraagt, wat in strijd met de Grondwet is.

Na de verschillende grieven van de Rijkseenheid te hebben aangehaald zei spreker dat zij in Indië een goed gefundeerde staat wensten, waarop controle werd uitgeoefend, een centraal

/gesteld.

21-11-1947

20 NOV. 1947

ACD/25106

KORT VERSLAG van de op Woensdag, 12 November 1947, in "Pulchri Studio" aan het Lange Voorhout 15 alhier, gehouden openbare vergadering, belegd door het Haags Comité "Handhaving Rijkseenheid".

Te omstreeks 20 uur opent de voorzitter met een kort openingswoord de vergadering, waarna Kolonel A.Th. WINTER het woord verkrijgt. Winter heeft als onderwerp gekozen: "De toekomst van Indië en onze jeugd". Ik heb geen prettige taak te vervullen, wanneer ik hier vanavond moet spreken over de toekomst en de taak van de Jeugd in Indië, aldus spreker. In 1899 is spreker naar Indië gegaan en heeft daar 34 jaar mogen werken. Toen hij naar Indië ging, wist hij zo goed als niets van Indië af. Maar hij heeft het Indië van voor 1942 goed leren kennen. De mentaliteit van de Inheemse bevolking leert men nimmer begrijpen. Nederland heeft in Indië veel goeds gedaan. Voor 1942 was daar vrijheid en welvaart voor iedereen. Thans is dat pracht land vernield. In dit verband hekelt spreker het gevoerde regeringsbeleid ten aanzien van Indië. In stede van de tanden te laten zien, gaat men opnieuw met SOEKARNO spreken. Ir. MUSSERT is ter dood veroordeeld en terecht, aldus Winter, Ir. Soekarno is nog veel groter verrader en met hem gaat men onderhandelen. Eerst wanneer de Nederlandse leeuw zijn tanden en klauwen zal hebben gebruikt en er weer recht en gerechtigheid zal heersen, dan pas is er weer toekomst voor Indië en de jeugd. Spreker wekt de jeugd op om, zodra het tijdstip is aangebroken, dat Indië vrij is, samen met de Indonesische bevolking de handen aan de ploeg te slaan, opdat er in Indië weer kan worden opgebouwd. Spreker hoopt, dat dit tijdstip spoedig zal aanbreken, daar het anders wel eens kan gebeuren, dat een andere mogendheid, die meent, dat door de chaos in Indië zijn belangen worden geschaad, zich van Indië meester maakt.

Hierna wordt gepauzeerd. Na de pauze beantwoordt Winter een 10-tal ingekomen schriftelijke vragen.

Vervolgens werd een film vertoond van het Rode Kruiswerk in Indië.

De zaal, waarin werd vergaderd, biedt plaats aan 350 personen. In de zaal waren meer bezoekers, dan zitplaatsen, zodat enige personen zich met een staanplaats moesten tevreden stellen. Het grootste gedeelte der aanwezigen bestond uit jeugdige personen.

De spreker was zeer gematigd en er was weinig enthousiasme.

Een voorstel van een der aanwezigen om een telegram te doen verzenden aan de Regentes, waarin tegen de gang van zaken in Indië werd geprotesteerd, werd met een applaus begroet en aangenomen.

Te omstreeks 22.30 uur sloot de voorzitter deze vergadering, welke een rustig verloop had.

Verzonden op 18 November 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier

bestuur voor het gehele rijk, waarin de verschillende delen naar evenredigheid zijn vertegenwoordigd met aan het hoofd de Koning met imperiaal gezag.

Wij zitten in een moeras, aldus spreker, wij moeten een nationaal kabinet hebben dat 's lands belang stelt boven partijbelang.

Wij willen de federatieve opbouw van Indië, geen republiek met communistische neigingen, maar voor het Indische volk een goede voedselvoorziening, een goed bestaan.

Ik geloof, dat Beel een zeer fatsoenlijk en braaf mens is, maar hij mist mijns inziens de capaciteiten en is niet opgewassen tegen de toestanden van het ogenblik. Na de vorige oorlog hadden wij goede staatslieden: Proelstra, Colijn, Schaepman enz., maar nu hebben wij Beel en Jonkman (hilariteit).

Na de pauze werden enige vragen beantwoord en lantaarnplaatjes vertoond over de fascistische opvoeding van de jeugd in Indië door de Jappen tijdens de bezetting.

OPMERKINGEN Tijdens de rede van Feuillet au de Bruyn verwijderden zich vier militairen uit de zaal.

Personalia

KNV. BIJDENDIJK, Johannes Gosewinus, geb. te Rotterdam, 1-8-82, mijnningenieur, wonende te Amersfoort, Prinses Marielaan 2, voorzitter Rijkseenheid, afd. Amersfoort.

? Reeds in 1903
te Rome overleden!
B XI

Bureau van Politie
Zaandam

OPGELEGD
Volgno. 27 November 1947
ZAANDAM. 27
Telefoon 741

24 NOV. 1947
ACD/25218

BUREAU B

25-11-47

Dict. C.
No. 3770/47
Doss.: I.D.

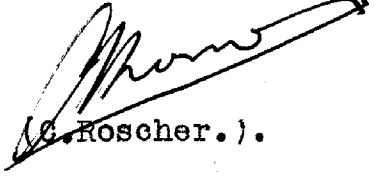
B
Geheim.

~~3~~Bijlage(2)

Ik heb de eer U EdelGestrenge
hierbij te doen toekomen een verslag
van een op 17 dezer te Zaandam gehou-
den openbare vergadering, uitgaande
van het Comité "Handhaving Rijkseen-
heid. Een tweetal verspreide drukwer-
ken gaat tevens hierbij.

Coll.

De Commissaris van Politie,

(C. Roscher.).

Aan
de Heer Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst
Javastraat 68

Amst- GRAVENHAGE.

rap:
re vergadering van het
té "Handhaving Rijkseenheid"

R
D

R A P P O R T

Ik, ondergetekende, heb de eer U EdelGestreege, be-
leefd het volgende te rapporteren:

Op Maandag de 17 November 1947 te 20.00 uur, was
door het Plaatselijk Comité "Handhaving Rijkseenheid", in het
Rooms Katholiek Verenigingsgebouw te Zaandam, een openbare verga-
dering belegd, waar als spreker zou optreden de heer W. Belonje
oud hoofdredacteur van de Java Bode en zou spreken over het on-
derwerp: "Het Indische probleem in het licht van deze tijd".

KNV

Te 20.10 uur opende de heer C.W. EBELL, voorzitter
van het Plaatselijk Comité voornoemd, de vergadering, met enige
inleidende woorden over reeds eerder genoemd onderwerp. Spreker
betoogde, dat de balgstelling vóór de oorlog, voor Indië niet
groot was, tijdens de oorlog was verwaarloosd en thans na de oor-
log zeer groot was. Spreker hekelde het gedrag van de Engelsen
toen Indië bezet werd en gaf voorts een overzicht van het verloop
der onderhandelingen betreffende Indië. Spreker verklaarde verder
dat het doel was, gedurende de winter verschillende vergaderingen
te beleggen in verband met het Indische probleem. Vervolgens
gaf de heer Ebell het woord aan de spreker de heer Belonje.

Spreker herdacht de mannen, die in Indië hadden
gevochten en hun leven daar hadden gelaten. Verder herdacht hij
de vrouwen en kinderen en ook de mannen, die in de verschillende
concentratiekampen in Indië hadden vertoefd. Verder bracht hij
hulde aan de militairen, die thans in Indië vertoeven, voor hun
voorbeeldig gedrag. Spreker hekelde het beleid van de huidige re-
gering, inzake het Indische probleem. Spreker zei o.a.: "Hoe ramp-
zalig Nederland er door het beleid van de na-oorlogse regering
ook voorstaat, ik wanhoop geenszins. Ons volk is geen stervend
volk. Het heeft de fut en de wilskracht nog om zich te verheffen
uit de chaos, waarin het door het regeringsbeleid ten aanzien van
Indonesië is geraakt!" Spreker haalde aan het boek van Professor
Huizinga: "In de schaduwen van morgen", waarin genoemde professor
zegt: "Wij leven in een bezeten wereld en wij weten het". Spreker
vond deze zinsnede toepasselijk op het Indische probleem. Vervol-
toonde spreker aan, dat het beleid van de tegenwoordige regering
niet juist was en gaf verschillende voorbeelden. Vervolgens be-
sprak hij de staatsschuld van Indië, die volgens Minister Lief-
tich thans 3 milliard was, doch volgens de berekening van spreker
was dit 6 milliard. In verband hiermede zei spreker: "De progressi-
viteit wordt duur betaald." Spreker stond een ogenblik stil bij
het spreekverbod hetgeen professor Gerbrandy was opgelegd. In ver-
band hiermede verklaarde spreker, dat dit ook in 1933 zo in Duits-
land was begonnen. Spreker toonde aan, dat het regeringsbeleid in
Indië, vóór de oorlog goed was geweest en dat de koloniale toestan-
den reeds lang waren verdwenen en dat de bewering van het progressieve
deel van de Nederlandse bevolking onjuist was, dat de Gerbrandisten
terug wilden naar de koloniale verhoudingen. Voorts verklaar-
de spreker, dat de tegenwoordige regering bang was voor openbaarheid
en in verband hiermede, achtte spreker de huidige regering te
kenmerken als een slechte regering, daar Thorbecke in 1848, had

wan

ms

gezegd: "Openbaarheid is de kracht van iedere goede regering en de schrik van iedere slechte". Spreker ging vervolgens in het kort in op de 17 punten van Lingsadjatti. Voorts betoogde spreker, dat de soldaten in Indië, door de slappe houding van de regering, het vertrouwen in hun leiders kwijt raken. Vervolgens stond spreker stil bij het feit, dat Nederland, ondanks het verweer van Minister van Kleffens, verschillende malen in de Veiligheidsraad bakzeil had gehaald. Spreker hoopte, dat de tijd weer zou komen, dat Nederland weer zijn stem tegen het buitenland durfde te verheffen. Spreker hoopte verder, dat de Katholieken weer eens eensgezind hun eigen politiek gingen voeren en niet meer samen zouden gaan met de Partij van de Arbeid. Eén parool was er volgens spreker en dat was: "De vijand moet ontwapend worden en Djokja moet bezet". Tezamen met Indië een nieuwe toekomst tegemoet of samen met Indië ondergaan".

Vervolgens werd een pauze gehouden, waarin de gelegenheid werd gesteld schriftelijk vragen te stellen. Na de pauze werd de film vertoond "Brengers van recht en veiligheid". Deze film liet zien, op welke wijze door onze militairen in Indië werd gehandeld, zowel bij hun opmars, als ~~hij~~ gedurende de tijd, dat moest worden gezuiverd in de bezette gebieden. Verder liet het zien op welke wijze de Indonesiërs werden behandeld door de geneeskundige dienst en hoe zij werden voorzien van levensmiddelen.

Na de ~~na~~ film beantwoordde de heer Belonje de vragen welke door het aanwezige publiek waren gesteld.

AAICAP. lende brochures, terwijl op iedere zitplaats enige geschriften waren
I 300 perso
nen.
In de zaal was gelegenheid tot het kopen van verschil-
neergelegd. In totaal waren aanwezig ongeveer 200 personen.-----
De ondergetekende

GEMEENTEPOLITIE
MAASTRICHT

Maastricht,

Volgnr 24 Nov. 1947
27 NOV. 1947
ACD/25323

La A.
No 8872 IIICR.

B

DICT. Mu.
BIJL. 1.

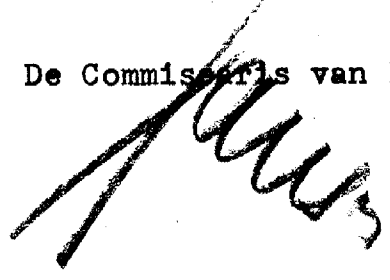
ONDERWERP: vergadering Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.
ANTWOORD OP SCHRIJVEN: -

BUREAU B

20-11-47

Mierbij heb ik de eer U te doen
toekomen afschrift van het rapport
mijner administratie, No, 715, betref-
fende een door het Nationaal Comité
Handhaving Rijkseenheid gehouden verga-
dering op 18-11-1947 in Capri alhier,
naar de inhoud waarvan ik U moge verwij-
zen.

coll. De Commissaris van Politie,

L.G.H. JANSEN.

Aan de Meer Hoofd van de C.V.D.
DEN HAAG.

van die vloedgolf zijn toch in Nederland achtergebleven. U herinnert zich wellicht de verkiezingen in 1946, waarbij de S.D.A.P. zich vermomde in een nieuwe naam "Partij van de Arbeid" en een doorbraak beoogde bij alle politieke partijen hier in Nederland. Van die doorbraak is in het geheel niets terecht gekomen. Zij, de P.v.d.A., het vroegere broertje van de Communistische Partij Nederland, schreeuwde het van alle daken, dat zij ten minste 35 à 38 zetels in ons Parlement zou halen, doch U heeft het ampele resultaat gezien.----- verder zag men bij deze verkiezingen de Communistische Partij Nederland enige sprongen vooruit maken en daaraan zagen wij, geachte aanwezigen, dat het nederlandse volk niet geheel vrij was gebleven van smetten van de rode vloedgolf, die na de tweede wereldoorlog over West-Europa sloeg. Doch het is een gelukkige factor dat het overgrote deel van het nederlandse volk zich uitsprak voor een gematigd rechts bewind. Een ding betreur ik echter heden ten dage wel heel erg en dat is de coalitie in de huidige Regering met de P.v.d.A. het is onbegrijpelijk hoe de leiding der K.V.P. zich met die partij heeft kunnen verenigen en samen de Regering te vormen, de K.V.P. de sterkste partij in den lande. De ware reden daarvan was, zo werd mij eens verteld door de opperste leiding der K.V.P., dat een samengang met de P-v-d-A. de beste waarborg was voor de uitvoering van het K.V.P.-plan en op de tweede plaats, de K.V.P.-leiding meende daarmede ook het beste de rode vloedgolf, die over West-Europa sloeg, te kunnen bestrijden. Die coalitie, geachte aanwezigen, is de grootste vergissing geweest der K.V.P. Ten gevolge van die vergissing ziet men nu de huidige toestand hier in Nederland en in ons Nederlands-Indië. Als deze toestand, zo riep spreker met ^{hallo} stemverheffing uit, nog enige maanden blijft voortduren, zal Nederland en Indië er aan ten onder gaan. Wij moeten in de huidige donkere toekomst met alle kracht die in ons is stuwel naar meer rechtse richting in de Regering, doch ik vrees dat het daarvoor te laat is, als het volk van Nederland daarmede moet wachten tot de verkiezingen in 1948. Wij moeten er nu op aan dringen in het Parlement, dat men aldaar een motie van wantrouwen in de Regering indient en haar daarmede dwingen ^{te} heen te gaan. Dat het volk van West-Europa genoeg heeft van de linkse Regeringen ~~bewijst zich wel~~ in Frankrijk, Engeland en Boorwegen. Aldaar ziet het volk ook in dat de belofde zegeningen niet van de rode kant komen en dat zij min of meer bedrogen zijn uitgekomen. Die rechtse richting moeten wij in Nederland ook op. Dat de coalitie met de P.v.d.A. niet geheel klopt ~~bewijst zich wel~~ in het Parlement, waarin het wel eens tot verschil van inzicht komt. Dat heeft U laatst nog kunnen meemaken in het Parlement ^{over} het gemengde zwemmen. Doch, mijne toehoorders, dat samengaan met de P.v.d.A. heeft de grootste gevolgen gehad ten opzichte van Nederlands Indië. Aldaar heeft de P.v.d.A. ^{het} er wel voor gezorgd, dat de meest vooraanstaande functies ^{alhier} werden ingenomen door leden dier partij en dat de leden der K.V.P. op het tweede plan werden gedrongen. Tot deze privileges heeft de K.V.P. zich laten dwingen door de P.v.d.A., anders was nooit een coalitie tussen die twee partijen tot stand gekomen. Van die coalitie heeft de P.v.d.A. nog meer geprofiteerd ~~en wel~~, toen de politieke actie in Indië begon, de K.V.P. de belofte af te

dwingen dat Djogjakarta niet door het Nederlands Leger zou worden bezet. Nu ik, geachte aanwezigen, in de politiek in Indië ben aangeland, wil ik U wijzen op het accoord van Lingadjatti, dat het grootste stuk dilettantenwerk is geweest van alle tijden. Vervolgens besprak spreker het accoord van Lingadjatti artikelsgewijze en somde heel veel ^{technische} gegevens daarvan op. Dit accoord gaf aan de volkeren van Indië meer rechten en bevoegdheden dan dat zij ooit gedroomd hadden, doch het is voor een groot deel de schuld van de P.v.d.A. dat dit accoord nooit volledig is uitgevoerd. Ik schaam mij als Nederlander dat onze Regering zich noodgedwongen heeft moeten wenden tot het buitenland en het heeft moeten verzoeken om bemiddeling. Aan die inmening is ook de K.V.P. schuldig, hetgeen ik ten zeerste betreurt. Spreker hekeld ^{scherp} de misleidende propaganda welke ~~gevoerd is door~~ de P.v.d.A. ten opzichte van Indië. Bij het inzetten van het Nederlandse Leger werd door die partij een opzettelijke onjuiste voorstelling gegeven van de enorme sterkte van het Republikeinse Leger. Geachte aanwezigen, wij hebben gezien bij het inzetten der ^{politieke} actie wat het Republikeinse Leger was. Wij hebben gezien hoe dat leger als wanodelijke benden voor het Nederlandse Leger uiteenstoot. Die propaganda wordt door de P.v.d.A. opzettelijk gevoerd om Nederlands Indië geheel los van het Moederland te krijgen doch zij denken daarbij niet aan de gevolgen van dien. Daarom, ik herhaal het nogmaals, vind ik het diep treurig dat een partij als de K.V.P., met een zo groot politiek verleden, met zulke personen samenwerkt. Dit optreden van de P.v.d.A. heeft er aan medegewerkt, dat wij op het ogenblik in Indië onder ons leger 300 doden en 800 gewonden tellen. Had het Leger kunnen oprukken tot Djogjakarta dan geef ik U de verzekering dat die cijfers nooit zo'n hoogte hadden bereikt. Door dit betreurenswaardig verloop heeft de Republiek de gelegenheid gehad het volk van Indië door middel van hun radiozender in Djogjakarta tegen ons op te hitsen.----- Geachte aanwezigen, zoals het U bekend zal zijn, worden er binnen enkele weken door de Commissie van Drie onderhandelingen gevoerd over de toestand in ons Indië op een Amerikaans schip en nog wel buiten de territoriale wateren van Nederlands Indië. Ik vraag mij af, waar is de realiteitszin van onze huidige Regering, die zulks allemaal toelaat. Als er onderhandeld moet worden dan is er maar één plaats, waar zulks moet gebeuren en dat is op Java en niet daarbuiten. Als dit voornemen doorgang vindt, is aan ons volk weer een vernedering meer toegebracht. Dat, zo riep spreker met stemverheffing uit, mag en kan niet langer voortduren. Ons hele Nederlandse volk moet zich daartegen te weer stellen. Waarom moeten wij deze smaad verdragen. Het wordt de hoogste tijd dat wij die smaad van ons afschudden. Aan dit alles, geachte aanwezigen, is de P.v.d.A. in hoofdzaak schuldig en de K.V.P. gaat in deze ook niet vrij uit. Ik wil U hierbij nog een typerende uitspraak aanhalen van het P.v.d.A.-lid, de heer van de Goes van Waters, die een jaar geleden in het Parlement het accoord van Lingadjatti nog met vuur verdedigde en enkele weken later in het Parlement zeide, dat de P.v.d.A. zich met het accoord had misrekend. Aan dit voorbeeld kunt U het

beste de mentaliteit peilen, die in de P.v.d.A. heerst. En wat zegt de K.V.P. van dit alles? Niets! In het geheel niets! Om al die redenen, geachte aanwezigen, mag en kan deze Regering niet aanblijven. Er moet plaats gemaakt worden voor een nieuwe Regering, die rekening houdt met de belangen van het volk in Indië en hier in Nederland. Om dat doel te bereiken moeten wij gezamenlijk onze krachten inspannen. Vervolgens gaf spreker een overzicht van de financiële toestand in ons land en typeerde deze als hopeloos en verwarrend. ^Wik geef U de verzekering, geachte aanwezigen, zo vervolgde spreker, dat, als deze toestand zo blijft voortduren, U binnenkort uw rantsoenen van thee, koffie, tabak enz. zult zien vermindere- ren. Dat kon allemaal voorkomen worden, indien er maar mensen aan de Regering zaten, die van regeren verstand hebben. ^Wik geef U de verzekering, dat, als er werkelijke regeerders aan het bewind zaten, al lang geld vanuit Indië naar het Moederland was teruggevloeid. Nu worden er iedere dag miljoenen aan Indië uitgegeven en ~~zou ik~~ acht ik nog zo ernstig niet, als maar het rechtvaardig beoogde doel bereikt werd, doch ~~van welke~~ is niet in het minste sprake. Verder haalde spreker de uitspraak van ~~zondag~~ 3.1. aan, uitgesproken door de geestelijke Overheid, in verband met de woningnood. Die nood, zo vervolgde spreker, is mede te wijten aan het ondeskundig beleid onzer Regering, want, ~~als het~~ politiek goed gevoerd geweest, dan was het Moederland heden ten dage niet opgepropt met tienduizenden repatriërenden uit Nederlands Indië. Want één ding moet U goed begrijpen, indien Nederlands Indië voor het Moederland verloren gaat, veroorzaakt dit voor ons zulk een armoede, waarvan de gevolgen nog niet te overzien zijn. Het gaat niet altijd om de dollars, ponden en guldens, het gaat ook om de morele zijde van het geval. Ons Indië is altijd een uitlaatklep geweest voor de duizende Nederlandse jongeren, die vóór de oorlog naar Indië vertrokken en daar hun beste krachten gaven aan dit land. Waar zouden die duizenden moeten blijven als wij Indië kwijt raakten? Zij zouden in Nederland aan een werkkring geholpen moeten worden, in een land dat voor 10 miljoen inwoners nauwelijks plaats en arbeid heeft. Neen, mijne toevoegers, zover mogen wij het nooit laten komen. Voor ons heiligste doel moeten wij strijden met faire middelen. zo riep spreker hartstochtelijk uit, om te zorgen dat ons mooie Nederlands Indië niet verloren gaat. Daarom, zo besloot spreker zijn toespraak, moeten wij hand in hand gaan en ons door niemand van ons verheven doel laten afbrengen.-----

van het door voornoemde heer Ch. van OFFEN opengestelde gelegenheid tot het indienen van schriftelijke vragen, maakten ongeveer 20 personen gebruik. van ~~de~~ vragen, werden er enige beantwoord door de heer Welter en hadden die velle betrekking op het Indonésisch vraagstuk.-----

De heer Ch. van OFFEN dankte daarna de heer WELTER voor zijn toespraak en ~~vertoef~~ hij al de aanwezigen op propaganda te maken voor het nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid en de daarin levende gedachte naar buiten uit te dragen.-----

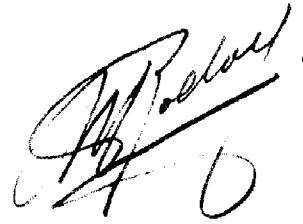
De vergadering werd gesloten omstreeks 22.45 uur. Zij had een zeer ordelijk verloop en deden er zich geen ongeregelheden voor.-----

F. van der ...
Welter
F. van der ...

van der ...
Welter
F. van der ...

waarvan door mij, rapporteur, op afgelegde ambtseed, is op-
gemaakt dit rapport, hetwelk gesloten en getekend te maas-
tricht op de 19-de November 1947.-----

Coll:--

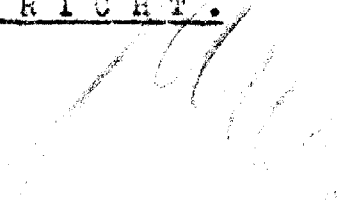
A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'J. P. ...', written over a horizontal line.

Aan:

De Commissaris van Politie,

te:

MAASTRICHT.

A very faint, handwritten signature or mark, possibly 'J. P. ...', located below the recipient address.

• 10482-'47.

Amsterdam 24 November 1947.

Volgno. EGD
27 NOV. 1947
ACD/25324

Geheim.

BUREAU B

Weekoverzicht.

Par., H. Jabang; 12 DEC 1947

28-11-47

[Verslag van een door het "Nationaal Comité "Handhaving Rijks-eenheid", Afdeling Amsterdam, op Zaterdag 22 November 1947 te 14,15 uur, in het Concertgebouw te Amsterdam gehouden openbare vergadering.

Deze vergadering, welke in de dagbladen was aangekondigd, was toegankelijk tegen een entreeprijs van f.0,35.

Als sprekers zouden optreden, Prof. Mr. P.S.GERBRANDY en Ch. J.I.M.WELTER met als onderwerp "Hoe redden wij ons Koninkrijk" en H.A.LUNSHOF, met als onderwerp "Een aanklacht"

Aan de toegang tot het Concertgebouw werd aan alle bezoekers een exemplaar van het weekblad "Nieuw Nederland" dd. 21 November 1947, uitgereikt, terwijl in de zaal op alle zitplaatsen een exemplaar van het blad "Het laatste Nieuws uit Indië" dd. 20 November 1947 en een pamflet getiteld "Verraad aan de Nederlandse Zaak" was neergelegd. Voorts werd in de pauze aan de ingangen der koffiekamers een pamflet uitgereikt, getiteld "Kritiek en Progam".

In de zaal was ter weerszijden aan het balcon een doek opgehangen met het opschrift, "Republiek Indonesia betekent Onvrijheid, Chaos en Ellende, Spreken met deze bende is verraad", terwijl tegen het achterbalcon een doek was aangebracht met het opschrift "Wat wilt gij? Eén rijk of twee ruïnes".

De vergadering werd bezocht door p.m. 650 personen, waarvan p.m. 1/3 vrouwen. Onder de bezoekers bevonden zich twee personen gekleed in de uniform van het Nederlandse Leger. Het publiek behoorde kennelijk tot de gegoede stand en was van gevorderde leeftijd.

Te 14,20 uur opende de voorzitter, prof. KOOPS, de vergadering en zongen de aanwezigen op zijn verzoek het lied, "O Heer die daar des hemels tenten spreidt". Hij gaf daarna het woord aan de le spreker, prof. mr. P.S.GERBRANDY.

Deze ving zijn rede aan met de vraag "Hoe redden wij ons Koninkrijk?" Hij vervolgde

"De Staat, waarin wij leven is in nood en wij zullen alle krachten in moeten spannen om ons Koninkrijk te redden. De ogen van de gehele wereld zijn momenteel gericht op Frankrijk en Italië en als wij zien wat daar gebeurt of staat te gebeuren, dan wordt het ons duidelijk, dat handhaving van het recht en veiligheid der onderdanen voor ons als Staat een eerste vereiste is."

Spreker ^{ing omh} gade dan ^{omh} over op de Indiëse kwestie en zegt, dat in 1938 Indië tweemaal accuut in het parlement ter sprake is geweest. De vraag rees toen of ^{omh} in Indië niet één of twee mensen mishandeld waren. Het antwoord van de betrokken Minister was toen gemakkelijk en positief en luidde, dat een ambtenaar zich had misdragen en dat deze daarvoor direct gestraft en ontslagen was. Thans komen op Java en Madoera honderden om door honger of andere oorzaken, doch wie vraagt daarnaar?

L. geb. te Wymbritskhad, 13.4.1005, mm. hi's spreker

Door hetgeen thans met Nederland Indië gebeurd, wordt het fundament van de Staat ondermijnd. Dit is al gebeurd door het accoord van Linggadjatti. Spreker verzeekt hier de aanwezigen het artikel van prof. GERRITSON, "De Ontwrichting van het Koninkrijk" in het aan de ingang uitgereikte weekblad, "Nieuw Nederland" te lezen.

Vervolgens bespreekt hij de te Londen genomen Kon.Besluiten, D.65 en D.66, welke het gezag in Indië regelden tot de G.O.G. Gen. en dus de regering in Indië zou zijn teruggekeerd. Thans, twee jaar nadat de regering in Batavia is teruggekeerd, zijn deze Kon. Besluiten nog steeds van kracht en geven deze aan Dr. Van MOOK een macht die hem niet toekomt. Volgens de Grondwet moet het bestuur in Ned. Indië uitgevoerd worden door een Gouverneur-Generaal, doch deze is nog steeds niet aangesteld ~~en vertoef~~ de regering van Ned. Indië, volgens genoemde Kon. Besluiten nog steeds te Brisbane in Australië.

Door het aanvaarden van een besluit van de Veiligheidsraad wordt onze souvereiniteit aangetast. Het is heel verschillend, of alle Staten iets van hun souvereiniteit inboeten, of dat men er één uitpikt. Wij zijn niet vrij meer in de maatregelen, die wij in Indië willen nemen, De regering heeft een gedeelte van haar macht afgestaan aan de Veiligheidsraad. Nu gaat men in Indië de consuls beschouwen als de dragers van het gezag.

Van het Indische volk is nog 95 % trouw aan het Nederlandse gezag. Deze stellen ons thans twee vragen. De le is, "Stoot ge door naar Djocja om het roofnest uit te roeien?" De tweede is, "Blijven jullie hier?". Deze mensen die op ons vertrouwen worden door de Staat der Nederlanden in de steek gelaten. De toestand is thans zo, dat Generaal SPOOR op één lijn wordt gesteld met de boeven en schurken van de republiek.

Men stuurt thans mensen naar Indië die het land niet kennen. Elke willekeurige vreemdeling kan de toestand in Indië niet bekijken. Wij Nederlanders zitten er reeds 350 jaar. Wil men des kundigen op Indisch gebied, laat men dan heren als LOVINK en WELTER horen. Men beweert, dat Indië een gebied is waarvandaan onse dividenden moeten komen en dat daar een luchtje aan zit. Zo is het niet heren. Wij werken er niet door ons kapitaal. Wij werken er zelf. Alles wat in Indië tot stand is gebracht, is opgebouwd door Nederlanders. Alles waar Indië groot door was, zoals rubber, kinine en vele andere producten, is er door Nederlanders geïmporteerd en gekweekt op gronden die door de Nederlanders zelf zijn ontgonnen. De bodemproducten die Indië van zichzelf bezit worden van 60 tot 100 % door de Staat geëxploiteerd.

Er is door een Japans generaal een rapport uitgebracht over de toestand zoals hij die in Ned. Indië heeft aangetroffen. Dit rapport is in handen van Nederlanders gevallen en zal ik U daaruit een gedeelte voorlezen. Spreker leest daarna een gedeelte uit dit rapport voor, waaruit blijkt, dat bedoelde generaal flink de loftrumpet steekt over het Nederlandse werk en beheer in Ned. Indië, welk land hij tenslotte een paradijs noemt (Interruptie uit de zaal. "Geloof U een fascist?")

~~Spreker gaat daarna verder.~~
besloot om te zeggen:

De bevolking van Java kon in één eeuw groeien van 5 tot 50 miljoen, door het kapitaal en de Nederlandse leiding. Thans is van de 2½ miljoen grote bevolking van Madoera 40 % door honger omgekomen, terwijl in totaal op Java en Madoera 2 miljoen mensen van honger zijn omgekomen.

Hoe staat het met onze vrijwillig naar Indië gegane jongens? Het verstrekendste voor de mens is toch wel als de Staat beschikt over Uw leven. Welnu de jongens hebben er recht op te weten, dat het gaat om het bestaan van het Koninkrijk.

In het rapport der consuls worden de Indiërs beschouwd als een gelijkwaardige tegenpartij. Door het ontijdig staken van de politieke actie en het niet uitroeien van het broeinest Djocja, hebben onze jongens geen positie in kunnen nemen van waaruit zij de zaak kunnen redden.

Het begrip "Ieder volk zijn eigen regering" is in dit geval vals. In Ned Indië leven vele rassen door elkaar. Nederlanders, Arabieren, Chinezen, Javanen en vele andere volken. Een Papoea, Javaan en Minangkabauer staan veel vreemder tegenover elkaar, dan welk volk hier ook."

Spreker stelt zich op het standpunt, dat elke volksgroep in Ned. Indië de gelegenheid moet krijgen zich in vrijheid uit te spreken, hoe zij geregeerd wil worden en niet, "dat Dr. Van MOOK en enkelen uitpikt die hem naar de mond praten."

Om uit de chaos te komen is er maar één middel, doordrukken naar Djocja (applaus). Wij zullen in die richting moeten sturen met vervanging van Dr. Van MOOK. (applaus). Deze heeft het bestaan om een man als Nadjamoeddin, een man die gevangenisstraf achter de rug heeft, minister-president te maken en deze op onze Koningin losgelaten. Er is maar één weg, het Kabinet moet weg. (vóór in de zaal applaus, achter in de zaal groep "hoit!").

Wij moeten in stad en dorp de publieke opinie bewerken, dan komt het ogeblik dat de Regering tegenover deze opinie geen stand kan houden. Dan zullen zowel in de K.V.P. als in de P.v.d. A. mensen komen, die zeggen, "zo gaat het niet langer". Is het niet reeds te laat om nog uit het moeras te komen? Spreker geloof ~~het niet~~. Had men naar ons geluisterd, dan had Djocja reeds uitgeroeid kunnen zijn en waren wij reeds op de weg der wederopbouw. Als wij zelf niet toetasten zal er een tijd komen, dat de grote mogendheden het voor ons zullen doen en Amerika Indië onder bescherming zal nemen. De geschiedenis biedt voorbeelden te over, dat als men doortast de wereldmening zich plotseling richt ten gunste van hem die doortastte."

Bij spreker komt de begeerte soms boven om tegen de Veiligheidsraad te zeggen, "heren ge hebt geen recht" en het zelf te doen.

Tenslotte: "Het is nog niet te laat. Het Kabinet Beel heeft het Ned. Volk en het Koninkrijk in de grootste nood gebracht, maar wij zijn nog in Ned. Indie. Mensen beslissen tenslotte niet. De beslissing ligt Boven. Spreker/herinnerd hier aan Willem de Zwijger en draagt een toepasselijk gedicht voor.

Tot slot zegt spreker: "Zolang wij voor een rechtvaardige zaak strijden kan alles nog terecht komen." ~~en eindigt hij, met de lasten die hem bezwaren op Jezus-Christus te werpen.~~

Na zijn rede, dankt Prof. Koops de spreker en deelt hij mede, dat ~~10 minuten~~ ^{double Prof. Koops van zijn rede} gepauzeerd zal worden, in welke tijd schriftelijke vragen kunnen worden ingediend. ~~in de pauze~~

Daar de spreker LUNSHOF door ziekte verhinderd is te spreken, ~~wordt deze vervangen door een zekere FABIUS~~ ^{was, trad in zijn plaats} ~~het woord.~~

Deze begint zijn rede met te vertellen, dat hij geen schilder is, en men dus van hem geen schilderijen aan zal treffen. "De heren Schermerhorn, Cremer en Voorink weten niets van Indië af, doch niettemin hangen zij er hele schilderijen over op.

Redacteur van Het Dagblad

Prof. Gubbrandy

[Handwritten mark]

Het gaat niet om de vraag: Is de blanke, of de bruine man, beter? doch om de vraag, is de Aziaat anders?" en dan luidt het antwoord " Ja ". Azie is het werelddeel der dictatuur en niet van de democratie." Spreker blikt een Azië-kenner te zijn, en geeft een beeld van de verhoudingen aldaar. Hij komt tot de slotsom, dat b.v. China ná het optreden van SUJYAT SEN geen geluk meer heeft gekend. Over Ned. Indië zegt hij, dat als een democraat als SLAMET in Indië zegt, "Ik wil niet door de republiek geregeerd worden" hij door Dr. Van MOOK in de hoek gedrukt wordt. Volgens hem is de P.v.d.A. er de schuld van dat Indië niet tegen Japan verdedigd is. Zij heeft gespeeld op de minste en slechtste instincten van het Ned. Volk. Minister LOGEMAN heeft gezegd, dat het Indische volk niet in staat is zich zelf te regeren. Nou wat hebben wij dan nog te praten?"

Spreker belicht vervolgens het karakter van de Aziaat. Hij zegt, dat als er in Tokio twee taxi's tegen elkaar botsen, er niemand is, die een hand uitsteekt om de slachtoffers te helpen. Men laat dat over aan de politie en een eventueel passerende vreemdeling. De Charitas kent men in Azië niet. Wij hebben de Charitas en Humaniteit in Indië gebracht. Als in China een jongen te laat op school komt en hij maakt er zich tegenover zijn onderwijzer met een leugen af, dan prijst deze hem, want de jongen heeft dan zijn gezicht gered. Het gehele leven in Azië is één grote camouflage en dat is Djocja ook. Dr. KOETS is mede verantwoordelijk voor de verkeerde voorstelling omtrent Djocja en deze man heeft men thans weer benoemd om de onderhandelingen met Djocja te voeren. Wat wij nodig hebben is "houding" "het gebaar", dat verstaat Djocja. Bekijk het geval met de gevangen genomen officieren. Soekarno wil hen niet terug hebben en zegt, "gevangen is gevangen". Van MOOK begrijpt het Oosten niet. Als de Oosterling voelt, dat wij de kracht in ons hebben, zal hij ons respecteren. Spreker geeft daarna een vergelijking met een Indische en een blanke arts. Een Indisch arts zal volgens hem nooit een goed dokter worden - uitzonderingen daargelaten, deze bevestigen de regel - omdat hij wel de medicijnen kent, doch de belangstelling voor de patient mist. Zo is het ook met Djocja. Een afspraak kan men met een Oosterling niet maken. Hij komt die niet na."

Vervolgens zet hij de agrarische wetgeving in Indië uiteen, waarbij de Indiër niet van zijn grond vervreemd kan worden. Hij noemt dit een monument van Ned. Wetgeving. Daarna zegt hij.

C^o Als vóór de oorlog de grootste oliemagnaat in Indië, iets gewijzigd wilde hebben, kwam hij bij een ambtenaartje van f.250 per maand. Maar hij bereikte niets, want dit ambtenaartje handhaafde de wet en de magnaat moest naar Batavia om te trachten de gewenste wijziging tot stand te brengen. Als het Oosten de baas wordt, is dit niet meer nodig. Hij geeft dan het ambtenaartje een lapje van f.1000 en alles is in orde.

De toestand van Madoera wordt door het "Vrije Volk" en "Het Parool" verzwegen. Een film die er van gemaakt is, mag zelfs niet vertoond worden. Zullen wij er straks af zijn, door net als de Duitsers vroeger, te zeggen, "Wij hebben het niet geweten".

Wat wij in Indië nodig hebben zijn mensen met karakter, die Indië kennen. Het gaat toch niet aan, om zoals Dr. Van MOOK 3 maanden geleden deed, te zeggen, dat wij in Indië te doen hebben met avonturiers en profiteurs en er nu mee te gaan onderhandelen."

~~Hier eindigt spreker zijn rede.~~

Ad. met. Winkler
Ch. J. M. WELTER, geb. 1800

Deze vangt zijn rede aan met te constateren, dat er inzake de Indische kwestie een zekere matheid en onverschilligheid over het Ned. Volk is gekomen. Maandenlang heeft men gezien, dat door de Regeringsvoorlichtingdienst het wanbeheer in Indië werd bedekt, daarna wordt het scherm opgehaald en geeft de Regering een Witboek uit. Nu is het scherm weer dichtgetrokken. Waarom? Omdat de Regering weer bezig is te onderhandelen met dezelfde personen van voorheen.

Er reizen nu drie personen over Java, waarvan één een vriend van ons is, n.l. de vertegenwoordiger van België. Daarnaast reizen een aantal vertegenwoordigers van vreemde mogendheden door Indië, die zich gedragen als veroveraars, zo ongeveer als de Duitsers in ons land. Wij zijn een volk met een oeroude traditie, doch krijgen nu lessen van volken, die pas komen kijken, hoe wij ons moeten gedragen.

Neem daartegenover de houding eens, die de Fransen in Azië hebben aangenomen. Hebben zij last gehad? Er is geen woord over gevallen. Neem het geval der Brits-Indiers in Afrika. De U.N.O. heeft het thans verklaard tot een interne aangelegenheid. Waarom? Omdat Smuts een mannetjesputter is, die men niet aandurft. Zou de U.N.O. sancties tegen Nederland hebben genomen, als wij doorgezet hadden? Spreker gelooft er niets van. Nog nooit heeft iemand een zaak gewonnen door vrees. Ons antwoord aan de Amerikanen had in duidelijk Engels moeten zijn. "Doe wat je niet laten kunt! Men had dan eens gezien of men sancties tegen zo'n oud volk als het onze had toegepast.

In de "Volkskrant" heeft een pastoor-aalmoezenier gewaarschuwd voor de gevolgen die het Regeringsbeleid heeft op ons leger, in Indië. Het beste leger, dat Nederland ooit op de been heeft gebracht. Hij zegt, "koop ze terug voor het te laat is." Dit is wat onze Regering heeft bereikt met het beste leger, dat wij ooit hadden.

De linkse pers constateert thans met wrevel, dat ^{2 1/2 jaar} F. Mook, de wet aan zijn laars lapt. Wij voelen het Koninkrijk onder onze vingers vandaan glijden.

De woordvoerder van de P.v.d.A. heeft in de kamer gezegd, "Het accord van Linggadjatti was wel een mooi verdrag, maar wij hebben ons misrekend! Terwille van dat verdrag zijn honderden van onze jongens gevallen, duizenden Indiers omgekomen en voor miljoenen aan goederen vernield en nu komt men ons verklaren zich misrekent te hebben.

Wij zien nu reeds twee jaar ondeskundigen zich bezig houden met Indië. De K.V.P. heeft zich blijkbaar blindelings aan de P.v.d.A. overgegeven bij het oprichten van het Kabinet. De Regering is niet minder ondeskundig omtrent Indië. Nederland bezit honderden deskundigen op Indisch gebied, doch deze worden zorgvuldig buiten de Indische politiek gehouden. Wij zien een prachtig Rijk ten onder gaan door ondeskundig beleid en wij zijn onmachtig er verandering in te brengen, of er iets aan te doen."

Spreker treedt ^{ad. gevolgen} dan in een herhaling omtrent de Kon. Besluiten bedoeld door de eerste spreker. Tenslotte zegt hij, "Wij zijn geworden een klein volk waarmede niemand rekening houdt. Neem een voorbeeld aan CHURCHILL. Men is in de Regeringskamers toch wel bang voor ons. Er is geen regering die kan ingaan tegen de publieke opinie. Zijn wij zelf niet te laat geweest met onze opinie en moeten wij deze niet met meer kracht naar voren brengen. Aan de andere kant, bij de Regering is het ook geen rozegeur en maneschijn.

Het Kabinet is het minste Kabinet, dat wij in de laatste 100 jaar gehad hebben. Als er op dit moment verkiezingen zouden worden gehouden wordt het weggevaagd. De K.V.P. is verantwoordelijk voor de débâcle. De P.v.d.A. heeft altijd de leus gehad, "Indië los van Holland". Ook in de P.v.d.A. rommelt het echter. De groep Oud is uitgetreden. Dat zij deze steun moet missen is voor haar een groot verlies. Haar pers vertoont een katterige stemming, dit blijkbaar door haar falen in Indië. De volkeren keren zich af van het socialisme. Bij verkiezingen op het ogebblik zou zij een schade lijden, welke zij in geen jaren te boven zou komen. Het aan de regering komen van de P.v.d.A. is een kunstgreep geweest, die de K.V.P. vermoedelijk duur te staan zal komen. De feiten hebben de oppositie in het gelijk gesteld. Wij hebben reeds gewonnen.

Het strekt de P.v.d.A. tot eer gezegd te hebben, "Wij hebben ons vergist". Het boetekleed ontsiert niet. Wanneer zal de K.V.P. het zelfde doen en van de dwalingen haars sweegs terugkeren.

Ik houd
~~Spreker zegt dan, dat hij~~ het voor onmogelijk houdt, dat ons Koninkrijk uit elkaar zal worden gesleurd. Wij moeten volhouden in onze strijd. God helpt alleen ~~zij~~, die zichzelf helpen. Het Indisch vraagstuk is een nationaal vraagstuk. Wij sluiten niemand uit om met ons samen te werken indien hij van goeden wille is.

Wij moeten van ons Koninkrijk een Koninkrijk maken waarin het goed wonen is voor blank en bruin, onder de vlag die altijd het symbool is geweest van recht en gerechtigheid."

Men
Vervolgens beantwoordt spreker een vijftal ingekomen vragen en deelt mede, dat nog ~~meer~~ meerdere vragen ~~zijn~~ ingekomen. Deze ~~zullen met het oog op de tijd, beantwoord worden in het weekblad "Nieuw Nederland".~~ *worden*

De vergadering wordt te 17,35 uur gesloten met het zingen van het 5e en 6e couplet van het "Wilhelmus."

Het publiek verlaat daarna ordelijk de zaal.

Verzonden aan: Hfd. C.V.D. Den Haag.
 P.G. A-dam.
 B.M. A-dam.
 C.P. A-dam.

D-5.

*L met
E in verband
met de bijdrave*

OPGELEGD

Commissariaat van Politie
Bussum

BUSSUM, 1 December 1947

Lett. HI.
Bijl. 1.
Typ. H.

No. 9341
Coll. GEHEIM.

Onderwerp: Bijeenkomst Rijkseenheid.

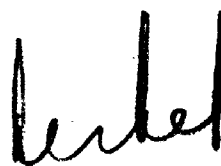
BUREAU B

3-10-47
15/

Volgno.
- 2 DEC 1947
ACD/25486

Ik heb de eer U hierbij te doen
toekomen een dezerzijds opgemaakt verslag
van de te Bussum op 27 November 1947 ge-
houden bijeenkomst van het Comité "Hand-
having Rijkseenheid", Afdeling Naarden-
Bussum.

DE COMMISSARIS VAN GEMEENTEPOLITIE

(J.F. Berkel).

Aan den Heer HOOFD VAN DE CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
JAVASTRAAT 68
TE
's-GRAVENHAGE.

R A P P O R T.

ONDERWERP: Verslag van de op
Donderdag, 27 November 1947
in café-restaurant "De Harmo-
nie" te Bussum gehouden bij-
eenkomst van het Comité Hand-
having Rijkseenheid.-----

Op Donderdag, 27 November 1947, aan-
vangende 20.05 uur, hield de Afdeling Naarden-
Bussum van het Comité-Handhaving Rijkseenheid
een bijeenkomst in een zaal van het Café-Re-
staurant "De Harminie" aan de Brinklaan te Bussum, alwaar onderge-
tekende, Johannes Martinus Hoes, Hoofdagent van Politie te Bussum
tegenwoordig was en U daaromtrent als volgt rapporteer:

K.N.V.
"Zaalcapaciteit: 150 personen. Aanwezig + 90 personen. De bij-
eenkomst stond onder leiding van Mr. L. J. J. CARON, Voorzitter van
dit Comité, Afd. Naarden-Bussum-raadslid der gemeente Bussum (P.v.
d. Vr.). Deze sprak een inleidend woord, waarin hij de aanwezigen
er voor waarschuwde niet te denken, dat de Indische kwestie ge-
regeld is, nu de Regering zegt ook voor Rijkseenheid te zijn.

Wij zouden daardoor kunnen inslapen, wat verderfelijker zou zijn.
Vervolgens kreeg de spreker van deze avond - W. Belonje, Oud-
hoofdredacteur van "Het Dagblad" te Batavia, wonende te Bussum,
gelegenheid te spreken over het onderwerp: "Indië in het licht
van deze tijd"

Spr. herdacht allereerst de tijdens de oorlog gevallen mili-
tair en, de in de concentratiekampen gestorven burgers en de mili-
tair en, die sedert de bevrijding zijn gesneuveld in de strijd
voor vrijheid en recht en bracht vervolgens een eresaluut aan
de "jongens", die overzee hun plicht doen en tonen, dat er nog fit
in hun zit.

Spr. zeide, dat de toestand in Indië, gezien moest worden in
het licht van deze tijd, waarin recht, menselijkheid en moraal
niet meer schijnen te gelden. Spr. wees op het gesol met onze
Grondwet, de werkwijze van sommige ministers, inzonderheid, die
van het Ministerie van Overzese Gebiedsdelen, alwaar thans reeds
vier ministers zijn ingeschakeld om de zaken te regelen; het ge-
brek aan objectiviteit van de pers, het naar voren schuiven van
dubieuze figuren, als: Nadjamoedin en zijn halfbroer, de enorme
Indische schuld en het spreekverbod van Gerbrandy.

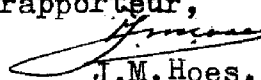
Spr. verklaarde verder, dat wij er trots op mogen zijn, dat wij
Indië zo goed hebben bestuurd. Een Japans Generaal legde in een
rapport voor Tokio vast, dat de Nederlanders goed voor de bevol-
king in N.O.I. hadden gezorgd. Ons beleid voor de oorlog, zo ver-
volgde spreker, voldeed aan de eisen, welke het Volkenbondspact
in art. 20 ten aanzien van koloniale volken stelde en a priori
zelfs aan de richtlijnen van het Atlantic Charter en de z.g.
vier vrijheden van Roosevelt. Spr. zeide, dat wij nimmer hadden
mogen onderhandelen met opstandelingen, daar de historie heeft
bewezen, dat dit altijd verkeerd afloopt. Dat onze zaak bij de
Veiligheidsraad een fiasco heeft geleden, is de schuld van de
regering, aangezien van Kleffens met de rapporten van deze re-
gering werd doodgeslagen. Spr. meende, dat nog niet alles verlo-
ren was en dat de zaak nog kon worden gered, maar dan moet eerst
het Kabinet Beel verdwijnen en plaats maken voor een nationale
en daarom hangt veel af van de houding van onze katholieken.

Spr. wakte de aanwezigen tenslotte op vertrouwen te hebben
in de komende verkiezingen. In de pauze was er gelegenheid tot
het stellen van schriftelijke vragen, die daarna door spr. wer-
den beantwoord. Te 22.00 eindigde deze bijeenkomst, welke een
rustig verloop had.

AAN DE COMMISSARIS VAN
GEMEENTEPOLITIE
ALHIER.

Bussum,

28 November 1947,
rapporteur,

J.M. Hoes.

UITGEBOKT

26137

19 December 7.

XXXX
XXXX

B. 25961.

VIII.

11.3.

GEHEIM.

Pamflet "Verraad aan de Nederlandse zaak".

Met verwijzing naar Uw schrijven van 12 December j.l., No.C.V./G.653-1947, heb ik de eer U uit te nodigen mij wel te willen berichten of het daarbij overgelegde pamflet verspreid is door het "Comité Handhaving Rijkseenheid".

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,

⁸
R N H E M.

VERSLAG VAN EEN OP DONDERDAG 11 DECEMBER 1947 IN HET GEBOUW
"DE HARMONIE" TE GRONINGEN GEHOUDEN OPENBARE VERGADERING, UIT-
GESCHREVEN DOOR HET NATIONAAL COMITE "HANDHAVING RIJKSEENHEID".

De vergadering, die door middel van convocaties en ad-
vertenties in de dagbladen was aangekondigd, werd in twee zalen
gehouden, welke bij de opening geheel gevuld bleken te zijn.
Aanwezig waren ongeveer 2400 personen, waaronder verschillende
militairen. In de zaal waren nationale vlaggen langs de wan-
den aangebracht, terwijl boven het spreekgestoelte een deek was
aangebracht met als opschrift: "Het roer moet om", waaronder
een beeltenis van H.M. de Koningin hing. Verschillende brochu-
res, betrekking hebbend op het conflict in Indonesië werden
ten verkoop aangeboden.

Te plm. 7.45 uur opende de voorzitter van het district
Groningen van het Comité "Handhaving Rijkseenheid", Jhr. Mr. W. W.
Feith, de vergadering nadat teveroren de wachtenden de tijd had-
den bekort met het zingen van nationale liederen. Na de aanwe-
zigen welkom te hebben geheten, in het bijzonder de beide spre-
kers, Pieter S. Gerbrandy, geb. te Wymbritseradeel, 13-4-1888, van
te 's-Gravenhage en Generaal Winkelman, sprak hij zijn vreugde
uit over het verstrijken van de termijn gedurende welke eerst-
genoemde niet voor de radio-onroep mocht spreken. Spreker zei
dat dit spreekverbod juridisch wel zeer aanvechtbaar was, ter-
wijl het staatkundig welkomen in strijd was met democratische
wetten. Hierna gaf hij het woord aan de eerste spreker, generaal
Winkelman, terwijl in de andere zaal Prof. Gerbrandy als spreker
optrad.

Generaal Winkelman had als onderwerp voor zijn rede "Het
Regeringsbeleid ten aanzien van Indië". Spreker noemde de toe-
stand in Indonesië thans zeer somber. In verband daarmee be-
treurde hij het dat zo vele Nederlanders neg niet inzagen waar-
om het eigenlijk ging. Hij betoogde dat hij het verlies van In-
donesië niet slechts de bezitters doch ook de arbeidersklasse
getroffen zou worden. Hij citeerde een uitlating van Prof. Lief-
tinck, "die toch heus geen vriend der kapitalisten is", die ge-
zegd zou hebben: "het verlies van Indië zullen wij nooit te be-
ven komen." Generaal Winkelman vervolgde: "Het overlaten van de
bevolking aan de gewetelooze Republiek zal een situatie doen
ontstaan, zo donker, als in de donkerste tijden van de Oost-
Ind. Compagnie. Het is schandelijk dat wij als Christenen niets doen
om dit te voorkomen." Vervolgens hekeld spreker de leuze van
de Partij van de Arbeid "Indië vrij". "Zolang de onzalige band
tussen de P.v.d.A. en de K.V.P. blijft voortbestaan, weet de
Regering zich gesteund door de meerderheid en trekt zij zich
niets van de oppositie aan. Wij willen echter niet nalaten de
Roems-Katholieken te waarschuwen dat hand te verbreken. Lang-
zamerhand is het gelukkig zo, dat dit door velen reeds wordt
aangevoeld." Nadat hij vervolgens de politiek van Prof. Scher-
merhorn, die van de Engelsen en die van de Commissie-Generaal
had becritiseerd, belichtte hij de politieke actie. Hij zei
vervolgens: "Het laat Amerika koud, welke vlag er boven Indië
waait, als het maar de goederen uit Indië krijgt. De oplossing
van de kwestie is gelegen in een voortzetten van de actie tegen
Djokja, hoewel de Regering daarvoor weinig schijnt te gevoelen.
Het optreden van Nederland in de Veiligheidsraad ken evenmin

de goedkeuring van Generaal Winkelman wegdragen. "De enige goede houding zou zijn geweest, indien van Kleffens gezegd had: "De Raad is incompetent. Wij zullen dus onze eigen zaken wel opknappen. Ik heb de eer U te groeten."

Volgens spreker zou de regering een der laatste opinie-onderzoeken inzake Indonesië hebben verboden, omdat de uitslag daarvan reeds bij voorbaat een nederlaag voor de huidige Regeringspolitiek zou zijn geworden. Met een krachtig beroep op de medewerking om "het zinkende schip van staat" te redden, besloot hij zijn betoog.

Na een korte pauze besprak Prof. Gerbrandy het onderwerp: "Hoe redden wij ons koninkrijk?"

Hij betoogde: "Indië betreft onze eigen volkshuishouding. Wij zijn allen ingevaar, omdat onze Staat in gevaar verkeert. Men kan nu wel zeggen, dat wij van Indië geplukt hebben, maar ik ben zo vrij om dat te betwisten. Wij hebben daar alles gebracht. Heeft niet ons Nederlands genie daar de cultures gebracht op onontgonnen gebied. Een Japans generaal in de bezettingstijd heeft de lof der Nederlanders bezongen door van Indië te verklaren, dat dit gebied een paradijs genoemd mag worden. En inderdaad, ons Indië was het best bestuurde land ter wereld. Doch het kabinet Schermerhorn heeft dit gebied kapot gemaakt." Spreker lichtte vervolgens uitvoerig toe, dat zijns inziens de Commissie van Drie eigenlijk "een dwaasheid" is, die geen enkele verantwoordelijkheid draagt. Het idee "Nederland vrij, Indië vrij", achtte hij niet logisch en noemde hij vals. "Er zijn geen twee landen Nederland en Indonesië, maar er is Nederland en Nederland Indië en die twee zijn één. Er bestaat wettelijk geen land Indonesië en als wij daar weg gaan, zijn er tientallen volken die elkaar in de haren vliegen. Wij moeten naar Djokja, want is het niet ten hemel schreiend, dat alle dagen nog door de radio een vuilspuiterij over het volk wordt gestrooid, waardoor deze mensen die ons toch zeker niet slecht gezind zijn, verder van ons worden vervreemd. De dictator van Indië, Hubertus Johannes van Mook moet uit Indië weg en de democratie moet aldaar hersteld worden. De mensen, die de zaak niet kunnen en willen oplossen, moeten verdwijnen. Het kabinet Beel, dat deze onzalige politiek steunt, moet weg. Men zou kunnen vragen of wij dan niet naar Indië moeten gaan. Dit is echter niet nodig, daar wij er nog zijn. Nog kan het. Breng Uw offer voor de eer en waardigheid van het Koninkrijk en ga. Zolang wij nog voor een rechtvaardige zaak strijden, mogen wij hopen op de hulp van de Almachtige." Hiermede besloot spreker zijn, herhaaldelijk door applaus onderbroken rede. Nadat nog enige coupletten van het "Wilhelmus" waren gezongen, werd de bijeenkomst door de voorzitter te ongeveer 11 uur gesloten.

18-12-47
27 DEC 1947
AED 26425

Ind. H. datum 23 DEC 1947

GEHEIM

No. 228/47

VERSLAG VAN EEN OP DONDERDAG 11 DECEMBER 1947, IN HET GEBOUW "DE HARMONIE" TE GRONINGEN GEHOUDEN OPENBARE VERGADERING, UITGESCHREVEN DOOR HET COMITE "HANDHAVING RIJKSEENHEID."

L. A. Schelgoud
alleen te zijn.
de
F. P. de J.
van de
L. van de
Handhaving
Rijkseenheid.
T. van de
opdraken
E. is.

De vergadering, die door convocaties en advertentie's in de dagbladen was aangekondigd, werd in twee zalen gehouden. Bij opening bleken ongeveer 2400 personen aanwezig te zijn, waaronder verschillende militaire uniform. In de zalen waren nationale vlaggen langs de wanden aangebracht terwijl boven het spreekgestoelte een doek aangebracht met als opschrift: "Het roer moet om", waaronder een beeltenis van H.M. de Koningin hing. In de zalen, die geheel uitverkocht waren, werden verschillende brochures, betrekking hebbend op het conflict in Indonesië verkocht. ~~Werdan ten behoeve aangekondigd.~~

Te plm. 7,45 uur werd de vergadering geopend door de voorzitter van het district Groningen, Jhr. Mr. W.W. FEITH, nadat tevoren de wachtenden de tijd hadden bekort met het zingen van nationale liederen. Na de aanwezigen welkom te hebben geheten, in het bijzonder de beide sprekers Prof. GERBRANDY en Generaal WINKELMAN, sprak hij zijn vreugde uit over het verstriken van de termijn van het spreekverbod voor de radio voor Prof. GERBRANDY. Spreker meende dat dit spreekverbod juridisch wel zeer aanvechtbaar was, terwijl het staatkundig volkomen in strijd was met democratische wetten. Hierna gaf hij het woord aan de eerste spreker, generaal WINKELMAN, terwijl in de andere zaal Prof. GERBRANDY als spreker optrad.

Generaal WINKELMAN had als onderwerp voor zijn rede "Het Regeringsbeleid ten aanzien van Indië". Spreker noemde de toestand in Indië op dit ogenblik zeer somber. Hij meende in verband daar mede dat het zo jammer was dat zo vele Nederlanders nog niet inzagen waarom het eigenlijk ging. Spreker meende, dat Indië geen zaak van alleen kapitalisten was doch dat ook de arbeider zeer zeker de dupe van het verlies zou zijn. Indat verband citeerde spreker een uitspraak van Prof. LIEFTINCK, "die hij toch heus geen vriend der kapitalisten noemde, die gezegd zou hebben: "het verlies van Indië zullen wij nooit te boven komen". Spreker meende dat "Het overlaten van de bevolking aan de gewetenloze Republiek een situatie zal doen ontstaan, zo donker, als in de donkerste tijden van de Oost-Ind. Compagnie. Spreker roept uit, dat "Het schande is, dat wij als Christenen niets doen om dit te voorkomen." Vervolgens hekelde spreker de leuze van de Partij van de Arbeid "Indië vrij". "Zolang echter de onzalige band tussen de P.v.d.A. en de K.V.P. blijft voortbestaan, weet de Regering zich gesteund door de meerderheid en trekt zij zich niets van de oppositie aan. Wij willen echter niet nalaten, aldus spreker, de Rooms Katholieken te waarschuwen aan die band een eind te maken. Langzamerhand is het gelukkig zo, dat dit door velen reeds wordt gevoeld." Nadat hij vervolgens de politiek van de heer Schermerhorn, van de Engelsen, van de Commissie-Generaal en de politieke actie, had belicht, waarbij hij zijn best deed aan te tonen, dat deze politiek zeer verderfelijke was, meende spreker, dat "Het Amerika koud laat, welke vlag er boven Indië waait, als het maar de goederen uit Indië krijgt. Spreker meende, dat de oplossing van de kwestie was gelegen in een voortzetten van de actie tegen Djokja, hoewel de Regering daarvoor weinig schijnt te gevoelen." Spreker meende ook dat "Het optreden van Nederland in de Veiligheidsraad niet goed was geweest." De enige goede houding was volgens spreker geweest, als van Kleffens gezegd had: "De Raad is incompetent. Wij zullen dus onze eigen zaken wel opknappen. Ik heb de eer U te groeten."

F. Schermerhorn bij het
+ hij het beleid van Indonesië niet slechts de beslissende doch ook de geleiders - kleine geschiedenissen worden

had geïnteresserd, belichtte hij
+ Hij als voorlop.

Z. van de
de geschiedenis van Generaal Winkelman
voegde toe

VerVolgens openbaarde spreker, ^{naar} dat de regering een der laatste opinie-onderzoeken inzake Indonesië zou hebben verboden, omdat de uitslag daarvan reeds bij voorbaat een nederlaag voor de huidige ~~Regerings-politiek~~ zou zijn geworden. Met een krachtig beroep op medewerking om "het zinkende schip van staat" te redden, besloot hij zijn betoog. - - - - -

L betreft

Hierna werd ^{naar} een korte pauze gehouden, waarna Prof. GERBRANDY sprak over het onderwerp "Hoe redden wij ons koninkrijk?"

Spreker zeide ongeveer ^{naar} dat Indië ^{zijn} ~~enke~~ ^{zijn} eigen volkshuishouding, betreft en dat wij allen in gevaar zijn, omdat onze staat in gevaar verkeert. Men kan nu wel zeggen, dat wij van Indië geplukt hebben, maar ik ben zo vrij om dat te betwisten. Wij hebben alles daar gebracht. Heeft niet ons Nederlands genie daar de cultures gebracht op onontgonnen gebied. Volgens spreker

heeft ^{naar} een Japans generaal in de bezettingstijd de lof der Nederlanders bezongen door van Indië te verklaren, dat dit gebied een paradijs genoemd mag worden. En indar daad, ons Indië was het best bestuurde land ter wereld. Doch het kabinet SCHERMERHORN heeft dit gebied kapot gemaakt. Spreker lichtte vervolgens uitvoerig toe, dat zijns inziens de commissie van ^{naar} drie eigenlijk "een dwaasheid is, die geen enkele verantwoordelijkheid draagt".

Spreker meende dat het idee "Nederland vrij, Indië vrij" niet logisch is en noemde ^{naar} dat vals. Volgens spreker zijn er geen twee landen Nederland en Indonesië, maar er is Nederland en Nederlands Indië en die twee zijn een. Er bestaat wettelijk geen land Indonesië en als wij daar weg gaan, zijn er tientallen volken die elkaar in de haren vliegen. Wij moeten naar Djokja, want is het niet ten hemel schreiend, dat alledagen nog door de radio een vuilspuiterij over het volk wordt gestrooid, waardoor deze mensen, die ons toch zeker niet slecht gezind zijn, verder van ons worden vervreemd. De dictator van Indië, Hubertus Johannes van MOOK moet uit Indië weg en de democratie moet aldaar hersteld worden. De mensen die de zaak niet kunnen en willen oplossen moeten verdwijnen. Het kabinet BEEK, dat deze onzalige steunt, moet weg. Men zou kunnen vragen of wij dan niet naar Indië moeten gaan. Dit is echter niet nodig, volgens spreker, daar wij er nog zijn. Nog kan het. Breng Uw offer voor de eer en waardigheid van het Koninkrijk en ga. Zolang wij nog voor een rechtvaardige zaak strijden, besloot spreker, mogen wij hopen op de hulp van de Almachtige." Hiermede besloot spreker zijn, herhaaldelijk door applaus onderbroken rede. Nadat nog enige gedeelten van ^{naar} ons volkslied waren gezongen werd de bijeenkomst door de voorzitter gesloten, te ongeveer 11 uur.

/ politiek

Er deden zich geen wanordelijkheden voor. Er werd slechts een enkele communist in de zaal waargenomen. - - - - -

L heb "Melchiorus"

Groningen 15 December 1947.

OD 195

UITGEBOKT

OPGELEGD

31 December 7.

B.26425.

6dn.

XXXX
XXXX

GEHEIM.

VIII. TV.2.

Vergadering Nationaal Comité
"Handhaving Rijkseenheid".

Hierdoor heb ik de eer Uwe Excellentie af-
schrift aan te bieden van een verslag van een op 11 De-
cember 1947 te Groningen gehouden openbare vergadering
van het Nationaal Comité "Handhaving Rijkseenheid", naar
de inhoud waarvan ik mij veroorloof te verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Z. s. de Minister v. Overzeese Gebiedsdelen
te

J.G.Crabbendam.

's-GRAVENHAGE.

No. 92

0195

Volgno.
19 DEC 1947
AO 26498

AAN

het Hoofd van de Centrale Veiligheids-
dienst
Hoofdbureau B
Javastraat 68
te

BUREAU B

20-12-47

's-GRAVENHAGE.-

Hierbij heb ik de eer UHoogEdelGestrenge te doen
toekomen een rapport no. 92 houdende het verslag van
een openbare vergadering door het Comité "Handhaving
Rijkseenheid" te Assen belegd.-

ASSEN, 18 December 1947

De G.v.P.

In afschrift doorgezonden naar de Heer Procureur-
Generaal, fgd. Directeur van Politie te LEEUWARDEN.-

openbare vergadering die door het Comité "Handhaving Rijkseenheid" op Woensdag, 10 December 1947 te Assen werd gehouden.

Daar het Concerthuis voor de grote toeloop van het publiek te klein bleek, werd de Noorderkerk eveneens voor de vergadering opengesteld. In het Concerthuis sprak eerst Prof. Gerbrandy, terwijl de heer Lunshof in de Noorderkerk sprak.

Na de pauze wisselden de sprekers van vergaderplaats.

Concerthuis, zaalcapaciteit: 800. Aanwezig: 800
Noorderkerk, zaalcapaciteit: 800. Aanwezig: 800

Sprekers: Prof. Gerbrandy,
 H.A.Lunshof.

In de zaal waren een drietal spandoeken bevestigd met de volgende leuzen:
"Repeobliek Indonesia betekent onvrijheid, chaos en ellende. Spreken met onze bende is verraad." "Het roer moet om".

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Nadat de voorzitter van het Prov.Comité "Handhaving Rijkseenheid" de heer L.C.v.d.Schfe, een kort openingswoord had gesproken, kwam Prof. Gerbrandy aan het woord. Deze sprak over het onderwerp: "Hoe redden we ons Koninkrijk?"

"Nooit heb ik gedacht bij mijn terugkomst uit Londen, dat ik nog eens over dit onderwerp het woord zou moeten voeren, aldus spreker. Het Rijk is in nood, omdat het schild boven ons leven is weggenomen. Prof. Gerbrandy verhaalde daarna iets over de ineerstreggeling van Nederland en Indië. Zonder enig inzicht was het moeilijk de structuur van het koninkrijk goed te verstaan, aldus spreker. De Prof. noemde de durf en de ondernemingsgeest van onze voorouders, waardoor Indië groot is geworden. De economische welstand is door de Nederlanders en Indiërs in nauwe samenwerking tot stand gebracht. Spreker citeerde enkele gedeelten uit een verslag, dat door een Japans generaal aan zijn opdrachtgevers in Tokio was uitgebracht. Hieruit bleek, dat deze man er van overtuigd was, dat het Nederlandse bestuur in Indië opmerkelijk goed was. "Dit gebied is een paradijs" zo luidde het slot. Spreker wees op de eeuwenoude verbondenheid van Nederland met Indië. We hebben een einde gemaakt aan de vele onderlinge oorlogen van dit ~~millioenen~~ miljoenenvolk. We hebben een einde gemaakt aan de zeeroverrij aan de weduwenverbranding op Bali. De Indische volkeren genieten dezelfde bescherming als wij. De arbeidswetgeving is even als bij ons en tot stand gebracht in volle samenwerking met de inlandse bevolking. In de volksraad zitten meer inheemsen dan Europeanen. In één woord het was daar een rechtsstaat gedragen in de top door Nederland. Dat rijk nu, dat volk is thans in nood. Hoe weten wij dat? Het symptoom was reeds vóór de oorlog in 1938 aanwezig toen de meerderheid gevormd werd door de R.K., A.R. en C.H. het zgn. rechtsbewind. Als er toen iets gebeurde, b.v. mishandeling, dan kwam er dadelijk een motie in de Kamer van de kant van de Socialisten, die bekeerden, dat het een teken van koloniaal bewind was. En wat zei de Minister dan? Dat zo'n ambtenaar, die verantwoordelijk was, ontslagen zou worden. Thans zijn die socialisten zelf aan het bewind. Millioenen zijn nu door dit bewind omgekomen. Staat er nu iets in het Parlement op z'n kop? Er is iets niet in orde. "There is something rotten in the State" Het wijst op een ziekteproces. De Staat toch is het fundament waarop de maatschappij rust. Is die Staat ziek, dan is de maatschappij ook ziek. Onbekwame mensen tekenden het accoord van Linggadjati. Zonder een schriftelijke voorbereiding heeft men deze zaak afgewikkeld. Het was echter een langdurige afwikkeling. Maanden later werd het accoord echter buiten het Parlement om door de regering getekend, zonder het Nederlandse volk te

Laadplegen. Dat was in strijd met de grondwet. Men gaat nu met een snel-treinvaart het Koninkrijk verwoesten. Spreker zei, dat hij onlangs in een radio-rede had gezegd, dat vreemden onze zaken ter hand zouden nemen, indien we het in Indië zelf niet zouden opknappen. Thans heeft de Veiligheidsraad zich met ons bemoeid, omdat we door een kloek worden geregeerd, die bezig is het Nederlandse Koninkrijk kapot te maken. Spreker hekelde het optreden van v. Kleffens in de Veiligheidsraad. Toen van Kleffens bemerkte, dat de Veiligheidsraad zich met de Indische kwestie wilde bemoeien had hij moeten zeggen: "Ik heb de eer U te groeten, maar U blijft met de handen van ons Koninkrijk af!" 't Is mis met de staat en 't is mis met het volk. Het wordt nog iets gecamoufleerd. Het dringt echter door tot onze studenten, die zien het zwerk dreigen. Die zien hier geen toekomst meer en vragen zich af of emigratie niet geboden is. Zonder Indië en zonder achterland kan Nederland niet leven. Ondanks de slechte toestand in Nederland was de toestand in Indië nog beroerder. In Madoera woonden twee en een kwart millioen mensen, waarvan 200.000 van honger zijn omgekomen. Armoede heerst onder de arbeidende klasse. Ze durven echter hun mond niet open te doen, anders worden ze vermoord. Onze soldaten zijn er naar toe gestuurd om ze te bevrijden. Eerst werden ze achter bespottelijke deparcatielijnen gezet. Daarna kwam de politionele actie. De geest bij onze jongens veerde weer op. Toen werd de actie stop gezet. Thans begint de ~~demoralisatie~~ demoralisatie van onze Nederlandse Militairen. Ze vragen zich af: "Waarom zijn we hier?" De overheid is een machtig ding. Ze kan veel geld vragen. Ze kan Uw leven vragen. Dit laatste mag echter alleen gebeuren in het belang van het Koninkrijk. Als dat onzeker is geworden, dan moogt ge het niet doen.

Indien het parool van het Comité "Handhaving Rijkseenheid" was gevolgd, waren we reeds lang uit het moeras. Na 4 Augustus kon het hoogstens nog vijf dagen duren en dan was het broeinest uitgereeid. Wij moeten breken met het valse beginsel, dat onze Regering leidt: "Wij mogen onze eigen boontjes doppen, laten ze daarginds het ook doen". "Wij zijn vrij, laten zij ook vrij zijn!" Dat is een vals beginsel. Wij moeten breken met de valse tegenstelling: "Wij Nederlanders hier en zij Indonesiërs daar!" We moeten ons los maken van het valse nationaliteits-principe, dat spreekt van de natie-Indië. We moeten doorstoten naar Djocja en het roofnest uitroeien en ons daarbij ontworstelen aan de internationale dwang. We moeten terug naar een democratisch bewind in Ned. Indië. Het moet maar eens uit zijn met de dictatuur van van Mook. Deze man moet ogenblikkelijk van het toneel verdwijnen evenals het kabinet Beel (applaus); het staat veel slecht maar onze grote historie is er borg voor, dat een daad een enorme invloed kan hebben. Men heeft stellig succes indien men met kracht en met argumenten voor de belangen van zijn land strijdt. Nog is het niet te laat, want we zijn nog in Indië. Zolang is de hoop nog niet verloren. Terugblikkende op het jaar 1584, waarin Willem De Zwijger werd vermoord en God toch uitkomst bracht zo kan God ook thans uitkomst brengen, vervolgde spreker. Laten we blijven hopen op Hem, die ons in deze bittere nood niet zal begeven of verlaten.

Na de pauze sprak de heer H.A. Lunshof over het onderwerp: Quo Vadis? Het spijt mij, aldus spreker, dat ik slechts tot U kan spreken over het verval van het Koninkrijk der Nederlanden. Er wordt veel gesproken en geschreven over de Indische kwestie maar naar mijn gevoel bestaat deze kwestie niet. Het zijn geen moeilijkheden in de Overzeese Gebiedsdelen, waarmede wij te kampen hebben, het schort in Nederland, in Den Haag. Na de bevrijding zijn we ziek geworden. De ziekte van verval van de ~~in~~ nationale kracht. Wij kunnen ons niet meer handhaven. We voelen niet meer dat we tezamen met Indië een nationale eenheid vormen. We lijden aan nationale zelfverslapping. Wanneer ik van Schermerhorn lees: Nederland zoekt geen economische voordelen in de wereld, dan is het mogelijk dat de schrijver een Heilige is, maar in ieder geval is hij een dwaas. Wanneer een Minister van Staat deze leuze propageert, dan gaat het verkeerd met het land. Wij zijn niet naar Indië gegaan om economische voordelen alleen. We hebben er veiligheid en vrede gebracht, niet ten onzen bate alleen, óók voor de bevolking en óók voor de wereld. Onze zaak was in

diepste wezen van zedelijke aard en werd ook als zodanig geaccepteerd. Dat was zo tot de tijd van de Duitse invasie hier en de Japanse invasie daar. Wij hebben iets tot standgebracht, dat Engeland en Amerika niet hebben kunnen doen. Zo was de toestand toen voor Mei 1940. En hoe is de toestand nu? We hebben momenteel een dollar-schuld van 630.000.000 aan Amerika. De import loopt snel terug. Momenteel is er in Nederland ~~8½~~ ~~milli~~ ~~ard~~ ~~bank~~ ~~papier~~ in omloop. We staan aan de rand van een inflatie. Deze regering voert een financiële politiek waarvan je weet, dat deze niet kan worden gehandhaafd. Het moet wel op een catastrofe uitlopen. Ze zit ten nauwste aan het Indische vraagstuk gekoppeld. We zitten hier met 10.000.000. mensen opgesloten. Dat is de toekomst, die jij Uw kinderen kunt geven. Het verspelen van het gezag ligt aan de regering. Hier is de oorzaak van de ellende in Indië, niet de krachtsontplooiing daar. Momenteel wordt er de meest erbarmelijke staatskunde gevoerd, die ooit door de Nederlandse Regering is gevoerd. Men heeft op Soekarno en Sjahrir vertrouwd. Schermerhorn heeft o.m. gezegd: "Wanneer ik niet op deze mensen kon vertrouwen, zou hetgeen ik doe misdadig zijn". Wij kunnen deze mensen niet vertrouwen. De revolutie houdt daar niet eerder op, voordat de laatste Nederlander is verdwenen. Die met deze mensen aan één tafel gaat ~~en~~ zitten is een dwaas! De toestand in Nederland is slecht. Een inflatie staat voor de deur. Toch is die toestand beter dan in Indië. Dag in dag uit gaat het verrottingsproces voort. Dag aan dag sterven er 10.000 tot 15.000 inlanders, mensen waarvoor wij verantwoordelijk zijn. Het is daar een chaos! Ik benijd Minister Beel en de Minister van Overzeese Gebiedsdelen niet, maar ik klaag ze aan. Ik acht hen schuldig aan de grootste gruwelen, die er in de wereldgeschiedenis plaats hebben (applaus). En het kabinet weet het. Ook onze verantwoordelijkheid is daarbij betrokken. Men praat maar en iedere dag wordt er een Javaan vermoord. Ik denk aan de nachten van de Ministers, als de bleke schimmen door hun kamers dolen. Nu zegt men: "We moeten niet strijden met de kracht van wapenen" Vooral Koos Vorrink zegt dat. Ik heb dat meer gehoord, n.l. in de tijd van het "Gebroken Geweertje". Toen zei men er gebeurt in Europa niets. Die politiek is op een fiasco uitgelopen. Gefaald! Ik wil hun dat niet in de schoenen schuiven, tenslotte is het een nobel idee. Maar wat ik ze wel in de schoenen schuif, dat is het feit, dat ze ten tweede male gefaald hebben. Toen wij moesten vechten hadden de matrozen geen wapenen en had Rotterdam geen afweergeschut. In Engeland moest Churchill in 1940 de boontjes doppen. Wanneer hij eenzelfde politiek gevolgd had als Koos Vorrink, dan zaten we nog onder de Duitse hiel. Wanneer we thans zo doorgaan komen we hier weer onder een hiel en daar danken we voor. Ik dank er voor. Een ezel stoot zich niet voor de 2e maal aan dezelfde steen. We hebben een tractaat gesloten: Linggadjati. We vonden de Delftse wonderdokter bekwaam genoeg om samen met een reder en een journalist het tractaat aan te gaan (applaus). Men vond het niet nodig een jurist te raadplegen. Ik neem het hem haast persoonlijk kwalijk, ik wordt bijna een vijand van hem als ik bedenk, dat hij, die door zijn dilettantisme en onkunde, zich heeft vermeten om de handen te slaan aan dit Rijk. Dat mocht hij niet doen. Ze hebben de politiek t.a.v. de Overzeese Gebiedsdelen ondergeschikt gemaakt aan die van Nederland. Het was de angst tegen het communisme, dat de P.v.d.A. noopte tot het doen van concessies. Het was diezelfde angst, die de K.v.P. met haar groots verleden, concessies deed doen naar links (P.v.d.A.). In Mei 1946 is de K.v.P. gekomen tot een pact met de P.v.d.A. Dit kabinet heeft zich dus laten leiden door zijn vrees voor het Nederlandse volk. Indië wil men wel kwijt, maar vooral geen stakingen en onlusten hier. Wat een prijs! Wat een politiek! De oppositie heeft steeds haar waarschuwende stem laten horen. En de feiten bewijzen wel dat de oppositie steeds gelijk had. Toch blijft de regering zitten! Niets heeft zo'n lange levensduur als een slap kabinet. Vandaar dat het voorlaatste kabinet van Colijn maar twee dagen zat. In Mei 1940 was er het conflict De Geer-Gerbrandy. De Geer ging op het verstandelijke af. Wij waren nu eenmaal bezet en moesten maar een

accoordje met de Duitsers aangaan. Gerbrandy daarentegen wenste een groot risico te nemen en deze politiek heeft offers gekost. Onze vloot ging er aan en 300.000 Nederlanders keerden niet terug. Maar toch heeft deze politiek vrucht gedragen. Nederland is herrezen. Maar thans keren we ineens tot De Geers politiek terug. Gerbrandy staat nu precies 2x voor dezelfde politiek. De Geer's mentaliteit. We moeten terug naar de krachtige en sterke politiek van Gerbrandy. Gerbrandy heeft de typische gave om krachtig te kunnen ingrijpen. De tegenwoordige regering kent geen gezag. Halverwege blijft men steken. Men zet niet door. Allereerst een eresaluut voor onze jongens, die opkomen voor onze zaak (applaus). Maar wij brengen het beste wat wij hebben niet naar Indië, om midden in het moeras te blijven steken. We leven op het crediet van Amerika, dat was niet nodig geweest. Wat zei een Amerikaan gisteren tot mij? "Ik geloof dat jullie ongelijk hebben in ~~Indië~~ Indië, anders waren jullie wel naar Djocja gegaan" Dit wil ik deze regering zeggen: Als het zo nog een paar maanden doorgaat, dan moeten de jongens maar terug komen. Zij moeten niet voor ons verbloeden (applaus). De politienele actie werd niet doorgezet, omdat de P.v.d.A. dan niet langer mee wil werken. En Romme stelde de samenwerking met de P.v.d.A. boven die met Indië. Het zijn ook hier weer de zgn. zachtmoedigen, die het meeste bloed vergieten. De socialisten wilden niet naar Djocja marcheren. Toen we te lang aarzelden, kwam het aanbod: staakt het vuren. De andere kant kan zich hieraan echter nooit houden. De Ver.Naties hebben zich met de kwestie bemoeid. Ik vind de rol die van Kleffens hierbij gespeeld heeft afschuwelijk. Van Kleffens ziet de dingen wel maar moet er ook iets voor doen. Het is de man van het woord maar niet van de daad. Staatslieden moeten mensen van de daad zijn. Van Mook is een man van de daad. Toen ik hem 1½ jaar geleden eens sprak en er op wees dat Nederland ten gronde zou gaan als de tegenwoordige politiek zou worden doorgevoerd, zei Van Mook: "Ik ben het volkomen met U eens. Ik wil nog verder gaan. Nederland is een stervend volk, een verloren volk en daarom kon het niet langer over Indië regeren!" Van Mook heeft een diepe verachting voor Den Haag. Hij hoeft maar aan een touwtje te trekken en het kabinet reageert als poppen in een Jan Klaassen spel. Van Mook is een man van krachtig kaliber, die het kabinet volkomen beheerst. We zitten dus voor deze toestand: financiële debâcle, 10.000000 mensen opgesloten in eigen land, tirannie en chaos in Indië. Als ik zo de balans opmaak, heeft de regering nog langer het recht om de teugels in handen te hebben? Ik zeg: neen. Als het zo 2 of 3 maanden doorgaat is het volkomen mis. Er moet een kentering komen. Hiervan wil het Comité Handhaving Rijkseenheid het Nederlandse volk bewust maken. Ik zeg het met volkomen zekerheid. Wij staan aan de rand van de afgrond. Dit weet Den Haag ook, omdat zij middelen gebruiken, die zij niet mogen gebruiken. De regering handelt in strijd met de grondwettelijke bepalingen. 't Is nu eenmaal niet zo, dat de sterkste partij het voor het zeggen heeft. Maar het kabinet heeft rekening te houden met de grondwet, het verleden en de rechten van het nageslacht. Toen Roosevelt in het begin van de oorlog belangrijke conferenties meemaakte, nam hij iemand van de oppositie mede, juist omdat er belangrijke beslissingen moesten worden genomen, die ook voor het nageslacht van belang zouden zijn. Maar de oppositie in Nederland wordt niet gehoord. Zij wordt vertrapt. Aan de oppositie wordt het spreken voor de radio verboden voor de tijd van 2 maanden. Is dat democratie? We hebben het recht tot het Nederlandse volk te spreken. We nemen niet alles meer, dat doen we niet. We willen geen spreekverbod. Het Comité Rijkseenheid voert deze actie, niet omdat het bang is voor het Nederlandse volk, maar omdat het vertrouwen stelt in de kracht van het Nederlandse volk. De regering heeft een enquête uitgeschreven. Aan het Nederlandse volk werd gevraagd of het voor of tegen de regeringspolitiek was. 56% was er tegen. Maar de uitslag van de enquête is door de regering geheim gehouden. Ik heb haar gisteren gepubliceerd. Men heeft ons geen verantwoordelijkheid gelaten, maar eens dragen zij die volle verantwoordelijkheid. Het roer moet om. Waarom moet er b.v. een Mussert

die een sukkel en een idioot was, worden doodgeschoten, als er duizend maal ergere dingen gebeuren? Het is niet voor een kleine zaak, dat ik U roep. Ik doe een beroep op de beste en nobelste instincten. Het ministerie Beel vertegenwoordigt niet het beste deel van het Nederlandse volk. Het ministerie Beel vertegenwoordigt het gehele Nederlandse volk ook niet. Dit kabinet Beel moet opgeruimd worden, moet verdwijnen (applaus). Ik roep U op mee te strijden. Het is een grote, zware taak, die heel wat offers zal kosten. Wij mogen niet terug schrikken. Wanneer we deze politiek accepteren dan krijgt Van Mook gelijk. Maar wij accepteren het nooit!!!!!!

Na deze redevoering sprak de heer L.C.v.d.Schke nog een kort slotwoord.

De vergadering had een rustig en ordelijk verloop.
Hiervan opgemaakt dit rapport en gesloten te Assen, 15 December 1947.

No. CV/G 653-1947.

ARNHEM, 22

December 1947.

BUREAU B

24 DEC 1947

24 DEC 1947

Aan de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat 68

's-Gravenhage.

26637.

16/12-B

In antwoord op Uw schrijven dd. 19 December 1947 No. 25961, betreffende pamflet "Verraad aan de Nederlandse zaak", bericht ik U, dat mij niet bekend is door wie dit pamflet in Breda verspreid is .

De Hoofdcommissaris van Politie,

(C. Borstlap).

UITTREKSEL

Voor OD 195 Naam Comitee Handhaving Rijkseenheid.
Origineel in OD 340 Naam Maandrapporten Friesland.
Volg nr. Ag. nr. 27300 Aard van het stuk bijl. Maandrapport.
Afz I/D Eeewarden. Datum 8.1.48

Uitgaande van de plaatselijke afdeling van het Comitee Handhaving Rijkseenheid, werd op 16 December 1947, des avonds 8 uur, in de bovenzaal van cafe "de Prins" te Makkum, een openbare vergadering gehouden, Als spreker trad op; Generaal Beumer met het onderwerp: "Het Indische drama....waar moet dat heen?". De zaal was geheel gevuld, teweten plusminus 220 mensen. De aanwezigen behoorden merendeel tot rechtse richtingen (A.R. en C.H.) terwijl zich eveneens een tiental personen in de zaal bevonden, waarvan kan worden aangenomen dat zij behoren tot de P.v.d.A. Onder de aanwezigen bevond zich een C.P.N. er; Andries Deinum, wonende te Makkum) Aangenomen kan worden, dat deze zich ter plaatse bevond als luisteraar vanwege de plaatselijke afdeling der C.P.N.

De spreker en het aanwezige publiek werden door de voorzitter van de afdeling Makkum van het Com. H.R. (notaris H.J. Faber te Makkum) welkom geheten. Het woord was hierna aan Generaal J. Beumer. Deze herinnerde de aanwezigen aan de historische band welke bestaat tussen Nederland en Indie. Deze band dateert reeds van omstreeks het jaar 1600. Erkend moet worden dat de Nederlanders oorspronkelijk in Indie kwamen met de uitsluitende bedoeling hier handel te drijven en winst te maken. In de loop der tijden ontstonden nauwere banden en tenslotte gevoelden beide gebiedsdelen zich een. Door de overgrote meerderheid van het Indische Volk en Nederlandse Volk wordt thans slechts gewenst dat de beide gebiedsdelen bij elkander zullen blijven. Het comitee R.H. erkent de eisen van de Indiers tot zelfbestuur; wil echter hieraan medewerken, wanneer rekening wordt gehouden met de wens van de meerderheid in Indie. nl. onder Nederlandse leiding in het begin en later in onderlinge samenwerking met Nederland.

Momenteel wordt Indie geterroriseerd door een extrimistische minderheid onder leiding van Soekarno c.s. Deze Soekarno, die schermt met het verlangen van de Javanen om zelfstandigheid, is nota bene zelf niet eens Javaan. Zijn rol kan vergeleken worden met die welke Seys-Inquart (een Oostenrijker) voor de Duitsers in Nederland speelde. Soekarno heeft wezenlijk generlei invloed op de Inlandse bevolking. Invloed hebben slechts de sultans en dergel. Spreker toont dit aan met voorbeelden uit de praktijk. Hij vertoefde jaren in Indie en wel meestentijds op het eiland Java.

Spreker neemt dan stelling tegen de pers in Nederland, die onder pressie van regerings-instanties zijn inziens valse berichten over de stemming in Indien publiceert. De waarheid is nl. dat de overgrote meerderheid in Indie wenst samen te werken met de Nederlanders. Deze hebben hun immers door alle heen welvaart en rust gebracht. Aan het slot van zijn rede gaf spreker de toehoorders in overweging, ter gelegenheid van de a.s. verkiezingen hun stem zodanig uit te brengen, dat een volksvertegenwoordiging zou ontstaan, die een geheel andere visie heeft op het Indie-beleid. Als het zo blijft doorgaan als tegenwoordig, gaan wij met Indie ten gronde.

Na afloop van zijn rede, gaf Gen. Beumer gelegenheid tot het stellen van schriftelijke vragen. Er kwamen plm. 20 briefjes binnen. Tijdens de beantwoording van de vragen. laakte spreker de slappe houding van de eerste geallieerde afgevaardigden in Indie. Dezen hebben een onnoemelijke schade veroorzaakt. Hij kenmerkte ze achtereenvolgens als "een man van kleine ont-

Z.O.Z.

Uitgetrokken door PR Afd./Sectie ACD 4 Datum 17.2.48

UITTREKSEL

Voor Od 198 Naam Politieke Delinquenten

Origineel in OD 340 Naam Maand rapporten Friesland

Volg nr. Ag. nr. 27300 Aard van het stuk bijl. maandrapport

..... Afz. I/D Leeuwarden Datum 8.1.48

Door een betrouwbaar persoon werd mij medegedeeld , dat omstreeks 18 December 1947 door twee personen uit Harlingen een bezoek was gebracht aan Joh. Zijlstra, wonende Polle nr. 24 te ARUM. Deze personen zouden Zijlstra, die ex-NSBer en momenteel werkloos is, gedurende zijn werkloosheid een wekelijks geldelijke uitkering hebben aangeboden, mits hij lid van de communistische partij werd. Zijlstra voornoemd, was hier evenwel niet op ingegaan.

December 1947

d. 12 1

De gewezen Ex-burgemeester Werkhoven te Witwarsum en Jacob Kooistra vergaderen zo nu en dan in de keuken van het cafe Hofstra te Witmarsum Personalia omtrent deze personen zijn U bekend. De nodige aandacht zal hieraan worden geschonken.

Overgekomen vanaf Leeuwarden Schrans 124, Jacob Faber geboren 1.2.05 te Wier (Menaldum) onderwijzer ULO school te Witmarsum en zijn echtgenote Doetje van der Wijk, geb. 13.2.99 te Smallingeland. Ze hebben zich hier gevestigd 2.1.48 en zijn wonende Bolswarderweg 9 (Ned.Herv. Pastorie) beiden zijn gewezen NSB-ers.

D 7.

Uitgetrokken door Afd./Sectie Datum

wikkeling, die echter slechts voor zijn taak was aangewezen omdat hij een neef van de Engelse Koning is", en de tweede afgevaardigde "wat wij op z'n Hollands een rund noemen".

Door de voorzitter, notaris Faber, werd te plm. 23.30 uur de vergadering gesloten, met een woord van opwekking aan de aanwezigen om lid te worden van het pl. comitee Handh. Rijkseenheid. Financiële hulp werd verzocht.

D. 8

~~KenmerkingskondanschetbovenetandexenringjondtkeetcBoi~~

UITTREKSEL

Voor OD 195 Naam COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID
Origineel in OD 340 Naam MAANDRAPPORTEN FRIESLAND
Volg nr. Ag. nr. 27300 Aard van het stuk 8-1-48
..... Afz. Distr. Leeuwarden Datum Dec. 47

Uitgaande van de plaatselijke afdeling van het Comite Handhaving Rijkseenheid, werd op 16 December 1947 des avonds 8 uur in de bovenzaal van cafe "De Prins" te Makkum, een openbare vergadering gehouden. Als spreker trad op: Generaal Reumer met het onderwerp:

"Het Indische drama..... Waar moet dat heen?" De zaal was geheel gevuld, teweten pl.m. 220 mensen. De aanwezigen behoorden merendeel tot rechtse richtingen (A.R. en C.H.), terwijl zich eveneens een tienta personen in de zaal bevonden, waarvan kan worden aangenomen, dat zij behoren tot de Partij van de Arbeid. Onder de aanwezigen bevond zich ee C.P.N.er (Andries Deinum, wonende te Makkum)

Aangenomen kan worden dat deze zich ter plaatse bevond als luisteraar vanwege de plaatselijke afdeling der C.P.N.

De spreker en het aanwezige publiek werden door de voorzitter van de afdeling Makkum van het Com.H.R. (notaris H.J. Faber te Makkum) welkom geheten. Het woord was hierna aan Generaal J. Beumer. Deze herinnerde de aanwezigen aan de historische band welke bestaat tussen Nederland en Indie. Deze band dateert reeds van omstreeks het jaar 1600. Erkend moet worden, dat de Nederlanders oorspronkelijk in Indie kwamen met de uitsluitende bedoeling hier handel te drijven en winst te maken.

In de loop van de Tijden ontstonden nauwere banden en tenslotte gevoel- den beide gebiedsdelen zich een. Door de overgrote meerderheid van het Indische en Nederlandse volk wordt thans slechts gewenst dat de beide gebiedsdelen bij elkaar zullen blijven. Het comite R.H. erkent de eisen van de Indiers, tot zelfbestuur; wil echter slechts hieraan medewerken wanneer rekening wordt gehouden met de wens van de meerderheid in Indie n.l. onder Nederlandse leiding in het begin en later in onderlinge samenwerking met Nederland.

Momenteel wordt Indie geterroriseerd door een extremistische minderheid onder leiding van Soekarno c.s. Deze Soekarno die schermt met het ver- langen van de Javanen om zelfstandigheid, is nota bene zelf niet eens Javaan. Zijn rol kan vergeleken worden met die welke Seijs Inquart (een Oostenrijker) voor de Duitsers in Nederland speelde. Soekarno heeft wezenlijk generlei invloed op de inlandse bevolking. Invloed hebben slechts de sultans en dergel. Spreker toont dit aan met voor- beelden uit de praktijk. Hij vertoefde jaren in Indie en wel meesten- tijds op het eiland Java.

Spreker neemt dan stelling tegen de pers in Nederland die onder pressie van regerings instanties zijn inziens valse berichten over de stemming in Indie publiceert. De waarheid is n.l. dat de overgrote meerderheid in Indie werst samen te werken met de Nederlanders. Deze hebben immers door alle eeuwen heen slechts welvaart en rust gebracht, Aan het slot van zijn rede gaf spreker de toehoorders in overweging, ter gelegenheid van de a.s. verkiezingen hun stem zodanig uit te brengen dat een volks- vertegenwoordiging zou ontstaan die een geheel andere visie heeft op het Indie beleid. Als het zo blijft doorgaan als tegenwoordig, gaan wij met Indie ten gronde. Na afloop van zijn rede, gaf gen. Beumer gelegen-

Uitgetrokken door JW Afd./Sectie ACD Datum 20-2-48 Z.o.z

heid tot het stellen van schriftelijke vragen. Tijdens de beantwoording van de vragen laakte spr. de slappe houding van de eerste geallieerde afgevaardigden in Indie. Dezen hebben een onnoemelijke schade veroorzaakt. Hij kenmerkt ze achtereenvolgens als "een man van kleine ontwikkeling, die echter slechts voor zijn taak was aangewezen omdat hij een neef van de Engelse Koning is", en de tweede afgevaardigde "wat wij op zijn Hoïlands een rund noemen". Door de voorzitter, notaris Faber, werd te plm. 23.30 uur de vergadering gesloten, met een woord van opwekking aan de aanwezigen om lid te worden van pl.comite Handhavend Rijkseenheid. Financieele steun werd verzocht.

D.8.

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

Weekoverzicht ^{HEERLEN,} 7 Januari

Ver. no.
10 JAN 1948
ACD/27309

LITT.: G.
No.: 9/1948.
BIJL.: ---

BUREAU B
15 JAN 1948

BETR.: Openbare Bijeenkomst
Nationaal Comité Handhaving
Rijkseenheid op Dinsdag,
6 Januari 1948.

Aan
het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

's-Gravenhage.

THIADENS.

Verslag van een

Op Dinsdag, 6 Januari 1948 werd door het Nationaal Comité Handhaving
Rijkseenheid een openbare bijeenkomst belegd in de zaal Schaffers te Heerlen
Op deze bijeenkomst waren ongeveer 100 personen aanwezig, waaronder 20
vrouwen, over het algemeen een leeftijdsgrens van 40-50 jaar.

De vergadering werd te 22.30 uur geopend door de voorzitter van de Af-
deling Heerlen van generaal Commissaris Albert Thiadens, geboren te Vrocht, 15 Oc-
tober 1882, gehuwd, van beroep onder-directeur van het Landelijk Bureau van
het Nederlandsche Rijksoverheid te Heerlen, woonende aldaar aan het adres P.L. van
Nijl 17. Hij had de aanwezigen en de spreker van deze avond de heer J. van
der Wal, geboren te Heerlen, van beroep onder-directeur van het Landelijk
Bureau van het Nederlandsche Rijksoverheid, die deze groter was dan de vorige
belegde vergaderingen. Hierna gaf hij het woord aan de heer van der Wal.

Hij begon met te vertellen, dat hij hierover niet over de Indische pro-
blemen en de belangstelling voor deze kwestie echter moet in een land
steeds een deel van de familie's hier te lande bleef en de Indische ver-
houdingen. Hij had de Indische verhoudingen, die hier zijn leven laten.
Op 2 maart 1947 van Indisch een moment, door de Nederlandse oppositie,
dat algemeen bekend werd en afgaat verzeild, door de gelykde overheid
leden kan hij echter niet over dit moment spreken, dat slechts door
de class lezende zaken verhoudingen."

Spreker, die hij op het verduidelijken met belichtte, dat
1947 in een lezing, een overgang werd op het gebied van communistisch
generaal Simon Commission en Christenen. De heer Thiadens is zijn lezingen
voor het communisten en verklaarde, dat er een groot gevaar voor de land staat.
Zeker voldoende was met inzien, dat het communistisch gevaar zich overal
opricht en zijn tegenwoordig oprecht of laat verdwijnen, dat veel zich sterk,
vrij tevoorschijn en kind de strijd om tegen christenen en culture. Dit is het
aardig van de heer Thiadens, die hij in Nederland zijn tegenover dit
commissie, dat een leven bedreigt. Hij vraagt zich af, of hij een communisten
en of de Nederlandse regering een treftige, en treftige, communisten en Flan-
dische politiek voort en alle breken communisten.

De Ministers Raad en Van hebben in hun verhoudingen, onder in
diverse plaatsen hier te lande, een overal geprotest, dat het slechts zal
worden met de bevoegdheid. Dit heeft het Comité Handhaving Rijkseenheid grote
aanpak gekregen voorop en wij zien dat een land grote werk. De Minister
van Verkeer heeft niet in Indisch, dat hier bij de verhoudingen te zijn. Hij
ziet een grote delen. Hij spreekt op de toren te Heerlen 19, het is de
aanpak. Hier kan de minister geen handel delgen of hij niet in het land zijn
van vergaderingen, hetgeen een overgang van algemeen met zich meebrengt.
Wij hebben met grote belang te komen, door het Nederlandse leden wij
enige maanden geleden zijn. Toen deze verhouding sterk van de Indische pro-
blemen te zien, dat is hier steeds verhoudingen in het gevaar van verhouding
over Indisch. Alles ging in het gebied, Indisch in Juli en Augustus 1947, toen de

48 Heerlen
gehandeld
= op de recht,
1/2 van afgeleid
400 plompen
Foud. Minister
Charles Joseph
Square Marie
Welder, geb te
1/2 persendop,
6-4-1890, Nijl
1/2 persendop

dat die

politieke actie werd ingezet. Toen kwam van Djakarta een verspreiden van profi-
toren en speculanten. Toen werd met deze mensen onderhandeld. Men voert een af-
leidingsovername. Het niet doorgaan naar Djakarta is een zeer gewaagd. Spreker vraagt,
of de regering al dan niet verantwoordelijk is voor het niet spreken naar Djakarta.
De Katholieke Volkspartij werd ernstig. De Partij van de Arbeid echter niet, maar
zij niet wilde, dat men naar Djakarta zou spreken. Dit was ^{de} oorzak ervan, dat de K.V.P.
een verband aanging met de P.v.d.A. Hij een opinie-onderzoek in October 1947 bleek,
dat 50% van Nederlanders bevolking van mening was, dat men wel had moeten spreken.
Spreker heeft nooit een kwaad woord gezegd over de K.V.P. of haar program. De K.V.P.
zoude hij een typische middenpartij, die niet naar links mag schuiven. Daarbij zij
een verband aanging met de P.v.d.A. is zij wel naar links gegaan en dat was het
allerlaatste wat zij had moeten doen. Dit was het gevolg van het feit, dat men on-
der invloed kwam van de reus vloedgolf, die over West-Europa ging. Men dacht een
progressieve, vooruitstrevende politiek te moeten volgen. Dit was principieel en
ook in de praktijk verkend. De men de tegenstelling tussen rood en niet-rood en
tussen communisme en christendom niet, is deze tactiek van de K.V.P. te betreuen.

Yb. v. d. v. v. v.

Hijna

De P.v.d.A. is een burgerlijke partij. Is heeft de klassenstrijd afgeweerd.
Spreker heeft een gedeelte uit "Actie", een periodiek van de Stichting Voor-
lopig Comité van Actie, getiteld "Voor" van Djakarta, waarin hij uit liet komen,
dat Kees Versink als vertegenwoordiger van Nederland aanwezig was op de inter-
nationale Socialistische Conferentie te Antwerpen. Hoe was zij mogelijk? In N.
derland bestaat de P.v.d.A. niet meer. Wie had aan Versink zijn geloofsbrieven
gegeven? Versink is voorzitter van de P.v.d.A. Dit is een burgerlijke partij.
Een socialistische partij leeft krachtens de leer van de klassenstrijd en kan niet
burgerlijk zijn. De oplossing van het raadsel is derhalve, dat de leider van de
P.v.d.A. internationaal soc. democratisch is en voor Nederland voorzitter van een half
en half partij. In dit geselschap is de K.V.P. vereenigd geraakt. De P.v.d.A. is
een partij van leunen, is totalitair, is internationaal georiënteerd. Door het ver-
band van deze 2 partijen (K.V.P. en P.v.d.A.) kunnen de elector-polities voor wat
betreft het Indische beleid in landen van de P.v.d.A. en beschikken deze over
alle gegevens (statistische enz.). De politiek van de P.v.d.A. was "Indië los van
Nederland". Spreker vervolgt, dat ook nu de terugkeer van de Nederlandse regering,
zulke in strijd met het bepaalde, van Staat Indië ^{af} bestaart of diezelfde bestaart.

L. wijze.

Versink en v.d. Goss van Neters hebben ervoor gezorgd, dat Indië onder inter-
nationale controle kwam.

In Frankrijk zit men met precies dezelfde problemen als wij. De veiligheids-
raad hooft er zich echter niet mee, omdat zij weten, dat het gehele Franse volk
dan in opstand zou komen.

De commissie van 3 vertegenwoordigen landen, die nog niet bestonden, maar wij
een wereldpolitie innemen. Spreker vraagt: "Wat zou die horen ons nu vertellen
het moet worden in Indië?"

Er wordt wel gesproken over "staakt het vuren". Is het niet bitter, dat onze
jongens weggeschoten worden? Het is het resultaat van dit kleinste geder? Even-
als wij, tot onze schande en schade, lijdt de Indische bevolking. Het is argwijnig,
dat wij dit toelaten en toestaan dat het communisme in Java gaat komen. Ook hier
te lande zal het communisme welig tierden. Maar nu breekt de K.V.P. niet met de
P.v.d.A. Men zoekt naar een cervelle scheiding tussen beide partijen. Dit zal ge-
beuren bij de verkiezingen. Er kan echter tot Juni nog heel wat gebeuren. Spreker
echt het van belang, dat het direct het opheffing van het verband van de 2 par-
tijen zou komen. Hij verbaast, dat Indië een reeds 3 1/2 miljard gekost heeft ge-
durende de laatste 2 jaren. Dit kan nu in het belang van ons volk en onze sociale
wetgeving niet doorgaan. Wij kunnen geen sociale wetgeving bekostigen, zolang In-
dië ons miljarden kost. De kleine man, die van zijn loon, salaris of vast inkomen
moet bestaan, moet het geld betalen.

De heer Mebeu

Hij eindigde zijn lezing met een de oproep om te vragen het Nationaal
Comité Handhaving Rijsoorlog te willen steunen. Vooral aan bij de katholieken
uit het zuiden willen verzoeken hen steun te willen verlenen aan de stichting
"Voorlopig Katholiek Comité van Actie". Daar zijke te doen, steunt men een nationa-
le zaak die zal leiden tot een vooruitstrevende politiek in Indië onder
nieuw steunen

-Nederlands-

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN,

7 Januari

1944

LITT.:

No.:

BIJL.:

BETR.:

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

(vervolg).

Nederlandsche vlag. De vlag, die steeds het symbool was voor allen, met recht
en verrijkt is.

Hierin aan de voorzitter van de afdeling Heerlen van het Nationaal
Comité Handhaving Rijksoverheid het woord, die verklaarde, dat het in het
voornemen ligt te Heerlen minstens eenmaal per maand Gereguleerde bijeenkom-
sten te houden.

Hij vroeg zoveel mogelijk deelnemers en sprak erom te verzoeken
door zich op te geven voor het Nationaal Comité Handhaving Rijksoverheid
bij de Nieuw Vreeswijk, Kamerstukken No. 21 te Heerlen en voor het verple-
gde Katholische Comité van Actie bij de Heug v.d. Aa, Turfplaats No. 2
te Heerlen. *Wanneer hij*

De vergadering werd te 22.30 uur gesloten. *alook*

G.B.

I.D. Heerlen.

00195
UITGEBOEKT

OPGELEED
8.

17 Januari

B. 27309.
644.

III

SECRET

VIII TV.6.

Bijeenkomst "Nationaal Comité
Handhaving Rijkseenheid".

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie af-
schrift aan te bieden van het verslag van een op 6 Januari
j.l. te Heerlen gehouden openbare bijeenkomst van het "Na-
tionaal Comité Handhaving Rijkseenheid", naar de inhoud waar-
van ter bekorting verwezen mag worden.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
nemen deze

z.B.de Minister van
Overzeese Gebiedsdelen

te

J.G.Grabbeendam.

's-GRAVENHAGE.

VERSLAG OPENBARE BIJLENKOMST "NATIONAAL COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID" TE HEERLEN OP 6 JANUARI 1948.

Aanwezig: ongeveer 160 personen.
Zaalcapaciteit: 400 personen.

Spreker: Charles Joseph Ignace Marie Welter, geb. te 's-Gravenhage, 6-4-1880, won. te 's-Gravenhage, oud-Minister van Koloniën.

De plaatselijke voorzitter Dr. Albert Thiadens, geb. te Utrecht, 15-10-1910, won. te Heerlen, opende de bijeenkomst met een korte welkomstrede, waarin hij zijn vreugde uitsprak over de z.i. grote opkomst.

De Heer Welter besprak vervolgens de Indonesische kwestie, voor welk probleem, naar hij verklaarde, steeds meer belangstelling wordt getoond. Het wereldgebeuren belichtend, betoogde oud-Minister Welter, dat de tegenwoordige tijd zich kenmerkt als een tijd van overgang en kentering. Momenteel wordt een titanenstrijd uitgevochten tussen het Christendom en het communisme. De Paus heeft reeds in zijn Kerstrede tegen het communisme gewaarschuwd. Spreker vroeg zich af hoe de Nederlanders op het communistische gevaar reageren en of de Regering in staat zal blijken te zijn een krachtige, zelfbewuste, economische en financiële politiek volgen, welke alle krachten in den lande zal samenbinden. Sprekende over de vermindering der verschillende rantsoenen, zei de Heer Welter, dat het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" dit reeds lang geleden voorspeld heeft. Ook de waardering van de Nederlandse gulden in het buitenland zou sterk verminderd zijn, waarbij hij verkondigde, dat men e.c.a. moest zien tegen de achtergrond van de Indonesische kwestie. Na gematigde critiek te hebben geleverd op de Minister van Wederopbouw, wiens plaats, volgens spreker, in het Vaderland zou zijn en niet in Indonesië, sprak hij als zijn mening uit, dat de voorlichting betreffende het Indonesische probleem veel te wensen overlaat. Het niet doorstoten van de Nederlandse strijdkrachten naar Djoeja noemde Oud-Minister Welter "een ramp", in welk verband hij critiek leverde op de P.v.d.A. en de K.V.P., waarbij hij echter geen nieuwe gezichtspunten naar voren bracht. Scherp kante spreker zich tegen de Commissie van Drie, hierbij aanvoerend, dat deze landen vertegenwoordigt, die nog niet bestonden, toen Nederland al een wereldpositie innam. "Moeten die heren ons nu vertellen hoe het moet in Indië?" vroeg spreker zich af. De order staakt het vuren, welke nog steeds niet wordt nagelooft, had tot gevolg, dat "onze jongens" worden "weggeschoten", hetgeen spreker zeer bitter noemde. Niet alleen de Nederlandse bevolking, doch ook de inheemse bevolking zou onder de tegenwoordige omstandigheden in Indonesië moeten lijden. De toestand in Indonesië heeft reeds 3½ milliard gulden gekost, waardoor de sociale maatregelen in Nederland niet tot uitvoer gebracht kunnen worden. "De kleine man, die van zijn loon, salaris of vast inkomen moet bestaan, moet het gelag betalen", betoogde spreker. Hij eindigde zijn rede met de aanwezigen op te wekken steun te verlenen aan het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" en Nederland

de Katholicken in het Zuiden des lands verzocht hij zich aaneen te sluiten in het voorlopige "Katholieke Comité van Actie".

De voorzitter deelde ten slotte mede, dat het in de bedoeling van het comité ligt, maandelijks een dergelijke bijeenkomst te Heerlen te organiseren, waarna ook hij de toehoorders verzocht hun steun aan bovengenoemde comité's te willen verlenen.

C.V.D.

Heijesteit, er moet onmiddellijk ingegrepen worden door mannen van eer en vertrouwen, die terzake kundig zijn en met kracht durven te verdedigen de zaak der rechtvaardigheid.

UIT EEN OPEN BRIEF VAN EEN INDONESIËR

ZEG MIJ WIE UW VRIENDEN ZIJN

Deutscher 47

ZO BEGON HET.

De Japanse Gen. Tojo hartelijk door Soekarno verwelkomd. Op de achtergrond M. Hatta.

Jubileum-postzegels der „Republiek“
 1. De brandstichting, plundering en uitmoording van Z. Bandoeng in Mrt. '46 (Maret. '46)
 2. De beschieting en het in brandsteken van het vrouwenkamp Ambarawa in Nov. '45 (Nov. '45).

De „Republiek“ beroemt zich op gepleegde bestialiteiten. Er is dus geen verschil tussen de „Republiek Indonesia“ en

Niets en niemand gespaard. Een slachtoffertje uit een der gijzelaarskampen der Repoebliek. Ziek en uitgemergeld.

Waar Nederlandse troepen het gebied van de republikeinse „heilstaat“ binnendringen komt de uitgemergelde bevolking toegesnel

Verwoesting, honger, ziekte, verbittering en wan-
hoop. Zal Nederland geen redding brengen?

(Foto „Op Wacht“)

Logemann : „Onderhandelen met Soekarno is onvruchtbaar en onwaardig.“

Idem. 1 jaar later : „De Repoebliek staat psychologisch zeer sterk.“

Soekarno : „Wij zullen Nederland uit Indië wegvagen. Met Nippon leven of met Nippon sterven.“

Van Mook : „Er voltrekt zich thans in geheel Indonesië een proces van opbouw.“

Schermerhorn : (Over de hongersnood op Madoera): „Ik vrees dat dit niet meer uit de pers te houden is.“

Wij : „Wat is er wel uit de pers gehouden, Excellentie?“

Malang-Journaal : „Van hongersnood hebben wij niets kunnen bespeuren.“

Koos Vorrink : „Dit is de triomf van een nieuw soort politiek.“

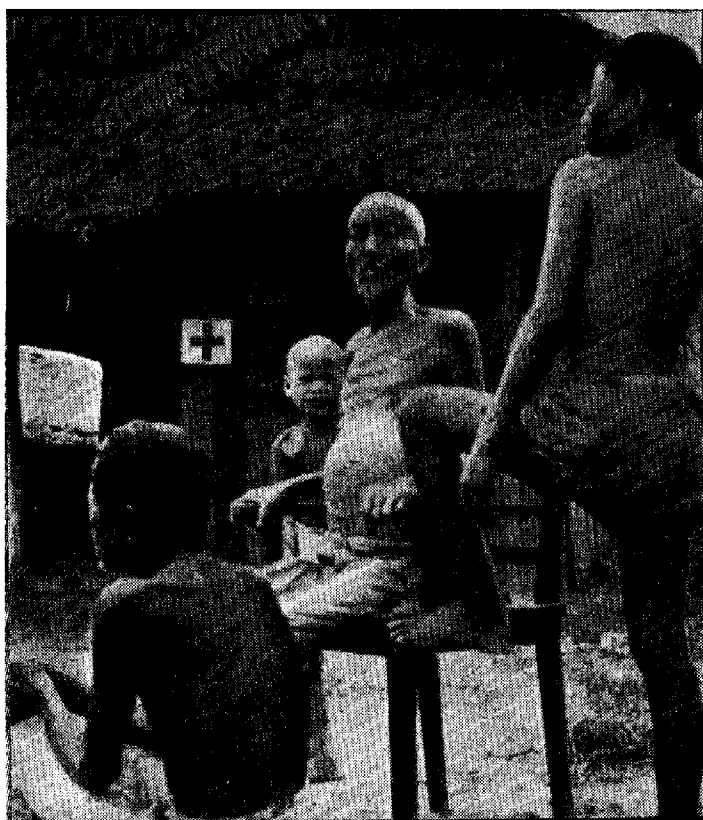
Wij : „Is deze politiek de trots van „progressief“ Nederland?“

Repeubliek Indonesia.

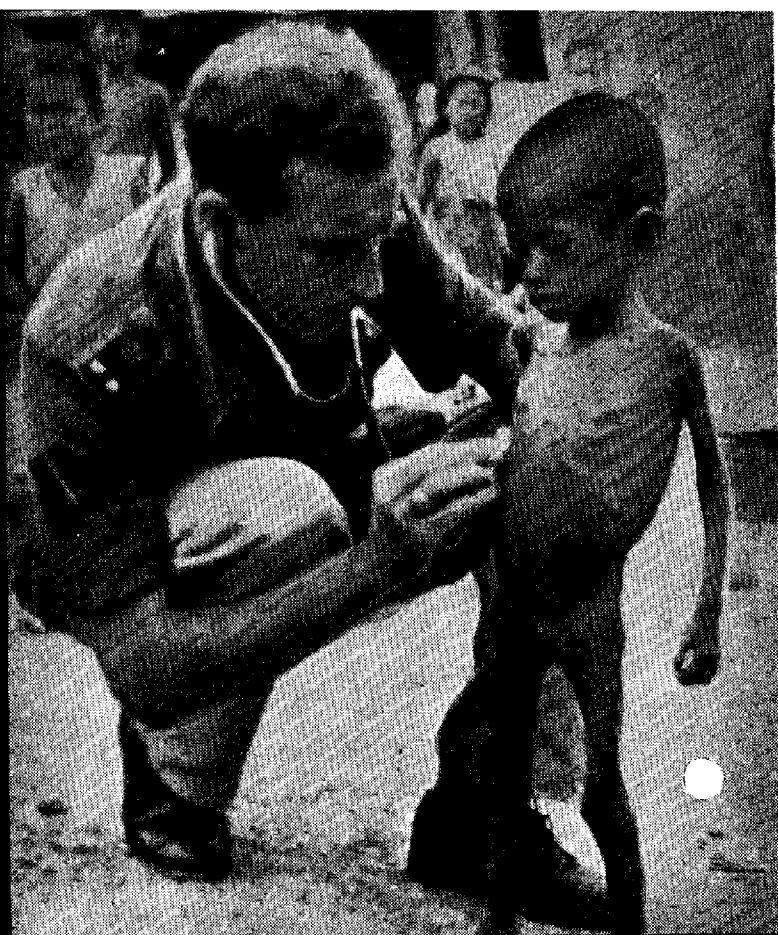
„ O God, waar redding te vinden?“

Laten wij zwijgen, er is al zoveel gepraat. Wij vragen de daad!

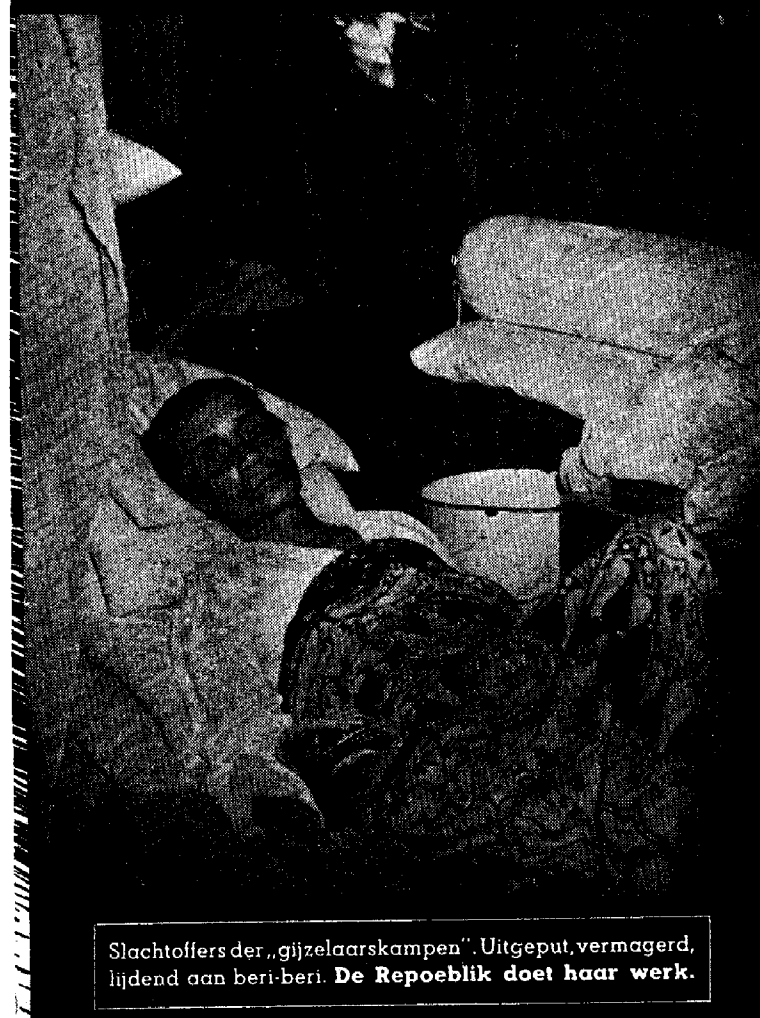
Zij hebben geluk gehad, doch het zal lang duren voor de ziekelijk gezwollen buik wat geslonken en het lichaam aangesterkt is.

Er wordt gesproken over „het toch vooral voorkomen van bloedvergieten”, doch **dagelijks vermindert het bloed in miljoenen lichamen.**

Bij tijdig ingrijpen is redding mogelijk.

Inheems kind wordt door Ned. mill. arts onderzocht.

Slachtoffers der „gijzelaarskampen”. Uitgeput, vermagerd, lijdend aan beri-beri. **De Repoebliek doet haar werk.**

Dergelijke foto's zijn thans officieel gepubliceerd door de Indische Regerings Voorlichtingsdienst.

Deze ellende werd gebracht door de Repoebliek Indonesia. Zij zal voortduren zolang de „republiek” blijft bestaan. De Nederlandse regering weet dit. Van Mook weet dit. En toch wil men weer gaan praten met de Repoebliek Indonesia. Wie met de „republiek” praat, kiest voor de misdad, de terreur en de ellende.

**Praten met de „republiek”
is verraad aan de Indische
volkeren en de
Nederlandse zaak.**

**Volk van Nederland
protesteert hiertegen!**

**Steunt
het Nat. Comité Handhaving Rijkseenheid
Andries Bickerweg 5 - Den Haag Giro 6866**

Soekarno, Hatta c.s. kozen de zijde der Jappen Zij deden goed werk voor hun bazen. Duizenden inheemsden stierven als dwangarbeider. Alle Nederlanders, ook vrouwen en kinderen, gingen in kampen. Velen stierven. En thans . . . Och, voor de slachtoffers zal het misschien geen verschil maken onder wie en door wiens schuld zij lijden en sterven. Maar wij . . . , wij die dit konden en kunnen verhinderen.

ZIJ KOZEN OOR EN EN DAARWARD WAT GROOTS VERNIELD

Soekarno, Schermerhorn, Lord Killearn, Hatta, van Mook aan een noenmaaltijd.

ZIJ VONDEN ELKAAR.

Wee thans de duizenden Nederlanders in de kampen, wee ook nu de geterroriseerde en hongerende inheemse bevolking.

Het kan niet vluchten.

Geen redding? Neen?

Hij heeft nog met levensgevaar de demarcatielijn gehaald. Zijn vrouw, zijn kind, zijn familie en vrienden niet. Zal hij er nog boven op gebracht kunnen worden? En straks zelfs geen demarcatielijn meer om achter te vluchten.

UITGEBOKT

23 Januari 1945 8.

B. 27556.

VIII. TZ.3.

GEHEIM. 0/195

XXXX
XXXX

Vergadering "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid".

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij aan te bieden afschrift van een verslag van een op 10 Januari j.l. te Amsterdam gehouden openbare vergadering van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid", naar de inhoud waarvan ik mij veroorloof te verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze: 1/1.

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Overzeese Gebiedsdelen,
te
's-GR A V E N H A G E.

J.G.Crabbendam.

Nr. 250 - 1948

Wekoverzicht

datum 1 JAN 1948

OPGELEGD

Volgne.

15 JAN 1948

ACD 27556

Geheim

Amsterdam, 12 Januari 1948

BUREAU B

16-1-48

by leges & brochures
in Pen Archief

VERSLAG van de op 10 Januari 1948 gehouden openbare vergadering, onder auspiciën van de afdeling Amsterdam van het Comité "Handhaving Rijkseenheid", in de congreszaal van "Krasnapolsky" te Amsterdam.

Deze vergadering was o.m. aangekondigd in "De Volkskrant" van 6 Januari j.l., waarbij werd vermeld, dat als sprekers zouden optreden de heren Hubert CLEERDIN en Johan VAN HULZEN over de onderwerpen: "Het Indische drama" en "Wij eisen een vrij Indië". - De prijs van de toegangskarten was gesteld op Fl. 0.35.

Bij de ingang der zaal werden oranjegroene strikjes te koop aangeboden tegen de prijs van Fl. 0.25. De afname was niet direct groot te noemen. Van de aankleding der zaal kan het volgende worden gezegd: Aan het einde was op het podium een tafel aangebracht, waaraan vier personen gezeten waren t.w., de voorzitter der vergadering, wiens naam niet genoemd werd en de heren Hubert CLEERDIN, Prof. COOPS en Johan VAN HULZEN. Daarnaast was, ten behoeve van de sprekers een lessenaar geplaatst met microfoon. Een onbekend gebleven persoon verleende muzikale medewerking, door op het daar aanwezige orgel, Vaderlandse liederen te spelen. De zaal was verder versierd met 3 Nederlandse vlaggen en 3 groen-oranje-groene schilden, waarop de afbeelding van de Nederlandse leeuw. Tevens waren aanplakbiljetten aanwezig, met de afbeelding van de gebroken kroon. In de zaal, die 375 zitplaatsen heeft, waren ongeveer 80 personen aanwezig, die voor het grootste gedeelte de middelbare leeftijd gepasseerd waren. Beslist jeugdige personen waren er niet, maar wel werden enige personen van gemengde bloede opgemerkt. Geen der aanwezigen droeg een militair uniform. Op iedere zitplaats lag propagandamateriaal, wat bij dit rapport wordt gevoegd. De vergadering begon te ongeveer 15uur 15.

De voorzitter opende de vergadering met alle aanwezigen een hartelijk welkom toe te roepen en zijn beste wensen uit te spreken voor het jaar 1948. Verder wenste hij de jongens in Indië moed, beleid en trouw en nog even geduld, hoewel dat wel moeilijk zou vallen met al die onderhandelingen. Zij moeten maar vertrouwen hebben, dat de rechtvaardigheid zal zegenvieren. spreker, nog verder ingaande op de volgens hem uitermate kritieke toestand, haalde woorden van Admiraal HELFFRICH aan, die gezegd zou hebben, dat 2 jaar onderhandelen het land zou uitputten, maar vervolgde hij, het "Comité handhaving Rijkseenheid" zal ook in het nieuwe jaar tot hernieuwde acties overgaan. Wij zullen niet rusten voor we ons doel bereikt hebben. Wij zijn van mening, dat een regering die zich laat regeren, moet verdwijnen en wij moeten een regering hebben, die zich aan de grondwet houdt. Wij zijn noch Gerbrandisten noch Welteristen, maar zuiver Nederlanders.

Hierna gaf de voorzitter het woord aan de eerste spreker, genaamd: Hubert CLEERDIN, die zou spreken over het onderwerp: "Het Indische drama".

CLEERDIN begon met zijn leedwezen uit te spreken over de geringe belangstelling in de hoofdstad des lands voor de vergadering, vooral waar het toch zulke belangrijke problemen betrof. Hij vervolgde met een bloemrijke uiteenzetting te geven over het Indië van voor 1940 en haalde de woorden van Multatuli aan, die sprak van "Een gordel van smaragd". Iedereen, die eens in dat mooie land vertoefd heeft, ondervindt steeds weer de aantrekkingskracht, zogauw hij vanuit Nederland Straat Soenda weer is gepasseerd. Wij waren geen koloniale onderdrukkers, maar stonden voor een taak. Wij allen die Indië kennen en er gewerkt hebben, kregen het lief en voor ons is het ons tweede vaderland. De mooiste jaren van ons leven, waren de jaren daar doorgebracht. Iedereen was daar iemand en kon daar iemand zijn. Wij waren geen halers zoals veel gezegd wordt, maar brengers. De meesten kennen Indië echter niet en laten zich maar wat wijsmaken door anderen, die er ook niets van weten. Er wordt veel gesproken over de Oost - Indische Compagnie en wij willen niets goed praten, maar men moet niet vergeten, dat de gehele Compagnie uit kooplieden bestond en dat niemand verder iets te vertellen had in Indië. Wat ze ook gedaan hebben, het staat vast, dat ze een erfenis nagelaten hebben en wat voor een erfenis. Om een goed inzicht in de Indische aangelegenheden te verkrijgen, vooral waar het het bestuur betreft, dient men te weten, dat die 70 miljoen mensen die daar wonen, bestaan uit 63 verschillende volkeren, die onderling weer veel van elkander verschillen en soms zelfs zeer achterdochtig tegenover elkander staan. Dit land, dat nu Indonesië genoemd wordt, heet in werkelijkheid Nederlands-Indië, want Indonesië is een ~~dekman~~ en bestaat niet; het is geen begrip. Nederland bracht in dat land met zijn tegenstellingen rust. Het volk nam in één eeuw tijd van 5 miljoen tot 40 miljoen bewoners toe. In Nederland was geen bevolkingstoename tijdens de 5 jarige bezetting door de Duitsers. Zij deden niets dan moorden, roven en plunderen. In Indië bloeide de handel en de industrie en het kwam aan de bevolking ten goede. Het volk van Indië is een goed volk, mits rechtvaardig geregeerd. Een grote leger- en politiemacht was daar niet nodig en er waren dan ook in het geheel maar 30.000 militairen, die nimmer in actie kwamen en daar uitsluitend waren voor vlagvertoon, terwijl de 3000 politieagenten niets anders deden als patrouilleren. De bevolking was rustig en voorzag in landbouw, visserij, kunst enz. enz. Spreker gaf hierna een uiteenzetting over de aard van het volk. Slechts 2% van de inwoners stond met ons in contact, door middel van de scheepvaart en de handel. De algemene indruk voor een ieder die daar kwam was die van een welvarend, zindelijk, nijverig en ons goed gezind volk. Er waren maar 20.000 Europeanen in Indië, maar die weten dan ook dat zij daar geleefd hebben. Het was geen recht, maar een gunst om daar te mogen werken. nergens ter wereld kon over een grotere bevolkingsdichtheid worden gesproken als daar, waar 500 mensen op een vierkante kilometer wonen. Na nogmaals de schoonheid van het land bezongen te hebben, gaat hij over tot een bespreking over het Indië van nu. Hij geeft een overzicht van de gevoerde onderhandelingen met de leiders van de Republiek en verklaart, dat het vanaf de bevrijding één martelgang is geweest. De regering is onmachtig en ziet geen kans om uit de impasse te komen, wat geen wonder is, als iedereen die het beter weet moet verdwijnen. Van Oijen en Jhr. Starckenborgh gingen,

Handwritten notes:
O
T
//

maar met Soekarno en Sjahrir wordt gepraat. De Kroon blijft in de lucht hangen en niemand heeft het tot nu toe in zijn hoofd gehaald om te zeggen: "De Republiek komt niet te pas". Soekarno was ze met dat woord allemaal te slim af. "Zij moeten souverain worden", zei die stakker van een Schermerhorn. Hij begrijpt zeker niet, dat wij er dan uit moeten. Grote groepen goede en getrouwe Indiërs werden nooit gehoord en men praat en onderhandelt maar met die Jappen-vriend, die zijn doel bereikte door Tojo en nu door de Nederlandse onderhandelaars. Velen hebben daar hun leven gegeven en doen dat iedere dag nog. Zij sluipen s'avonds naar hun oude heren toe uit medeleven en bezorgdheid en informeren na^{an} het wel en wee van hen, die ze altijd zo trouw gediend hebben. Ze worden echter rustig vermoord als het gemerkt wordt. De slappe houding van Nederland heeft geen respect bij Soekarno. De jongens komen om rust en orde te brengen, maar zij vallen onder sluipmoordenaars. Wij verraden al die mensen, die ons trouw geweest zijn. De basis-overeenkomst van Linggadjati haalt onze vlag door de modder. Nederland deed tot twee maal toe een beroep op Engeland en wat gebeurde er? De Engelsen sleepten voor 80 miljoen gulden van Sumatra's Oostkust weg en de goederen werden via de Chinezen verkocht aan de Russen. Men vergeet, dat als Indië voor ons verloren is, dat wij dan nog minder zijn dan Luxemburg of Denemarken. Daarom moeten er, nu het bestaan van Nederland en Indië op het spel staat, mannen als Jan Pietersz. Coen terugkomen en beslissingen worden genomen van grote allure. Spreker bestrijdt, dat daar alles anders is geworden. De mensen die Indië kennen, hebben alles voorzien zoals het nu gaat. Veertien miljoen mensen willen niet onder de Republiek leven, waarbij dan nog andere bevolkingsgroepen komen, w.o. zes miljoen Madurezen, waarvan 40% reeds het slachtoffer zijn geworden van de Republiek. Dat er, afgezien van deze offers, ook op een ander terrein velen als slachtoffer vallen, bewijst de uitspraak van een goede vriend van mij, een dokter uit Indië, die verklaarde, dat het minstens 50 jaar zou duren, eer de gezondheidstoestand van de bevolking weer zo is als voor 1940. Er wordt met dit alles in het geheel geen rekening gehouden en het congres van "gladdekkers" praat rustig door met de groot-collaborateur Soekarno, die een onverzadigbare eetlust heeft en alles wil opslikken. Men vergeet, dat als die man de macht heeft, alle zendelingen en missionarissen wel naar huis kunnen gaan, want voor die is er dan geen plaats meer. Men vergeet nog veel meer, n.l. dat Indië, de deviezenbron bij uitnemendheid, is opgedroogd. Daar moet de regering aan denken als ze het over deviezen heeft. De wereld schreeuwt om vetten, die er niet zijn, terwijl Indië, bij de normale productie van palmpitten en copra, 50% van de gehele vetbehoefte dekt. Daarom moet er een eind komen aan dat gepraat en eventueel met straffe hand tegen de Republiek worden ingegrepen. De regering heeft aan de Jappenknecht en moordenaar van zijn eigen volk, Soekarno, de voorkeur gegeven boven een Starckenborgh, maar als de Republikeinen capituleren, dan doen ze dat voor de mensen, die hen eruit wilde gooien en noch voor van mook, noch voor de Commissie-Generaal. Schermerhorn hebben ze het lot van Nederland in handen gelegd omdat hij een baantje moest hebben. Verschillende volken zweren trouw aan onze Koningin en willen niet onder de Republiek leven. Daarom moeten we mannen hebben die van aanpakken weten en zorgen, dat de Communistische elementen niet meer invloed krijgen dan ze nu reeds hebben. Het is dan ook de wens van Amerika geweest, dat de Conferentie van Londen eerst

Jan Pietersz. Coen

4 Namen

geëindigd moest zijn, in verband met de grote activiteit der Communisten in Azië. Spreker gaat dan weer in op de huidige toestand, voornamelijk waar het betreft de vorming van de Interim-Regering met medewerking van de Republiek en verklaart, dat volgens hun mening, Soekarno en zijn kliek niet meer dan 2 tot 5% van het volk vertegenwoordigen. Hij besluit zijn betoog met de woorden: "Het Nederlandse volk wil een einde aan deze toestand hebben; krachtige handen moeten de teugels grijpen. Leve de Koningin; leve het ongeschonden Koninkrijk der Nederlanden".

Hierna werd van de aanwezigen een offer in geld gevraagd, voor dekking van de onkosten, die gemaakt waren, om te komen tot deze vergadering. Deze collecte bracht fl. 74.05 op.

Vervolgens werd een pauze aangekondigd van 20 minuten en kregen de aanwezigen de gelegenheid een consumptie te gebruiken in de winter-tuin.

Na de pauze gaf de voorzitter het woord aan Johan VAN HULZEN, die sprak over het onderwerp: "Wij eisen een vrij Indië".

Spreker begon met de aandacht te vestigen op het feit, dat het halve kabinet tegenwoordig in de Oost was. Ze rennen maar heen en weer als kippen die hun eieren niet kwijt kunnen raken. We hebben tegenwoordig 4 of 5 ministers van Koloniën. Ja, de progressieven zijn zo tegen koloniën, maar dit bewind heeft kans gezien Overzeese Gebiedsdelen te degraderen tot Koloniën, want we zijn weer even ver als vroeger en we moeten weer van-voor-af-aan beginnen. In dit verband had spreker het over een regerings-verduisteringsdienst. Nu zijn ze weer met wat anders begonnen, n.l. met een tussenregering. Wat dat is? Ik weet het niet, want ik heb nog nooit van een vorige regering gehoord. Het is een gescharrel en geharrewar met allemaal soevereine staatjes los van het Koninkrijk en uw zonen worden ter beschikking gesteld voor een nog te vormen Indonesische Staat. Er wordt een beroep gedaan, een roofstaat in een Staat te vormen en de soldaten moeten hierbij medewerken. Men wil de Commissie voor Goede Diensten een heuse regering presenteren. Er is een grondig verspeeld vertrouwen van twee en een half jaar overheidsbeleid; een te grabbel smijten van alle waardigheid. Spreker noemde in dit verband, het aanbieden van 300 sloffen sigaretten aan 170 gedelegeerden op een daar gehouden conferentie en riep uit: "Als je maar progressief denkt". Iedereen snakt; als hij al die profiteurs aan het werk ziet, naar een man als Starckenborgh. Batavia is heden ten dage een Sodom en Gomorrha, met al zijn weeldevertoon. Ik wil u proberen de ogen te openen voor het wanbeheer en het falen in het eerste jaar na de bevrijding. We kunnen moeilijk spreken over gebrek aan kennis bij leidende figuren als Romme, Beel, Jonkman en Van Mook; van Schermerhorn praat ik maar in het geheel niet. (gelach) Iedereen weet wel hoe de Indische zaken staan. Het gaat hier om het staatkundig beginsel en niet om de kennis. Het begint met het vervelsen der historie, door te zeggen, dat we de koloniale verhouding willen prijsgeven. Hoe rijmt de regering dat, want volgens de grondwetsherziening van '22 was Indië al zelfstandig. Toch zou ze nu geliquideerd moeten worden, terwijl in werkelijkheid het omgekeerde het geval is, want de overheid heeft nu zelf die verhoudingen geschapen. Onder een vreemde vlag op een vreemd schip worden onze zaken geregeld en

Kraemer zegt: "De historie is ons uit de hand gelopen en wat kunnen wij er aan doen". Het is gemakkelijk, om in alles wat er gebeurt op de wereld te berusten omdat je er Gods hand in ziet.

Spreker gaat verder nog even in op de samenwerking tussen Nederlandse en Indonesische politici en haalt de woorden van Van der Goes aan, die over Sjahrir sprak als zijn partijgenoot. "Soort zoekt soort" zegt hij. Na even afgedwaald te zijn van zijn punt van bespreking, n.l. "koloniale verhoudingen of zelfstandigheid", gaat hij verder met te beweren, dat in 1941 door alle, ook extremistische groepen werd verklaard, dat geen verbreking met de Kroon mocht plaatsvinden. Zij hielden in Indië in het parlement beter voeling met het volk dan Beel. (applaus) Zij waren volkomen zelfstandig. Wij hadden geen regeringspropagandadienst nodig; dat deed zelfs Japan voor de oorlog. De Indische staatsregeling was de oorzaak van alle rijkdom en niet de 200.000 Europeanen die in Indië werkten. Zij hebben het niet gedaan. Maar nimmer is Nederlands-Indië zo dodelijk gekluisterd geweest als nu. Van alles beroofden de Nederlanders de Indiërs. Ze drongen de mensen een Republiek op; daarna ging men die te lijf. Men noemt het bij een de facto erkende Staat een positionele actie. Wij blijven garant voor u, zeiden ze. Ze geven onze mannen een schot in de rug door dat revolutionnaire beginsel. Men solt met de levens van duizenden en daar de kabinetsveiligheid voorrang heeft, zeggen zij rustig: "Stop". Welk een progressief Holland. De Republiek redde in de Veiligheidsraad het Rooms-rose blok. Vorrink beweerde zelf, dat ze in Nederland in een impasse geraakt waren en dat de Republiek juist op tijd had aangeklopt. Spreker weidde verder, evenals zijn voorganger, uit over de gruwelen die door de Republiek bedreven worden bij hulp aan Nederlanders. De angst van de mensen is zeer redelijk, daar het krankzinnig is, een leger midden in oorlogshandelingen te laten stoppen. Stelt u eens voor, een leger midden in acties, oprukkend door bossen en velden en dan plotseling het commando "stop". Wat moeten die mensen daar wel van denken. Deze mensen, die voor het grootste deel nog zeer primitief denken, zien daarin de macht van Allah. Dan moet ook een einde komen aan de schandelijke tribunaalzitting op die schuit, waar wij als beklaagden worden behandeld. Hier wordt aan de Verenigde Naties te kennen gegeven dat er een vrij Indonesië zal komen, niet tegen de Republiek gericht. Niet alleen daar vinden beledigingen plaats, maar ook onze troepen worden beledigd door verhoren en confrontaties. Beel heeft de euvele moed gehad om te vertellen, dat de Nederlanders het woord hebben en dat de Verenigde Naties niets te vertellen hebben. Als dat zo is, dan hadden ze de inmenging af moeten wijzen. De Regering heeft, volgens Beel, de internationale rechtsorde niet met voeten willen treden. Zij heeft de nationale met voeten getreden. Romme zegt, dat als we ons verzet hadden tegen de Verenigde Naties, we de politie-actie in gevaar hadden gebracht. De hele kwestie is echter, dat Beel en Romme zichzelf niet meer kunnen bevrijden. Onze oppositie is zich pijnlijk bewust dat we er slecht aan toe zijn en de strijd hopeloos is. Er is bitterheid en anders niet. Maar ik waarschuw u, laat het u niet verbitteren en dispereert niet. Geef in het uur van de hoogste nood plaats in uw hart voor de deemoed die zich uit in gebed. Men hoeft niet te slagen om te volharden. De strijd moet gevoerd worden omdat het nodig is. De verbondenheid zal men ons nimmer kunnen ontnemen, want die blijft.

De voorzitter gaf hierna het woord aan een propagandist van het "Comité Handhaving Rijkseenheid", wiens naam door het rumoer niet te horen was.

Deze wekte de aanwezigen op, een offer te brengen en propaganda te maken door middel van strooibiljetten en brochures en verder om geregeld het blad, getiteld: "Het laatste nieuws uit Indië" te kopen, welk blad, uitgegeven door het "Comité", voor propagandadoeleinden uitstekend te gebruiken is, daar het op alle vragen een antwoord geeft.

Hierna wekte de voorzitter de aanwezigen op zich op te geven bij de secretaresse van het "comité", Mevr. Penning, wonende Vondelstraat 104 te Amsterdam, tel. 83251, voor het houden van discussie-avonden met een aantal van ongeveer 40 personen. Tevens kon op dat adres propagandamateriaal worden aangevraagd, waaronder een kalender en het boekwerk: "Soldaat overzee".

Als laatste spreker sprak Prof. COOPS het slotwoord.

Hij betreurde de slechte opkomst, maar stelde binnenkort een nieuwe bijeenkomst in het vooruitzicht en hoopte dat er dan geen stoel open zou blijven. Hij stelde voor, te besluiten met het zingen van het "Wilhelmus". Nadat twee coupletten met orgelbegeleiding waren gezongen, werd geëindigd met een: "Lang leve de Koningen, lang leve Nederland en lang leve onze jongens in Indië".

De vergadering ging hierna te ongeveer 17 uur 35 rustig uiteen.

Verzonden aan:	Hfd. C.V.D. te	s-Gravenhage	
	P.G.	Amsterdam	M.Q. 5
	B.M.	Amsterdam	
	H.C.	Amsterdam	

VERSLAG OPENBARE VERGADERING "NATIONAAL COMITÉ HANDHAVING RIJKSEENHEID"
TE AMSTERDAM OP 10 JANUARI 1948.

Aanwezig: ongeveer 80 personen.
Zaalcapaciteit: 375 zitplaatsen.

Sprekers: Hubert Cleerdin;
Johan van Hulzen;
Prof. Coops, wonende te Amsterdam.

Medewerker: een onbekend gebleven organist.

Bij de ingang der zaal werden oranje-groene strikjes te koop aangeboden tegen de prijs van f.0.25.
De zaal was versierd met vlaggen en aanplakbiljetten waren opgehangen, o.a. de afbeelding van de gebroken Kroon.

De vergadering werd geopend door de bij name onbekend gebleven voorzitter, die zijn beste wensen uitsprak voor het aangebroken jaar. Spreker memoreerde vervolgens de woorden van Admiraal Helffrich, die had gezegd, dat twee jaren van onderhandelen met de Indonesiërs het land zouden uitputten. Het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid zou evenwel in 1948 tot hernieuwde actie overgaan. Het comité zal niet rusten voordat het doel is bereikt. Een Regering, die zich laat regeren moet verdwijnen. Er moet een regering zijn, die zich aan de Grondwet houdt.

H.Cleerdin, die hierna het woord voerde, sprak zijn teleurstelling uit over de geringe belangstelling in de hoofdstad des lands, waarna hij een uitvoerige uiteenzetting gaf van de toestanden in Indonesië, zoals deze voor het uitbreken van de oorlog waren. Hij schetste de inspanningen van de Nederlanders, die hun overzeese gebiedsdelen liefhebben en aldaar niet vertoefden als "Koloniale onderdrukkers". In tegendeel, de Nederlanders hebben de inheemse bevolking rust en welvaart gebracht. Sprekende over de tegenwoordige toestand in Indië betoogde Cleerdin, dat de Regering onmachtig is en niet in staat is uit de impasse, waarin zij is geraakt, te komen. "Dat is geen wonder, omdat iedereen, die het beter weet moet verdwijnen", meende hij. Na op sarcastisch-medelijdende toon gesproken te hebben over het werk van oud-Minister Schermerhorn, critiseerde hij de onderhandelingen met de republikeinen. Ook de houding van Engeland in de onderhavige gelegenheid betrok spreker in zijn critiek. "De Engelsen sleepten voor 80.000.000 gulden van Sumatra's Oostkust weg en de goederen werden via de Chinezen verkocht aan de Russen", beweerde Cleerdin. Spreker gaf vervolgens een overzicht van de jammerlijke toestanden, welke op velerlei gebied in de streken, welke onder de republiek vallen, bestaan en betoogde, dat het verlies van Indië voor Nederland grote financiële nadelen met zich mede zou brengen. Hij vestigde er voorts nog de aandacht van zijn gehoor op, dat zeer vele inheemsen niet onder het republikeinse bewind wilden leven. De Regering van Nederland zou echter de voorkeur er aan geven te onderhandelen met de "Jappenknecht en moordenaar van zijn eigen volk", Soekarno en mensen als Starckenborgh negeren. "Schermerhorn hebben ze het lot van Nederland in handen gelegd, omdat hij een baantje moest hebben", merkte Cleerdin op, die vervolgens met te zeggen "Wij moeten mannen hebben, die van aanpakken weten en zorgen, dat de communistische elementen niet meer invloed krijgen dan ze nu reeds hebben. Aan het einde van zijn rede beweerde spreker, dat van de inheemse bevolking niet meer dan 2 tot 5 % tot de aanhangers van de republiek behoren. Hij besloot met de woorden "Het Nederlandse volk wil een einde aan deze toestand hebben, krachtige handen moeten de teugels grijpen. Leve de Koningin, leve het ongeschonden Koninkrijk der Nederlanden".

Na deze toespraak werd een collecte gehouden, welke f.74.05 opbracht.

Na de pauze sprak J.v.Hulzen over het onderwerp "Wij eisen een vrij Indië". Spreker begon zijn rede met critiek te leveren op het verblijf van de verschillende ministers in Indië. "Ze rennen maar heen en weer als kippen, die hun ei niet kunnen kwijtraken. Wij hebben tegenwoordig vier of vijf ministers van koloniën". Op zeer scherpe wijze ageerde spreker vervolgens tegen het - volgens hem - door de Regering gevoerde "wanbeheer". Hij was van mening, dat men de koloniale verhoudingen in Indië niet kon teniet doen, daar deze z.i. reeds in 1922 waren prijsgegeven. "In 1922 was Indië reeds zelfstandig". J.van Hulzen critiseerde voorts de onderhandelingen gevoerd aan boord van de "Renville" en zei, dat hiermede de historie de Nederlanders uit de hand is gelopen. De woorden van Jhr. v.d. Goes van Naters (P.v.d.A.) aanhalend, die over Sjahrir gesproken zou hebben als "partijgenoot", merkte van Hulzen op: "Soort zoekt soort". Verder beweerde spreker, dat in 1941, ook door de extremistische groepen werd verklaard, dat geen verbreking met de Kroon mocht plaatsvinden. Na nog te hebben verklaard, dat de kabinetsveiligheid voorrang heeft boven de levens van duizenden, betoogde hij, dat de republiek het R.K.-blok in de Veiligheidsraad redde. Ook het niet doorzetten van de politieke actie achtte spreker volkomen onjuist, waarbij hij aanvoerde, dat de inlandse bevolking dit zag als "de hand van Allah". Vervolgens leverde van Hulzen scherpe critiek op Minister Beel en op Prof. Romme. Tot slot waarschuwde hij de toehoorders zich niet te laten verbitteren en de strijd voor het behoud van Indië voort te zetten.

Een onbekend gebleven propagandist - zijn naam was door het rumoer in de zaal niet verstaanbaar - wekte de aanwezigen op propaganda voor het comité te maken, waarna de voorzitter verzocht zich bij de penningmeesteresse te willen opgeven voor het houden van discussie-avonden.

Prof. Coops sloot de vergadering met een korte rede, waarin hij de hoop uitsprak, dat bij een volgende vergadering geen stoel onbezet zou blijven.

Onder begeleiding van orgelmuziek zongen de toehoorders hierna twee coupletten van het "Wilhelmus", waarna men met de uitroepen "Lang leve de Koningin, Lang leve Nederland, en Lang leve onze jongens in Indië" uiteenging.

23-1-48

Volgno. OPGELÉGD

22 JAN 1948

ACD/27915

Doss.: G. 1.

Onderwerp:

Verslag van de openbare vergadering van het Comité Handhaving Rijkseenheid te Heemstede .-

RAPPORT

Verslag van de openbare vergadering van de afdelingen Heemstede en Aerdenhout, van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid, gehouden op 16 Januari 1948 in het Verenigingsgebouw aan de Herenweg te Heemstede.

Aantal bezoekers ongeveer 180 personen. Aantal beschikbare plaatsen 230. Toegangsprijs 35 cents per persoon. Aanvang 20.00. Het publiek bestond in hoofdzaak uit personen van de gegoede stand. Onder de bezoekers waren drie officieren en 1 soldaat van het Ned. Leger, en ongeveer veertig uit Indië afkomstige personen.

De vergadering werd om 20.00 uur geopend door de Heer Minnaema, Fokke, geboren te Leeuwarderadeel 15-6-1894, leeraar aan het Chr. Lyceum te Haarlem, wonende te Heemstede, Herman Heyer manslaan No.23. Als spreker kondigde hij aan Dr. W.K.H. FEUDLETAU de BRUYN, die een rede hield van ongeveer drie kwartie. Deze schetste de tegenspraak van de regeringsverklaringen inzake het Indische Beleid en becritiseerde de Londense besluiten. De grondwet zou door het Ministerie Beel verkracht worden. Vervolgens ging hij de geschiedenis van de Indonesische Republiek na en verklaarde dat deze eerst fascistisch, vervolgens socialistisch en thans geheel communistisch was. In verband hiermede trok hij een parallel met de Europese toestanden, geworden onder Stalin en Hitler, speciaal het communistisch recept om aan de macht te komen (neem geen deel aan de regering maar werk achter de schermen.) Daarna belichtte hij de leiding gevende figuren in de Republiek, o.a. Sjahrir, Sarifoeding, Tan Malakka e.a. In verband hiermede meende spreker, dat het Communisme in Nederland een bodem had gevonden, omdat men onderhandelde met een communistisch Regiem in Indië. Hij oefende critiek op de Nederlandse monetaire en voedsel-politiek en verklaarde dat wij bij de Amerikanen geen crediet hadden om ons wanregeren in Indonesië. Hij maakte gewag van de ~~troebelen~~ troebelen in 1926 in Indië en verhaalde dat de politieke agitators van toen, thans weer aan het samenspannen zijn in Indië. Het zou o.a. ook wel bekend geweest zijn in Indië, dat Japan zou invallen en men deed niets. Hij bleef nog even stilstaan bij de opkomst van het thans heersende communisme in Indië, dat geheel door Moskou gesteund zou worden. Lingadjatti was een ongelukkige en waardeloze overeenkomst, gezien het resultaat van thans. Het republikeinse leger was of stond geheel onder communistische invloed en met dit communistische regiem onderhandelde het Ministerie Beel. Spreker vond het schandelijk en Nederland onwaardig. Ook was door de Regering de suggestie gedaan, dat Indische "Nederlanders (Indos)" maar inlanders moesten worden, terwijl deze bevolkingsgroep (toch de meest loyale groep was in Indië. Thans had men staten gevormd van de buiten gewesten, he geen een verbrokkeling was. De Commissie van Drie had nu van de machthebbers in Djokja (Lees Moskou) een wapenstilstand afgesmeekt. Spreker zei: "Maak een einde aan dit schandelijk bedrijf van het Ministerie Beel", daarbij verklarende dat dit misschien met de beste bedoelingen geschiedde, maar vlakweg fout was. Het bracht ons en ~~in~~ Indië dieper in de chaos en ellende.

R. M. A.

L. K. M. A.

Daarna werden een twintigtal lanternplaatjes vertoond, waarbij spreker een toelichting gaf. Deze beelden de communistische agitatie en uitingen in en van de republiek uit en tonen de tactiek van de verschroeiende aarde aan. Deze plaatjes komen overeen met een aantal fotos voorkomende in een blaadje, dat aan de bezoekers gratis werd verstrekt.

Hierna werd gelegenheid gesteld tot het doen van vragen. De ingekomen vragen werden door de redenaar beantwoord en hierbij deed zich een incident voor, doordat een Katholiek toehoorder de spreker verweet anti-papistisch te zijn. Na enige heen en weer gepraat bleek dat de spreker niet anti-Rooms was maar tegen de R.K.Volkspartij, omdat deze samengegaan was met de Partij van de Arbeid, ook inzake het beleid in Indië.

Te omstreeks 21.50 werd gepauzeerd. Daarna werden nog twee films vertoond over Indië n.l. "Een oefentocht met H.M. Evertsen" en "Terug op Bali".

Aan de bezoekers werden vier brochures en een blad "Het laatste nieuws uit Indië" gratis uitgereikt.

Deze brochures en het blad worden bij dit rapport gevoegd. De Vergadering ging te omstreeks 22,30 uur uiteen en het geheel had een ordelijk verloop.-

Waarvan naar waarheid opgemaakt dit rapport te Heemstede, op 17 Januari 1948.-

De Brigadier van Politie,

C. J. J. J. J.

Gezien,

De Hoofd-Inspecteur van Politie,

J. J. J. J.

27915.

Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid

Voorzitter: Prof. Mr. P. S. GERBRANDY

VOORLICHTINGSDIENST

's-Gravenhage
Andries Bickerweg 5
Telefoon 330295
Postrekening No. 6866
Bankiers:
Van Hoboken & Co.
's-Gravenhage

Geachte Lezer,

De oplossing van het Indische probleem wordt met de dag dringender. Elk uitstel brengt zowel Nederland als Indië dichter bij de totale ondergang. Ons doel en streven is dit te voorkomen door in woord en geschrift te getuigen tegen het huidige Indië-beleid en de waarheid over Indië mede te delen. Ook bijgaande brochure beoogt een betere voorlichting over Indië, als deel van 't Koninkrijk, te geven. Wij zullen het op hoge prijs stellen Uw oordeel hierover te vernemen, opdat bij een eventuele herdruk dan wel bij 't doen verschijnen van nieuwe brochures daarmede zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden. Mogelijk wilt U aan de verspreiding hiervan medewerken, opdat een zo groot mogelijk deel van het Nederlandse volk van de politieke, economische en culturele toestanden en verhoudingen in Indië op de hoogte komt. U kunt dit doen door bij ons, per aangehecht bestelbiljet (zie pag. 4), een aantal exemplaren te bestellen en deze zelf te verspreiden, dan wel ons een aantal namen en adressen op te geven om op Uw kosten deze brochure daarheen te zenden. Mocht U zelf geen personen weten, aan wie U deze brochure zoudt willen toezenden, dan hopen wij, dat

Bestelbiljet

Naam
Straatnaam
Woonplaats

Aan de Voorlichtingsdienst van het „Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid”
Andries Bickerweg 5, Den Haag.

U gelieve voor verspreiding te zenden:

- Aan mijn adres ex. van de brochure
- Aan ieder der op het door mij hierbijgesloten biljet vermelde adressen voor mijn rekening ex. van de brochure
- en ex. van de folder
- Aan een tal nader door U aan te wijzen adressen voor mijn rekening 1 ex. van de brochure (s)
- en aan een tal de folder (s)

Het U hiervoor toekomende bedrag groot x + x = f
wordt heden op Uw girorekening 6866 overgeschreven.

Handtekening:

U door overmaking van een bedrag op onze giro-rekening ons in staat stelt gratis een exemplaar te doen toekomen aan een aantal personen, voor wie het ons inziens gewenst is, dat zij van de inhoud van dit geschrift kennisnemen.

Ook op deze wijze zoudt U aan de verspreiding kunnen medewerken.

Gaarne Uw kritiek c.q. Uw bestelling tegemoetziende, verblijven wij

met de meeste hoogachting,

NAT. COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID

TE BESTELLEN

Schijnwerpers

op het Indische probleem en het funeste Indië-beleid

Mag op geen enkele leestafel ontbreken

CRISIS DER WAARACHTIGHEID

Dr. J. W. Meyer Ranneft contra Prof. Dr. H. Kraemer f 0.50

NAAR DE SOVJET-REPUBLIEK INDONESIA

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn..... f 0.75

NAAR DEN FINANCIIELEN EN ECONOMISCHEN CHAOS IN NEDERLAND

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn f 0.60

HET INDIE-BELEID

door N. W. van Hartingsveldt, met een voorwoord van Prof. Mr. P. S. Gerbrandy..... f 0.75

SLAVERNIJ

door Ir. J. Frijling..... f 0.50

TROPISCH NEDERLAND IN ZAKFORMAAT

Serie van 10 deeltjes. Elk deeltje bevat een verhandeling over een Indisch cultuurproduct, resp. Rubber, Suiker, Tabak, Cocos- en Palmolie, Thee, Koffie, Vezelstoffen, Kina, Specerijen, Voedingsgewassen.

De 10 deeltjes tezamen..... f 5.-

„VRIJ”, een documentatie over de toestanden na de Japanse capitulatie, met ca. 150 foto's door J. A. Stevens en B. Grevendamme..... f 3.90

HERZIENING VAN DE POLITIEKE EN STAATSRECHTELIJKE STRUCTUUR VAN NEDERLAND EN ZIJN GEBIED OVERZEE NA DE OORLOG

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn..... f 2.90

INDIE'S TOEKOMST (gebonden)

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn..... f 3.90

KLARE TAAL

een bundel van alle radiotoespraken contra Linggadjati..... f 0.25

„INDIE EN WIJ”, door P. N. Christen..... f 0.50

INDISCHE PEPERTJES. WIST U DAT..., door insiders f 0.25

MELATI EN ROTAN

64 gedichten van J. F. Kunst en 21 pentekeningen in kleur van J. Roberti, gedrukt op zwaar oud-Hollands..... f 12.50

VOOR VOORLICHTING IN HET BUITENLAND

REPORT OF THE PARLEMENTARY COMMISSION

DUTCH EAST-INDIES (rapport van Poll)..... f 0.75

THE RISING SOVIET STAR OVER INDONESIA

door William F. de Bruyn..... f 0.90

VOOR VERSPREIDING OP GROTE SCHAAL

„HET ROER MOET OM!”, fotofolder, betreffende de toestanden in de republikeinse gebieden..... 10 stuks f 0.45

KRITIEK EN PROGRAM (Wij zijn het oneens met Beel, Wat WIJ willen) 10 stuks f 0.25

VREES IS EEN SLECHTE RAADGEEFSTER

(analyse van het funeste Indië-Beleid) Radiorede van oud-minister Ch. J. I. M. Welter..... 10 stuks f 0.25

RAAMBILJETTEN „HET ROER MOET OM!” gratis

„EN WAT IS UW HOUDING?”, fotofolder over het communisme in de „republiek” en de gevolgen, 10 stuks f 0.50

Wacht niet met Uw steun. De vernietigende krachten wachten ook niet. — Er is geen uur te verliezen.

27915

*Aan de ouders, familieleden en vrienden
der soldaten.*

Verraad

aan de Nederlandse zaak

De man met wie Koos Vorrink wéér
wil onderhandelen.

Soekarno begroet hartelijk de Japanse
generaal Tojo

De P. v. d. A. wil wéér
onderhandelen met de
collaborateur Soekarno.

Gij weet dat dagelijks
Uw zonen sneuvelen in
de strijd tegen de beinden
van deze verrader.

Zult gij dulden, dat hun
dood dient om Soekarno
en zijn „republiek” in het
zadel te helpen?

Zult gij toestaan, dat
zodoende verraad wordt
gepleegd aan de Neder-
landse zaak?

Zo neen, protesteert
dan per brief, telegram,
of op welke wijze ook
tegen dit heilloos voor-
nemen

bij de Regering;
bij de Kamers;
bij de leiding uwer poli-
tieke organisatie.

NATIONAAL COMITÉ

HANDHAVING RIJKSEENHEID

AFDELINGEN HEEMSTEDEN EN AERDENHOUT

OP VELER VERZOEK

Openbare Vergadering

op Vrijdagavond 16 Januari te 8 uur

in het R.K. Verenigingsgebouw Herenweg 101 Heemstede

Spreker: Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn

Met lantaarnplaatjes en films over Indië.

Toegangsbewijzen à / 0.35 verkrijgbaar bij Boekhandel van Mourik, Bronsteeweg 4a, Heemstede, en voor zover nog voorradig, 's avonds aan de zaal.

Er zal gelegenheid zijn tot het stellen van vragen. Voorziet U tijdig van plaatsbewijzen, aangezien nog slechts een beperkt aantal voorradig is.

Volgs. Or. 6613
27 JAN 1948
ACD/28/68

G E H E I M .

BUREAU B

Aan de Centrale Veiligheidsdienst **WEEKOVERZICHT** 27-1-48
Javastraat 68
Amsterdam 3 FEB 1948
Amsterdam

VERSLAG openbare vergadering, welke op 21.1.1948 te Arnhem door het Comité Handhaving Rijkseenheid werd belegd.

Zaalcapaciteit: 1000 personen.
Aanwezig : 400 "

Spreekers : Generaal H.G. WINKELMAN;
J. FABIUS, redacteur van "Het Dagblad" te Den Haag.

De Voorzitter van het Arnhemse Comité opende te 20.10 uur de vergadering, waarbij hij zijn spijt uitsprak over de geringe belangstelling. Daarna gaf hij het woord aan Generaal Winkelman.

Generaal WINKELMAN begon met te zeggen, dat de Indische zaak er zeer slecht voorstaat. Het optimisme van de drie ministers, die terugkwamen, is volkomen misplaatst, aldus spr. Toch moeten wij de moed nog niet laten zakken. De oppositie moet spreken; wij moeten strijden tot het laatst, totdat de Nederlandse vlag weer wappert in Indië of totdat hij voorgoed ten onder gaat.

De Minister-President van 1½ jaar geleden kan er niet meer uit komen, we hebben andere mannen nodig.

Een groot deel van het volk begrijpt nog niet welk een groot gevaar er dreigt. Spr. wakte de aanwezigen op financiële steun aan het comité te verlenen en de aandacht aan deze zaak te geven en ze in eigen omgeving te bespreken om de mensen zoveel mogelijk juist voor te lichten.

Voorts besprak Generaal Winkelman al het goede dat Nederland voor Indië gedaan heeft. Door het werk van de Nederlanders werd Indië een welvarend land, werden scholen opgericht, kregen Indiërs zitting in de volksvertegenwoordiging, het bestuur, door Nederland kreeg Indië zijn rechtsstaat. Wij hebben toch zeker wel het recht om dat werk samen voort te zetten.

Indië is een zaak die ook de arbeiders en de zgn. "kleine man" aangaat. Voor 1940 leefden ongeveer 1½ miljoen Nederlanders van inkomsten uit hun arbeid in Indië. Wat zal er dan gebeuren indien we Indië kwijtraken. Waar moeten dan al deze mensen werk vinden? Minister Lieftinck heeft onlangs op een bijeenkomst van zijn partij verklaard, dat het verlies van Indië voor ons een economische slag zou betekenen, die wij nimmer meer te boven komen.

Spr. wees op het gevaar indien Indië overgeleverd wordt aan de geest van de Republiek.

Daarna behandelde hij het verloop van de Indische kwestie vanaf Augustus 1945 tot heden.

Hij sprak zijn bewondering uit over de toenmalige gouverneur-generaal, die niet op zijn post had kunnen blijven, omdat hij in con-

flict kwam met de regering.

Generaal Winkelman sprak zijn afkeuring uit over de houding van de Partij van de Arbeid, memoreerde het feit, dat in 6 maanden 2.000.000 leden van de bevolking omgekomen waren; dat in Madoera 40% der bevolking van honger en ellende gestorven was; dat nog steeds 15.000 a 20.000 Nederlanders en Indo-Europeanen in de kampen zitten onder de terreur van Soekarno; dat Hollandse vrouwen en meisjes gedwongen worden de concubines te zijn van de extremisten.

Niets, letterlijk niets wordt hiertegen gedaan. De toestand is verschrikkelijk, bedenkelijker dan ooit! Dit alles is een gevolg van de halfheid en slapheid van de laatste twee Kabinetten.

Voorts beschuldigde spr. de Engelsen. Na de nederlaag van Japan kregen Hollandse troepen van de Engelsen geen vergunning om op Hollands grondgebied te komen. Met de civiele ambtenaren was dit net zo. Deze mensen verzochten toestemming om de kampen te mogen verlaten, want zij wilden zo spoedig mogelijk weer aan het werk om orde en rust te herstellen. MOUNTBATTEN weigerde dit. Dit is dezelfde MOUNTBATTEN, die onlangs van de Nederlandse regering een der hoogste onderscheidingen gekregen heeft (gelach van de toehoorders).

Spr. hekelde de handelwijze van VAN MOOK en de Commissie Generaal, het weifelen en uitstellen en het voeren van oneindig veel besprekingen. Soekarno's enige doel is tijd winnen. Toen op 4 Augustus 1947 de politionele actie, die 20 Juli 1947 was begonnen, werd stopgezet, heeft Minister Beel wel verklaard, dat dit een gevolg was van een beroep op de Veiligheidsraad, maar in werkelijkheid was reeds vast te voren een beperkte actie vastgesteld onder pressie van de Partij van de Arbeid. En natuurlijk zag de inheemse bevolking hierin een zwakheid der Nederlanders. De gifzender van Djokja deed daarbij goed werk.

Spr. had grote bewondering voor de houding der Nederlandse soldaten, die ondanks onmogelijke orders een goede discipline bewaard hadden (applaus).

Ook de houding van VAN KLEFFENS in de Veiligheidsraad achtte spr. niet juist. Van Kleffens heeft in de Veiligheidsraad vaak zeer rake dingen gezegd, maar spr. geloofde dat het beter en waardiger was geweest, indien hij had medegedeeld, dat de Veiligheidsraad in deze niet competent was en v. Kleffens dan rechtsomkeert had gemaakt. (Applaus).

Generaal Winkelman sprak zijn afkeuring uit over de Commissie van Drie. Twee der drie leden komen uit landen die zelf hun kleurlingen vervolgen (Amerika en Australië). Deze landen zullen ons nb. een voorbeeld geven hoe het moet; het kon beter andersom (applaus).

Nu is dan de wapenstilstand (de derde) gesloten. Eerst zou deze na 48 uur ingaan, maar de Republiek wist een uitstel van 14 dagen te krijgen, doch de besprekingen zullen onmiddellijk beginnen en ondertussen worden onze jongens nog 14 dagen lang vermoord, aldus spr.

De Regering deed weer concessies aan de Republiek; de republiek is onbetrouwbaar, gaat toch door met ophitsen, nu niet meer per radio, maar per koerier.

Het gesloten verdrag heeft totaal geen zin. Beide partijen houden er een eigen interpretatie van de voorwaarden opna.

De eindconclusie van Generaal Winkelman was, dat er voor optimisme geen plaats is; zolang Beel en Van Mook nog op hun stoel zitten is er geen kans op verbetering (applaus). Onze enige hoop is - indien er geen scheuring tussen P.v.d.A. en K.V.P. komt - gevestigd op Kamerontbinding en tussentijdse verkiezingen, waarbij het dan nog mogelijk zou zijn het volk tijdig juist voor te lichten. Spr. deed een oproep tot de belangstellenden tot medewerking aan het comité om te redden wat er nog te redden valt; het gaat om de welvaart van Nederland en Indië. Het land is in groot gevaar en de Kroon ook. Eén Rijk of twee ruïnes; een andere keus is er niet, aldus besloot spr.

Na de pauze sprak de heer J. FABIUS, redacteur van "Het Dagblad" te Den Haag, over "Azië's ontwaken, Europees verval".

Spr. heeft vanaf 1923 in Indië gewoond en is 6 jaar in Azië geweest.

Een ontwakend Azië is er niet, aldus spr., dit is een fabeltje. Maar er is iets anders aan de gang. Ongeveer 100 jaar geleden bracht het Westen in Azië de democratie en het Christendom. Het leek dat Azië zou begrijpen. Deze mensen hebben echter in alle opzichten een gehele andere aard dan de Europeanen. In Moskou zaten lieden, die de kans schoon zagen Azië weer te brengen onder dictatuur en hun satrapen. China bv. heeft na de revolutie in 1911 geen gelukkig moment meer gehad.

Op heftige en zeer scherpe wijze viel spr. Professor Schermerhorn en K. Vorrink aan. Spr. noemde prof. Schermerhorn een "wonde kind", want aldus spr. "op zijn derde jaar wist hij al evenveel van Indië als thans." (applaus). Deze heren weten totaal niets van Indië. Door hun handelingen helpen zij Moskou Azië te doen terugkeren naar de barbarij. Van Mook heeft in 1937 al een zeer verdachte rol gespeeld in Japan.

Schermerhorn - aldus spr.- heb ik in mijn dagblad een collaborateur genoemd, en hij gaat er niet eens op in. Deze man, die in de bezettingstijd zijn studenten aanried toch maar de loyaliteitsverklaring te tekenen, hielp na de bevrijding mee deze zelfde mensen te vervolgen. Dat noem ik oneerlijk. (Applaus).

Nu moet men niet denken, dat de Javaan dit niet weet! De Javaan heeft geen respect voor dergelijke mensen. In Djokja weet men: Met deze man kunnen we alles doen.

Toen Palar naar Amerika wilde en bij de Amerikaanse legatie een visum aanvraag, zeiden de Amerikanen "Nee, deze man is communist, hij komt er niet in." Maar Dr. Beel ging met de hoed in de hand naar de Amerikaanse legatie om een goed woordje voor Palar te doen. Ook dat weten ze in Indië.

Indië heeft geen respect meer voor Beel, alleen het stomme Nederlandse volk, aldus spr.

Dan is er nog iets, wat wij altijd hoog gehouden hebben in Indië en dat is de eer van de Nederlandse vrouw. De Nederlandse vrouwen hebben in Indië altijd respect afgedwongen. Een Japanse autoriteit heeft eens gezegd (en helemaal ongelijk had hij niet, aldus spr dat als Indië door de Nederlandse vrouwen verdedigd had moeten worden, ze er nooit in gekomen waren. Soekarno heeft gezegd, dat de Nederlandse vrouwen en meisjes alleen nog goed waren voor de Japanse bordelen en met zo'n man gaat de Minister President onderhandelen!

Steeds meer hebben we ons eigen prestige naar beneden gehaald. Koos VORRINK en zijn aanhang voeren ons regelrecht in de armen van het communisme. Dat zijn schurken (applaus - twee personen verlieten met grote spoed de zaal).

Elk punt, dat wij verzuimen ^{is} een triomf voor het bolsjewisme. Het Nederlandse volk wordt niet voorgelicht, belangrijke rapporten worden geheim gehouden, zij mogen niet weten hoe stumperig de Regering steeds weer optreedt en hoe verschrikkelijk de toestand in werkelijkheid wel is. Als wij Indië kwijt zijn, zal Stalin hier de lakens uitdelen, evenals in Indië, maar dat wordt verzwegen voor het Nederlandse volk, aldus spr.

Volgens spr. was de zaak voor ons praktisch verloren, want juist vanmorgen had hij gehoord, dat de republiek was toegestaan:

1. een eigen leger;
2. eigen financiën;
3. eigen vertegenwoordiging in het buitenland.

Nadat generaal Winkelman nog een 15-tal ingekomen schriftelijke vragen, betreffende deze kwestie had beantwoord, sloot de voorzitter van het Arnhemse comité te ruim 23 uur de vergadering.

De Hoofdcommissaris van Politie,

C. BORSTLAP

6 Februari

8

GELEGD

28163

GEHEIM

UNGELEGD

Vergadering " Nationaal Comité
Handhaving Rijkseenheid".

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie afschrift aan te bieden van een verslag van een op 21 Januari 1948 te Arnhem gehouden openbare vergadering van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid", naar de inhoud waarvan ik kortheidshalve moge verwijzen.

Het Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst
Namens deze,

Aan Z.E.de Minister van
Overzeese Gebiedsdelen,
te
's-CRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam

3 februari 1948

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN HET "NATIONAAL COMITÉ VERENIGING
NEDERLANDSCHE ALIËN EN 21 JANUARI 1948

aanwezig: 400 personen.
capaciteit: 1000 personen.

sprekers: Generaal H.S. Winkelman, oud-opperbevelhebber van
land- en zeemacht.
J. Fabius, redacteur van "Het Dagblad" te 's-Graven
hage.

De plaatselijke voorzitter opende de vergadering met een
korte welkomstrede, waarin hij uitdrukking gaf aan zijn
teleurstelling over de geringe belangstelling.

Generaal Winkelman begon zijn rede met er op te wijzen, dat
de Indonesische kwestie er zeer slecht voorstaat en dat z.i.
het optimisme van de drie uit Indonesië teruggekeerde minist-
ters volkomen misplaatst is. "De oppositie moet spreken, wij
moeten strijden tot het laatste, totdat de Nederlandse vlag
weer wappert in Indië of totdat hij voorgoed ten onder gaat".
Spreker leverde hierna kritiek op het beleid van de Minister
President, wakte de toehoorders op financieel steun aan het
Comité te verlenen en betoogde, dat Nederland voor Indonesië
zeer veel heeft gedaan. De Indonesische kwestie gaat, aldus
spreker, niet alleen de kapitalisten aan, doch evenzeer de
z.g.n. "kleine man". Het verlies van Indië zou een niet te
overkomen economisch nadeel voor Nederland zijn. Na op uit-
voerige wijze het verloop van de Indonesische kwestie te
hebben behandeld, waarbij Generaal Winkelman zijn bewonde-
ring uitsprak over het beleid van de voormalige Gouverneur-
Generaal, critiseerde hij de houding van de R.v.d.L. Een
ageerde spreker voorts tegen de houding van de Engelsen, die
na de nederlaag van Japan de Nederlanders hadden verboden
Nederlands grondgebied in Indië te betreden. Ook het beleid
van de Luitenant-Gouverneur-Generaal Dr. van Rooek en de
Commissie Generaal kon in gezamenle de goedkeuring van de
spreker wegdragen. Onder applaus van de toehoorders roemde
de Generaal de standvastige houding van de Nederlandse troe-
pen. Ten slotte kwam spreker, die voorts nog kritiek leverde
op de houding van Minister van Kleffens in de Veiligheids-
raad en de Commissie van Lrie, tot de conclusie, dat er
voor optimisme geen plaats is "zolang Deel en van Rooek nog
op hun stoel zitten". De enige hoop welke hem overbleef,
was, naar spreker verklaarde, een Kamerontbinding en tussche-
nijdse verkiezingen.

Na de pauze sprak J. Fabius over het onderwerp "Azië's ont-
waken, Europees vervel". Spreker ontkende het bestaan van
een ontwakend Azië. In het begin zou het er op geleken heb-
ben, dat de door de Westerse mogendheden in Azië gebrachte
democratie door de bewoners van dit werelddeel zou zijn be-
grepen. In Peking zouden echter lieden zijn geweest, die
hun kans schoon zagen Azië onder hun dictatuur te brengen.
Op zeer felle en sarcastische wijze leverde spreker kritiek
op Prof. Schermershorn en de heer Verrink, die "niets van In-
dië afweten". Ook Dr. van Rooek zou geheel verkeerd handelen.
Intrent Prof. Schermershorn, door spreker "een wonder-kind ge-
noemd, dat op zijn derde jaar al evenveel van Indië afwist
als nu", zei hij nog, dat deszelfs de bezetting de sty-

studenten had aangeraden de beruchte loyaliteitsverklaring te tekenen. Na de berrijding zou hij evenwel aan de vervolging van de "tekenars" hebben deelgenomen, hetgeen Fabius niet eerlijk noemde. Op zeer uitvoerige wijze trachtte spreker de aanwezigen duidelijk te maken, dat de inheemse bevolking geen respect voor sergellijke personen kon gevoelen. Alleen het stomme Nederlandse Volk" zou lieden als prof. Schermerhorn kunnen waarderen. Op verontwaardigde toon vermeldde spreker, dat Soekarno zou hebben gezegd, dat de Nederlandse vrouwen slechts geschikt zouden zijn voor de Japanese bordelen. "Met zo'n man gaat de Minister-President onderhandelen!" riep hij uit. Spreker betoogde voorts, dat de houding van Koos Vorrink en zijn aanhang Nederland rechtstreeks in de armen van het communisme zou voeren. "Dat zijn schurken", verklaarde Fabius, waaroer een tweetal personen met grote spoed te zaal verliet. Spreker besloot zijn toespraak met de woorden: "Elk puntje dat wij vernemen is een trief voor het bolsjewisme. Het Nederlandse volk wordt niet voorgelicht, belangrijke rapporten worden geheim gehouden, zij zegen niet weten hoe stupperig de Regering steeds weer optreedt en hoe verschrikkelijk de toestand in werkelijkheid is. Als wij Indie kwijtraken, zal Stalin hier de lakens uitdelen, evenals in Indie, maar dat wordt verzwegen voor het Nederlandse volk. De zaak is in feite reeds verloren, want juist heden ochtend heb ik gehoord, dat het de Republiek is toegestaan een eigen leger te houden, eigen financiën te beheren en een eigen buitenlandse vertegenwoordiging er op na te houden".

Tot slot van de vergadering beantwoorde Generaal Vinkeles een vijftiental ingekomen vragen, waarna de afdelingsvoorzitter de bijeenkomst voor gesloten verklaarde.

aan 20240 012 - 00195

Winterswijk, 26 Januari 1948

No. 174 / 48 P.

Onderwerp: Verslag vergadering.

W.o.koverzicht.

RAPPORT Par..H datum 11 FEB 1948

Ik, ondergetekende, Bertus Plekenpol, Agent van Politie te Winterswijk, tevens Buitengewoon Gemeenteveldwachter, heb de eer U beleefd het volgende te rapporteren:
"Op Vrijdag, 23 Januari 1948, werd door het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid een voorlichtingsvergadering gehouden in cafe "De Harmonie", Groenloseweg, alhier.

K.N.V.A. Te omstreeks 19.45 uur opende de Voorzitter van de Afd. Winterswijk, de heer A. Wildeman, deze avond en leidde de eerste spreker, de Luitenant-Generaal K.N.I.L. J. BEUMER uit Amsterdam, met een kort welkomstwoord in.

Luit. Gen. Beumer begon zijn rede met enkele opmerkingen over de jongste onverkwikkelijke ontwikkelingen in Indië, de onvoldoende en onjuiste voorlichting van het buitenland.

Volgens hem was de Indische kwestie tot een partij-kwestie gemaakt en niet tot een nationale-kwestie.

Ook uitte spreker, dat de "Commissie van goede diensten" thans wel "Commissie van kwade diensten" werd genoemd.

Hij wilde zien, dat de betrekkingen met deze commissie werden verbroken.

Het Koninkrijk was volgens hem in doodsgevaar.

Verder deelde hij mede, dat hij de naam "Nederlands-Indië" bezigde en niet die van "Indonesië", omdat deze naam van revolutionaire oorsprong was. De naam "Indonesië" was volgens hem een uiting van haat.

Soekarno had vroeger zijn opleiding in Moskou genoten.

De indische volkeren konden niet zelfstandig regeren en zouden toch door anderen overheerst worden.

Spreker zei o.m. dat de regering niet die maatregelen trof waardoor de inlandse bevolking werd beschermd tegen allerlei daden van terreur en bloedbaden.

9 A | Op dit gezegde werd de spreker geïnterrumped door een zekere heer Alb. Wiggers uit Miste, gem. Winterswijk, die in Indië bij het onderwijs werkzaam was en onlangs in ons land is teruggekeerd.

Wiggers noemde het laatste gezegde een leugen.

Hij wilde hierover zijn repliek houden, doch werd door de voorzitter der vergadering, dhr. Wildeman voornoemd, tot orde geroepen omdat interrupties niet werden geduld.

Hierna kwam de spreker tot het feitelijke onderwerp van zijn betoog: "Nederlands-Indië en het Aziatische reveil". Hij zette eerst de geschiedenis van Japan uitvoerig uit een, waarbij hij tot de conclusie kwam dat het Aziatisch reveil van Japans makeleij was.

Verder zei hij o.m. dat Australië zich ook al leende voor de Engelse politiek en buit wilde halen uit Ned. Indie.

Aan den Heer
CORPSCOMMANDANT VAN POLITIE
te WINTERSWIJK

Volgens

Volgens spreker was hetgeen in Indië thans gebeurde "een schande voor God" omdat Nederland Indië tot bloei had gebracht en daar geen zgn.koloniale politiek had gevoerd.

De regering had een slappe houding aangenomen in Indië, vooral ten opzichte van de welwillende bevolking onder de republiek.

Na de rede werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen. Van deze gelegenheid werd door enkele personen gebruik gemaakt, die door de spreker werden beantwoord.

Ik, rapporteur, merk hierbij op, dat de heer Wiggers voornoemd ook op stond om aan het woord te komen, doch werd hem deze gelegenheid niet gegeven, omdat generaal Beumer op punt stond naar Aalten te ver\$trekken.

Daarna ging men over tot het houden van een pauze. Bij de aankondiging daarvan verscheen juist Prof.Gerbrandy, die als tweede spreker op deze voorlichtingsavond het woord zou voeren.

In de pauze sprak nog een zekere heer Hoevendaal, die in Bloemendaal woonachtig zou zijn.

Deze spreker maakte enkele opmerkingen over de laatste gebeurtenissen in Indië en wel hoofdzakelijk over de wapenstilstand.

Volgens hem waren de voorwaarden door de regering geheim gehouden. Over het beleid der regering in Indië, zei hij, dat het tijd werd het roer om te gooien. Verder maakte hij propaganda voor de brochures en tijdschriften over Indië, welke in de zaal te koop werden aangeboden.

Na de pauze kwam Prof.Gerbrandy aan het woord.

Deze begon met te zeggen, dat ons land in grote nood verkeert omdat het Koninkrijk der Nederlanden uit één gereten werd.

Hij gaf vervolgens een overzicht van de economie en de staatkunde in Nederlands-Indië. De staat was, volgens hem, ziek en behoeft herstelling. De wijze van besturen moest totaal gewijzigd worden.

Het huidige kabinet moest verdwijnen omdat dit niet het nationaal belang behartigde.

De regering wilde de politiek doorvoeren: "Wij zijn vrij, laat Indie ook vrij zijn". Hoe mooi deze leuze ook mocht klinken, zij was door de historie duidelijk tegengesproken.

Verder ging spreker uitvoerig in op de slechte toestanden, die zouden komen bij een splitsing in het Koninkrijk.

Prof.Gerbrandy eindigde zijn rede met te zeggen: "Houdt vol, wij zijn een democratisch volk en hebben het recht en de plicht ons uit te spreken".

Hierop werd gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waarvan weder enkele personen gebruik maakten.

De gestelde vragen werden door Prof.Gerbrandy beantwoord.

De voorzitter der vergadering, dhr.A.Wildeman, stelde aan het einde der avond aan de heer Wiggers voornoemd voor om binnenkort in een openbare vergadering met een spreker van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid in debat te treden. De heer Wiggers ging in principe accoord met dit voorstel.

Deze voorlichtingsavond werd te omstreeks 23.15/gesloten en door ongeveer 400 personen bezocht (zaalcapaciteit: 500 personen).

Behoudens

Z.O.Z.

K N V A

1 uur

Behoudens de enkele interrupties door de heer Wiggers had de vergadering een rustig verloop.

Ik, rapporteur, merk hierbij nog op, dat zowel te Winterswijk, als te Aalten gelijktijdig een voorlichtingsavond door het Comité Handhaving Rijkseenheid werd gegeven.

Aldus naar waarheid opgemaakt dit rapport te Winterswijk, 26 Januari 1948.

De Agent van Politie,

B. Piekenpol
(B. Piekenpol)

UITTREKSEL

Voor OD 195 Naam Comite Handhaving Rijkseenheid.

Origineel in OD 117. Naam P.v.d.A. (openbare vergaderingen).

Volg nr. Ag. nr. 28240 Aard van het stuk

Afz. Gen.Pol.Winterswijk Datum 27.1.48

Hierbij doe ik U toekomen een tweetal politierapporten
mijner administratie, houdende het verslag van de op 23 Januari 1948
in deze gemeente gehouden openbare vergaderingen.

Ik moge U korthedshalve naar de inhoud van deze rapporten
verwijzen.

Uitgetrokken door H.d.G. Afd./Sectie ACD 4b. Datum 2.11.48.

18 Februari

8.

B. 28240.

IV. TZ.3.

GEHELIJK
UITGEBODEN

OPGELEGD

J. Beumer.

Hierdoor heb ik de eer U te verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de mogelijke politieke activiteit van de te Uwent woonachtige Luitenant-Generaal K.N.I.L. J. BEUMER, die als spreker optrad op een d.d. 23 Januari j.l. te Winterswijk gehouden vergadering van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid". Tevens zal ik gaarne in kennis worden gesteld met zijn volledige personalia,

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te
AMSTERDAM.

J.G. Crabbendam.

*mit de Beumer
die ook een
aan de
opkomt antwort
B.V.*

18 Februari 8.

B. 20240.

XXXX
XXXX

IV. T2.3.

G E H E I M.

UITGEBOKT

Hoevendaal.

Hierdoor heb ik de eer U te verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de politieke oriëntering, c.q. activiteit van een zekere HOEVENDAAL, wonende te Bloemendaal, die het woord voerde op een d.d. 23 Januari 1948 te Winterswijk gehouden vergadering van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid". Tevens zal ik gaarne zijn volledige personalia vernemen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

30143

Aan de Heer Korpschef
van Politie,
te

BLOEMENDAAL.

J.G.Crabbendam.

18 Februari 1948 S.

B. 23240.

G E H E I M.

XXXX
XXXX

OPGELEGD

IV. T.3.

181/48 P.

27 Januari 1948.

A.Wiggers; A.Wildeman.

UITGEBODEN

Naar aanleiding van het mij bij Uw terzijde vermeld schrijven toegezonden verslag (No.174/48 P.) van een op 23 Januari 1948 te Uwent gehouden voorlichtingsavond van het "Nationaal Comité Handhaving Rijks-eenheid", zal ik het op prijs stellen te worden ingelicht omtrent de politieke oriëntering, e.q. activiteit van de daarin genoemde sprekers A.WILDEMAN, afdelingsvoorzitter van het comité te Winterswijk en Alb.WIGGERS, wonende te Miste (gemeente Winterswijk).

Tevens moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met hun volledige personalia.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Korpschef
van Politie,

31292

W I N T E R S W I J K.

J.G.Crabbendam.

GEMEENTEPOLITIE

VERLEGD

SCHIEDAM

Veiligheid

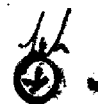
DOSS.: P.I.D.
No. 13/48
TYP.: St/vd

SCHIEDAM, 26 Januari 1948

29. JAN. 1948
1948.

ACD/18331

Aan de Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst
te 's-Gravenhage.

BUREAU B
30-1-48

ONDERWERP: Bijeenkomst "Comite Handhaving
BIJLAGEN: Rijkseenheid".
ANTWOORD OP:

Ik heb de eer UEG. hierbij te doen
toekomen een verslag van de bijeenkomst
"Comite Handhaving Rijkseenheid", gehouden
op Vrijdag 23 Januari 1948 in gebouw Muis
Sacrum te Schiedam.

De Commissaris van Politie.

(J.H. van Veen.)

Verslag van de Openbare Bijeenkomst "COMITE HANDHAVING
RIJKSEENHEID" in gebouw Mysis Sacrum te Schiedam op
Vrijdag 23 Januari 1948.

----- Welke overzigt.

Zaalruimte 400 personen.

Par., H datum. 5 FEB 1948

Aanwezig circa 150 personen.

Aanvang 20.00 uur, einde 23.00 uur.

- KW Sprekers: 1. Henri Joseph Elissa MOLL, geboren te Bindjei (NI)
14-4-1894, wonende te Schiedam (voorzitter)
- KW 2. G. KEMPER wonende te den Haag (oud-officier
van het Koninklijk Nederlands Indische leger)
- KV 3. J. REYERS (lid van de 1e kamer.)

De Comité-voorzitter H.J.E. MOLL opende de bijeenkomst te omstreeks 20.00 uur en gaf een uiteenzetting over zijn langdurig verblijf in Nederlands-Indië en over de afhankelijkheid van het Indische volk aan ons Koninkrijk. Hij kende, zo zeide hij, het Indische volk door en door, omdat hij in hun midden was opgegroeid. Het Indische volk wenst geen republiek, doch handhaving van de Rijkseenheid. Als typisch voorbeeld van trouw noemde spreker het geval van een Nederlands-Indische radioomroeper, die in de bezetting tijdens een radiuitzending het Japanse volkslied vroegtijdig liet eindigen en het Nederlandse volkslied ten gehore bracht, welke daad hij met het leven heeft moeten betalen. Zo als Nederland is herrezen, zo zal ook Indie herrijzen, besloot spreker, waarna hij het woord gaf aan G. Kemper.

*Remmers
Direct na de
Reden Capitulatie
in het Groot
aan het mit
op
zijn mit*

G. Kemper, die meer dan 27 jaren in Nederlands-Indie had ver-
toefd, besprak in zijn onderwerp: "Het Koninkrijk en het
Indische drama." Spreker vroeg zich af of het Parlement en het
Nederlandse volk er zich van bewust waren dat de bevolkingen
van beide gebieden in de afgrond glijden. Regeringspersonen
hadden onverantwoordelijke daden gepleegd en de grondwet ver-
trapt. Wanneer er personen naar Indie gegaan waren, die de
Indische bevolking hadden gekend, dan was het nooit zo ver
gekomen. Nu was het bij de groene tafel gebleven. Scherp
critiseerde hij het optreden van SOEKARNO, die zijn instructies
kreeg van de Russische communist ALIMIN. De houding van dr.
van MOOK was er slechts op gericht om Nederland van Indie te
scheiden. De ministers Schermerhorn en Beel hadden geen Indische
ervaring en achtte spreker voor hun taak onbekwaam. In 3½ eeuw
had Nederland van Indie een rechtstaat gemaakt waar welvaart
heerste en een paradijs op aarde werd genoemd. Thans was het
daar een grote chaos, waar de bevolking stierf van honger en
ellende, dank zij het extremistische optreden en het verkeerde
regeringsbeleid. Het betoog van minister van Kleffens was door
de Veiligheidsraad als kennisgeving aangenomen. Amerika had
het oog op ons Indië gericht. Spoedig zou Indië in een onver-
komenlijke chaos gedompeld zijn en waren wij Indië voor goed
kwijt. "Geen koloniale politiek" - noemde spreker een valse
leuze. Hij herinnerde aan de radiorede van H.M. De Koningin

Lg. Remmers

dd 6 December 1942, waarin gesproken was van Rijkseenheid en Indie als een zelfstandig en een gelijkgerechtigd deel van het Koninkrijk. Voorts zeide spreker dat de partijpolitiek over de wil van het volk zegevierde. Rechteloosheid, verpaupering en chaos was er in Indie door een funeste politiek van minister Schermerhorn. Spreker noemde minister Schermerhorn de doodgraver van het Koninkrijk. In zijn slotwoord richtte spreker zich in het bijzonder tot de Rooms-Katholieken om tegen deze politiek te protesteren.

Na de pauze kreeg het 1e kamer lid J.Reyers het woord.

Zijn economische uiteenzetting noemde spreker "Het Indische schaakspel." Hij gaf een nauwkeurig verslag van de financiële en economische toestanden van voor de laatste oorlog. De Indische landbouw was groot geworden door het Nederlandse beleid, doch thans was het hiermede treurig gesteld omdat alle hulp uitbleef. Het groepje republikeinen dat op het ogenblik in Indië de scepter zwaait kan deze hulp niet verlenen. De toekomst van de dessabewoners staat op het spel. Spreker ontkende ten stelligste dat alleen de kapitalisten in Indië hun belangen hadden. Ook de kleine man werd door het accord van Linggadjatti geheel uitgeschakeld. Artikel 1 van dit accord noemde hij een schandaal, een schending van artikel 63 van de Grondwet in de ergste zin. Spreker zette daarna uiteen dat door Nederlandse ingezetenen voor 5 milliard gulden in Nederlands-Indië was belegd en dat 15% van het Nederlandse inkomen uit Indië kwam. Scherpe kritiek oefende hij uit op de houding van prof. Romme en hij keurde de politiek van de huidige regering ten sterkste af. Ook deze spreker besloogde een ernstig protest te laten horen.

In een slotwoord dankte voorzitter Moll beide sprekers, waarna de bijeenkomst met het zingen van het Volkslied werd gesloten.

De bijeenkomst had een ordelijk en rustig verloop. Het merendeel der bezoekers bestond uit het meest gegoede gedeelte der Schiedamse bevolking (meest zakenmensen w.o. een vijftiental distillateurs.) De bijeenkomst was aangekondigd door middel van aanplakbiljetten. Aan de ingang van de zaal werden pamfletten uitgedeeld. Er werd niet gecollecteerd.

GEMEENTE-POLITIE
TE ZUTPHEN

No. 7686/132.

ONDERWERP:

Vergadering Comité
"Rijkseenheid".

BLADEN: 1.

ZUTPHEN, 28 Januari 1948.

Volgno.

1948.

30 JAN 1948

Aan de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat 68

BUREAU B

te

's-GRAVENHAGE.

OPGELEGD

Hierbij heb ik de eer UHoogEdelGestrenge te doen
toekomen een verslag van een op 15 Januari 1948 alhier gehouden
openbare vergadering met debat van het Nationaal Comité
"Handhaving Rijkseenheid".

De Commissaris van Politie,

VERSLAG van de openbare debatvergadering van het Nationaal Comité "Handhaving Rijkseenheid" gehouden op 15 Januari 1948 in de Casinozaal, aan het Oudewand te Zutphen.

Zaalcapaciteit : 450 personen.

Aanwezig : plm. 450 personen.

Entree : f.0.25.

KNV | Spreker : Van Hulsen, oud Indisch onderwijzman.

KNV | Debater : C.Hagen. lid der Provinciale Staten van Gelderland, Wethouder der Gemeente Brummen voor de Partij van de Arbeid en oud Indisch-onderwijzman.

KNV | Voorzitter : Willem Jan Tjepco Haitzma Mulier, geboren te Lochem, 22 Januari 1885, directeur Verzekerings Maatschappij "de Nederlanden", wonen te Zutphen, Coehoornsingel no. 40.

Weekoverzicht.

Par., H datum . 6 FEB 1948

Omstreeks 20.05 uur opent de voorzitter deze vergadering en deelt mede, dat de spreker voor deze avond de Heer Belonje, verhindert was wegens ziekte deze avond in Zutphen aanwezig te zijn doch dat het plaatselijk Comité zich gelukkig prees, dat zij de Heer Van Hulsen, oud Indisch onderwijzman bereid had gevonden deze avond te willen spreken. Verder verwelkomde hij de debater van deze avond de Heer Hagen uit Brummen. Hierop sprak hij een kort openingswoord en begon aldus :

Geachte aanwezigen.

De opzet van deze debatavond was een avond met de Partij van de Arbeid met evenveel spreektijd, doch aangezien deze Partij gisteravond reeds een debatavond had met een Communist, was dit voor hun niet mogelijk. Zij vroegen hierop een maand uitstel hetgeen wij niet konden toestaan. Hierop besloot het Comité zelf een vergadering te houden en de Partij van de Arbeid te vragen om een debater en wij prijzen ons gelukkig, dat de Heer Hagen bereid is gevonden deze avond namens de Partij van de Arbeid te debateren. Ik stel mij voor deze avond eerst de spreker een uur en dan de debater een half uur te verlenen voor debat. Daarna een ogenblik pauze. Hierna repliek van Van Hulsen en daarna de Heer Hagen 10 minuten voor repliek. Wil Van Hulsen dan nog een ogenblik voor repliek dan zullen wij dat toestaan. Verder heb ik nog iets op het hart en wel dit. De Voorzitter van de Partij van de Arbeid te Zutphen, heeft in het slotwoord van zijn rede op 1 December j.l. gezegd, dat het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid overbodig was. Wij willen echter afwachten. In de toekomst zullen wij zien wie van ons in het gelijk stond. Verder verzoek ik de aanwezigen deze avond tijdens de rede van spreker en debater geen tekenen van af-of goedkeuring te geven. Wel is het natuurlijk toegestaan na beëindiging van de rede van goedkeuring of afkeuring te geven. Met deze korte inleiding verklaar ik deze vergadering voor geopend en geef ik het woord aan de spreker, de Heer Van Hulsen.

Deze begon zijn rede aldus.

Mijnheer de Voorzitter, Vergadering.

Ons land is het er nu langzamerhand wel over eens dat den Haag in de knoel zit evenals de Partij van de Arbeid met het Indische Vraagstuk. Er komen wel eens berichten, zoals gisteren, dat men meent dat dit een lichtpunt is. Het bericht van gisteren betreffen de de wapenstilstand, doch bedriegt mijn geheugen mij niet, dan is op 5 Augustus 1947 ook reeds een besluit genomen om de strijd te staken. Toch meen ik, dat er na die datum nog wel gevuurd is. Ik zie tenminste geregeld verlieslijsten. Wat betekent dus dit nieuwe besluit "Staakt het vuren". Wat betekende dit op in Augustus. De Partij van de Arbeid zegt : "De tijd zal het leren." De tijd heeft veel bloedigs geleerd. Het begint onze jongens en ook hun ouders en verwanten te vervelen. Ik wil dan ook deze avond de dingen zeer scherp stellen. Dit, om juist en goed verstaan te worden. Onze tegenwoordige Regering kan niet alles meer verbloemen en de heren Ministers lopen en vliegen heen en weer, als een kip die he

ei niet kwijt kan. Wij hebben thans vier of vijf Ministers van Kolonien, je raakt er de tel van kwijt. Ondanks dit alles heeft men kans gezien, onze vrije gebiedsdelen te degraderen tot kolonien. Wat er thans is, is niet meer het zelfbesturend Indie van voor '42. Nadat het ei van Lingadjatti een stenen ei bleek te zijn, heeft men thans weer iets anders uitgevonden, n.m. een tussenregering. Geheel zonder wettelijke basis en buiten de Grondwet om. Reeds een jaar geleden waarschuwde Professor Gerretson hiervoor. Er wordt niet gerept van een Souverein Indie zoals wij dit voorstaan. Er is een Regering in elkaar gezet doch niet gevormd. Wel Souverein, doch los van het Koninkrijk. Dit is het Nederlandse Volk niet kwalijk te nemen dat het haar niet meer interesseert, want ze is beu van al het gescharrel. Wat het Nederlandse Volk wel interesseert is, dat het haar zonen ter beschikking moet stellen van de Regering. Voor Indonesië dat geen Rijksdeel meer wordt. Op Djokja is verschillende malen een beroep gedaan om deelstaat te worden van deze Regering. Deze zelfde Republiek, een staat van profiteurs en collaborateurs. Dit is niet een kwalificatie van mij, doch van de Regering zelf. Het onder buitenlandse curatele gesteld Batavia wil zich losmaken van haar soevereiniteit over Java en Sumatra. Zij wil een heuse Regering presenteren over een heus Indie. Dit is doorzichtig. Men wil de Revolutie legaliseren langs illegale weg. Deze houding heeft niets anders gebracht dan schade en de levens van duizenden. Het is een te grabbel smijten van alle eer. Op de Conferentie van West Java kreeg iederen afgevaardigde een slof sigaretten, doch wat geeft dat. Wie het breed heeft laat het breed hangen. Ieder fatsoenlijk Indier ziet dit met afgrijzen aan en zij snakken naar de dag, dat een Starckenborg terug komt. Batavia is een Sodom en Gomorra, schreef een Indier. De Protestantse Kerk moest een boodschap voorlezen van de kansels tegen de vergaande corruptie. Ik wil pogen U de ogen te openen voor de bron van al dit wanbeleid. De Overheid na de bevrijding, zoals Schermerhorn Jonkman en Logeman zijn, dat is mijn overtuiging, niet met minder nobele bedoelingen begonnen, doch zij hebben het Revolutionaire beginsel onderkend. Ook Kraemer, Indie kenner bij uitnemendheid, staat wel een sociale Indische politiek voor doch staatkundig ziet hij de Revolutie niet meer. Dit heeft tot gevolg, het omgekeerde van wat men stelt. Het resulteert in het omgekeerde van wat het poneert. Dit is een verachting der Historie. Zij wilden de koloniale verhouding verbreken en daarvoor een wettelijke basis vinden. Professor Kraemer zegt: "De historie is ons uit de hand genomen doch men mag de ontwikkeling niet tegenhouden. Hier hebt U het revolutionaire beginsel. Het poneert, dat het Indie vrij wil maken daarbij erkennend, dat dit niet vrij was. Sedert 1922 was de koloniale Regering in Indie opgeheven bij de wijziging van de Grondwet. Indie was een vrij, zelfstandig bestandsdeel. De Regering heeft de koloniale verhouding weer geschapen. Thans zien wij, dat onze Regering gaat onderhandelen met de Revolutie op een vreemd schip, onder een vreemde vlag. Dit is mensonterend. Het defaitisme viert hoogtij net als in de dagen van het gebroken gewoontje. Dit is gevolg van de Politiek Indie los van Holland. De Partij die de revolutie niet aandurft. Wie de daad van de Zeven Provinciën in 1937 niet afkeurde. Van der Goes van Naters spreekt van mijn partijgenoot Sjahrir. Ik zeg maar Soort zoekt soort. Het resultaat? Deze Partij zendt dienstplichtige Nederlandse soldaten de tropen in. Dit heeft de reactionaire Regering voor de oorlog nimmer hoeven te doen. Deze Regeringspartij in eerste instantie, want de Rooms-Katholieken lopen maar mee. Zij doen dit om de economische voordelen. Wat poneert dit revolutionaire beginsel. Zij zal de bevolking van Indie vrij maken. Er bestond een vrije gemeenschap al sinds drie eeuwen. Deze vrije bevolking stond achter de Nederlandse Regering, achter Oranje. Vrije gemeenschap uit alle rangen en standen. Er bestond een vrije dienstneming met een eigen leger in Indie en wat voor een leger. Een klein leger van 30000 man en niet zoals thans. Sjarifoeddin zei in het laatst van 1941:

"De verbondenheid met het Moederland mag niet worden verbroken." Indie had een eigen bestuur met een eigen Parlement en was in die dagen meer verbonden met ons land dan thans met Beel en ons Parlement. De Ned. Regering bemoeide zich vrijwel niet met de Indische Regering. De begrotingen werden hier pro forma goedgekeurd doch een ieder weet, dat er nimmer iets werd veranderd. De lof van Indie behoeven wij niet te bezingen want dit deed toen het buitenland. Dit Paradijs was niet geschapen door de 300 000 daar levende Europeanen doch was historisch gegroeid. Toen was er eenheid met een Staatsregeling die thans als een vod is verscheurd. Dit, aanwezig is het resultaat van het Revolutinaire beginsel. Dit te vergelijken met de Nazi terreur is laag en daartegen protesteer ik. Hiervoor zijn niet die Indiërs gevallen voor Vorstin en Vaderland. Onder de gevormde Regering vindt U geen Europeanen of Indo-Europeanen. Het Je Maintiendrai wordt thans vervangen door Je lacherai.

Een gematigd man als het Kamerlid Meijerink zei, dat de toestand in Indonesie op het ogenblik is als in 1848. De indische bevolking heeft eerst gebukt onder de Japanner doch bukt thans minstens even zwaar onder het banditisme. Dit is het koloniaal systeem van thans Indie was los van Holland, los van het partijbelang. Nimmer was het meer gekluisterd dan thans. Alles is geroofd. Gouverneur-Generaal Parlement, Staatsbestel. Het beste wat het bezat, hun eenheid, beroofde Holland het. Geen wonder dat de bevolking thans uitroept, "Van dat Holland moeten wij niets hebben." 2 jaar geleden sprak men van het gezag van de Republiek doch daarvan horen we niets meer. Toen de politionele actie werd ingezet werd deze beperkt. Dit was een schot in de rug van de jongens. De Republiek moest leven, vrucht van het revolutionair beginsel. De republiek moest een hart onder de riem worden gestoken. Dit was gesol met duizenden levens. De Partij van de Arbeid dreigde met uittreding uit de Regering wanneer de actie niet werd beperkt waarop deze werd stopgezet midden in de Rimboe. Een Amerikaans generaal vroeg aan Van Mook, of hij gek was doch de Regering zei: "Stop". Hij meent dat dit besluit was genomen door de Veiligheidsraad doch voordat deze had beslist was de actie reeds stopgezet. Hiervan is de Partij van de Arbeid de schuld. Vorrink onthulde, dat de politionele actie gevaar opriep voor een kabinetscrisis. Dus door het geschil voor de Veiligheidsraad te brengen, redden de Indonesiers de Rooms-Rode Regeringscoalitie. De ene dienst is de andere waard. Thans krijgt de Republiek 4 zetels in de Interim Regering. Onze jongens mogen optreden als scheid rechtters doch niet strijden voor de soevereiniteit. Hoe oordeelt de soldaat langs de demarcatielijn hierover? In Batavia wordt met handgranaten gesmeten als pepernoten. Een soldaat schreef dat baboe die voor hen hadden gewassen, vermoord werden. Ebeneens de dokters die patienten helpen. Is dit recht en veiligheid brengen? Volgens de Regering zijn er volgens de wapenstilstand op 5 Augustus 1947 2000 aanvallen gedaan op onze troepen. Er bestaat een onredelijke angst van de Bevolking. Dit is te begrijpen. Wat zou de bevolking in Nederland hebben gedacht, wanneer de opmars van de Duitsers in 1940 zonder dat er weerstand was of een schot gelost werd, plotseling midden in Brabant of Gelderland tot stand was gekomen. Hoeveel te meer dan de eenvoudige bevolking van Indie. Deze zag de plotselinge stopzetting van de politionele actie aan, als een aanwijzing van Allah. Daardoor werd de angst gevoeld van de bevolking. Ook thans wordt de angst gevoeld door de besluiteloosheid der Regering en de steeds herhaalde uitnodigingen aan de Republiek. Steeds wordt verzoekt of zij mee willen regeren. Het wordt daar van de daken geroepen en als triomf gevierd. Wij zijn ons bewust dat deze zaak anders zal lopen dan zij hadden gedacht. Deze Regering zal als resultaat hebben, dat de Tribunaalzitting waar wij als licht geval zijn gedagvaard aan boord van de "Benville" worden beeindigd. Goes van Waters vergiste zich in Linggadjatti, Troelstra vergiste zich in 1918 en deze Regering vergist zich wanneer Minister Van Kleffens aan de Veiligheidsraad mededeelt, dat de regering in Indie

een eigen Regering heeft gevormd. en nu verder wel zoet zal zijn. In de Verenigde Naties verklaarde de Regering, dat zij onbevoegd was op te treden in het geschil tussen Nederland en Indie. Papadijnen der internationale rechtsorde noemde Minister Beel ons eens, doch hij vergeet dat de Indische rechtsorde werd vernietigd. Daarvoor sneuvelden duizenden en liggen duizenden in de hospitalen. Onze eis voor een werkelijk vrij Indie blijft van kracht. Wij zullen deze strijd voortzetten. Het zal U en ons wel eens bitter te moede worden, doch laten wij zorgen dat deze bitterheid geen verbittering wordt. Wij moeten de toekomst moedig onder de ogen zien. Ik wil U bekennen dat ik dikwijls aan de wanhoop te proefi voel doch wij houden vast aan het woord: "Ende dispereert niet." Wij zetten deze strijd voort, omdat deze ons is opgelegd. Het is de lotsverbondenheid met de Indische volkeren die ook H.M. de Koningin bedoeldde in haar rede van 7 December 1942.

Hierop besloot de spreker zijn rede met een gedicht.

Hierop werd het woord verleend aan de debater, die aldus begon: Mijnheer de Voorzitter, Aanwezigen.

Zoals het U vermoedelijk is gegaan is het ook mij gegaan. Ik heb met groot genoegen gehoord de emotie, waarmede de spreker van deze avond heeft gesproken over zijn Indie. Zo was het, hun Indie. Voor de zijde waaruit de spr. is voortgekomen, was inderdaad het Rijk in Indie een bron van welvaart. Zij vormden een kleine groep waarvoor Indie een Paradijs was. De Europeese samenleving in Indie vertoonde een geheel ander beeld dan voor de Indonesische bevolking. Somige uitlatingen van de spr. zijn dan ook zeer bedenkelijk. Was daar een Paradijs. Was Indie het best bestuurde gebied in Azie? Ik zeg U, dat ik de moed heb, dit te ontkennen. Hierdoor loop ik de risico volgens spr. tot de lagen te behoren, nu, dat neem ik dan. Ik ontken en ben dus laag. Ik prijs mij gelukkig dat ik daarbij blijkbaar niet alleen sta. Meijer Ranneft, ook een Indiëkenner bij uitnemendheid, verklaart dat de gemiddelde Indonesier leeft van een bedrag van 2½ cent per dag. Dat was het Paradijs. Verder haal ik aan gedeelten uit de boeken die Prof. Boeke schreef in 1940 en 1946. Daarin schrijft deze o.a. Java is een der allerarmste landen van Azie. Dit tegenover het schitterende Paradijs. Zeker er was een Paradijs, doch alleen voor heren zoals Van Helsing, de voorzitter der vroegere Volksraad, een eerste voorstander der oude koloniale politiek. Voor de Indische volksgemeenschap bestond er geen Paradijs. Indie werd verlicht, doch alleen voor de groten, de Europeanen. Indie werd een stuk Europa waar kapitalen werden verhandeld, doch in de kampongs ploeterden de bewoners in de bagger en modder. Grote gebouwen in de luxe wijken doch in schrille tegenstelling daarmede de krotten der bevolking. Aan de voorzijde waterleiding en aan de achterzijde de kali. Het was geen Paradijs en het was juist een der grootste grieven der progressieven in Indie, die ontzettende tegenstellingen. De spr. heeft zich vergist. Thans iets over het andere punt, het koloniale systeem. Volgens spr. bestond er geen koloniaal probleem. Zeker het is waar dat in de Grondwet in 1922 het woord kolonien werd geschrapt, doch daardoor werd niet het stelsel te niet gedaan. Ik wil U laten zien dat tot 1940 niets was veranderd. Wij hadden een Rijk hier en in Azie. De exploitatie bleef gelijk als was ingericht, door de Oost Indische Compagnie. De bedoeling was wel om verbetering te krijgen doch het bleef een overheerst land. Stokvis, Volksraadlid zei, dat de cultures meer bloem dan vrucht opleverden. Dit kwam er op neer, dat de resultaten voor Nederland gelijk bleven na de verandering. Verder verwonder ik mij er over dat iemand als spr. kan spreken in het openbaar, dat Indie zijn eigen zaken mocht behartigen. Zelfs een man als Feuilletau de Bruijn een medewerker in Rijkseenheid, stemde in 1936 voor een motie Soetardja, omdat hij vond, dat de ontvoogding van Indie maar eens moest afgelopen zijn. Voor spreker is er niets veranderd en voor hem blijft Rebel- rebel. Verder is er iets gezegd, over de pro-forma goedkeuring der begroting van Indie.

De spr. weet toch ook wel, dat deze eerst moest worden goedgekeurd door de G-G? In de Volksraad heerste veel critiek op het Moederland. De Indische bevolking wilde reeds toen "Merdeka" vrijheid. De bevolking over het algemeen is achterlijk en wij kunnen ons voorstellen, dat degenen onder deze bevolking, die iets hebben geleerd en gezien, tot deze leuze kwamen. Zij toch kwamen onder de bekoring van hun eigen kennis. De spr. van hedenavond leeft in het verleden en ziet niet de gebeurtenissen die hebben plaats gevonden in Indie. Hij doet alsof de wereld op een bepaald punt is stil blijven staan. Hij doet ons aan de hand, zijn Antirevolutionaire visie op dit vraagstuk, hetgeen verklaarbaar is. Hij spreekt zuiver in de geest van Schouten en Tilanus. Ik heb met genoegen naar een rede van laatstgenoemde gehoord doch deze bleef ook bij het: "Rebel is rebel". Zij vergeten daarbij, dat zij eens zelf rebellen waren in de strijd tegen Spanje. Mede in verband met de strijd welke wij zelf pas hebben geleden, gevoel ik de strijd die het Indonesische Volk voert voor zijn vrijheid. Het ontwaken van enige intellectuelen zal moeten komen bij de massa van het Ind. Volk. Aan de ontwikkeling van dit volk is nooit veel gelegen geweest. Spr. en ik zijn beiden in het Onderwijs in Indie werkzaam geweest en weten dus, dat de ontwikkeling niet erg ver was gevorderd. Van de bevolking is plm. 90 % analphabeet. Pas in 1920 werd de eerste Technische Hogeschool en in 1924 de eerste Medische Hogeschool gesticht. Verder in 1926 een Rechtshogeschool. Het is een bedroefd beetje wat daar ieder jaar klaar komt van dit miljoenenvolk. In een bepaald jaar waren aldaar op de scholen in totaal 80 leerlingen waarvan echter nog maar 40 Indonesiers en 40 Europeanen. Dit geringe aantal met de in Nederland afgestudeerden, hebben in Indonesie de omkeer gebracht. Het politieke leven in Indonesie is pas van de laatste 30 jaar. Net voor de oorlog was Indie overdekt met politieke organisaties. Ook dit schijnt aan de spreker te zijn ontgaan, deze politieke ontwikkeling. In 1940 ontstond een concentratie van alle politieke partijen in Indie en deze besloot toen in 1941 te aanvaarden een onafhankelijk Indie. Ze stond op het standpunt "Merdeka". In 1932 werd door de gematigde Soetardja een motie ingediend waarin werd gevraagd om een Rondetafelconferentie met Nederland, om te komen tot grotere zelfstandigheid. Deze werd ~~ingevraagd~~ aangenomen doch in Nederland was men nog niet zover. De Nederlandse Regering onder mannen als Colijn en Telter was nog niet zover, en wees de motie Soetardja af. Dat is de houding van de heren die thans vooraan staan in het Comité Rijkseenheid. Zij hebben altijd de ontwikkeling van Indie tegengehouden, wanneer dit de belangen van Nederland schaadde. Deze belangen waren primair. Ook bij de handelsbetrekkingen. Nederland no. 1 en altijd no. 1. Geen wonder dat de Indonesiers zich niet konden verenigen met deze gang van zaken. Een Indisch Parlement was er niet. Dit was een schijnparlement. De Volksraad was half gekozen half benoemd door de Gouverneur Generaal. Het had geen wetgevende bevoegdheid. Tot 1925 in het geheel niet, daarna, wanneer de G-G. goedkeurde. Het was onmogelijk in Indie te komen tot een volwaardig Parlement gezien de gesteldheid der bevolking. De ontwikkeling liet dit niet toe. Thans wil ik nog even een figuur naar voren brengen die reeds door de spr. is genoemd, n.m. Prof. K. Over. Deze spreekt in Vrij Nederland over de: "Crisis der Waarachtigheid." Op een vergadering in Sagstgeest sprak hij echter geheel anders. Daar toonde hij aan, dat er gehandeld moest worden in de geest zoals loer de Nederlandse Regering wordt voorgestaan. Ik voor mij geloof wel, dat de spr. dit het diepste van zijn geloof heeft gesproken doch hij heeft de zaken niet goed begrepen of bekeken. Ik wil hem dan ook niet betichten van onwaarachtigheid. Wanneer hij dus beweert dat het koloniaal probleem er niet is, weet hij het niet. Daar is een Volk dat een einde wilt maken aan de overheersing. Wij hebben dit zelf medegemaakt en moeten ons scharen achter de Regering die haar best doet om aan de verlangens van de bevolking tegemoet te

komen. Ook wij staan op het standpunt, dat het een ramp voor ons en voor het Indische volk zou zijn, wanneer de band werd loggescheurd. Ik durf tegenover spr. tot de conclusie te komen: Steunt deze Regering, die een politiek wil voeren van Recht en Gerechtigheid.

Na de pauze wordt aan de spreker gelegenheid gegeven voor zijn repliek. Hij sprak aldus :
Vergadering.

Ik zeg met opzet : "Ons Indie" en daar schaam ik mij niet voor. Ik heb het in mijn rede gehad over de Propagandadienst die wij vróger, in tegenstelling met thans, niet nodig hadden. Buitenlanders hebben voor Indie propaganda gemaakt. Het Internationale Arbeidsbureau te Geneve is toch niet reactionair ? Dit rapporteerde in 1938 het navolgende over ons Indie : De natuurlijke grondstoffen worden door de Nederlands Regering liberaal d.w.z. vooruitstrevend ontgonnen. Een Japans Generaal bracht in 1943 rapport uit aan zijn Regering waarin hij zeide : "De Nederlandse Regering heeft zeer goed voor de Ind. bevolking gezorgd. 60 miljoen Nederlanders worden geleid door 60 000 Nederlanders. De Nederlanders leven voor de Inheemsen. Zij hebben Nederlands Indie ontwikkeld en dit kan een Paradijs worden genoemd." De grote Britsindische dichter Tagore, die de gehele wereld heeft bereisd, schreef : "Nergens op de wereld, in welk gebiedsdeel leeft de bevolking onder zulke gezegende omstandigheden als in Indie?"

Dat is iets daarvoor behoeven wij ons toch niet te schamen. Heeft de Heer Hagen in Batavia ooit lijken zien liggen ? Dat zien wij thans na de politionele actie. Rijkdom is betrekkelijk. Het gaat niet om het feit wat men heeft, doch wat men er voor kan kopen. Toen kon de Indier voor zijn 2½ cent per dag meer kopen dan thans voor zijn gulden. Toen kon hij genoeg krijgen thans niets. Toen in 1930 de depressie kwam was Indie straatarm en was toen de Nederlandse Regering met bijgesprongen, dan was Indie failliet gegaan. Ik heb tijdens mijn verblijf in Indie meerdere huizen gehad waarvan de eigenaren Indiers, Chinezen en Arabieren waren. Huizen waren aldaar niet te koop doch wel te huur. De grond is van de Inheemsen en onvervreemdbaar. Juist door de schone wetgeving in ons Indie. Ik was in het laatst schoolhoofd en toen ik vertrok was mijn opvolger een Inkeemse. De debater heeft het over de weelde van de ene en de armoede van de andere. Als dit hier anders, vraag ik U ? Feuilleteau de Bruijn was een warm voorstander voor een vrij Indie en is dit thans nog. Hij heeft zich steeds uitgesloofd om de natie te wijzen op het gevaar dat dreigt. Ook thans doet hij dit nog. Hij is een warm strijder. Wij willen niet alles verdedigen wat er is gebeurd. Zeker er waren fouten. Van de motie Soetardja weet ik niets af. Zeker er was een politieke concentratie doch deze sprak zich als één man uit voor een staan achter de Regering en Oranje. Is de vooruitgang die wij in Indie beleven wel een vooruitgang zoals wordt beweerd ? Is de vooruitgang van Rusland in Midden-Europa wel vooruitgang voor de wereld ? Neen. Ik beschouw de Revolutie in Indie als een terugval. Er zijn krachten opgestaan zoals Soekarno, die voor ons nimmer zijn te aanvaarden. Toen Hitler in 1940 onze grenzen passeerde, stond Mussert met de hand omhoog om hem te verwelkomen. Soekarno stond met opgeheven had toen Japan Indie overmeesterde en riep daarbij : "Heil Nippon". De Nederlandse Regering valt thans in de grote fout, om colloborateurs te laten gaan. Zij moest deze bij de kladden grójpen en daarmee afrekenen. Deze mensen zijn politiek onstabiel.

De jeugd was volgens de debater in 1930 voor 90 % analphabeet. Hij weet toch ook wel, dat in 1940 40 % der schooljeugd een school bezocht en ik weet het, het is nog niet veel, doch veel meer dan voor 40 jaar terug. Ik vraag U, hoeveel gaan er thans naar de school in de Republiek ? De Regering heeft het land overgelaten aan Inkeemse Regenten. U weet toch allen de klacht van Multatuli over de Klacht aan de Regenten. Het Nederlands bestuur is van 1900 en geen drie eeuwen, zoals spreker beweerde. Hoe de samenstelling van

het Indische Parlement was. weet ik niet, doch wel weet ik, dat toen Soekarno een voorstel er door moest hebben, hij 30 Communisten benoemde. Waren die ook gekozen, vraag ik? Over de goedkeuring der wetten door de G-G wil ik de debater nog vragen is daarin verschil met ons land? Hier worden toch de wetten ook goedgekeurd door de Koningin? Hier is ook wel eens een wet geweigerd doch in Indie zijn mij daarvan geen gevallen bekend. De verhouding was goed en er werd praktisch goedgekeurd, wat door de Volksraad werd aangenomen. De debater zegt: Er is een Volk ontwaakt, doch dan vraag ik hem: Welk Volk? Er is geen indisch volk net zomin als een Europees Volk. Zelfs het eiland Java is nog niet meer een staatkundige eenheid geweest. Meermalen is het geprobeerd om meerdere staten bij elkaar te krijgen doch steeds is dit nog mislukt. Er zijn daar volkeren die verschillende talen spreken en elkaar niet kunnen uitstaan. Dat openbaart zich ook nu. Ieder wil een eigen staatje en wanneer wij dat aan het Indische Volk overlaten komt er niets van terecht. Het is geen eenheid. Wij geloven niet aan die eenheid. Wij staan voor: Een Rijkseenheid aan Nederland verbonden. Deze heeft zich op verschillende wijzen gemanifesteerd. Een klein feit daarvan. Een jaar na de overheersing in 1941 Tot in de kleinste dessa's zag men drie vlaggen hangen. De twee buitenste kleine vlaggen voor Oost en West Indie, terwijl de grote in het midden halfstok hangt. Dat betekende rouw over het geslagen Nederland. 's Avonds kwamen dan de bevolkingen van de dessa's en brachten bloemen aan de voeten van de vlaggemasten, waarbij het Nederlandse Volkslied werd gezongen. Dit was een manifestatie voor Nederland zonder Europeanen doch alleen door Inheemsens. Ziet daar een voorbeeld.

Met een gedicht sloot spr. ook deze repliek.

Hierop werd nogmaals het woord verleend aan debaten Hagena.

Deze begon zijn repliek aldus:

Ik wil het kort maken en wil U eerst mededeling doen van het feit, dat de spr. van deze avond mij heeft medegedeeld, dat hij geen politicus is. Hiervan neem ik nota, alhoewel ik dit reeds had bemerkt. Ik het niet tragisch toehoorders, dat de spr. als kroongetuije moet nemen een Japans generaal? Ik voor mij blijf liever bij andere getuigen en wel mensen die Indie kennen. Boeke e.a.

Wat betreft de uitspraak van de spr. dat in 1940 40 % van de schoolgaande jeugd/bezocht, daarop wil ik hem antwoorden dat het onderwijs op een zeer laag peil stond, hetgeen ook hem wel bekend is. Men kon niet meer geven dan het hoogst no dzakelijke n.m. lezen, schrijven en rekenen. Dit onderwijs was niet in staat het analpha bisme op te heffen. Vast staat, dat dit percentage zeker 94 % was en ik was met mijn berekening aan de voorzichtige kant.

Tenslotte wil ik nog iets zeggen over de persoon van Soekarno.

Hierover spreek ik met opzet, omdat daarover veel wordt gesproken. Om over Soekarno te kunnen oordelen moet men de geschiedenis iets kennen. Ik kan U wel vertellen, dat, toen Soekarno in 1928/ uit de gevangenis werd ontslagen, ben ik naar Batavia gereisd met het doel om hem de hand te drukken, hetgeen ik dan ook heb gedaan. Ik heb hem toen gelukkigewent met zijn vrijlating. Toen Soekarnos als jong ingenieur in Indie terugkwam, zag hij hoe zijn Volk geknecht werd. Toen ontstond bij hem de drang om te strijden voor de vrijmaking van dit Volk. Ik heb hem persoonlijk eens horen spreken op Java en ik kan U vertellen, dat ging kracht van uit. De Inheemsens stroonden toe wanneer hij sprak over zijn vrijheidsideaal. Toen werd Soekarno, omdat hij te lastig werd, uit de gemeenschap verbannen. In de verbanning heeft hij hierop vele jaren doorgebracht. Daar leerde hij andere vrijheidsstrijders kennen waaronder veel Christenen. Met de bezetting van Indie werd hij door de Jappen uit de verbanning gehaald en verkreeg de vrijheid. Zeker is hij toen fout geweest doch dit is psychologisch wel te verklaren. Om hem nu te vergelijken met een Mussert, is laag. Al heeft hij verkeerd gehandeld op een gegeven ogenblik, een verrader is hij niet geweest. Ik dank de leiding van deze avond voor de ruime spreektijd. De vergadering had een ordelijk verloop. Werd te ruim 23 uur gesloten.

de school

*10 dit jaar tot
1980-83
9 Oct 1983
was in de
dagen van de
verantwoord*

28406.

VIII. TZ:3.

UITGEBOKT
G E H E I M.

9 Februari

8.

OPGELEGD

Vergadering "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid".

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie aan te bieden afschrift van een verslag van een op 15 Januari 1948 te Zutphen gehouden openbare debat-vergadering van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid", naar de inhoud waarvan ik korthedshalve moge verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST

Namens deze: *J.G.*

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Overzeese Gebiedsdelen,
te

'S-GRAVENHAGE.

J.G. Grabbendam.

aanwezig: 450 personen.
zaalcapaciteit: 600 personen.

voorzitter: Willems van Nieuw (uitgenodigd), geb. te Soerabaja, 22-1-1880,
won. te Rotterdam;

sprekers : Van Nulsen, gewezen onderwijzer in Indië;

debater : D. J. J. van Nulsen, etholoog der Geneeske Akademie voor de N.V.G.,
gewezen onderwijzer in Indië.

D. J. J. van Nulsen opende de vergadering met een korte inleiding,
waarbij hij de regeling van de sprekkentijd aankondigde.

Van Nulsen, hierop het woord verkrijgend, begon zijn toespraak met
er op te wijzen, dat de Regering zowel als de N.V.G. met het indone-
sische vraagstuk "in de knoel zitten". Hij leverde kritiek op de ver-
schillende ministers die van en naar Indonesië reizen en betoogde, dat
men ondanks dit alles de vrije gebiedsdelen heeft gedegradeerd tot kol-
oniën. De vorming van een tussenregering achtte spreker geheel zonder
grondwettelijke basis. Op de bekende scherpe wijze nam spreker stelling
tegen het Indië-beleid der Regering, waarna hij aanreemde hoe in 1942
reeds de koloniale verhouding was opgeheven. Thans zou evenwel het de-
finitieve hoogtij vóóren, hetgeen z.i. te wijten was aan de houding van
de N.V.G. Ook de onderhandelingen aan boord van de "Therwil" betoogde
spreker in zijn kritiek. Hij achtte deze nonsensontzeggend. Na op uitvoerige
wijze het voeroorlogse peil van Indië te hebben geschilderd, vergeleek
hij dit met de huidige omstandigheden, waaronder de bevolking bitter lijdt. Het
afbreken van de politieke actie, hetgeen hij overzons aan de N.V.G. .
weet, had in geen enkel geval zijn instemming en werd door hem betiteld als
"een schot in de rug van de Nederlandse soldaat". De houding van de
Nederlandse vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad werd door Van Nulsen
scherp veroordeeld, waarna hij betoogde, dat de Indische rechtsorde was
vernietigd. Hoewel het spreker dikwijls bitter te moede werd, wakte hij
de toehoorders op deze bitterheid niet te laten ontstaan in verbitterd-
heid, waarna hij met een korte verwijzing naar de radio-rede van H. de
Coningin d.d. 7-12-1942 zijn toespraak beëindigde.

D. J. J. van Nulsen erkende met Indonesië een broed van zelfvaart was geweten,
doch dan slechts voor de Nederlanders. Het Nederlandse belang was slechts
ondergeschikt gemaakt aan het belang van de Indische bevolking. De Verke-
ringsraad zou slechts bij de gratie van het Nederlandse hebben geregeerd en
geen enkele zelfstandig zijn geweest. In tegenstelling tot de vorige Rege-
ter meende spreker, dat men moeilijk kon spreken van een "paradijs", waar-
al als een naging bij weinig de inlanders verdienden. Zelfs zou een ver-
armte delen van Indië zijn geweest. Aan de ontwikkeling van de bevolking
had men zich zeer weinig gelegen laten liggen, hetgeen spreker aan de
hand van vele voorbeelden trachtte te bewijzen. De spreker, die thans
zitting hebben in het Comité van de Vereniging van de Nederlanders, zouden getracht
hebben de ontwikkeling van Indië tegen te houden op die punten, welke
voor Nederland schadelijk zouden zijn. Van de afschaffing van het koloni-
ale stelsel meende spreker nimmer iets te hebben bezocht. Hij betoogde
zijn toespraak met de woorden: "Wek wij stand op het standpunt,
dat het een ramp voor ons en voor de Indonesië zou zijn, indien de
hand wordt losgemaakt. Ik durf te zeggen: leunt de Regering, die een
politiek wil voeren van Recht en Gerechtigheid".

Na de pauze diende Van Nulsen de debater tegen van repliek.

Hij aanreemde hoe een Japans Generaal met het lof over de organisa-
tie van het Nederlands-Indische bestuur had gesproken. Spreker vergliep
de toestanden tijdens de Nederlandse bewindvoering met die van thans en
betoogde, dat de Indier voor zijn gulden thans minder kan kopen, dan
vroeger voor zijn centen. Voorts haalde spreker aan hoe verschillende

Inlanders, Arabieren en Chinezen woningen in eigendom hadden. Hij trok voorts een vergelijking tussen de houding van Mussert bij de Duitse inval in Nederland en die van Soekarno bij de Japanse overval. Van Nuisen meende zeker een vooruitgang op onderwijsgebied te kunnen aanwijzen en betwistte de debater ook in dit opzicht. Ook was spreker van mening, dat men bezwaarlijk kan spreken van het Indische "volk", daar de bevolking uit verschillende groepen is samengesteld. Hij besloot zijn toespraak met het citeren van een gedicht.

Hagen, wederom in de gelegenheid gesteld het woord te voeren, rechte het tragisch, dat spreker om de z.i. goede toestanden in het vooroorlogse Indië te bewijzen, zijn toevlucht moest nemen tot de uitspraken van een Japans Generaal. Spreker ontkende de vooruitgang op onderwijsgebied en zei, dat zeker 94% van de bevolking lezen noch schrijven kan. Vervolgens besprak hij uitvoerig de houding van Soekarno, waarbij hij de vergelijking met Mussert verantwoordigd van de hand wees. Toen Soekarno in 1938 uit de gevangenis werd ontelagen is Hagen persoonlijk naar Batavia gereisd om hem de hand te drukken en hem te complimenteren met zijn vrijlating. Hij zag Soekarno als een idealist, die weliswaar wellicht tijdens de Japanse bezetting niet de juiste houding had aangenomen, doch nimmer een verrader is geweest. Hij besloot zijn rede met de voorzitter Huitsma Mulier te danken voor de ruime spreektijd, waarna de vergadering werd gesloten.

C. V. D.
=====

Breda, 29 Januari 1948

OPGELEED

1948
30 JAN 1948
ACD/28417

No: 43/-48-Geheim.

Onderwerp: "Propaganda "Nat. Comité
Handhaving Rijkseenheid".

B

BU JB
30-1-48

Bijlagen : drie.

Hierbijgaand heb ik de eer U.H.E.G. te doen toekomen, het mij heden - vanwege het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" - per post toegezonden propaganda-materiaal, naar de inhoud waarvan ik moge verwijzen en ten aanzien van welke propaganda-biljetten mij gebleken is, dat de laatste tijd hier in het Zuiden, hiervan verspreiding op uitgebreide schaal plaats vindt.

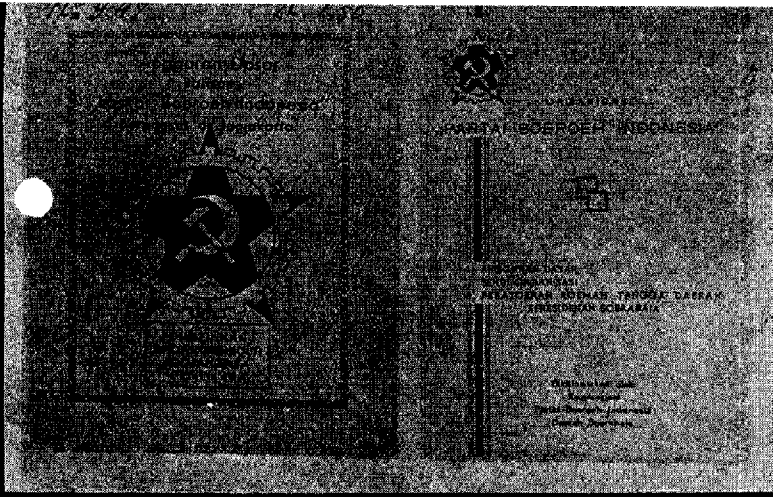
A a n

W.

De Heer Hoofd van de C.V.D.

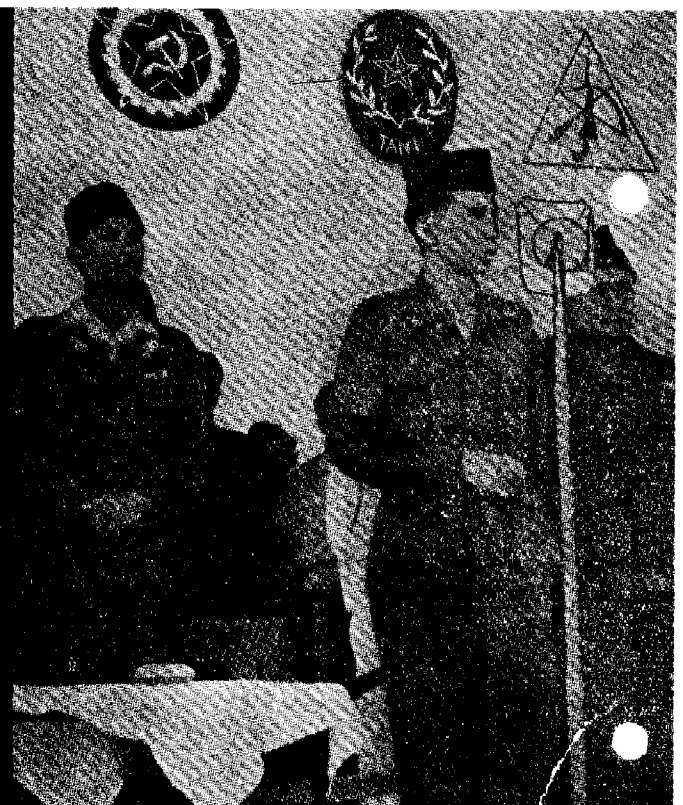
W. v. a s t r a a t, 68.

's-G R A V E N H A G E.

GOEDGEKEURD EN BEVOORRECHT . . .

Titelblad van de Statuten en Reglementen van de Arbeiderspartij en haar strijdorganisatie met stempel van de republikeinse censuur. Evenals de communistische partij (P.K.I.) is in de statuten vermeld, dat de basis wordt gevormd door het socialisme van Marx en Lenin. Soekarno bracht het aantal zetels van deze partij in het parlement onlangs van 4 op 35

COMMUNISME IN DE HOOGSTE LEGERKRINGEN VAN REPUBLIEK . . .

Soedirman, opperbevelhebber T.R.I. en andere bevelhebbers op een congres. Links: het embleem van de „Sobsi“, de communistische vakcentrale. Midden: dat van de „Barisan Tani“. Beide organisaties zijn de voornaamste uitvoersters van de verschroeiende-aarde-politiek.

(Foto ontleend aan pub. Regeeringsvoorlichtingsdienst)

No. **LASKAR BOEROEH INDONESIA**

DOOR WIE DE VERNIETIGINGS-POLITIEK WORDT UITGEVOERD . .

Voor- en binnenzijde van de armband der „Laskar Boeroeh Indonesia“, de strijdorganisatie der arbeiderspartij.

COMMUNISTISCHE ACTIVITEIT DIEP IN DE BINNENLANDEN . . .

Armband met embleem op een vernielde theeplantage.

DE LEIDERS WORDEN GEFERD . . .

1 Mei viering 1947 te Djogja. In de optochten, die voor een deel bestonden uit leerling-propagandisten van het Marx-House, worden naast die van Soekarno, de portretten van Marx, Engels, Lenin en Stalin gedragen. (Foto uit „Nan Yang Post“)

COMMUNISTISCHE PROPAGANDA LEIDT IN INDIË TOT VERNIETIGING VAN VOEDSEL, CULTUUR EN CHRISTENDOM. DE MILLIOENEN BEVOLKING HUNKERT NAAR RECHTSZEKERHEID, DIE ALLEEN DOOR NEDERLAND GEBRACHT KAN WORDEN.

Er is een bevel gegeven:

1947

Consequent zijn

En wat is Uw houding?

Er zijn nog nooit gevaren gekeerd door toezien, door lijdelijkheid!

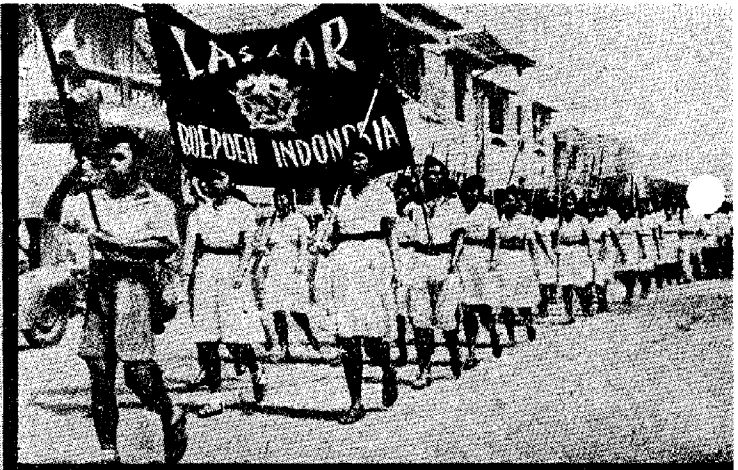
IN DE „HEILSTAAT” VAN DJOGDJAKARTA . . .

- stierven reeds op Java 2½ miljoen mensen de hongerdood;
- ging 40% der bevolking van Madoera ten gronde;
- verblijven duizenden Nederlanders in gijzelaarskampen;
- worden vrouwen gedwongen in concubinaat te leven;
- gaat het volk gebukt onder de gesel van terreur, honger en ziekte;
- worden sluiptochten ondernomen naar bevrijd gebied, waar door onze jongens en mannen dagelijks ten offer vallen.

COMMUNISTISCHE SCHOLINGSLECTUUR DOOR REPUBLIKEINSE INSTANTIES.

Een brochure, die blijkens de tekst op de omslag, een uitgave is van de republikeinse regering-drukkerij (Landsdrukkerij) te Djogja.

Optocht van de vrouwen-strijdorganisatie der Arbeiderspartij. Het embleem en het spandoek zegt genoeg. (Foto ontl. aan pub. Regeringsvoorlichtingsdienst)

FEEST IN DE „HEILSTAAT”!

1 Mei-viering. Midden: Soekarno spreekt over „arbeiders-problemen”.

COMMUNISTISCHE LEUZEN . . .

Boven: waarschuwing tegen de Nederlanders. Rechts: de wapen van arbeiders, boeren, volk en leger doen hun werk.

COMMUNISME . . .

Een der achtergelaten visitekaartjes te midden van verwoestingen.

Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid

Voorzitter Prof. Mr. P. S. GERBRANDY

Secretariaat Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage

Tel. 330295-330291 - Giro 6866

AAN

B. Wylstra
Marathon nr 24
Breda

Frankering bij abonnement
Den Haag

Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid

Voorzitter: Prof. Mr. P. S. GERBRANDY

's-Gravenhage
Andries Bickerweg 5
Telefoon 330295
Post 6866
Bankiers:
Van Hoboken & Co.
's-Gravenhage

VOORLICHTINGSDIENST

GEACHTE LEZER,

Met de dag wordt de toestand in Indië onhoudbaar. Onder een gruwelijke terreur gaan de volkeren van Indië de ondergang tegemoet. De stemmen van de Indische vrienden van Nederland worden in bloed gesmoord. De toekomst van Nederland en Indië beide, die alleen kan bestaan door een blijvend samengaan van Nederland en Indië binnen de Rijkseenheid, wordt op misdadige manier vernietigd.

Nadat twee jaar wan-beleid Indië reeds dicht bij de ondergang had gebracht, leek het even dat er eindelijk redding zou komen. Helaas, de bevrijding door de politionele actie strekte zich slechts tot enkele gedeelten van Java uit. Het voortijdig stopzetten der actie deed in de onbevrijde gebieden de terreur nog toenemen, terwijl van daar uit tochten naar de bevrijde gebieden konden worden ondernomen, die aan honderden Nederlandse soldaten de dood, soms na kidnapping en verminking, brachten.

Ondanks gebleken dankbaarheid van de bevolking voor een bevrijding door het politioneel optreden en het beschikbaar komen van een enorme hoeveelheid voorlichtingsmateriaal, achten de betrokken instanties in Nederland, door partijpolitieke overwegingen gedreven, het niet nodig of raadzaam het Nederlandse volk de voorlichting te geven waar dit recht op heeft.

Een typerend staaltje is onder meer dat het z.g. „Indische witboek" uit Batavia, waarvan het 2de deel foto's bevat, in Nederland zo erbarmelijk slecht werd verspreid, dat de pers er voor het grootste deel van verstoken bleef.

DE WAARHEID WORDT AAN HET NEDERLANDSE VOLK ONTHOUDEN

Dergelijke foto's moeten thans onder de ogen van het gehele Nederlandse volk komen.

Bestelbiljet

Naam
Straatnaam
Woonplaats

Aan de Voorlichtingsdienst van het „Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid"
Andries Bickerweg 5, Den Haag.

U gelieve voor verspreiding te zenden:

- Aan mijn adres ex. van de folder
- en ex. van de (folder) (brochure)
- Aan ieder der op het door mij hierbijgesloten biljet vermelde adressen voor mijn rekening ex. van de folder
- Aan een tal nader door U aan te wijzen adressen voor mijn rekening 1 ex. van de brochure(s)

Het U hiervoor toekomende bedrag groot x + x = f
wordt heden op Uw girorekening 6866 overgeschreven.

Handtekening:

NEDERLAND MOET DE WAARHEID WETEN!

Wij doen derhalve een dringend beroep op U, terwille van de toekomst van Nederland en het directe lot van de miljoenen in Indië, onze actie financieel en gaadwerkelijk te steunen. Wij hopen daarom, dat U onze publicaties naar best vermogen onder ieders aandacht zult willen brengen (zie hiervoor onze bijgaande „SCHIJNWERPERS OP HET INDISCHE PROBLEEM EN HET FUNESTE INDIE-BELEID”) en spreken de wens uit, dat U ertoe zult overgaan aan de verspreiding op grote schaal van onze foto-folders Uw medewerking te verlenen door aangehecht bestelbiljet aan ons op te zenden en op onze girorekening een bedrag voor tegemoetkoming in de kosten zult overmaken (zie hiervoor bestelbiljet op pagina 4).

Voor adviezen zowel als kritiek ten opzichte van onze actie en streven zullen wij U erkentelijk zijn.

Inmiddels Uw berichten en bestellingen tegemoetziende en U bij voorbaat dankend voor de te nemen moeite verblijven wij

met de meeste hoogachting,

NATIONAAL COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID

Schijnwerpers

TE BESTELLEN

op het Indische probleem en het funeste Indië-beleid

Mag op geen enkele leestafel ontbreken

CRISIS DER WAARACHTIGHEID

Dr. J. W. Meyer Ranneft contra Prof. Dr. H. Kraemer f 0.50

NAAR DE SOVJET-REPUBLIEK INDONESIA

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn..... f 0.75

NAAR DEN FINANCIËLEN EN ECONOMISCHEN CHAOS IN NEDERLAND

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn f 0.60

HET INDIE-BELEID

door N. W. van Hartingsveldt, met een voorwoord van Prof. Mr. P. S. Gerbrandy..... f 0.75

SLAVERNIJ

door Ir. J. Frijling..... f 0.50

TROPISCH NEDERLAND IN ZAKFORMAAT

Serie van 10 deeltjes. Elk deeltje bevat een verhandeling over een Indisch cultuurproduct, resp Rubber, Suiker, Tabak, Cocos- en Palmolie, Thee, Koffie, Vezelstoffen, Kina, Specerijen, Voedingsgewassen.

De 10 deeltjes tezamen..... f 5.—

„VRIJ”, een documentatie over de toestanden na de Japanse capitulatie, met ca. 150 foto's door J. A. Stevens en B. Grevendamme..... f 3.90

HERZIENING VAN DE POLITIEKE EN STAATSRECHTELIJKE STRUCTUUR VAN NEDERLAND EN ZIJN GEBIED OVERZEE NA DE OORLOG

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn..... f 2.90

„DIE'S TOEKOMST (gebonden), door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn..... f 3.90

KLARE TAAL, een bundel van alle radiotoespraken contra Linggadjati..... f 0.25

„INDIE EN WIJ”, door P. N. Christen..... f 0.50

INDISCHE PEPERTJES. WIST U DAT..., door insiders f 0.25

MELATI EN ROTAN, 64 gedichten van J. F. Kunst en 21 pentekeningen in kleur van J. Roberti, gedrukt op zwaar oud-Hollands..... f 12.50

VOOR VOORLICHTING IN HET BUITENLAND

REPORT OF THE PARLIAMENTARY COMMISSION DUTCH EAST-INDIES (rapport, van Poll)..... f 0.75

THE RISING SOVIET STAR OVER INDONESIA, door William F. de Bruyn..... f 0.90

VOOR VERSPREIDING OP GROTE SCHAAL

„HET ROER MOET OM!”, fotofolder, betreffende de toestanden in de republikeinse gebieden..... 10 stuks f 0.45

KRITIEK EN PROGRAM (Wij zijn het oneens met Beel, Wat WIJ willen) 10 stuks f 0.25

VREES IS EEN SLECHTE RAADGEEFSTER (analyse van het funeste Indië-Beleid) Radiorede van oud-minister Ch. J. I. M. Welter..... 10 stuks f 0.25

RAAMBILJETTEN „HET ROER MOET OM!” gratis

„EN WAT IS UW HOUDING?”, foto-folder over het communisme in de „republiek” en de gevolgen, 10 stuks f 0.50

Wacht niet met Uw steun. De vernietigende krachten wachten ook niet. — Er is geen uur te verliezen.

INLICHTINGDIENST

ROTTERDAM

I.D. No. 47.

GEHEIM

OPGELEGD
2 FEB. 1948
ACD/28601

Rotterdam, 29 Januari 1948.

BUREAU B
4-2-48.

Kort verslag van de openbare vergadering van het Rotterdams Comité Handhaving Rijkseenheid, gehouden op Dinsdag 27 Januari 1948, te 20 uur, in gebouw "Odeon", Gouvernestraat 50-72 te Rotterdam.

Aanwezig circa 600 personen, onder wie circa 200 vrouwen. (zaalcapaciteit 950 zitplaatsen.)

Gonggrijp, Prof. George Lodewijk, geboren 17-10-1885 te Njalindoeng (N.O.I.), hoogleraar in de economie, hier wonende Mathenesserlaan 417b, voorzitter van het plaatselijk comité, opent te 20 uur met een kort welkomstwoord de vergadering.

Thiessen, Drs. J., nadere personalia onbekend, voorzitter van het Indisch Nationaal Comité "Recht en Veiligheid" te Indonesië, tevens oorlogscorrespondent aldaar, geeft een inleiding onder het motto "Wat is er in Indië gebeurd en wat hebben we nu te doen." Spr. vraagt zich allereerst af of het nog nut heeft tegen de huidige gang van zaken te ageren en concludeert dat we juist nu niet mogen berusten. "Wij moeten er van maken wat er van te maken valt", zegt spr. "doch wij hadden al deze ellende kunnen voorkomen, indien de regering een andere en standvastiger politiek had gevoerd. Juist dit kortzichtig regeringsbeleid is de aanleiding geworden tot de politieële actie." Spr. vertelt dan in grote trekken over de Japanse bezetting in Indonesië, het ontstaan van de republiek die, volgens spr., volkomen Japans maaksel is, zegt hoe de republiek al bij voorbaat alle afspraken torpedeerde en dat men tenslotte in een dussdanige politieke en economische impasse was geraakt, dat de toestand onhoudbaar werd en de politieële actie wel moest komen.

Spr. beschrijft dan de politieële actie; zegt dat we hier een uitstekende indruk hebben gekregen van de grote stootkracht van ons leger en dat het een prachtige demonstratie was van plicht en vuurdiscipline. Naarmate de troepen oprukten, gingen de ogen der Indonesiërs open en stortte de republikeinse propaganda als een kaartenhuis ineen. Spr. hekelt dan op felle wijze de republiek, zegt dat er van een republiek helemaal geen sprake is, dat allen die in de z.g. republiek aan de touwtjes trekken alleen hun eigen zakken spekken, en dat het beschamend is, dat wij een Commissie van goede diensten lieten instellen, die vooraf bepaald heeft hoe de kaarten moeten liggen. Spr. waarschuwt met klem tegen het communistisch gevaar, zegt dat men tijdens de opmars een compleet communistisch plan heeft gevonden, en dat nu allereerst moet worden gestreefd naar herstel van recht en orde, desnoods met drastische maatregelen. De goede Indonesiërs willen met ons samenwerken, er moet een herstel komen in Rijksverband en wij moeten hier een plebisciet voor forceren.

Spr. wijst tenslotte op de komende verkiezingen, zegt dat de huidige regering, die niet regeert doch -experimenteert-

experimenteert, moet verdwijnen en dat hier de kans wordt geboden aan de kiezers om geen verraad te plegen tegenover onze doden.

. Na de pauze worden een groot aantal lantaarnplaatjes vertoond, die een beeld geven van de politieële actie en over het leven in Indonesië.

Te ruim 23 uur wordt de vergadering gesloten.

In de zaal was een stand ingericht met lectuur van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Elke bezoeker werd een brochure uitgereikt getiteld "Kritiek en Program", benevens een exemplaar van "Het Dagblad".

Bij de uitgang van de zaal werd een collecte gehouden.

geruïneerd

VERZONDEN AAN:
HOOFD CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat 68 te 's- GRAVENHAGE
PROCUREUR-GENERAAL BIJ HET GERECHTSHOF
Fungerend Directeur van Politie
Raamweg 15 te 's- GRAVENHAGE.

bylage 20601

Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid

Kritiek
en
Program

KRITIEK

Wij zijn het ONEENS met het Kabinet-Beel

1. *omdat* wij ernstig bezwaar ertegen hebben dat dit kabinet ten aanzien van de structuur van Nederlandsch-Indië buiten grondwet en wet om, met behulp van bepalingen welke daarvoor niet geschreven zijn, tewerk is gegaan.
Hierbij werd de totalitaire weg gevolgd, welke wij verfoeien.
2. *omdat* in Nederlandsch-Indië de democratische regeringsvorm niet zoveel mogelijk is hersteld, waardoor de macht van den Luitenant-Gouverneur-Generaal niet is gebonden aan het advies van de Raad van Indië en aan de overeenstemming met de Volksraad.
Het daarvoor gemaakte Koninklijk Besluit (D 66) is terzijde gelegd, waardoor de Indische Regering formeel nog steeds zetelt in . . . Brisbane (Australië).
3. *omdat* wij ernstig bezwaar hebben tegen de opzettelijk onvolledige en dus verkeerde voorlichting, welke aan Nederland en aan het buitenland is gegeven over de toestand in Nederlandsch-Indië. Tot op heden gaat dit Kabinet daarmee voort, zodat het zogenaamde *Witboek* van de Indische Regering slechts in zeer beperkte kring is verspreid, terwijl publicatie daaruit niet is bevorderd, ja zelfs is tegengegaan.
4. *omdat* wij dit Kabinet, maar vooral den Luit.-Gouverneur-Generaal, *schuldig verklaren* aan het feit, dat is nagelaten de eerste plicht tegenover de inheemse bevolking te vervullen, d.i. de bescherming van die bevolking tegen onrecht en willekeur (art. 45 van de Indische Staatsregeling).
Het herstel van de *rechtsstaat*, waarvoor tallozen in vast vertrouwen hun leven gaven, hier en overzee, heeft *niet* plaats gevonden.
5. *omdat* wij dit Kabinet schuldig verklaren aan *wanbeleid* in Nederlandsch-Indië dat tengevolge had de dood van honderdduizenden, het verloren gaan van goederen waarom de gehele wereld roept, het scheppen van bittere tegenstellingen bij de bevolkingsgroepen onderling en van haat jegens Nederland.
6. *omdat* wij dit Kabinet schuldig verklaren aan voortgezette pogingen om het Koninkrijk uiteen te scheuren. Het Accoord van Linggadjadi was daartoe de inleiding, het ontwerpen der interimregering is het vervolg en thans zijn er naar moet worden aangenomen, weder nieuwe onderhandelingen op komst met vertegenwoordigers der republiek van Djokja, welke bij monde van Mr. van Kleffens op 15 Augustus 1947 in de Veiligheidsraad zijn gebrandmerkt als terroristen, profiteurs en baantjesjagers, als immorele en tuchteloze elementen.
7. *omdat* dit Kabinet bij de behandeling van de Indische kwestie onze internationale positie *buitengewoon ernstig heeft geschaad*.

8. *omdat* het Indië-beleid een der voornaamste oorzaken is van de bedroevende toestand, waarin het Koninkrijk zowel financieel als economisch verkeert. Deze situatie leidt mede tot een uiterst bedenkelijke toestand van onze troepen in Nederlandsch-Indië.
9. *omdat* dit wanbeleid van voldongen feiten heeft geleid tot het *verzwakken* van de positie van de Kroon en tot *ontwrichting* van de parlementaire democratie.
10. *omdat* onze mannen in Nederlandsch-Indië, maar ook wij, niet meer zeker weten waarvoor ons leger optreedt en waarvoor onze soldaten vallen. Het is niet meer zeker, dat zij sneuvelen voor ons Koninkrijk, integendeel, het wordt hoe langer hoe duidelijker, dat dit geschiedt ten bate van de republiek.

PROGRAM

WAT WIJ WILLEN

- A. Handhaving der in de historie wortelende staatkundige verbondenheid van Nederland met Nederlandsch-Indië.
- B. Erkenning van reële Koninklijke Macht, vertegenwoordigende het rechtsgezag van de alle Rijksdelen omvattende soevereine Staat.
- C. Federatieve opbouw van Nederlandsch-Indië met de grootst mogelijke autonomie der aldaar te vormen staten op democratische grondslag.
Vorming van een federatief vertegenwoordigend lichaam van democratische structuur en van een centraal gezag der federatie, waardoor de eenheid van Nederlandsch-Indië wordt gehandhaafd en de belangen der deelstaten voorzover nodig worden gecoördineerd.
- D. Het waarborgen, door het rechtsgezag van het Koninkrijk, in al zijn delen van een behoorlijk bestuur, goede financiën, een onafhankelijke justitie, een goede politie en de fundamentele rechten der staatsburgers.

Middelen Wij vragen klare ondubbelzinnige voorlichting, zowel in het Koninkrijk als daarbuiten.

Wij willen toepassing van de wet overeenkomstig haar bedoeling en strekking.

Wij wensen te blijven binnen de grenzen van grondwet en wet.

Wij eisen trouw aan de parlementaire democratie.

15 NOVEMBER 1947

**Uitgave: Voorlichtingsdienst van het „Nationale Comité Handhaving Rijkseenheid“.
Andries Bickerweg 5, Den Haag, Telefoon 330295, Giro 6366.**

VERSLAG van de openbare propaganda-vergadering in de grote zaal van het Concertgebouw te Amsterdam, op 28 Januari 1948, onder auspiciën van de afdeling Amsterdam van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Door middel van bekendmakingen in de plaatselijke pers ^{was} de aandacht van het publiek gevraagd voor deze bijeenkomst. Ongeveer 950 personen hadden aan de oproep gehoor gegeven. Zoals gebruikelijk bij vergaderingen van deze groep, waren velen afkomstig uit kringen van de gegoede burgerstand, terwijl bovendien een belangrijk aantal gerepatrieerden en Indo-Europeanen aanwezig waren. Onder het publiek bevond zich een twaalftal personen in uniform van het Nederlandse Leger.

De toegangskaarten voor deze vergadering, welke door de houders van hun naam en adres moesten worden voorzien, waren verkrijgbaar gesteld tegen de prijs van F.0.50. - Vóór de ingang van de zaal werden wederom de bekende oranje-groene strikjes te koop aangeboden. - Tijdens de bijeenkomst werd gecolporteerd met verschillende uitgaven van het betreffende comité, terwijl bovendien een collecte tot bestrijding van de onkosten werd gehouden. Op alle zitplaatsen was propaganda-materiaal gedeponeerd. - De vergadering stond onder leiding van Prof. COOPS, die met een zevental bestuurders had plaatsgenomen op het podium. De zaal was zeer eenvoudig versierd met wat bloemen en planten. Vlaggen of spandoeken waren niet aanwezig; slechts op enkele plaatsen waren affiches bevestigd. Het gesproken woord werd door middel van geluidsversterkers hoorbaar gemaakt. In de pauzen werden vaderlandse liederen op het orgel gespeeld. *in geluid versterkt.*

L. de W. / 1/1
Te 20-10 uur opende de voorzitter met een woord van welkom aan sprekers en belangstellenden. Hij gaf vrijwel onmiddellijk ~~zijn plaats weer af~~ aan de eerste spreker van deze avond, Mr. L.J.J. CARON, die de gehele geschiedenis van de onderhandelingen tussen Nederland en de Republiek Indonesie de revue liet passeren en daarbij in het bijzonder ~~was~~ op de rol van de Masjoemi-partij, die van geen compromis wil weten en niet zal rusten vóór zij de alléénheerschappij in Indie kan uitoefenen. In dit verband noemde spreker de nieuwe premier HATTA de ergste vijand van het Nederlandse volk. Spreker kon geen vertrouwen stellen in de vorming van een Unie en was er dan ook van overtuigd, dat het Koninkrijk uiteen zou vallen. Hij verklaarde, dat het Nederlandse volk niet mee kon spreken in deze allerbelangrijkste aangelegenheid, omdat em de Kamer en het Kabinet niet gekozen zijn voor het verrichten van deze taak. In z'n niet altijd even logisch betoog ~~komt~~ ^{kwam} Mr. Caron dan bij herhaling op de noodzakelijkheid van een volledige bezetting der Republiek Indonesia. Vervolgens hekelde hij het feit, dat de volledige verlieslijsten van de Nederlandse troepen niet mogen worden bekend gemaakt.

2-16

Daarna verklaart hij, dat, waar Indie vroeger een winst oplevende van 3 miljoen gulden per dag, nu maar liefst 5 miljoen per etmaal kost, hetgeen betekent 1 gulden per dag per persoon, wat vooral de arbeidende bevolking maar al te goed merkt op de prijs van het levensmiddelenpakket. Spreker becritiseerde dan Prof. Schermerhorn, die niet deskundig genoemd kan worden, omdat hij maar één jaar van zijn leven in Indie doorbracht. De voorlichting van de Nederlandse Regering noemde spreker absoluut onvolgende en resumerende, zegt hij, dat het enige wat de tegenstanders van de huidige Indië-politiek nog te doen is het op een behoorlijke wijze gebruiken van hun stembiljet bij de komende parlementsverkiezingen. "Rijkseenheid moet haar post betrekken". Spreker was er nog niet zo zeker van, dat het stemmen bij volmacht voor de militairen overal goed zal worden gebruikt. Mr. CARON besluit met de verklaring, dat hij het de Nederlandse Regering kwalijk neemt, dat deze de goede Indonesiers in de steek laat.

Tull

Prof. Coops dankte de inleider en sprak vervolgens over de ondergraving van het staatkundig bestel. In dit verband meende hij, dat het nog 5 minuten voor twaalf was, de hoogste tijd, maar nog niet te laat.

Ljub. 26. 8. 1946.
Kon. 4. 10. 1946

Als tweede en voornaamste spreker werd vervolgens het woord gevoerd door de oorlogscorrespondent Drs. J. THIessen, die de belangstellenden wilde confronteren met de feiten, zoals hij deze zelf had meegemaakt en in originele foto's vastgelegd. Hij sprak daarbij over de gedeserteerde 15.000 Japanners en 6000 Brits-Indiërs, die het Republikeinse leger versterken. Hij meende niet aan "Vunzige" politiek te moeten doen of zich te gaan verliezen in bijkomstigheden. Spreker wenste zijn gehoor bekend te maken, met wat er in Indië is gebeurd en wat er nu te doen staat. Teruggrijpende naar de Japanse overval op het gebied van Nederlands-Indië, meende hij, dat men toen reeds door de geallieerden "in het oetje" genomen is. Hij sprak in dit verband van kortzichtigheid in het regeringsbeleid van die dagen. Zonder persoonsnamen te gebruiken, verklaarde hij, dat men in plaats van de huidige Indische gezagsdragers behoefte heeft aan mensen van eer en geweten. Hij noemde het werken van de betreffende autoriteiten destijds in Australië "geklungel" en sprak over het "vieren" in plaats van "voeren" van beleid. Spreker kondigde aan, dat over dergelijke feiten een gedocumenteerd witboek zou verschijnen, hetwelk in het buitenland gedrukt al worden, "omdat hier geen papier ter beschikking wordt gesteld voor een dergelijk werk". Linggadjatti noemde spreker een experiment en geen beleid. In de Republikeinse propaganda wordt over de Nederlandse Kroon gesproken als een ornament. De Koningin wordt "mandoer"(?) van de Republiek genoemd. Spreker betreurt het dan, dat de journalist LUNSHOF, door hulp van onze mensen in staat gesteld de beruchte notulen te publiceren, voor een rechtbank wordt gedaagd en schuldig bevonden. "Hij verdient eerder een onderscheiding".

Drs. Thiessen gaat dan nog verder in op de toestanden in Indië als gevolg van het slappe beleid. Hij veronderstelt, dat Minister-President Beel voor zijn radiotoespraak tot de Republiek gebruik maakte van de zender Medan, omdat hij te Batavia wellicht tot de orde zou zijn geroepen. Spreker verklaart, dat het politionele optreden één maand eerder zou zijn geschied, als niet op de bewuste vooravond een bode van het Paleis Rijswijk de tijding van het naderend optreden had gemeld aan Sjahrir, waardoor Radio Djocja de bijna volledige tekst van de betreffende legerorder kon voorlezen. Inleider belichtte het voorbeelden de goede verstandhouding tussen Nederlandse militairen en Indonesische bevolking. Naar zijn overtuiging heeft de politionele actie geleerd, dat er geen Republiek Indonesia bestaat en dat "Wie de jure of de facto deze lieden erkent een dwaas is." Hij en de Nederlandse militairen voelden tijdens het optreden, dat ze tevoren

zijn

door de Regeringsvoorlichtingsdienst waren bedrogen. Spreker noemt de democratie in de Republiek een "demonen-creatie". Soekarno is een profiteur. Een republikeins leger bestaat evenmin, alles is daar terreur en collaboratie. Wat naar zijn overtuiging wel bestaat is een sterke Communistische kern, hetgeen uit gevonden materiaal duidelijk blijkt. Daarin wordt zelfs gesproken over de Republiek Indonesie als de 12e Sovjet Republiek. Het daarop betrekking hebbende bewijsstuk heeft spreker in handen gesteld van de Amerikaanse ambassadeur te Batavia, die het zeker wel zal weten te gebruiken.

Verdracht in Remoesch, de Amerikaanse Personeel Commando te Batavia
 Zeer fel hekelde drs. Thiessen vervolgens de beruchte order: "staakt het vuren waardoor in het zicht van Djocja de Nederlandse militairen gedwongen werden tot werkeloosheid. Hij zegt te weten, wie voor deze order verantwoordelijk is. Niet Van Mook of generaal Spoor. De naam van de schuldige wil hij nog niet noemen, maar spreker ~~zou~~ een en ander zwart op wit zetten, waarna de betreffende persoon zich kan proberen te verdedigen. Naar zijn mening hadden Van Mook en Spoor kunnen verklaren, dat het om technische redenen niet mogelijk was de order onmiddellijk uit te voeren en was Djocja genomen kunnen worden. Toch hoopte spreker, dat zulks binnenkort alsnog kan geschieden en hij wil nog enig vertrouwen stellen in de vorming van een Verenigde Statenbond, wanneer de leiding daarvan wordt toevertrouwd aan een kundig man die niet experimenteert, maar regeert. Nog even ~~gaf~~ spreker in op de toestanden in het Aziatische deel van de wereld, waar Pakistan gemaakt wordt tot uitvalspoor van het communisme. De toekomstige rol van de Nederlanders moet niet zijn die van "adviseurs" maar van humane directeuren. Op een hartstochtelijke wijze ~~rept~~ spreker een uit: "Weg met deze regering, weg met dit Kabinet, weg met het verraad". Want zeventvoudig verraad is gepleegd: Lunshof signaleerde reeds het verraad aan de Nederlandse vlag, maar spreker zou willen, dat er nog zes artikelen verschenen, gewijd aan het verraad van het volk; aan de militairen; aan de Indo's; aan de gevangenen; aan de goedwillenden; aan de doden. "Nooit zal God ons vergeven, als wij verraad durven plegen".

Ook deze spreker besluit zijn geestdriftverwekkend betoog met een opwekking de aanstaande verkiezingen te benutten en geen uitstel hiervan te dulden. Hij zegt te weten, "dat Hare Majesteit beu is van het huidige gedoe, maar door het parlementaire stelsel niet tot een oplossing kan komen"

De woorden van deze ~~inleider~~ ^{spreker} werden bij herhaling onderbroken voor tekenen van instemming.

Medak Prof. Coops dankt ~~ook deze man~~ ^{de spreker} voor zijn woorden ^{had bedacht} en deelde ~~ook~~ ^{hij} nog mede, dat door "het huidige wanbeheer" hier en in Indië, de voedselvoorziening van Nederland in ernstig gevaar komt te verkeren. Hij besluit daarbij met de uitroep: "Laat minister Beel horen, dat Nederland het zo niet wenst".

- - -

Naar aanleiding van binnengekomen schriftelijke vragen, werden vanaf de bestuurstafel door de heren Coops, Caron en Thiessen na de pauze o.m. de volgende opmerkingen gemaakt:

Het bestuur van "Rijkséénheid" beraadt zich nog over de mogelijkheid met een eigen kandidatenlijst uit te komen bij de aanstaande verkiezingen.

Een massa-demonstratie in Den Haag kan niet overwogen worden, omdat zulks zeker gevolgd zou worden door een nog massale communistische manifestatie.

Het Comité Rijkséénheid zal zorgdragen voor publicatie van volledige verlieslijsten in haar orgaan "Het laatste nieuws uit Indië".

Mogelijk zou, in gelijke zin als het geval De Geer, een gerechtelijk onder-

zoek tegen Schermerhorn gewenst zijn, om diens contact met Sjahrir in de periode van de politieke actie, maar de veronderstelling wordt geuit, dat de Nederlandse Regering van een en ander op de hoogte moet zijn geweest.

Een suggestie om te komen tot een paleisrevolutie en het in handen nemen van van de regering, wordt afgeraden in verband met de positie van H.M. de Koningin

De naam van een geschikt leider voor Indie kan nog niet worden genoemd, want dan zou deze man "misschien met steun van de regering worden gekidnapt".

De regering beschikt over voldoende documentatiemateriaal, maar bewaart dit in een glazen kastje. Een met foto's verlucht boekwerk mag, op last van Minister Beel, niet verschijnen. Drs. Thiessen heeft aan het Comité-Gerbrandy een 50-tal van deze boeken ter beschikking gesteld.

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat de regering zal trachten de grondwettelijk voorgeschreven tussentijdse verkiezingen te omzeilen.

Onder overweldigende instemming wordt het voorstel ^{aan}overgenomen om een telegram te zenden aan H.M. de Koningin, waarin de zorg van de aanwezigen over Indië's toekomst wordt uitgesproken.

- - -

Als sluitstuk van de bijeenkomst werden een serie lichtbeelden vertoond, vervaardigd en van explicatie voorzien door meergenoemde drs. Thiessen, over de huidige situatie in Indonesië, waarbij vele afbeeldingen voorkomen van door Indonesiërs bedreven wandaden tegen de persoon en bezittingen van Europeanen, Indo's en Chinezen. Ook over het verloop van de politieke actie zijn verschillende opnamen te zien. Het geheel duurde ruim een uur en heeft de volle belangstelling van de aanwezigen.

Te 23.30 uur wordt de bijeenkomst gesloten met zingen van twee coupletten van ons volkslied en een driewerf hoera op de Landsvrouwe.

~~De belangstellenden gingen daarna rustig uiteen.~~

Het organiserend comité was kennelijk tevreden over het verloop van deze vergadering.

Verz. aan Hfd. C.V.D., 's-Hage;
P.G., Amsterdam;
B.M., Amsterdam;
H.C., Amsterdam.

0/195

alreeds ontvinge

12 9 Februari

OPGELEED

B. 22222.

1941.

VIII. TZ.9.

UITGEBOKT

SECRET

M. L. Lindhorst
J. van der Hoff B

Vergadering "Nationaal Comité Handhaving Rijksveiligheid".

Hierdoor heb ik de eer Uw Excellentie/U aan te bieden afschrift van een verslag van een op 28 Januari 1941 onder de auspiciën van het "Nationaal Comité Handhaving Rijksveiligheid" te Amsterdam gehouden openbare propaganda-vergadering, naar de inhoud waarvan ik kortheidshalve nage verwijs.

Ik teken hierbij aan, dat Drs. J. Thiessen zich Amerikaans oorlogscorrespondent noemt, blijkbaar omdat hij verslagen heeft geleverd aan Amerikaanse bladen.

VERZONDEN AAN:

- Z.I. de Minister-President,
- Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken,
- Z.E. de Minister van Buitenlandse Zaken,
- Z.I. de Minister van Justitie,
- Z. de Minister van Overzeesche Gebiedsdelen,
- De eer Hoofd der Afd. 5 B van de Generale Staf,
- De Heer Hoofd Sectie 5, M.I.D., Marinestaf.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Q

J. O. Grubbendam.

VERSLAG van de openbare propaganda-vergadering in de grote zaal van het Concertgebouw te Amsterdam, op 28 Januari 1948, onder auspiciën van de afdeling Amsterdam van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Door middel van bekendmakingen in de plaatselijke pers werd de aandacht van het publiek gevraagd voor deze bijeenkomst. Ongeveer 950 personen hadden aan de oproep gehoor gegeven. Zoals gebruikelijk bij vergaderingen van deze groep, waren velen afkomstig uit kringen van de gegoede burgerstand, terwijl bovendien een belangrijk aantal gerepatrieerden en Indo-Europeanen aanwezig waren. Onder het publiek bevond zich een twaalftal personen in uniform van het Nederlandse Leger.

De toegangskaarten voor deze vergadering, welke door de houders van hun naam en adres moesten worden voorzien, waren verkrijgbaar gesteld tegen de prijs van F.0.50. Vóór de ingang van de zaal werden wederom de bekende oranje-groene strikjes te koop aangeboden. Tijdens de bijeenkomst werd gecolporteed met verschillende uitgaven van het betreffende comité, terwijl bovendien een collecte tot bestrijding van de onkosten werd gehouden. Op alle zitplaatsen was propaganda-materiaal gedeponeed. De vergadering stond onder leiding van Prof. GOOPS, die met een zevental bestuurders had plaatsgenomen op het podium. De zaal was zeer eenvoudig versierd met wat bloemen en planten. Vlaggen of spandoeken waren niet aanwezig; slechts op enkele plaatsen waren affiches bevestigd. Het gesproken woord werd door middel van geluidsversterkers hoorbaar gemaakt. In de pauzen werden vaderlandse liederen op het orgel gespeeld.

Te 20.10 uur opende de voorzitter met een woord van welkom aan sprekers en belangstellenden. Hij gaf vrijwel onmiddellijk zijn plaats weer af aan de eerste spreker van deze avond, Mr. L. J. J. CARON, die de gehele geschiedenis van de onderhandelingen tussen Nederland en de Republiek Indonesië de revue liet passeren en daarbij in het bijzonder wees op de rol van de Masjoemi-partij, die van geen compromis wil weten en niet zal rusten vóór zij de alléénheerschappij in Indië kan uitoefenen. In dit verband noemde spreker de nieuwe premier HATTA de ergste vijand van het Nederlandse volk. Spreker kon geen vertrouwen stellen in de vorming van een Unie en was er dan ook van overtuigd, dat het Koninkrijk uiteen zou vallen. Hij verklaarde, dat het Nederlandse volk niet mee kon spreken in deze allerbelangrijkste aangelegenheid, omdat en de Kamer en het Kabinet niet gekozen zijn voor het verrichten van deze taak. In z'n niet altijd even logisch betoog komt Mr. Caron dan bij herhaling op de noodzakelijkheid van een volledige bezetting der Republiek Indonesia. Vervolgens hekelt hij het feit, dat de volledige verlieslijsten van de Nederlandse troepen niet mogen worden bekend gemaakt. Daarna verklaart hij, dat, waar Indië vroeger een winst opleverde van 3 miljoen gulden per dag, nu maar liefst 5 miljoen per etmaal kost, hetgeen betekent 1 gulden per dag per persoon, wat vooral de arbeidende bevolking maar al te goed merkt op de prijs van het levensmiddelenpakket. Spreker becritiseert dan Prof. Schermerhorn, die niet deskundig genoemd kan worden, omdat hij maar één jaar van zijn leven in Indië doorbracht. De voorlichting van de Nederlandse Regering noemt spreker absoluut onvoldoende en resumerende, zegt hij, dat het enige wat de tegenstanders van de huidige Indië-politiek nog te doen is het op een behoorlijke wijze gebruiken van hun stembiljet bij de komende parlementsverkiezingen. "Rijkseenheid moet haar post betrekken". Spreker is er nog niet zo zeker van, dat

het stemmen bij volmacht voor de militairen overal goed zal worden gebruikt. Mr. CARON besluit met de verklaring, dat hij het de Nederlandse Regering kwalijk neemt, dat deze de goede Indonesiers in de steek laat.

Prof. Coops dankte de inleider en sprak vervolgens over de ondergraving van het Staatkundig bestel. In dit verband meende hij, dat het nog 5 minuten voor twaalf was, de hoogste tijd, maar nog niet te laat.

Als tweede en voornaamste spreker werd vervolgens het woord gevoerd door de oorlogscorrespondent Drs. J. THIESSEN, die de belangstellenden wilde confronteren met de feiten, zoals hij deze zelf had meegemaakt en in originele foto's vastgelegd. Hij sprak daarbij over de gedeserteerde 15.000 Japanners en 6000 Brits-Indiërs, die het Republikeinse leger versterken. Hij meende niet aan "vunzige" politiek te moeten doen of zich te gaan verliezen in bijkomstigheden. Spreker wenst zijn gehoor bekend te maken, met wat er in Indië is gebeurd en wat er nu te doen staat. Teruggrijpende naar de Japanse overval op het gebied van Nederlands-Indië, meende hij, dat men toen reeds door de geallieerden "in het oetje" genomen is. Hij sprak in dit verband van kortzichtigheid in het regeringsbeleid van die dagen. Zonder persoonsnamen te gebruiken, verklaarde hij, dat men in plaats van de huidige Indische gezagsdragers behoefte had aan mensen van eer en geweten. Hij noemde het werken van de betreffende autoriteiten destijds in Australië "geklungel" en sprak over het "vieren" in plaats van "voeren" van beleid. Spreker kondigde aan, dat over dergelijke feiten een gedocumenteerd witboek zou verschijnen, hetwelk in het buitenland gedrukt zal worden, "omdat hier geen papier ter beschikking wordt gesteld voor een dergelijk werk". Linggadjati noemde spreker een experiment en geen beleid. In de Republikeinse propaganda wordt over de Nederlandse Kroon gesproken als een ornament. De Koningin wordt "mandoer" (?) van de Republiek genoemd. Spreker betreurt het dan, dat de journalist "LUNSHOF, door hulp van onze mensen in staat gesteld de beruchte notulen te publiceren," voor een rechtbank wordt gedaagd en schuldig bevonden. "Hij verdient eerder een onderscheiding".

Drs. Thiessen gaat dan nog verder in op de toestanden in Indië als gevolg van het slappe beleid. Hij veronderstelt, dat Minister-President Beel voor zijn radiotoespraak tot de Republiek gebruik maakte van de zender Medan, omdat hij te Batavia wellicht tot de orde zou zijn geroepen. Spreker verklaart, dat het politionele optreden één maand eerder zou zijn geschied, als niet op de bewusten vooravond een bode van het Paleis Rijswijk de tijding van het naderend optreden had gemeld aan Sjahrir, waardoor Radio Djoeja de bijna volledige tekst van de betreffende legerorder kon voorlezen. Inleider belicht dan met voorbeelden de goede verstandhouding tussen Nederlandse militairen en Indonesische bevolking. Naar zijn overtuiging heeft de politionele actie geleerd, dat er geen Republiek Indonoesia bestaat en dat wie de jure of de facto deze lieden erkent een dwaas is. Hij en de Nederlandse militairen voelden tijdens het optreden, dat ze tevoren door de Regeringsvoorlichtingsdienst waren bedrogen. Spreker noemt de democratie in de Republiek een "demonen-creatie". Soekarno is een profiteur. Een republikeins leger bestaat evenmin, alles is daar terreur en collaboratie. Wat naar zijn overtuiging wel bestaat is een sterke communistische kern, hetgeen uit gevonden materiaal duidelijk blijkt. Daarin

wordt zelfs gesproken over de Republiek Indonesia als de 12e Sovjet Republiek. Het daarop betrekking hebbende bewijsstuk heeft spreker in handen gesteld van de Amerikaanse ambassadeur te Batavia, die het zeker wel zal weten te gebruiken.

Zeer fel hekelt Drs.Thiessen vervolgens de beruchte order: staakt het vuren, waardoor in het zicht van Djocja de Nederlandse militairen gedwongen werden tot werkeloosheid. Hij zegt te weten, wie voor deze order verantwoordelijk is. Niet Van Mook of Generaal Spoor. De naam van de schuldige wil hij nog niet noemen, maar spreker zal een en ander zwart op wit zetten, waarna de betreffende persoon zich kan proberen te verdedigen. Naar zijn mening hadden Van Mook en Spoor kunnen verklaren, dat het om technische redenen niet mogelijk was de order onmiddellijk uit te voeren en was Djocja genomen kunnen worden. Toch hoopt spreker, dat zulks binnenkort alsnog kan geschieden en hij wil nog enig vertrouwen stellen in de vorming van een Verenigde Statenbond, wanneer de leiding daarvan wordt toevertrouwd aan een kundig man, die niet experimenteert, maar regeert. Nog even gaat spreker in op de toestanden in het Aziatische deel van de wereld, waar Pakistan gemaakt wordt tot uitvalspoort van het communisme. De toekomstige rol van de Nederlanders moet niet zijn die van "adviseurs" maar van humane directeuren. Op een hartstochtelijke wijze roept spreker dan uit: "Weg met deze regering, weg met dit kabinet, weg met het verraad". Want zeventvoudig verraad is gepleegd. Lunshof signaleerde reeds het verraad aan de Nederlandse vlag, maar spreker zou willen, dat er nog zes artikelen verschenen, gewijd aan het verraad van het volk; aan de militairen, aan de Indo's; aan de gevangenen; aan de goedwillenden; aan de doden. "Nooit zal God ons vergeven, als wij verraad durven plegen".

Ook deze spreker besluit zijn geestdriftverwekkend betoog met een opwekking de aanstaande verkiezingen te benutten en geen uitstel hiervan te dulden. Hij zegt te weten, "dat Hare Majesteit beu is van het huidige gedoe, maar door het parlementaire stelsel niet tot een oplossing kan komen".

De woorden van deze inleider werden bij herhaling onderbroken voor tekenen van instemming.

Prof.Coops dankt ook deze man voor zijn woorden en deelt dan nog mede, dat door het huidige wanbeheer hier en in Indië, de voedselvoorziening van Nederland in ernstig gevaar komt te verkeren. Hij besluit daarbij met de uitroep: "Laat Minister Beel horen, dat Nederland het zo niet wenst".

Naar aanleiding van binnengekomen schriftelijke vragen, worden vanaf de bestuurstafel door de heren Coops, Caron en Thiessen na de pauze o.m. de volgende opmerkingen gemaakt:

Het bestuur van "Rijkséénheid" beraadt zich nog over de mogelijkheid met een eigen kandidatenlijst uit te komen bij de aanstaande verkiezingen.

Een massa-demonstratie in Den Haag kan niet overwogen worden, omdat zulks zeker gevolgd zou worden door een nog massalere communistische manifestatie.

Het Comité Rijkséénheid zal zorgdragen voor publicatie van volledige verlieslijsten in haar orgaan "Het laatste nieuws uit Indië".

Mogelijk zou, in gelijke zin als het geval De Geer, een gerechtelijk onderzoek tegen Schermerhorn gewenst zijn, om diens contact met Sjahrir in de periode van de positionele actie, maar de veronderstelling wordt geuit, dat de Nederlandse Regering van een en ander op de hoogte moet zijn geweest.

Een suggestie om te komen tot een paleisrevolutie en het in handen nemen van de regering, wordt afgeraden in verband met de positie van H.M.de Koningin.

De naam van een geschikt leider voor Indië kan nog niet worden genoemd, want dan zou deze man "misschien met steun van de regering worden gekidnapt".

De regering beschikt over voldoende documentatiemateriaal, maar bewaart dit in een glazen kastje. Een met foto's verlicht boekwerk mag, op last van Minister Beel, niet verschijnen. Drs. Thiessen heeft aan het Comité-Gerbrandy een 50-tal van deze boeken ter beschikking gesteld.

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat de regering zal trachten de grondwettelijk voorgeschreven tussentijdse verkiezingen te omzeilen.

Onder overweldigende instemming wordt het voorstel overgenomen om een telegram te zenden aan H.M.de Koningin, waarin de zorg van de aanwezigen over Indië's toekomst wordt uitgesproken.

Als sluitstuk van de bijeenkomst worden een serie lichtbeelden vertoond, vervaardigd en van explicatie voorzien door meergenoemde Drs.Thiessen, over de huidige situatie in Indonesië, waarbij vele afbeeldingen voorkomen van door Indonesiërs bedreven wandaden tegen de persoon en bezittingen van Europeanen, Indo's en Chinezen. Ook over het verloop van de positionele actie zijn verschillende opnamen te zien. Het geheel duurt ruim een uur en heeft de volle belangstelling van de aanwezigen.

Te 23.30 uur wordt de bijeenkomst gesloten met zingen van twee coupletten van ons volkslied en een driewerf hoera op de Landsvrouwe.

Het organiserend comité was kennelijk tevreden over het verloop van deze vergadering.

KORT VERSLAG van de op Donderdag, 29 Januari 1948, in het gebouw "Custodia", gevestigd aan de Brandtstraat 89 alhier, gehouden openbare vergadering, belegd door het "Haags Comité Handhaving Rijkseenheid".

De zaal, die plaats biedt aan ruim 600 personen, was geheel bezet.

X Spreker was Drs. John THIESSEN, geboren te Pekantan (N.I.) 26 Augustus 1906, die kort geleden uit Indonesië naar Nederland is gekomen.

Te omstreeks 20 uur werd de vergadering geopend en verkreeg Thiessen het woord. Het onderwerp van zijn rede was "Wat is er in Indië gebeurd en wat hebben wij nu te doen".

In een uitvoerig betoog ging spreker na hoe wij ten aanzien van Indië in deze impasse zijn geraakt. Spreker schreef dit toe aan het slappe optreden der Engelsen en het uitstellen van de eerste Politiele actie. Het verraad kwam volgens spreker niet uit Indië, doch dit vindt zijn oorzaak in Nederland. Door de slappe houding van de regering BEEL hebben wij ons prestige voor de gehele wereld verloren.

De Veiligheidsraad, die volgens spreker in Indië ook wel "vuiligheidsraad" wordt genoemd, deelt de lakens uit in de Indische kwestie, die een zuiver Nederlandse aangelegenheid is. De Nederlandse regering slikt dit maar. "De Commissie van goede diensten" noemt men, aldus spreker in Indië "De Commissie van goede verdiensten". Het "staakt het vuren" zal nu worden uitgevoerd, doch dit houdt alleen in, dat geen lijsten van gesneuvelden meer zullen worden uitgegeven. Over enkele weken zal wel blijken, wat de Republiek onder het "staakt het vuren" verstaat. Spreker stelt de K.V.P. en de P.v.d.A. verantwoordelijk voor het gevoerde regeringsbeleid in Indië, dat voor het Koninkrijk funest zal blijken te zijn. Deze regering moet, aldus spreker, verdwijnen en plaats maken voor mannen, die terzake kundig zijn en die ruggegraat hebben. Gij hebt, zo zeide spreker, het straks zelf in handen. Zorgt er voor, dat gij de juiste mannen kiest. Ook onze jongens en mannen in Indië moeten straks vrij hun stem kunnen uitbrengen. Stemmen bij volmacht acht spreker uit de boze. Sprker besloot zijn rede met de opwekking om pal te staan in de strijd tegen machten, die ons Koninkrijk uitéén willen scheuren.

Na de pauze werd een aantal lantaarnplaatjes vertoond, betrekking hebbende op de politiele actie. Deze plaatjes werden door spreker nader toegelicht.

Te omstreeks 23 uur werd de vergadering gesloten.

Verzonden op 5 Februari 1948
aan: C.V.D.

B.X29090.

9 Februari 8.

VIII. TZ.4.

GEHEIM.

UITGEBOKT

XXX
XXX

W. L. E. Eijkens
Gene uitroep 18/1
W. L. E. Eijkens

Radioredevoering van H.M.de Koningin.

OPGELEGD

Ik heb de eer hiernevens in afschrift ter kennis van Uwe Excellentie te brengen het hoofdartikel in "Het Laatste Nieuws uit Indië" van 3 Februari j.l., onder het opschrift "De Koningin heeft gesproken. De oppositie zal niet zwijgen", naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

Het wil mij voorkomen, dat dit hoofdartikel gezien moet worden als aansluitende op het telegram, dat het Comité Handhaving Rijkseenheid" 2 dezer Uwe Excellentie deed toekomen en dat in extenso in hetzelfde blad naast het hoofdartikel is afgedrukt.

Hoewel ten overvloede moge ik hierbij nog aantekenen, dat "Het Laatste Nieuws uit Indië" aangemerkt dient te worden als het orgaan van het Comité.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze: *J.G.*

J.G.Crabbendam.

Aan Z.E. de Minister-President,
te
's-GRAVENHAGE.

DE KONINGIN HEEFT GESPROKEN - DE OPPOSITIE ZAL NIET ZWIJGEN.

De Koningin heeft gesproken, niet tot Haar volk, doch tot onze bondgenoten in de vorige oorlog. Het is Haar eerste rede over het Indische probleem en Zij sprak deze uit in het Engels. Wij voelen dit als een striemende zweeps slag.

De Koningin heeft gesproken en Zij is daarbij afgedaald van de hoogte van Haar Koninklijke troon in de partijpolitieke arena en Zij heeft gekozen voor de politiek van het Rooms-rode blok, belichaamd in het kabinet Beel.

Waar het Indië-beleid nog steeds een strijdpunt uitmaakt in het Nederlandse volk en het opinie-onderzoek heeft uitgemaakt dat het grootste deel van ons volk dit beleid niet wil, heeft Zij het volle gewicht van Haar hoge ambt in de schaal geworpen ten gunste van een zo fel veroordeeld beleid.

Wij weten dat het kabinet Beel in de eerste plaats verantwoordelijk is voor deze rede en dat de Koningin een constitutioneel vorstin is. Niettemin had Zij kunnen weigeren deze rede uit te spreken. Dit is Haar hoog recht. Daarom valt het zo moeilijk Haar persoon, ten aanzien van deze rede, buiten het geding te laten. Wij weten dat de Koningin onschendbaar is, maar wij weten ook, dat het beleid van het kabinet Beel in flagrante strijd is met de Grondwet en dat zowel de Koningin als de ministers trouw gezworen hebben aan de Grondwet.

De Koningin heeft gesproken en zij heeft gesproken in de geest van dit kabinet, dat telkens en telkens weer het Nederlandse volk heeft gesteld voor voldongen feiten.

Ook in deze rede heeft de Koningin ons volk voor zo'n voldongen feit gesteld, want nog geen enkel onderdeel zelfs, van de toekomstige structuur van het Koninkrijk, is in de wet vastgelegd. Dit is de revolutionaire weg om verandering te brengen in het staatsbestuur.

De Koningin heeft gesproken en Zij heeft het Nederlandse volk tegenover het buitenland gebonden, zonder dat ons volk daarover een uitspraak heeft gedaan die in een wijziging van de Grondwet of de Indische staatsregeling is vastgelegd.

De Koningin heeft gesproken en Haar rede is niet in overeenstemming met de werkelijkheid in Indië. Hiervoor is het kabinet-Beel verantwoordelijk, dat Haar niet overeenkomstig de werkelijkheid heeft ingelicht. Nog altijd zuchten duizenden Nederlanders en Nederlands gezinnen in de concentratiekampen. Hun ondragelijk lot maakte geen deel uit van de overeenkomsten die met de republiek van rebellen werd aangegaan.

"Wij zouden de wereld vrij maken van angst en vrij van gebrek. Wij zouden haar maken tot een plaats, waar de mens vrij is God te dienen op zijn wijze en waar hij vrij zijn mening uiten kan". Dit waren de Koninklijke woorden. Wij hebben het tot nu toe niet gedaan en dit blijft onze schande. Wij hebben deze hoge roeping verzaakt en daarvoor blijven wij als volk verantwoordelijk.

De Koningin heeft gesproken, maar de oppositie zal niet zwijgen en wij zullen ons blijven verzetten tegen dit beleid totdat, onzer roeping getrouw en in overeenstemming met de wet, de Indonesische volken weer beschermd worden tegen willekeur van wie ook.

Commissariaat van Politie
Zaandam

OPGELEGD

Volget.

ZAANDAM, 13 Februari 1948
Telefoon 4741 3 FEB. 1948

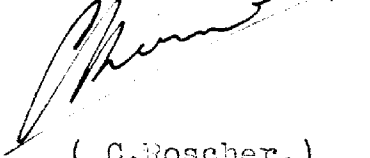
Dict. G./K.
No. 22/148
Doss.: C.V.D.
Bijlage(n) 1.

GENEEM

BUREAU B
19.2.48

Ik heb de Eer Uedelgestrenghe
hierbij te doen toekomen een verslag van
een op 10 Februari 1948, in de Gerefor-
meerde Kerk aan de Stationsstraat alhier
gehouden openbare vergadering uitgaande
van het Comité Handhaving Rijkseenheid.

De Commissaris van Politie

(C. Roscher.)

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
Den Haag.

Open

23 Februari 1948 8.

B. 29636.
één.

~~XXX~~
~~XXX~~

G E H E I M.

UITGEBEID

VIII.

Vergadering betreffende de
Indonesische kwestie.

Hierbij heb ik de eer Uwer Excellentie aan te
bieden afschrift van een op 10 Februari 1948 te Zaandam ge-
houden vergadering betreffende de Indonesische kwestie, naar
de inhoud waarvan ik mij veroorloof te verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Z.E. de Minister v. Overzeese Gebiedsdelen
te

J.G. Crabbendam.

's-GRAVENHAGE.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE, 23 Februari 1948.

Javastraat 68
Tel. ~~212236~~
~~212236~~

No. 29636.

Bijlagen: één.

Dict.: Typ.:

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: **Vergadering betreffende de
Indonesische kwestie.**

G E H E I M.

OPGELEGD
UITGEBOOD

Hierbij heb ik de eer Uwer Excellentie aan te bieden afschrift van een op 10 Februari 1948 te Zaandam gehouden vergadering betreffende de Indonesische kwestie, naar de inhoud waarvan ik mij veroorloof te verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Z.E.de Minister v.Overzeese Gebiedsdelen

J.G.Crabbendam.

te

's-GRAVENHAGE.

VERSLAG OPENBARE VERGADERING BELEGD DOOR DE AFDELINGEN ZAANDAM VAN HET "NATIONAAL COMITÉ HANDHAVING RIJKSEENHEID"; DE "ANTI-REVOLUTIONNAIRE KIESVERENIGING; DE "CHRISTELIJK HISTORISCHE UNIE"; DE "STAATKUNDIG GEREBORMEERDE STAATSPARTIJ" EN DE "PARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE" IN DE GEREBORMEERDE KERK TE ZAANDAM OP 10 FEBRUARI 1948.

Aanwezig: ongeveer 1000 personen.
Het Kerkgebouw biedt plaats aan: 12 00 personen.

Sprekers: C.W.Ebell, afdelingsvoorzitter v.h. "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" te Zaandam.
Prof. Mr. Pieter S. Gerbrandy, geb. te Wymbritseradeel, 13-4-1885, won. te 's-Gravenhage.
Charles Joseph Ignace Marie Welter, geb. te 's-Gravenhage, 6-4-1880, won. te 's-Gravenhage.
H.A. Lunshof.

C.W.Ebell opende de bijeenkomst met het verzoek gezamenlijk het "Lutherlied" en "Een vaste burcht is onze God" te willen zingen, waaraan allen voldeden.

Prof. Mr. P. S. Gerbrandy gaf vervolgens een uiteenzetting van de staatsrechtelijke en staatkundige problemen Indonesië betreffende. In het bijzonder kante spreker zich tegen het feit, dat Dr. H. van Mook in Nederlands-Indië over zoveel macht beschikt. Op de gebruikelijke wijze leverde hij voorts critiek op de Regering, die met de Republiek onderhandelingen voert. In de Republiek zou een terreur heersen "die haars gelijke niet kent in de wereld". Na te hebben gememoreerd, dat hem, toen hij deze feiten door middel van de radio wereldkundig maakte, de mond werd gesnoerd, betoogde Prof. Gerbrandy dat het stopzetten van de politieke actie in Indië het moreel van de aldaar verblijvende Nederlandse militairen heeft "kapot" gemaakt. Thans zou Indië een prooi zijn geworden van internationale machten. Hoewel de Regering de Nederlandse bevolking voorhoudt, dat het in Indië goed gaat, zou er in werkelijkheid de grootste wanorde en terreur heersen. Spreker bepleitte het behoud van de Rijkseenheid. "Nederland en Indië zijn één. Het is niet Indonesië maar Nederlands-Indië!" riep hij uit. Na Soekarno gelijkgesteld te hebben met Hitler en Mussolini, besloot hij zijn toespraak met er op te wijzen, dat het Nederlandse Koninkrijk in gevaar verkeert en in twee delen uiteen dreigt te vallen.

Nadat gezamenlijk het lied "Zij zullen het niet hebben" was gezongen, betrad oud-Minister Welter het spreekgestoelte. Hij besprak het economische gedeelte van de Indische kwestie en vroeg zich af of de Regering wel rekening had gehouden met de gevolgen van haar politiek voor de bevolking van Nederland en die van Nederlands-Indië. Het kapitaal, dat in Indië was belegd en dat tweemaal zo groot is als dat, wat in Amerika is geïnvesteerd, zou verloren gaan, indien de Regering in haar Indië-politiek, zou volharden. "De onvolprezen economische eenheid van Indië zou ^{dit} elkaar worden gerukt door mensen die niet het geringste

verstand van economie hebben. Hij stelde Prof. Schermerhorn en Minister Drees verantwoordelijk voor "de 70 miljoen mensen, die op deze manier aan de honger en de terreur worden prijsgegeven." De Heer Welter zei, niet veel te geven voor de mogelijkheden, dat de Nederlanders in een zgn. vrij Indië kunnen exploiteren, i.v.m. de Angel-Saksische concurrentie. Door het tegenwoordige Regeringsbeleid zou z.i. in Indië een koloniaal stelsel in zijn zwartste vorm ontstaan.

Hierop volgde wederom samenzang, waarna H.A. Lunshof betoogde, dat het Indische vraagstuk in feite een Haags vraagstuk is. Op scherpe wijze viel spreker de Regering aan "die de oppositie op ondemocratische wijze vertrapt", hierbij eraan herinnerend hoe Prof. Gerbrandy werd verboden voor de radio-omroep te spreken. "De Rooms-Rode-Regering" achtte hij een groot gevaar voor Nederland. De toestand, waarin Nederland en zijn bevolking zich thans bevinden zou ernstiger zijn dan die van de donkerste bezettingsjaren. "Wij zien thans een totale afbraak. God alleen kan ons nog helpen. Daarom zal dan ook de geestelijkheid in de bedehuizen Gods hulp moeten inroepen, terwille van de 9 miljoen inwoners hier en de 70 miljoen in Nederlands-Indië, aldus besloot H.A. Lunshof zijn toespraak.

Nadat staande het 1e en 7e couplet van het "Wilhelmus" waren gezongen, ging de vergadering uiteen.

C.V.D.

R A P P O R T

Naar aanleiding van een op Dinsdag 10 Februari 1948, gehouden openbare vergadering, uitgaande van het Comité Handhaving Rijkseenheid, Ard. Zaandam, de A.R. Kiesvereniging, de Ard. Zaanfan, van de Chr. Historische Unie, de Staatkundig Genof. Staatspartij en de Partij voor Vrijheid en Democratie, gehouden in de Genof. Kerk aan de Stationsstraat alhier, wordt de volgende beslechting het volgende gerapporteerd: - - - - -

Bovengenoemde vergadering, welke omstreeks 19.50 uur een aanvang nam, werd geopend door de voorzitter van het plaatselijk Comité Handhaving Rijkseenheid te Zaandam, C. H. EBELL, die alle aanwezigen en in het bijzonder de sprekers voor die avond, hartelijk welkom heette en voorstelde de vergadering te openen, door gemeenschappelijk het "LUTHERLIED" "Een vaste burcht is onze God" te zingen, waaraan door alle aanwezigen, circa 1000 in getal werd voldaan. - - - - -

Hierna trad als spreker op, Z. E. prof. mr. P. S. Gerbrandy die een uiteenzetting gaf over de Staatrechtelijke en Staatkundige problemen in NIEDERLANDS INDIË. Hij woees er op, dat de Statuten van het Volkenrecht met voeten werden getreden in Nederlands Indië en dat de democratie aldaar ligt in handen van één man, HUBERTUS VAN MOOK genaamd, die daar alles te vertellen heeft. Volgens spreker heerst er in een deel van Nederlands Indië, de z.g. "Republiek", waarmede de Regering en Dr. van Mook onderhandelen een terreur, die haars gelijke niet kent in de wereld, terwijl het Indië het Staatsrecht bescherming, der inheemse bevolking voorschrijft. Toen spreker dit voor de radio bekend maakte, werd hem de mond gesnoerd. Door het stopzetten van de Politie Actie, heeft men het moreel der troepen in Indië kapot gemaakt. Na het stopzetten van de Politie Actie is Indië een prooi geworden van Internationale machten en zijn er oplossingen aan de hand gedaan, waarvan nimmer wat terecht gekomen is. De Regering houdt het volk voor: "Het gaat goed in Indië", doch in werkelijkheid heerst er de grootste wanorde en terreur. Spreker veroordeelde de inmenging der Internationale machten. De politiek der Regering is gebaseerd op onkunde, doch achter die onkunde schuilt ook nog een beginsel en dat is: "Zij zijn vrij, dan zij ook maar." Doch het is niet "zij en wij", doch "wij", Nederlands Indië en Nederland zijn één. Wanneer men een Indië komt, komt men een Nederland. Het is niet "Indonesië", maar "Nederlands Indië". Soekarno heeft de inheemse bevolking aangespoord tot opstand, teneinde zelf hun lot in handen te nemen en hij "Soekarno", de collaborateur, zou hun vertellen hoe het moest. Hetzelfde principe dat door Hitler en Mussolini gehuldigd werd. En waar Soekarno, e.s. regent, heerst een bloedige terreur en hiervoor is de Nederlandse Regering verantwoordelijk. Het Koninkrijk is hierdoor in gevaar en dreigt in tweeën te vallen. God verhoede dit. Na de aanwezigen te hebben opgewekt, zich aaneen te sluiten in het Comité Handhaving Rijkseenheid, besloot spreker zijn rede. - - - - -

Hierna werd gemeenschappelijk gezongen: "Zij zullen het niet hebben." - - - - -

Vervolgens

Aan de Heer
Commissaris van
Politie
te
Z A A N D A M

Vervolgens werd het woord gevoerd door Z.E.oud Minister Ch.J. I.M. WELTER. Deze behandelde het economische vraagstuk van de Indische kwestie. Spreker vroeg zich af, of de Regering rekening had gehouden met de gevolgen van haar politiek, voor de bevolking in Indië en hier. In Indië is 20 % van het Nederland-kapitaal belegd, hetwelk gelijk staat met 4½ à 5½ miljard gulden. 15 % van de Nederlandse bevolking was afhankelijk van Nederlands Indië. In Indië was tweemaal zoveel kapitaal belegd als in Amerika. Dit alles is verloren als de Regering zo door-gaat. Ook het kapitaal in Amerika sliakt bij de dag, tengevolge van het feit, dat al onze beleggingen elders verkocht worden. Indië was door ons gemaakt tot een politieke en economische eenheid. Dat gedeelte dat men thans de staat "Indonesië" pleest te noemen, was het ernstigste gedeelte, doch gezien het feit, dat sommige gewesten een overschot opleverden, kon dit worden gesuppléerd ten gunste van anderen. Deze onvolprezen economische eenheid, wordt thans uit elkander gerukt, door mensen die niet het minste beoef voor economie hebben. Volgens spreker worden thans 70 miljoen mensen, op deze manier aan honger en terreur prijs gegeven, wáarvoor de heren Schermehorn en Drees verantwoordelijk moeten worden gesteld. Spreker vraagt zich af, of de Regering er al eens één moment aan heeft gedacht, hoe het zal gaan met het muntstelsel. Ook geeft hij niet veel voor de mogelijkheden, dat de Nederlanders in een z.g. vrij "Indonesië" kunnen exploiteren, in verband met de Angel-Saksische concurrentie. Hij verklaarde nog dat door het huidige regeeringsbeleid, in Indië een koloniaalstelsel zou ontstaan in zijn zwartste vorm. - - - - -

/ de.

Hierne werd door alle aanwezigen gezongen: "Wij willen Holland houden." - - - - -

Vervolgens trad als spreker op de heer E.A. LUNSHOF, journalist. Spreker vond het merkwaardig dat men steeds over het Indische vraagstuk spreekt, terwijl het in feite een Haags vraagstuk is. Bij de Regering ontbreekt de wil tot zelfhandhaving. Daarom wordt de oppositie in Nederland op ondemocratische wijze vertrappt. Gerbrandy mocht niet meer voor de radio spreken, omdat hij de waarheid zei. Hierdoor vormt de Rooms-Rode Regering een groot gevaar voor ons vaderland. Spreker achtte de toestand, waarin ons land en volk thans verkeren, ernstiger dan in de donkerste bezettingsjaren. We zien thans een totale afbraak. God alleen kan ons nog helpen. Daarom zal men ook de geestelijkheid in de bedehuizen Gods hulp hierover moeten inroepen, terwille van de 9 miljoen inwoners hier en de 70 miljoen in Nederlands Indië. - - - - -

Nadat door de aanwezigen staande het 1e en 7e couplet van het WILHELMUS was gezongen, ging de vergadering vóórke een ordelijk verloop had, op datum voornoemd, omstreeks 22.30 uur uiteen. - - - - -

Het kerkgebouw bood plaats aan 1200 personen. - - - - -
 Waarvan dit rapport, Zaandam, 13 Februari 1948. - - - - -

DOCS. No.: O.D. 195
CRT.: N.R. 195
DATUM: 18-3-48
NR.:

Is er verband tussen de Chr. Hist. Unie en het c.h. dagblad De Nederlander? Mr. Kolff, een der c.h. senatoren, heeft dit onlangs ontkend, kennelijk om ook te ontkennen dat er verband zou zijn tussen de C.H.U. en het comité Handhaving Rijkseenheid, waarvan de tegenwoordige hoofdredacteur van De Nederlander een exponent is. Maar nu zien wij in de beschrijvingsbrief voor de a.s. algemene vergadering der C.H.U., dat de c.h. kiesvereniging Wassenaar voorstelt, het hoofdbestuur uit te nodigen maatregelen te nemen om de invloed der c.h. beginselen op de inhoud van De Nederlander beter tot zijn recht te doen komen. Niet nodig, zegt het hoofdbestuur in zijn prae-advies op dit voorstel: de artikelen 8 en 9 van de overeenkomst inzake De Nederlander waarborgen die invloed voldoende. Hier is dus zo officieel mogelijk uitgesproken, dat er wel degelijk contact tussen Unie en 'krant bestaat.

En hoe zit het dan met het comité Rijkseenheid? Ook daaromtrent leert de beschrijvingsbrief iets, althans bijna iets. Zo is er een voorstel van de afdeling Wezep, o.m. behelzende „krachtige steun en medewerking aan de stichting Handhaving Rijkseenheid”. Als praeadvies hierop zegt het hoofdbestuur doodleuk: „Het hoofdbestuur heeft nimmer doen blijken van afzijdigheid ten opzichte van het streven naar Rijkseenheid”.

Kort en bondig is hiermee precies niets gezegd omtrent eventuele organisatorische relaties tussen de C.H.U. en het comité Handhaving Rijkseenheid.

POLITIE TE AMSTERDAM

Bureau HOOFDCOMMISSARIS

INLICHTINGDIENST

Nr. I.D. 250 B - 48

Amsterdam, 1 April 1948

Uw brief:

Onderwerp: Activiteit "Comité Hand-
having Rijkseenheid"

Bijlagen: drie

GEHEIM.

OPZEG

Ver.

- 5. APR. 1948

A 32606

BUREAU B

6 APR 1948

T. de ...
Door het bovengenoemde Comité werd van Maandag 29 Maart j.l. tot en met Woensdag 31 Maart d.a.v. in enige zalen van gebouw "Bellevue", Marnixstraat, ~~alhier~~, een tentoonstelling georganiseerd onder het motto: "Indie wacht".

De toegangsprijs was vastgesteld op #.o.25 per persoon, waarbij was inbegrepen gelegenheid tot het bijwonen van een filmvoorstelling.

Voor deze tentoonstelling was middels advertenties in de plaatselijke pers propaganda gemaakt. Opvallend was, dat noch hierbij, noch aan de zaal kenbaar werd gemaakt, dat een en ander geschiedde onder auspicien van het bovengenoemde Comité.

Tot enige uren vóór de sluiting was het totaal aantal bezoekers ongeveer 1000, zodat zeker niet gesproken mag worden van een succes.

De tentoonstelling bestond uit een verzameling foto's uit het Indie van vóór de oorlog en uit min of meer bekende opnamen van de gevolgen der Japanse bezetting en het daarna optredende extremisme. Met enig cijfermateriaal werd de grote waarde van de Indische archipel voor het Nederlandse volk aangegeven. Op de tentoonstelling waren een tweetal stands ingericht, waar de bekende brochures en boekwerken van het Comité Handhaving Rijkseenheid ter inzage en te koop werden aangeboden.

De vertoonde smalfilmen, vermoedelijk ter beschikking gesteld door het Indisch museum te Amsterdam, gaven o.a. opnamen van het bezoek ~~der~~ vroegere Gouverneur-Generaal aan een Javaans zelfbestuurder en van het werk der Rode-Kruis hulpcolones in het gebied van de Republiek Indonesia. De filmvoorstelling duurde ongeveer 30 minuten.

Met geheel maakte een zeer eenvoudige indruk en was niet in staat de bewondering van de bezoekers weg te dragen.

Aan

Verz. aan Hfd. C.V.D., 's-Hage.

L.M.-2

12 April

1919

B. 32606.
vier.

UITGEBOKT
GEHEIM

~~SECRET~~

VIII. TZ.3.

Activiteit "Comité Handhaving Rijksveerheid".

Ik heb de eer Uw Excellentie hiernaevens aan te bieden een geheim rapport over een te Amsterdam door het in hoofde dezes genoemde comité georganiseerde tentoonstelling, vergezeld van een drietal gedrukten.

Ter bekorting moge naar de inhoud dezer stukken verwezen worden.

**HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,**
Namens deze: *pl*

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President,
te
GRAVENHAGE.

~~J. G. Grooten.~~

o. laar

R A P P O R T.

WERD: Activiteit "Comité
Handhaving Rijks-
eenheid.

Bijlagen: drie.

INHEIM.

Door het bovengenoemde Comité werd van Maandag 29 Maart j.l. tot en met Woensdag 31 Maart d.a.v. in enige zalen van gebouw "Bellevue", Marnixstraat, te Amsterdam, een tentoonstelling georganiseerd onder het motto: "Indië wacht".

De toegangsprijs was vastgesteld op f.0.25 per persoon, waarbij was inbegrepen gelegenheid tot het bijwonen van een filmvoorstelling.

Voor deze tentoonstelling was middels advertenties in de plaatselijke pers propaganda gemaakt. Opvallend was, dat noch hierbij, noch aan de zaal kenbaar werd gemaakt, dat een en ander geschiedde onder auspiciën van het bovengenoemde Comité.

Tot enige uren vóór de sluiting was het totaal aantal bezoekers ongeveer 1000, zodat zeker niet gesproken mag worden van een succes.

De tentoonstelling bestond uit een verzameling foto's uit het Indië van vóór de oorlog en uit min of meer bekende opnamen van de gevolgen der Japanse bezetting en het daarna optredende extremisme. Met enig cijfermateriaal werd de grote waarde van de Indiëse archipel voor het Nederlandse volk aangegeven. Op de tentoonstelling waren een tweetal stands ingericht, waar de bekende brochures en boekwerken van het Comité Handhaving Rijkseenheid ter inzage en te koop werden aangeboden.

De vertoonde smalfilmen, vermoedelijk ter beschikking gesteld door het Indisch museum te Amsterdam, gaven o.a. opnamen van het bezoek van een vroegere Gouverneur-Generaal aan een Javaans zelfbestuurder en van het werk der Rode Kruis hulpcolonnen in het gebied van de Republiek Indonesia. De filmvoorstelling duurde ongeveer 30 minuten.

Het geheel maakte een zeer eenvoudige indruk en was niet in staat de bewondering van de bezoekers weg te dragen.